

PROGRAMACIÓN DE EDUCACIÓN MUSICAL

EDUCACIÓN PRIMARIA

CEIP PLURILINGÜE GRAXAL
O Temple (Cambre)

María José García Morandeira

Mestra especialista

INDICE

1. INTRODUCCIÓN.
2. CONTEXTUALIZACIÓN.
3. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS.
4. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.
5. RELACIÓN DE ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.
6. OBXECTIVOS XERAIS DE EDUCACIÓN PRIMARIA.
7. CONCRECIÓN DE OBXECTIVOS POR CURSO.
8. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA E PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.
9. PLAN DE REFORZO E RECUPERACIÓN
10. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS.
11. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.
12. CRITERIOS DE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.
13. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS.
14. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.
15. MEDIDADES DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.
16. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.
17. CRITERIOS A SEGUIR PARA A ELABORACIÓN DA PD SEGUINDO AS DIRECTRICES ESTABLECIDAS NA CCP.
18. **ADAPTACIÓN DA PD AO CONTEXTO COVID.**
19. PD 1º, 2º, 3º, 4º, 5º E 6º PRIMARIA.

1. INTRODUCCIÓN.

Esta Programación Didáctica de Educación Musical será un dos elementos esenciais no desenvolvemento da autonomía pedagóxica e, á súa vez, o instrumento que facilita a toma de decisións por parte do profesorado, permitindo que estas sexan o máis adecuadas posibles ás necesidades educativas do alumnado, ás calidades profesionais do equipo docente e aos medios dos que se dispón.

A finalidade desta programación é facilitarlle ao alumnado as aprendizaxes para alcanzar unha formación integral que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade, procurándose a integración das súas experiencias e aprendizaxes e adaptándose ao seu ritmo de traballo, de acordo co recollido no *Decreto 105/2014* polo que se establece o currículo da Educación Primaria.

Esta PD pode sufrir modificacións en función da situación sanitaria que estamos a vivir (actividade lectiva presencial, semipresencial e/ou non presencial) podendo ser tamén modificada a metodoloxía e os procedementos e instrumentos de avaliación segundo se presenten casos de confinamento, normalidade ou situacións temporais ás que se fai referencia no Protocolo Covid 19 do centro e no Plan de Continxencia.

A PD deste curso cambia con respecto á PD dos cursos anteriores debido a que non se dispón de aula de música e a utilización de instrumentos de percusión será reducida e con intervalos de tempo debido á desinfección e corentena pola que teñen que pasar sendo alternados por quincenas nas diferentes aulas.

Procederase á petición dalgún material como palillos chinos ou vaso de plástico duro así como instrumentos propios construídos polos alumnos e alumnas para seren utilizados de maneira particular na falta dos outros instrumentos para traballar lecturas e acompañamentos rítmicos.

En canto á fruta, seguindo o Protocolo de adaptación ao contexto da covid 19 só se poderá utilizar na aula para practicar unicamente as posicións e se a situación temporal o permite farase unha práctica nos espazos de fóra no centro.

Dentro dos obxectivos, contados e estándares de aprendizaxe así como nos criterios de calificación e promoción e algunhas tarefas aparecerán cun * aqueles dos que poidamos prescindir no caso de confinamento sendo prioritarios o resto.

2. CONTEXTUALIZACIÓN.

Denominación: C.E.I.P. Plurilingüe Graxal.

Titularidade: Pública (Consellería de Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia)

Niveis educativos que imparte:

- Segundo ciclo de Educación Infantil.
- Educación Primaria.

Servizos complementarios:

- Comedor (xestionado pola xunta).

Correo electrónico: ceip.graxal@edu.xunta

Páxina web: www.edu.xunta.gal/centros/ceipgraxal.

O noso centro atópase situado no Concello de Cambre, na parroquia de O Temple; a única parroquia costeira do concello, xa que está ubicada a carón da Ría do Burgo. Está encadrado, polo tanto, na área metropolitana da cidade de A Coruña. Está comunicada coa cidade (a 8 km.) por unha autoestrada e unha estrada nacional. É obvio que esta circunstancia condiciona en gran medida:

- a súa densidade de poboación (a máis elevada do concello).
- a idade media da mesma (ao redor dos 36 anos).
- as características socio-económicas da mesma (clase media e cada vez cunha maior porcentaxe de poboación inmigrante).

É unha zona en crecente desenrolo xa que tamén é a parroquia do concello onde se construíu un maior número de edificios de vivendas. Isto motiva un aumento da demanda escolar e de servizos complementarios.

Practicamente todo o alumnado reside arredor do colexio; polo tanto non existe servizo de transporte.

A incidencia do paro estase a notar nalgunhas familias de forma negativa, así mesmo, outras reclaman máis servizos polo horarios laborais dos proxenitores.

A lingua vehicular da maioría do alumnado é o castelán e outro deben o descoñecemento do galego á súa procedencia estranxeira.

3. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS.

Esta avaliación inicial realizarase ao principio do proceso educativo e ten como obxectivo a planificación do mesmo.

Farase logo unha avaliación procesual e continua, realizando durante o proceso de ensinanza-aprendizaxe e co obxectivo de ir modificando o propio proceso para adecualo á realidade concreta e aos obxectivos que se pretenden co mesmo.

E finalmente realizarase unha avaliación final do periodo educativo que nos pode servir como avaliación inicial do paso seguinte.

AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

9.1. AVALIACIÓN INICIAL

A avaliación inicial realizarase durante a primeira quincena de volta á clase no mes de

setembro para coñecer o nivel dos alumnos/as. Os instrumentos para a realización de dita avaliación son:

- Intercambio de información co titor/a e co equipo docente que imparte algunha materia nel curso.
- Actividades de repaso dos contidos mínimos acadados o curso anterior.
- Simulación de situacións relacionadas co aprendido o curso anterior.
- Observación continua do alumnado nas actividades de repaso que realizamos na primeira quincena de setembro; co posterior rexistro.
- Aplicación de controis orais fundamentalmente e puntualmente escritos.

9.2. DESCRICIÓN XERAL DO GRUPO DESPOIS DA AVALIACIÓN INICIAL

A avaliación inicial permitirá a descrición xeral do grupo posibilitando:

- Identificar obxectivos, contidos e aspectos das competencias que teñen mellor acadados e en cales hai que incidir.
- Identificar as necesidades a nivel grupo.
- Identificar as necesidades individuais.
- Adecuación dos obxectivos priorizando e seleccionando os contidos ás características do alumnado.
- Estratexias metodolóxicas que favorezan a participación de todo o alumnado: Aprendizaxe cooperativo, titoría entre iguais...
- Adecuación das actividades aos diferentes niveles de competencia curricular do alumnado, respecto ao mesmo contido.
- Selección de diferentes materiais e recursos para a realización das actividades procurando a motivación do alumnado.
- Incidencia nos contidos que poidan supoñer máis dificultade.
- Utilización dos recursos das páxinas web especializadas para reforzar ou ampliar os contidos tratados en cada unidade.

9.3 MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS

A análise dos resultados será a base para determinar os seguintes aspectos:

- Establecer o punto de partida para elaborar a programación de aula.
- Agrupación dos alumnos/as: formación de grupos de traballo cooperativo.
- Reforzo educativo: concreción das medidas de reforzo individual ou en grupos dos alumno/as que o precisen, tanto dentro da aula coma fóra.
- Adaptacións curriculares significativas, ou non significativas, para o alumnado con necesidades educativas especiais que supoñen modificación o eliminación dalgún dos elementos prescriptivos do currículo: obxectivos, contidos e criterios de avaliación.

Así pois nesta materia partírase da avaliación final do período educativo anterior e facendo un seguimento mediante unha observación directa e sistemática do día a día das actividades musicais levando a cabo o rexistro de resultados das actividades realizadas na aula así como a descripción de comportamento e actitude.

4. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

Este apartado figura en cada curso tendo en conta que están adaptadas para cada nivel.

5. RELACIÓN DE ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

Este apartado tamén figura en cada curso tendo en conta que son estándares adaptados a cada nivel.

6. OBXECTIVOS XERAIS DE EDUCACIÓN PRIMARIA.

A Educación Primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e as nenas as capacidades que lles permitan:

a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.

b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza nun mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.

c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos, que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.

d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a non discriminación de persoas con discapacidade.

e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a castelá, e desenvolver hábitos de lectura.

f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas, e desenvolverse en situacións cotiás.

g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser capaces de aplicalos ás situacións da súa vida cotiá.

h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura.

i) iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e a comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.

l) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas, e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.

m) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

n) Conocer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.

ñ) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas.

o) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

7. CONCRECIÓN DE OBXECTIVOS POR CURSO.

Aparecen reflexados en cada curso.

8. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA E PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.

Este apartado de concreción aparece en cada curso.

9. PLAN DE REFORZO E RECUPERACIÓN.

Prestarase especial atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e ao alumnado que tivese dificultades derivadas da fenda dixital, sen prexuízo do desenvolvemento doutras medidas de atención á diversidade que se poidan establecer.

Este conxunto de actuacións levaranse a cabo para atender as necesidades educativas do alumnado que presenten desfase curricular tratando de que asimilen contidos instrumentais e de que vaian adquirindo progresivamente todas as competencias básicas.

Este plan debe ser dinámico, flexible e aberto máis tendo en conta a situación sanitaria pola que estamos pasando realizando as coordinacións necesarias co Equipo Docente. Desenvolverase mediante axuste curriculares, segundo as necesidades individuais do alumnado derivadas dos resultados da avaliación inicial, e estenderase, alomenos durante

o primeiro trimestre do curso 2.020/21, a pesar de que nesta área en principio apenas non precisamos aplicar este plan de reforzo e recuperación dado que xa no trimestre pasado todo o alumnado acadou os obxectivos mínimos.

No caso de necesidades elaboraranse a partir dos informes individualizados redactados á finalización do curso 2.019/20 e da avaliación inicial e reforzaranse os elementos curriculares esenciais e as competencias e aprendizaxes imprescindibles o pasado curso académico, co fin de garantir a continuidade do proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Nesta PD aparecerían recollidas as aprendizaxes e as competencias clave non adquiridas no curso escolar precedente.

Faranse adaptaciónns necesarias que a docencia semipresencial ou non presencial poidan requirir, de ser necesario poñer en marcha este tipo de ensinanza.

10. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS.

En relación coa metodoloxía didáctica, os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas poderanse desenvolver de forma presencial e non presencial, ademais de ter un carácter eminentemente práctico e potenciar o traballo en equipo e o proceso de avaliación continua.

Farase uso da Aula virtual, con videoconferencias a través de Cisco Webex ou tamén a través da páxina web do Centro e Abalar.

Debido á situación sanitaria irei elaborando o Portfolio de Agueiro onde o alumnado irá vendo e comentando as súas actividades.

Debemos implicar ao alumnado en procesos de búsqueda de información, reflexión , aplicación e comunicación do coñecemento.

5. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.

O uso de soportes e recursos dixitais están sendo de gran axuda como instrumentos mediadores entre o alumnado, o profesorado e as familias. Os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas poderanse desenvolver de forma presencial e non presencial, ademais de ter un carácter eminentemente práctico e potenciar o traballo en equipo e o proceso de avaliación continua.

Os recursos didácticos a empregar tanto nas actividades lectivas presenciais, semipresenciais ou non presenciais serán polo tanto preferentemente recursos dixitais, fomentando o uso das tics (aplicaciónns, películas interactivas, xogos musicais, lecturas rítmicas, videos informativos...).

- **Vídeos:** Youtube, Youtube Kids, Vimeo, App Flipped Primary, gravación de videotutoriais.
- **Cuestionarios:** Kahoot, Quizizz, Learningapps, Educaplay, Quizlet, Google Forms.
- **Presentación e recollida das propostas:** Genially, Padlet, Lino.It, Calameo, Scribd, Issue.

- **Webs con xogos/fichas interactivos:** Educaplay, Cerebriti, Liveworksheet, Quizlet, JueduLand blog.
- **Webs creación musical:** Incredibox, Tony-b Machine, Al-jazari, Notessimo, Chrome Music Lab, Typatone, The Rhythm Randomizer.
- **Audio, podcats, música libre:** SoundCloud, Ivoox, Audacity, Free Music Archive, Audionautix, Youtube, Banco de sons do Ministerio de Educación.
- **Edición/buscas de partituras:** Musecore, Noteflight, Flat.
- **Edición de imaxes, imaxes libres:** PhotoDirector, PhotoGrid, Pizap, FotoFlexer, Pixabay, Free Images, FreePik, Icon-Icons, Cartoonize.
- **Edición e creación de vídeo:** PowerDirector, Quick, IMovie, Loom (gravar pantalla)
- **Webs/blogs específicos de Música:** Aprendo Música, Los pequeños músicos, Blog de Cuchuflete, Músicaeduca, Aula de Música 2.0, Aula de Música do CEIP Gloria Fuertes.
- **Webs de información, cultura musical:** Los instrumentos musicales, Music Timeline, El Poder de la Palabra, El Atril, Musical Instruments, Consello da Cultura Galega.
- **Videoconferencias:** Cisco Webex
- **Materiais que teñamos na casa:** Obxectos sonoros, utensilios de cociña, instrumentos musicais, tarxetas con ritmos, xoguetes sonoros, peluches...
- **Materiais de:** Espazo Abalar.

Materiais impresos: Fichas impresas do caderno de música, partituras, lecturas, libros que teñan nas súas casas...

12. CRITERIOS DE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.

Os procedementos e instrumentos de avaliación deseñaranse de forma que permitan determinar o nivel competencial acadado polo alumnado, sempre adecuándose ás modalidades xa citadas de ensino presencial e non presencial, podendo evaluar de forma online coas actividades propostas.

Recurriremos a instrumentos de avaliación como as probas escritas, rexistro de expresión instrumental, caderno que poden aplicarse na aula ou ben a través da Aula virtual ou páxina web así como o rexistro de observación (en clase ou a través dos recursos dixitais).

13. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS.

ELEMENTOS TRANSVERSAIS	CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS NA ÁREA DE EDUCACIÓN MUSICAL
------------------------	--

COMPRESIÓN LECTORA (CL)	<p>Promoveranse actividades que incrementen a comprensión lectora apoiando ás programadas no Proxecto Lector e Plan Lector así como ás deseñadas polos equipos de Dinamización de Biblioteca e Dinamización Lingüística do centro.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Seguir con atención as lecturas, relatos ou contos propostos nalgunhas unidades. • Nomear os personaxes que interveñen nas lecturas, relatos, contos e cancións. • Resumir, mediante preguntas dirixidas polo profesor, o argumento dos contos e cancións. • Inventar outros desenlace para as historias, cancións, montaxes musicais, contos musicias... • Describir e debuxar personaxes, lugares ou situacións que se desenvolven nos relatos, contos e cancións. • Lectura comprensiva e expresiva do texto das cancións. • Comprender os vocablos novos que aparecen nos textos dos contos, relatos e cancións. • Ler algunha anécdota sobre figuras destacadas da música. • Ler e comentar en clase algunha lectura sobre distintos aspectos relacionados coa música: compositores, o oficio dos artesáns chamados “lutier”, teatros e lugares donde se interpreta a música... • Facer lectura silenciosa das ordes das actividades (cado estas están escritas) para comprobar o grao de comprensión lectora que van adquirindo os alumnos. • Observar a forma literaria bipartita en canción: retrouso-estrofa, retrouso... • Descubrir en cancións todas as palabras do texto que teñen a mesma rima. • Ler rimas co fin de percibir e practicar o ritmo interno que subxace nos acentos prosódicos do texto. • Comparar a estrutura das estrofas para buscar os paralelismos (mesmo texto) e o texto que cambia. • Inventar outro final de estrofas, respectando a mesma rima. • Busca e investigación de refráns, ditos, ladaiñas, encadeados, poesías... para lellos, aprendelos e comentalos en clase.
EXPRESIÓN ORAL E ESCRITA (EOE)	<p>Promoveranse actividades que incrementen expresión oral e escrita apoiando ás programadas no Proxecto Lector e Plan Lector así como ás deseñadas polos equipos de Dinamización de Biblioteca e Dinamización Lingüística do centro.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Dramatizar contos e cancións. • Contar algunha historia “musical” narrada polos seus avós e desexar compartila cos/cas compañeiros/as. • Recitar e crear rimas co fin de percibir e practicar o ritmo interno que subxace nos acentos prosódicos do texto. • Crear rimas propias e lelas e recitalas en grupo acompañando con pequena percusión.

	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura comprensiva e expresiva do texto das cancións. • Aprender vocablos novos que aparecen nos textos dos contos, relatos e cancións. • Descubrir en cancións todas as palabras do texto que teñen a mesma rima. • Crear rimas propias, lelas e recitalas en grupo acompañando con pequena percusión. • Traballar sistemáticamente lecturas, relatos, contos, rimas, cancións, refráns... • Busca e investigación de refráns, ditos, ladaiñas, encadeados, poesías... para lellos, aprendelos e comentalos en clase. • Verbalizar situacións da aula: Explicacións das actividades, sentimentos que produce unha audición, xogo, danza...
COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL (CA)	<p>Proporanse actividades que incrementen a comprensión crítica dos medios de comunicación: televisión, cine, video, radio, fotografía, materiais impresos e programas de ordenador. Prestando maior atención a: como funcionan eses medios, como producen significados e de que xeito son recibidos e reconstruídos polas audiencias. A introdución dos medios audiovisuais terá entre as súas metas o desenvolvemento do pensamento crítico e da capacidade creativa a través do análise e a produción de materiais audiovisuais. Trátase de coñecer non só as tecnoloxías, senon, sobre todo, as linguaxes coas que se expresan, as estratexias comunicativas e os contidos das súas mensaxes.</p> <p>Será unha iniciación a unha alfabetización audiovisual buscando actividades axeitadas aos distintos niveis da etapa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seleccionar unha música que sirva de banda sonora para a creación dun conto musical. • Gravación de voces para unha dramatización utilizando un editor de audio tipo Audacity. • Crear ou buscar ilustracións para unha canción, poema, ladaiña, adiviña, conto musical... • Gravación e edición de actividades propias da clase: danzas, interpretacións, xogos rítmicos... para análise das mesmas e para subir ao blog de clase. • Analizar e decatarse da importancia que ten o uso da música nos medios de comunicación audiovisuais: anuncios, noticias, películas, cuñas radiofónicas...
TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E DA COMUNICACIÓN (TIC)	<p>Promoveranse actividades que fomenten o uso responsable das TIC, ao mesmo tempo que aproveitamos todas as posibilidades que estas nos ofrecen dada a súa constante presenza en todos os ámbitos da nosa vida.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilización de CDs de audio para a escoita das audicións, cancións, danzas... en cada unidade. • Utilización de recursos didácticos interactivos de CD-ROMS e

	<p>utilización de DVDs de películas relacionadas cos aspectos a tratar en cada unidade.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consulta das páxinas web recomendadas para reforzar os contidos tratados en cada unidade. • Busca de información en Internet sobre os contidos tratados en cada unidade: cancións, ladaíñas, adiviñas, refráns, relatos, música popular, compositores, obras musicais, instrumentos, épocas, países... • Utilizar as posibilidades que nos ofrece Internet e as Webs 2.0: búsquedas de información, música in streaming, listas de reprodución, subida de materiais, xogos, actividade interactivas... • Recursos e materiais seleccionados recopilados no blog da clase de música “Descubriendo a música” http://descubriendolamusica.blogspot.com/es/ • Actualización do blog da clase de música con recursos, materiais seleccionados de diversas webs especializadas, materiais de elaboración propia, traballos do alumnado... • Utilización responsable dos recursos e posibilidades que nos ofrece Internet.
EMPRENDEMENTO (EMP)	<p>Promoveranse actividades que permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial, fomentando aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participación nos proxectos que propoñen os equipos de Dinamización de Biblioteca e EDL. • Participación en actividades como o desfile de Entroido, onde deben crear unha comparsa con disfraces, instrumentos, letras tipo as das murgas, baile...
EDUCACIÓN CÍVICA E CONSTITUCIONAL (ECC)	<p>Promoveranse actividades que fomenten a solidariedade, o respecto á diversidade, a capacidade de diálogo e a participación social. Promovendo valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres, así como a igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.</p> <p>Aprendizaxes de resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal familiar e social.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Descubrir a riqueza das manifestacions musicais (cancións, instrumentos, ritmos, danzas...) da nosa tradición cultural así coma as das distintas culturas actuais (especialmente as que conviven con nós) ou antigas e participando delas. •

	<p>Aproveitar a realidade intercultural do noso centro para unha achega a outras culturas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integración co resto do grupo no desenvolvemento das actividades. • Disposición de axuda a outros compañeiros que posúen menos facilidade na aprendizaxe e o manexo dos instrumentos. • Boa disposición para coordinar a propia acción coa do grupo con fins expresivos e estéticos. • Apreciación das intervencións individuais nun contexto grupal. • Mostrar interese e respecto polas creacións dos compañeiros. • Esfuerzo no coidado do silencio para poder gozar da experiencia artística. • Esfuerzo no coidado do silencio para gozar da música. • Mostrar interese para coordinar os movementos propios cos dos compañeiros. • Colaboración para coordinar os movementos propios cos dos outros. • Gozar co canto de cancións que promovan e afiancen as relacións interpersoais. • Coidar e conservar os materiais e instrumentos da aula. • Procurar a participación de nenos e nenas por igual en todas as actividades. • Fomentar a aceptación de maneira natural de que non existes traballos e roles diferenciados por sexos. • Indagar sobre a equivalencia en número de personaxes femininos e masculinos vinculados a o mundo da música. • Fomentar o consumo e uso responsable dos materiais que se atopan en Internet. • Coñecer o significado das “Licencias Creative Commons”. • Coñecer as normas que rixen a propiedade intelectual.
<p>PREVENCIÓN DA VIOLENCIA (PV)</p>	<p>Promoveranse actividades que fomenten a prevención de calquera forma de violencia (de xénero, terrorista...), racismo ou xenofobia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizar para a celebración concreta do Día da Paz músicas que xa son “clásicos” para esa data, descubrir outros novos. • Indagar nas composicións e autores de eses “clásicos” para o Día da Paz, que acostumamos cantar nesta data. • Indagar na procura de personaxes relacionados coa música que

	<p>fomenten accións pola paz e a non violencia; intentando cambiar a vida das persoas a través da música.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actividades que desenvolvan os valores básicos da tolerancia, o respecto aos demais e a un mesmo, a aceptación e valoración do outro, o sentido do diálogo, a confrontación de ideas, a cooperación en tarefas comúns, a resolución armónica e pacífica de conflitos e o rexeitamento de toda situación de violencia. • Indagar na procura de personaxes relacionados coa música que fomenten os valores citados anteriormente; intentando cambiar a vida das persoas a través da música. Por exemplo Daniel Barenboim, José Antonio Abreu, Gustavo Dudamel... e as súas iniciativas como “West-East Divan Orchestra” ou “El Sistema” (que intentan cambiar a vida de xeneracións de xóvenes a través da música).
<p>DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE (DS)</p>	<p>Promoveranse actividades que fomenten o desenvolvemento sostible e o medio ambiente, os riscos de explotación e abuso sexual, situacións de risco derivadas da utilización das tecnoloxías da información e da comunicación, así como a protección ante urxencias e catástrofes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fomentar o rexeitamento ao ruído indiscriminado, valorando o silencio. • Axudar a coñecer a beleza dos sons da natureza, valorando os sons do ámbito no que se vive. • Apreciar o silencio como marco indispensable para poder captar o son e a música. • Tomar conciencia dos riscos do exceso de ruído e expoñendo os beneficios da relaxación, a musicoterapia, etc. • Descubrir o valor musical dos distintos obxectos cotiás. • Potenciar o consumo da música atendendo a criterios de calidade e non exclusivamente de modas. • Recoñecer a importancia da hixiene vocal, por medio de técnicas básicas para o coidado da voz (articulación, vocalización e respiración). • Valorar a voz como un instrumento privilexiado para a comunicación. • Tomar conciencia da importancia de coidar a postura corporal á hora de falar ou moverse para favorecer unha boa dicción, un movemento coordinado e para manter unha boa saúde. • Tomar conciencia da importancia de facer correctamente o proceso da respiración.
<p>EDUCACIÓN VIARIA (EV)</p>	<p>Promoveranse actividades para a mellora da convivencia e prevención dos accidentes de tráfico, co fin de que se coñezan os dereitos e deberes como usuarios das vías públicas, en calidade de: peón, viaxeiro, conductor de bicicletas... Respecto ás normas e sinais de tráfico.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tomar conciencia da importancia de circular pola vía pública sin auriculares, xa que diminuen a capacidade auditiva e distraen

- a atención, sendo causa de algúns accidentes de circulación.
- Distinguir os sons cos que nos atopamos ao circular por unha vía pública, decatándonos do que significan: Sereas, pitidos, semáforos para invidentes...

14.ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

DESCRIPCIÓN XERAL

Este tipo de actividades normalmente son organizadas en colaboración co resto do centro.

Este curso dada a situación de pandemia provocada polo Covid-19, en principio non se realizará ningunha´

Observando unha evolución favorable da situación, contemplaríamos máis adiante a posibilidade de organizar algunha dentro do centro. Estas non coincidirían con outros grupos do centro nin con alumnado doutro centro

CONMEMORACIÓNS

Durante o curso escolar celebraranse, como mínimo, as seguintes conmemoracións nas que a Área de Educación Musical participará de xeito coordinado cos distintos equipos docentes. Estas actividades celebraranse de xeito individual en cada grupo/aula:

- 20 de novembro de 2020: Día Universal da Infancia.
- 25 de novembro de 2020: Día Internacional contra a Violencia de Xénero.
- Do 30 de novembro ao 7 de decembro de 2020: conmemoración da Constitución e do Estatuto de autonomía de Galicia.
- 3 de decembro de 2020: Día Internacional das Persoas con Discapacidade.
- 10 de decembro de 2020: Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos.
- 24 de xaneiro de 2021: Día Internacional da Educación.
- 30 de xaneiro de 2021: Día Escolar da non Violencia e da Paz.
- 8 de marzo de 2021: Día Internacional da Muller.
- 15 de marzo de 2021: Día Mundial dos Dereitos do Consumidor.
- Do 8 ao 12 de marzo de 2021: Semana da Prensa. Un día desta semana traballarase na aula con xornais.
- 7 de abril de 2021: Día Mundial da Saúde.
- Entre o 19 ao 23 de abril de 2021: Semana do Libro.
- 2 de maio de 2021: Día Internacional contra o Acoso Escolar.

- 9 de maio de 2021: Día de Europa.
- Do 10 ao 14 de maio de 2021: Semana das Letras Galegas.
- 5 de xuño de 2021: Día Mundial do Ambiente.

ESPECÍFICAS DA ÁREA DE EDUCACIÓN MUSICAL

Celebraranse de xeito individual en cada grupo/aula:

- Audición extraescolar das obras recomendadas.
- Utilización extraescolar das aplicacións informáticas, xogos e outros materiais suxeridos no blog da clase de música. Propostas de traballo con eses materiais.
- Traballos de investigación sobre algún aspecto traballado previamente na unidade (compositores, obras, cultura musical, historia da música, relatos mitolóxicos, fábulas, cancións, danzas, instrumentos, xogos, música popular...).
- Creación de instrumentos con materiais reciclados.
- Participación na Semana da Prensa buscando na prensa “Noticias musicais” como: Celebración dalgún evento musical, venta de entradas, venta de instrumentos, noticias sobre intérpretes musicais...

15.MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

10.1. DESCRICIÓN XERAL DO GRUPO DESPOIS DA AVALIACIÓN INICIAL

- Funcionamento do grupo: Número de alumnos/as, forma de comportarse, relacións entre eles, horario dos grupos...
- Identificar obxectivos, contidos e aspectos das competencias que teñen mellor acadados e en cales hai que incidir.
- Identificar as necesidades a nivel grupo.
- Identificar as necesidades individuais.

10.2. MEDIDAS ORDINARIAS

- Adecuación dos obxectivos priorizando e seleccionando os contidos ás características do alumnado.

- Estratexias metodolóxicas que favorezan a participación de todo o alumnado: Aprendizaxe cooperativo, tutoría entre iguais...
- Adecuación das actividades aos diferentes niveles de competencia curricular do alumnado, respecto ao mesmo contido.
- Selección de diferentes materiais e recursos para a realización das actividades procurando a motivación do alumnado.
- Realización de actividades previas e complementarias ás propostas.
- Fichas de reforzo e de ampliación de cada unidade elaboradas polo/ mestre/a, sacadas de libros de texto, sacadas doutros materiais didácticos; tendo sempre como base os contidos tratados nas unidades.
- Incidencia nos contidos que poidan supoñer máis dificultade.
- Ampliación, profundización e enriquecemento dos contidos tratados nas unidades mediante traballos de investigación e experimentación para o alumnado con mellores aptitudes para a música.
- Utilización dos recursos das páxinas web especializadas para reforzar ou ampliar os contidos tratados en cada unidade.

10.3. MEDIDAS EXTRAORDINARIAS

- Adaptacións curriculares significativas, ou non significativas, para o alumnado con necesidades educativas especiais que supoñen modificación o eliminación dalgún dos elementos prescriptivos do currículo: obxectivos, contidos e criterios de avaliación.
- Curriculares de acceso: modificacións ou provisión de recursos espaciais, materiais ou de comunicación que van a facilitar que o alumnado con necesidades educativas especiais poida desenvolver o currículo ordinario ou, de ser o caso, o currículo adaptado.

16.MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

Instrumentos deseñado para valorar o axuste entre a programación e os resultados obtidos. Valorarase sinalando cun X, de 1 a 4 (onde 1 é a calificación máis baixa e 4 a máis alta) redactados na táboa; especificando o que resultou tal como estaba programado ou aquilo que debemos mellorar, acompañado de propostas de mellora.

Esta avaliación realizarase para cada trimestre; de xeito que se poidan facer os cambios oportunos ao longo do desenvolvemento da mesma.

ASPECTOS A

VALORACIÓN

A

A

PROPOSTAS

AVALIAR	DO GRAO DE AXEITAMENTO				DESTACAR	MELLORAR	DE MELLORA PERSOAL
	4	3	2	1			
1.- Adecuación do deseño das unidades.							
2.- Adecuación da temporalización das unidades.							
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e á temporalización previstas.							
4.- Adecuación da secuenciación dos contidos en cada unidade.							
5.- Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unidade.							
6.- Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.							
7.- Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.							
8.- Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.							
9.- Asociación de cada estándar cos							

elementos transversais a desenvolver.							
10.- Desempeño de competencias en cada unidade							
11.- Adecuación da secuencia de traballo na aula							
12.- Realización das tarefas previstas							
13.- Estratexias metodolóxicas seleccionadas							
14.- Adecuación dos materiais e recursos utilizados							
15.- Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado							
16.- Adecuación das medidas de atención á diversidade							
17.- Adecuación do programa de actividades de recuperación e reforzo							
18.- Concreción dos elementos transversais para cada unidade							
19.- Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares							

17.CRITERIOS A SEGUIR PARA A ELABORACIÓN DA PD SEGUINDO AS DIRECTRICES ESTABLECIDAS NA CCP.

Unha vez analizadas e valoradas as aprendizaxes imprescindibles que se impartiron no curso 2.019/20 máis a análise e valoración dos resultados da avaliación inicial desta área e non detectando carencias e necesidades do alumnado procederá a realizar a PD igual que o curso pasado, non tendo que incorporar aprendizaxes non adquiridas a esta programación e levando a cabo un desenvolvemento dende un enfoque competencial con propostas metodolóxicas activas e axustadas ás necesidades que poidan xurdir durante o curso.

Na PD aparecen as adaptacións necesarias que a docencia non presencial puidese requerir, identificadas de forma expresa aqueles aprendizaxes imprescindibles para a adquisición das competencias clave, así como o deseño de tareflas globais e as estratexias e instrumentos de avaliación máis adecuados para a consecución deste obxectivo, como ben indiquei no primeiro apartado.

Así pois, foron revisados os obxectivos da área en cada nivel, así como as competencias clave que o alumnado poderá lograr como consecuencia da adaptación das programacións, prestando especial atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e ao alumnado que tivo dificultades derivadas da fenda dixital, sen prexuízo do desenvolvemento doutras medidas de atención á diversidade que se poidan establecer.

Para decidir sobre a promoción do alumnado empregaremos varios criterios:

A) Todos os alumnos que non acaden un 5 en tres áreas (en 2 se son algunhas das linguas castelá e galego ou matemáticas) serán susceptibles de non promocionar, a Área de Educación Musical non estará incluída nesas áreas.

B) O equipo docente adoptará a decisión de forma colexiada tendo en conta os criterios de promoción e considerando os seguintes aspectos:

B.1) Grao de adquisición das competencias

B.2) Informe do departamento de orientación e o titor sobre o contexto do alumno/a dentro do seu grupo-clase.

B.3) Progresión tomando como referencia a avaliación inicial (evolución do alumno)

18. ADAPTACIÓN DA PD AO CONTEXTO COVID.

Esta PD pode sufrir modificacións en función da situación sanitaria que estamos a vivir (actividade lectiva presencial, semipresencial e/ou non presencial) podendo ser tamén modificada a metodoloxía e os procedementos e instrumentos de avaliación

segundo se presenten casos de confinamento, normalidade ou situacións temporais ás que se fai referencia no Protocolo Covid 19 do centro e no Plan de Continxencia.

A PD deste curso cambia con respecto á PD dos cursos anteriores debido a que non se dispón de aula de música e a utilización de instrumentos de percusión será reducida e con intervalos de tempo debido á desinfección e corentena pola que teñen que pasar sendo alternados por quincenas nas diferentes aulas.

Seguirase o protocolo marcado polo centro en canto a aspectos como o uso da mascarilla, limpeza e hixiene das mans, ventilacións das aulas, etc.

Procederase á petición dalgún material como palillos chinos ou vaso de plástico duro así como instrumentos propios construídos polos alumnos e alumnas para seren utilizados de maneira particular na falta dos outros instrumentos para traballar lecturas e acompañamentos rítmicos.

En canto á fruta, seguindo o Protocolo de adaptación ao contexto da covid 19 só se poderá utilizar na aula para practicar unicamente as posicións e se a situación temporal o permite farase unha práctica nos espazos de fóra no centro.

Dentro dos obxectivos, contidos e estándares de aprendizaxe así como nos criterios de calificación e promoción e algunhas tarefas aparecerán cun * aqueles dos que poidamos prescindir no caso de confinamento sendo prioritarios o resto e que sí faríamos en situación normal.

Finalmente aparece adaptada a **metodoloxía**, os **materiais e recursos** en caso de atención a alumnado en corentena ou en caso de suspensión das clases presenciais (alumnado con conectividade e sen conectiidade).

19. PD 1º, 2º, 3º, 4º, 5º E 6º EDUCACIÓN PRIMARIA

1º CURSO

1. Obxectivos da área de Música.1º EP.
2. Descritores.
3. Contribución da área ao desenrolo das competencias básicas.
4. Organización e secuenciación de contidos.
5. Criterios metodolóxicos e estratexias didácticas xerais a utilizar na área.
6. Actividades complementarias.
7. Criterios de avaliación.
8. Estándares de aprendizaxe.
9. Evidencias para o portfolio.
10. Criterios de calificación e promoción.
11. Perfil de área con ponderación dos estándares de aprendizaxe.
12. Recursos didácticos.

13. Medidas de atención á diversidade e inclusión.

14. Avaliación da programación didáctica.

OBXECTIVOS DA ÁREA DE MUSICA 1 EP

1. Discriminar auditivamente os sons do seu ámbito máis próximo diferenciando entre son, silencio e ruído.
2. Recoñecer e discriminar auditivamente as calidades do son: duración, altura, intensidade e timbre.
3. Exercitar mellor o oído a partir da audición activa de obras musicais descritivas.
- *4. Utilizar os recursos expresivos da voz na interpretación de cancións.
5. Recoñecer a importancia do coidado da voz e da respiración no canto.
6. Identificar diferentes formas musicais e utilízalas no acompañamento de cancións: estrofa e retrouso, e ostinato rítmico.
7. Utilizar as posibilidades sonoras do propio corpo.
8. Identificar os instrumentos de pequena percusión e a súa agrupación por familias: metal, madeira e parche.
9. Explorar as calidades sonoras de instrumentos non convencionais de calidade acústica.
10. Coñecer e descodificar as grafías convencionais (negra, corchea, silencio de negra) e non convencionais.
- *11. Interiorizar o ritmo e o pulso da música a través do compás binario.
12. Utilizar o corpo como medio de expresión musical a través da danza.

DESCRITORES

COMPETENCIA	INDICADORES	DESCRITORES
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Coidado do ámbito ambiental e dos seres vivos	<ul style="list-style-type: none">• Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.• Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.• Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu ámbito.• Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as

		repercusións para a vida futura.
	Vida saudable	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico. • Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano fronte ao coidado saudable deste.
	A ciencia no día a día	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá. • Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante. • Manexar os coñecementos sobre <i>ciencia e tecnoloxía</i> para solucionar problemas e comprender o que acontece a noso arredor.
	Manexo de elementos matemáticos	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto. • Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
	Razoamento lóxico e resolución de problemas	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia. • Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos. • Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

<i>Comunicación lingüística</i>	Comprensión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender o sentido dos textos escritos. • Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos... • Gozar coa lectura.
	Expresión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar oralmente, de xeito ordenado e clara, calquera tipo de información. • Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos. • Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.
	Normas de comunicación	<ul style="list-style-type: none"> • Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor... • Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.
	Comunicación noutras linguas	<ul style="list-style-type: none"> • Entender o contexto sociocultural da lingua, así como a súa historia para un mellor uso desta. • Manter conversacións noutras linguas sobre temas cotiáns en distintos contextos. • Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación. • Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás ou de materias diversas.
<i>Competencia dixital</i>	Tecnoloxías da información	<ul style="list-style-type: none"> • Empregar distintas fontes para a busca de información. • Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade. • Elaborar e publicitar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.

	Comunicación audiovisual	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas. • Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.
	Utilización de ferramentas dixitais	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento. • Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria. • Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Respecto polas manifestacións culturais propias e alleas	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial. • Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural. • Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.
	Expresión cultural e artística	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos. • Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián. • Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Educación cívica e constitucional	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola. • Identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de dereito referendado por unha norma suprema chamada Constitución Española.
	Relación cos demais	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos. • Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos

		<p>de participación establecidos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
	Compromiso social	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores. • Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela. • Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades. • Involucrarse ou promover accións cun fin social.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Autonomía persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias. • Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas. • Ser constante no traballo superando as dificultades. • Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.
	Liderado	<ul style="list-style-type: none"> • Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos. • Contaxiar entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos. • Priorizar a consecución de obxectivos grupales a intereses persoais.
	Creatividade	<ul style="list-style-type: none"> • Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema. • Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa. • Encontrar posibilidades no ámbito que outros non aprecian.
	Emprendemento	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos. • Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.

		<ul style="list-style-type: none"> • Asumir riscos no desenvolvemento das tarefas ou os proxectos. • Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.
<i>Aprender a aprender</i>	Perfil de aprendiz	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas... • Desenvolver as distintas intelixencias múltiples. • Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe. • Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
	Ferramentas para estimular o pensamento	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente... • Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos
	Planificación e avaliación da aprendizaxe	<ul style="list-style-type: none"> • Planificar os recursos necesarios e os pasos a realizar no proceso de aprendizaxe. • Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios. • Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe. • Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

CONTRIBUCIÓN DA ÁREA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS BÁSICAS

Descrición do modelo competencial.

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e unha reconfiguración dos contidos desde un enfoque de aplicación que permita o adestramento destas. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso, xeraremos tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos alumnos a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Abordar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é inabarcable polo que cada unha se estrutura en indicadores, grandes piares que permiten describirla dun xeito máis preciso. Podemos encontrar entre tres e seis indicadores por competencia.

O indicador segue sendo aínda demasiado xeral, polo que o descompoñemos no que chamamos descritores da competencia que “describen” ao alumno competente neste ámbito. Por cada indicador encontraremos entre tres e seis descritores redactados en infinitivo.

En cada unidade didáctica concretaremos o descritor en desempeños competenciais redactados en terceira persoa de presente indicativo. O desempeño será o aspecto concreto da competencia que poderemos adestrar e avaliar de xeito explícito na unidade, será concreto e obxectivable e indícanos que debemos adestrar e observar nas actividades deseñadas.

Para o seu desenvolvemento, partimos dun marco de descritores competenciais definido para o proxecto aplicable a toda materia e curso.

Respectando o tratamento específico nalgúns áreas, os **elementos transversais**, tales como, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendimento e a educación cívica e constitucional se traballarán desde todas as áreas posibilitando e fomentando que o proceso de ensino-aprendizaxe dos alumnos sexa o máis completo posible.

Por outra parte, o desenvolvemento de **valores** presentes tamén en todas as áreas axudará a que os nosos alumnos aprendan a desenvolverse desde uns determinados valores que constrúan unha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir.

A diversidade de alumnos cos seus estilos de aprendizaxe diferente levaranos a traballar desde as **diferentes potencialidades** con que contan, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder dar resposta ás súas necesidades.

Na área de Música.

Na área de Música incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático, facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

O desenvolvemento desta competencia nesta área curricular permítenos entender, coñecer e investigar, a través de diferentes códigos todo o referente ao coñecemento artístico, de forma máis concreta, o coñecemento musical.

Así mesmo, a tecnoloxía permitirá desenvolver a capacidade do alumnado para afondar no coñecemento da linguaxe artística.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

- Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.

- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
- Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico.
- Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá.
- Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante.
- Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
- Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.
- Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

Comunicación lingüística

Esta competencia permitiranos dotar de ferramentas o alumnado para que poidan acceder ao coñecemento do mundo da música e da danza.

As ferramentas posibilitarán que se inicien na expresión e a comunicación a todos os niveis. A comprensión, a percepción... serán habilidades que irán adquirindo a medida que o desenvolvemento da súa linguaxe vaia crescendo.

Procuraremos adestrar polo menos un descritor en cada unha das unidades didácticas.

Os descritores que utilizaremos serán:

- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...
- Gozar coa lectura.
- Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.
- Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros en diversas situacións comunicativas.
- Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación.
- Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás ou de materias diversas.

Competencia dixital

Esta competencia permitiranos dotar de ferramentas o alumnado para que cree as súas propias producións nas súas múltiples facetas favorecendo o coñecemento de diferentes manifestacións culturais nos diferentes planos da música e a danza.

Na área de Música adestraremos os descritores seguintes:

- Empregar distintas fontes para a busca de información.

- Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
- Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

Esta competencia permitirá ao alumnado gozar e enriquecerse de expresións no mundo artístico e cultural da música e a danza que poida achegar o seu ámbito e mesmo outras culturas. Levaranos a valorar as creacións artísticas propias e as doutros.

Os descritores que adestraremos nesta competencia son:

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

A área de Música permitiranos facer confluír diversos aspectos como o diálogo, a participación, o respecto, a riqueza da diversidade, a convivencia que favorezan diferentes realidades presentes na nosa sociedade. Os indicadores desta competencia poden facilitar o adestramento de cada un dos descritores que enunciámos a continuación:

- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.
- Mostrar dispoñibilidade para a colaboración activa en ámbitos de participación establecidos.
- Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

A área de Música comporta unha actitude positiva que presupón flexibilidade e oportunidade; por iso, esta competencia fomentará unha vertente máis social que implica desenvolver habilidades e actitudes relacionadas co liderado de proxectos que comportan

confianza nun mesmo, empatía, habilidades de diálogo e cooperación, organización de tempos e tarefas... para alcanzar todo aquilo que se propoñan.

Neste caso, os descritores a adestrar serían:

- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Ser constante no traballo superando as dificultades.
- Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos.
- Contaxiar entusiasmo pola tarefa e a confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos.
- Priorizar a consecución de obxectivos grupales a intereses persoais.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Encontrar posibilidades no ámbito que outros non ven.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.

Aprender a aprender

Esta competencia dentro desta área permitiranos a posibilidade de iniciar o alumnado na aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de forma cada vez máis eficaz e autónoma de acordo aos obxectivos propostos e ás necesidades que se teñan. A área de Música vainos levar a planificar, secuenciar, avaliar... tanto en proxectos de forma individual coma de forma colectiva.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia serían:

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
- Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.
- Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os seguintes en función dos resultados intermedios.
- Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.
- Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

Bloque 1. Escoita

O son: percepción sensorial.

Sons do contorno próximo.

Son e silencio. O ruído.

Calidades do son: duración (pulso, longo-curto), altura (agudo-grave), intensidade, timbre.

Audición das obras musicais no plano descritivo.

Bloque 2. Interpretación musical.

*Exploración dos recursos da voz. Articulación e vocalización.

*Tempos da respiración: inspiración e expiración.

A canción infantil. A estrofa e o retroso. Acompañamentos rítmicos en ostinato.

Posibilidades sonoras dos instrumentos de percusión corporal.

*Instrumentos de percusión escolar: metal, madeira e parche.

*Instrumentos non convencionais de calidade acústica.

Grafías non convencionais. Grafías convencionais: partitura, figuras (negra, corchea, silencio de negra). Acentuación binaria.

Bloque 3. A música, o movemento e a danza.

A danza na expresión espontánea.

*Repertorio de danzas sinxelas.

Canción xestualizada.

CRITERIOS METODOLÓXICOS E ESTRATEXIAS DIDÁCTICAS XERAIS A UTILIZAR NA ÁREA

Traballar de xeito competencial na aula supón un cambio metodolóxico importante; o docente pasa a ser un xestor de coñecemento dos alumnos e estes adquiren un maior grao de protagonismo.

En concreto na área de Música:

As manifestacións artísticas son achegas inherentes ao desenvolvemento da humanidade: non cabe un estudo completo da historia da humanidade no que non se considere a presenza da arte en todas as súas posibilidades. Ao igual que acontece con outras linguaxes, o ser humano utiliza tanto a linguaxe plástica coma o musical para comunicarse co resto de seres; neste caso, incidimos na linguaxe musical como ferramenta para poder expresar as vivencias, os sentimentos, todo aquilo que acontece dentro dun mesmo coa oportunidade de poder contalo a outros.

Dende esta perspectiva, entender, coñecer e investigar, desde idades temperás, os fundamentos da devandita linguaxe van permitir ao alumnado o desenvolvemento da

atención, a percepción, a intelixencia, a memoria, a imaxinación e a creatividade. Ademais, o coñecemento sinxelo musical facilitará o desfrute do patrimonio cultural e artístico, ao valorar e respectar as achegas que se foron engadindo este.

Debemos de ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais, polo que haberá que poñer en xogo diferentes habilidades para que o propio alumno coñeza onde residen as súas fortalezas.

Cada unha das fortalezas individuais do alumnado axudaranos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas a realizar estarán pensadas desde a **teoría das intelixencias múltiples** como posibilidade para que todo o alumnado chegue a adquirir todos aqueles aspectos que necesitan para poder desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Nesta área, os alumnos poderán desenvolver diferentes habilidades para a interpretación musical podendo á vez comprobar a capacidade expresiva e creativa desde o coñecemento e a práctica da danza.

O profesorado favorecerá o **traballo en grupo colaborador** de forma que o alumnado recoñeza o seu propio papel e o dos demais compoñentes do grupo como fonte importante de coñecemento, de forma que todos, nenos e nenas, gocen do proceso de creación tanto ou máis que da obra final.

Os contidos da área de Música están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a un **contexto real**; será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Con respecto ás actividades complementarias, convén reflexionar sobre estas catro cuestións:

Conseguíronse os obxectivos propostos a partir das actividades realizadas?

Como resultaron as actividades?

Cales gustaron máis?

Que propostas de mellora podemos sinalar?

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 1. escoita.

1. Percibir o poder expresivo do son e da música mediante a escoita activa baseada no xogo e o movemento.
2. Identificar e describir de forma oral as calidades do son.

3. Percibir ritmos e duracións en cancións infantís e populares sinxelas reproducíndoas de xeito individual e en grupo.
4. Describe de xeito oral melodías, escenas e personaxes tras a audición dunha obra musical.

Bloque 2. Interpretación musical.

1. Utilizar, descubrir e valorar as posibilidades sonoras do propio corpo e da voz.
- *2. Cantar individualmente e en grupo improvisando diálogos vocais.
3. Descubrir e apreciar as posibilidades expresivas e comunicativas de diferentes materiais e instrumentos segundo os diferentes materiais e maneiras de producir o son.
4. Percibir e expresar ritmos e duracións en cancións, actividades de movemento e instrumentacións con grafías non convencionais.
5. Iniciarse nas grafías convencionais identificando a acentuación e algunhas notas e figuras.

Bloque 3. A música, o movemento e a danza.

1. Adecuar o movemento corporal ao movemento da música, expresando mediante a danza espontánea os distintos elementos sonoros percibidos desde unha escoita atenta e activa.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

Bloque 1. Escoita.

- *1.1. Experimenta situacións sen son e con son.
- 1.2. Valora a música como forma habitual de expresión e comunicación.
- 1.3. Valora o silencio como imprescindible para a audición musical.
- 2.1. Percibe e discrimina sons graves e agudos, longos e curtos, fortes e débiles, e de timbres diferentes.
- 3.1. Identifica nunha canción a estrofa e o retrouso.
- *4.1. Diferencia melodías e descobre o poder evocador de escenas e personaxes nunha audición.

Bloque 2. Interpretación musical.

- *1.1. Identifica os dous tempos da respiración.
- *1.2. Explora vocábulos onomatopéicos sinxelos.
- *1.3. Valora a articulación e a vocalización correctas ao cantar unha canción.
- 1.4. Practica técnicas de educación vocal: respiración, articulación e vocalización.

- *1.5. Interpreta coa voz e os instrumentos os sons partituras non convencionais.
- *1.6. Concéntrase no canto afinado ao unísono dunha canción sinxela.
- 2.1. Improvisa diálogos vocais: ostinatos de acompañamento de cancións e melodías.
- 2.2. Canta de forma coral cunha voz.
- 3.1. Explora o son dalgúns instrumentos populares.
- *3.2. Discrimina os instrumentos de percusión afinada dos non afinados.
- 3.3. Acompaña as súas cancións con instrumentos de percusión mantendo o pulso.
- 4.1. Expresa grafías non convencionais coa voz e os instrumentos.
- 4.2. Practica de forma habitual a lectura de partituras sinxelas non convencionais coa voz e os instrumentos de percusión afinada e non afinada.
- 5.1. Mostra curiosidade por coñecer signos elementais da linguaxe musical convencional.
- 5.2. Discrimina a acentuación con resposta verbal e de movemento.
- 5.3. Diferencia as duracións de negra, corchea e o silencio de negra.
- *5.4. Sente a acentuación binaria nas cancións e as palabras.

Bloque 3. A música, o movemento e a danza.

- 1.1. Mantén o pulso nunha canción e en actividades de movemento.
- *1.2. Axusta o propio movemento ao espazo e aos demais nos desprazamentos.
- *1.3. Adecúa o movemento ao texto e á melodía dunha canción.
- 1.4. Imita escenas, personaxes e sons co propio corpo, adecuando o movemento ao ritmo.
- 1.5. Goza con desinhibición nos xogos corporais e dramáticos con música.

EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Para rexistrar as evidencias de aprendizaxe vinculadas aos estándares utilizaremos portfolios de aprendizaxe na aula, de feito crearei un portfolio de Agueiro para que o alumnado poida ver e comentar as súas actividades. Ao longo das distintas unidades didácticas iremos planificando a realización e a recollida de produtos que mostre o nivel de consecución do estándar e detalle a súa evolución ao longo do curso.

O portfolio é unha ferramenta que permite avaliar o proceso de aprendizaxe consistente fundamentalmente na recollida de evidencias da evolución do alumno; pode pautarse a recollida de evidencias ou deixar a ao alumno que seleccione cales quere mostrar. Cada evidencia leva unha reflexión engadida sobre o traballo realizado, as dificultades encontradas e os obxectivos de mellora persoal. O documento do portfolio pode realizarse en papel ou formato dixital.

No anexo de avaliación preséntase un posible guión para a súa realización.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

Para valorar o grado de adquisición das competencias básicas e dos

obxectivos fixados son fundamentais os criterios de cualificación.

En cada trimestre realizarase unha avaliación, informando por escrito ao alumn@ e aos pais/nais das calificacións obtidas.

A área de Música dividirase en tres bloques temáticos que se levarán a cabo nas tres avaliacións.

A ponderación variará en función do curso que se vai avaliar. Utilizaranse diferentes instrumentos como:

- Rexistro do traballo instrumental.
- Rexistro de expresión corporal.
- Rexistro de expresión vocal e canto.
- Rexistro de observación en clase.
- Proba escrita.

A proba escrita farase unha vez por trimestre.

En cada Avaliación terase en conta:

- Ferramentas de avaliación do traballo competencial.
- Probas de avaliación escritas.
- Evidencias dos estándares de aprendizaxe.

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CUALIFICACIÓN
Rexistro de traballo instrumental	
Rexistro de expresión instrumental	
Rexistro de expresión corporal	
Rexistro de expresión vocal e canto	
Rexistro de observación en clase	
Proba escrita	
Cualificación total	

Ao final do curso:

	PORCENTAXE NA NOTA FINAL
1. ^a avaliación	

2.ª avaliación	
3.ª avaliación	
Portfolio de aprendizaxe	
Cualificación total	

PERFIL DE ÁREA CON PONDERACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

1º CURSO			
1º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA			40%
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CECC CAA	1- Manipula, explora e identifica sons do corpo, instrumentos, sons da rúa, obxectos, animais e voz.	5%	Caderno
CCEC	2- Representa gráficamente e corporalmente as calidades de son curto e longo.	5%	Caderno
CCEC	3- Recoñece e discrimina os sons do seu contexto.	5%	Caderno
CCEC	4- Utiliza aplicación informática e xogos para a discriminación auditiva destas calidades.	5%	Caderno
CSC CCEC	5- Respeta e escoita de audicións.	5%	Caderno
CCL CAA	6- Coñece, identifica e representa elementos básicos da linguaxe musical: pulsación, longo, curto, pentagrama, clave de sol, branca e negra.	5%	Caderno

CCEC	7- Utiliza notación non convencional para representar elementos do son.	5%	Caderno
CCL	8- Le con sílabas rítmicas.	5%	Rexistro observación en clase
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CMCCT CAA	1- Repite esquemas rítmicos escoitados.	5%	Rexistro observación en clase
CSC CAA	2- Elabora pequenos instrumentos con materiais de reciclaxe.	5%	Rexistro do traballo instrumental
CCEC CSC	3- Interpreta individualmente ou en grupo pequenas cancións sinxelas.	5%	Rexistro de expresión vocal e canto
CCEC CCL CMCCT	4- Le e interpreta con ritmo letanías e canción ao unísono.	5%	Rexistro de expresión vocal e canto
CCEC CMCCT	5- Acompaña cancións, danzas e textos con fórmulas rítmicas básicas.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA	6- Elixe e combina sons vocais, obxectos e instrumentos para a sonorización de situacións.	5%	Rexistro observación en clase
BLOQUE 3. A MÚSICA, O MOVEMENTO E A DANZA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CSC	1- Realiza pequenas coreografías en grupo, adecuando o movemento corporal coa música.	10%	Rexistro de expresión corporal
CCEC	2- Interactúa adecuadamente cos compañeiros e coas compañeiras, mostrando interés e respetando as	5%	Rexistro observación en

CSC	normas e as intervencións das demais persoas.		clase
CCEC	3- Responde co seu corpo a estímulos sonoros.	5%	Rexistro de expresión corporal
CCEC	4- Coordina extremidades superiores e inferiores nos deprezamentos coa música.	5%	Rexistro de expresión corporal
CCEC	5- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións.	5%	Rexistro de expresión corporal
2º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		40%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CECC CAA	1- Manipula, explora e identifica sons de animais da granxa, obxectos, sons agudos, graves, longos e curtos.	5%	Caderno
CCEC	2- Representa gráficamente e corporalmente as calidades de son curto, longo, agudo e grave.	5%	Caderno
CCEC	3- Identifica voces masculinas e femininas.	5%	Caderno
CCEC	4- Utiliza aplicación informáticas e xogos para a discriminación auditiva destas calidades.	5%	Rexistro observación en clase
CSC CCEC	5- Respeta e escoita de audicións.	5%	Rexistro observación en clase
CCL CAA	6- Coñece, identifica e representa elementos básicos da linguaxe musical: pulsación, longo, curto, rápido, lento, forte, piano, son, silencio, agudo, grave, pentagrama, clave de sol, branca e negra.	5%	Caderno
CCEC	7- Utiliza notación non convencional para representar elementos do son.	5%	Caderno

CCL	8- Le con sílabas rítmicas.	5%	Rexistro observación en clase
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CMCCT CAA	1- Repite esquemas rítmicos escoitados.	5%	Rexistro observación en clase
CSC CAA	2- Elabora pequenos instrumentos con materiais de reciclaxe.	5%	Rexistro traballo instrumental
CCEC CSC	3- Interpreta individualmente ou en grupo pequenas cancións sinxelas.	5%	Rexistro de expresión vocal e canto.
CCEC CCL CMCCT	4- Le e interpreta con ritmo letanías e canción ao unísono.	5%	Rexistro de expresión vocal e canto
CCEC CMCCT	5- Acompaña cancións, danzas e textos con fórmulas rítmicas básicas.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA CMCCT	6- Crea pequenos esquemas rítmicos con brancas, negras e silencios de negra.	5%	Caderno
BLOQUE 3. A MÚSICA, O MOVEMENTO E A DANZA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CSC	1- Realiza pequenas coreografías en grupo, adecuando o movemento corporal coa música.	10%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	2- Interactúa adecuadamente cos compañeiros e coas compañeiras, mostrando interés e respetando as normas e as intervencións das	5%	Rexistro observación en clase

	demáis persoas.		
CCEC	3- Responde co seu corpo a estímulos sonoros.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC	4- Coordina extremidades superiores e inferiores nos deprezamentos coa música.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC	5- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións.	5%	Rexistro expresión corporal

3º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		40%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE		INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CECC CAA	1- Manipula, explora e identifica sons da casa e de profesións, obxectos, instrumentos, sons agudos, graves, longos, curtos e ascendentes e descendentes.	5%	Caderno
CCEC	2- Representa gráficamente e corporalmente as calidades de son curto, longo, ascendente, descendente, forte, suave, agudo e grave.	5%	Caderno
CCEC	3- Coñece algún compositores e relaciónaos coas súas obras.	5%	Observación en clase
CCEC	4- Utiliza aplicación informáticas e xogos para a discriminación auditiva destas calidades.	5%	Observación en clase
CSC CCEC	5- Respeto e escoita de audicións.	5%	Observación en clase
CCL CAA	6- Coñece, identifica e representa elementos básicos da linguaxe musical: pulsación, longo, curto,	5%	Caderno

	rápido, lento, forte, piano, son, silencio, agudo, grave, pentagrama, clave de sol, branca e negra.		
CCL CCEC	7- Emprega vocabulario básico musical adaptado ao seu nivel.	5%	Caderno
CCEC	8- Coñece as figuras: director de orquestra, instrumentista e público.	5%	Observación en clase
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA	1- Realiza pequenas improvisacións melódicas sobre algunha base dada.	3%	Rexistro expresión instrumental
CSC CAA	2- Elabora pequenos instrumentos con materiais de reciclaxe.	5%	Rexistro traballo instrumental
CCEC CSC	3- Interpreta individualmente ou en grupo pequenas cancións sinxelas.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CCL CMCCT CAA	4- Le e interpreta con ritmo letanías e canción ao unísono utilizando de forma consciente o proceso de respiración.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC CMCCT	5- Acompaña cancións, danzas e textos con fórmulas rítmicas básicas.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA CMCCT	6- Crea pequenos esquemas rítmicos con brancas, negras e silencios de negra.	5%	Caderno
CAA CCEC CMCCT	7- Xoga a pregunta-resposta con motivos melódicos e rítmicos.	2%	Observación en clase
BLOQUE 3. A MÚSICA, O MOVEMENTO E A DANZA		30%	
COMPE			

TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CSC	1- Realiza pequenas coreografías en grupo, adecuando o movemento corporal coa música.	10%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	2- Interactúa adecuadamente cos compañeiros e coas compañeiras, mostrando interés e respetando as normas e as intervencións das demais persoas.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC	3- Responde co seu corpo a estímulos sonoros.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC	4- Coordina extremidades superiores e inferiores nos deprezamentos coa música.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC	5- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións.	5%	Rexistro expresión corporal

RECURSOS DIDÁCTICOS

Suxerimos o uso dos materiais seguintes:

- Recursos fotocopiabes da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e de ampliación e o rexistro de avaliación.
- Libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
- Equipo de música con lector de CD audio.
- Instrumentos de percusión e instrumentos de refugallo feitos por eles para uso propio.
- Uso das tics.
- Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE E INCLUSIÓN

Descrición do grupo despois da avaliación inicial

Número de alumnos:

Funcionamento do grupo (falan moito, cambian con facilidade de actividad,...):

Que fortalezas identificas no grupo en canto ao desenvolvemento de obxectivos curriculares?

Que necesidades identificas e como as vas abordar? (Planificación de estratexias metodolóxicas, xestión de aula, estratexias de seguimento da eficacia de medidas..)

Que fortalezas identificas no grupo en canto a aspectos competenciais?

Necesidades individuais

Cales son os alumnos que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe? (Ter en conta os alumnos con necesidades educativas, con altas capacidades, e outras con necesidades non diagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar...).

Que medidas organizativas vas adoptar? (Planificación de reforzos, situación de espazos, xestión de tempos grupales para favorecer a intervención individual).

Que medidas curriculares vas adoptar? Que recursos vas empregar?

Que modelo de seguimento vas utilizar con cada un deles?

Cada canto e como vas avaliar os seus progresos?

AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Neste apartado pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e o desenvolvemento de programación didáctica. Para iso, ao finalizar cada unidade didáctica propónse unha secuencia de preguntas que permitan ao docente avaliar o funcionamento do programado na aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

De igual modo propoñemos unha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto, pódese realizar ao final de cada trimestre para recoller as melloras no seguinte.

ASPECTOS AVALIAR	A	A DESTACAR...	A MELLORAR...	PROPOSTAS DE MELLORA PERSOAL
Temporalización das unidades didácticas				
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos				
Manexo dos contidos na unidade				
Descritores e desempeños competenciais				

Realización de tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Portfolio de evidencias dos estándares de aprendizaxe			
Atención á diversidade			

Unidade 1

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Os Trasnos zapateiros

Descrición da unidade

Partimos nesta primeira unidade do que está máis próximo ao neno: o seu propio corpo; empezando polos cinco sentidos, de entre os que descubrirá ata que punto o oído posibilita a experiencia sonora que vai comezar; a conciencia do propio esquema corporal, tanto de forma individual coma en relación cos outros; a importancia do grupo, verdadeiro impulsor que facilita a súa implicación en calquera proxecto colectivo de índole artística.

Temporalización:

Outubro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- escoitar con atención a historia dos Trasnos zapateiros.
- Interpretar e bailar a canción Zapateiro remendón.
- Participar e gozar coas cancións propostas na unidade.
- Cantar e dramatizar cancións da unidade como A cabeza si, a cabeza non.
- Identificar auditivamente a fonte sonora de pequenos obxectos sonoros.
- Interpretar adecuadamente o contido dunha sinxela partitura con grafías e sílabas rítmicas
- Identificar o pentagrama e a clave de sol así como debuxar a mesma.
- Utilizar o corpo como un recurso de comunicación e expresión musical.
- Realizar acompañamentos corporais en cancións, prosodias e audicións que o requiran.
- Asimilar, de forma natural, unha forma musical, mediante o movemento corporal, como apoio e complemento da percepción auditiva.
- Coñecer a figura do compositor C. Saint-Saëns a través da audición para dramatizar de Os canguros.
- Seguir o musicograma e acompañar con pequena percusión a audición da Banda Sonora “Harry Potter e o Cáliz de Lume” de Patrick Doyle.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
IN ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> Audición: Os canguros de C. Saint-Saëns e a banda sonora de “Harry Potter e o Cáliz de Lume” de Patrick Doyle. Recoñecemento de instrumentos de pequena percusión. Identificación e discriminación de sons producidos por obxectos. 	<ol style="list-style-type: none"> Discriminar a fonte sonora de pequenos sons cotiáns. Empregar o corpo como apoio e complemento da percepción auditiva para asimilar, de forma natural, unha forma musical. Mostrar actitude de atención e silencio nas audicións. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Recoñece e nomea os obxectos dos cales só se lle mostrou o son previamente. 2.1. Axusta o movemento aprendido a cada frase musical na audición activa. 2.2. Segue con atención os musicograma e as audicións reacciona espontaneamente para seguir a música. 3.1. Mantén unha actitude atenta e silenciosa na audición de exemplos das calidades do son.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> Compositor C. Saint-Saëns e Patrick Doyle. Música doutras culturas: <i>Samba Lelé</i> (popular de Brasil). 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Coñecer a figura dos compositores a través de anécdotas biográficas e da súa propia obra. 5. Participar no canto e no movemento en manifestacións musicais doutras culturas. 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Coñece algunhas anécdotas ou detalles biográficos sobre J. S. Bach. 5.1. Participa de forma activa nunha canción brasileira.
IN	A voz	<ol style="list-style-type: none"> 6. Participar e gozar coas cancións 	<ol style="list-style-type: none"> 6.1. Participa de forma activa na

	<ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Zapateiro remendón</i> - <i>A cabeza si, a cabeza non.</i> • Sílabas rítmicas. 	propostas na unidade. 7. Manter o sentido rítmico das prosodias e encadeados.	interpretación das cancións e prosodias da unidade. 6.2. Coñece dúas cancións e utilízalas en xogos de movemento. 7.1. Segue o ritmo adecuado ao recitar as prosodias e encadeados.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • Acompañamento con percusión corporal. 	8. Acompañar as cancións da unidade con movementos e acción de percusión corporal.	8.1. Acompaña as cancións da unidade con movementos e acción de percusión corporal.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> • Grafías non convencionais. • O pentagrama e a clave de sol. 	9. Coñecer e traballar no pentagrama con debuxos nas liñas e nos espazos e coñecer e debuxar a clave de sol mediante a prendizaxe dunha canción. 10. Asociar diversos esquemas rítmicos representados por pictogramas con outros análogos de signos musicais.	9.1. É capaz de recoñecer e escribir, por medio da asociación con pictogramas, a figura negra (sol), corcheas (lúa) e silencio de negra (xesto de silencio). 10.1. Relaciona con frechas esquemas rítmicos representados por pictogramas con outros análogos de signos musicais.
MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> • Xogos de palmas con prosodias e acompañamento con percusión con percusión corporal. • Música e movemento: <i>A cabeza si, a cabeza non e Os canguros</i> 	11. Realizar acompañamentos corporais en cancións, prosodias e audicións que o requiran e reaccionar por imitación aos movementos doutros compañeiros. 12. Reaccionar con prontitude a distintas ordes para agruparse.	11.1. Incorpora acompañamentos con movementos corporais en cancións, prosodias e audicións. 11.2. Imita en espello os movementos doutro compañeiro. 12.1. Reacciona con prontitude ás ordes recibidas para agruparse.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Recoñece e nomea os obxectos dos cales só se lle mostrou o son previamente.	• Actividades de escoita atenta. (LA).
2.1. Axusta o movemento aprendido a cada frase musical na audición activa.	• Audición activa en Harry Potter e o Cáliz de Lume (LA).
2.2. Segue con atención as partes das audicións e musicogramas e reacciona espontaneamente para seguir a música.	• Actividades de identificación da forma. (LA).
3.1. Mantén unha actitude atenta e silenciosa na audición de exemplos das calidades do son.	• Actividade de audición de obxectos sonoros. (LA).
4.1. Coñece algunhas anécdotas ou detalles biográficos de C. Saint-Saëns.	• Lectura de datos de Camile Saint-Saëns (PD).
5.1. Participa de forma activa na canción A cabeza si, a cabeza non e Os canguros.	• Coreografía suxerida xunto ao texto da canción. (LA).
6.1. Participa de forma activa na interpretación das cancións e prosodias da unidade. 6.2. Coñece dúas cancións e utilízalas en xogos de movemento.	• Actividades de xogo con acompañamento de cancións e movemento. (LA). • Actitude activa na escoita e interpretación das cancións da unidade. (LA).
7.1. Segue o ritmo adecuado ao recitar as prosodias e encadeados.	• Actividades de ritmo para as cancións, rimas ou encadeados que acompañan a cada xogo. (LA)
8.1. Acompaña as cancións da unidade con movementos e acción de percusión corporal.	• Actividades para acompañamento instrumental das audicións a. (LA)

9.1. É capaz de recoñecer e escribir, por medio da asociación con pictogramas o pentagrama e a clave de sol..	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de discriminación e escritura do pentagrama e a clave de sol. (RF)
10.1. Relaciona con frechas esquemas rítmicos representados por pictogramas con outros análogos de signos musicais.	<ul style="list-style-type: none"> • Fichas de identificación de esquemas rítmicos mediante pictogramas. (RF)
11.1. Incorpora acompañamentos con movementos corporais en cancións, prosodias e audicións. 11.2. Imita en espello os movementos doutro compañeiro.	<ul style="list-style-type: none"> • Mostra de creatividade no acompañamento corporal de cancións, prosodias e audicións. (LA) • Actitude atenta para a imitación corporal. (LA)
12.1. Reacciona con prontitude ás ordes recibidas para agruparse.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de reacción auditiva. (LA).

5. COMPETENCIAS: DESCRIPTOR E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Percibe a relación do maior ou menor número de unidades na formación de grupos atendendo ao seu tamaño.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar

		as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta os demais compañeiros, sen distinción, no emparellamento ou agrupamento para o desenvolvemento das actividades lúdicas.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dun compositor ao enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Emprega o sentido artístico para debuxar un autorretrato e valorar os doutros compañeiros.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / e Audio (CD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos unha peza musical: Harry Potter e o Cáliz de Lume de Patrick Doyle. (LA e PD)
- Identificamos, por medio da discriminación auditiva, o obxecto emisor dun son. Identificamos as partes dunha obra a partir da audición activa proposta no LA.

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos a figura do compositor: Camile Saint-Saëns. (LA e PD)
- Presentamos e identificamos tres instrumentos de pequena percusión. (LA)
- Coñecemos a música doutras culturas mediante a canción *Samba Lelé* (popular de Brasil). (LA)

Tarefa 3: A voz

- Entoamos as cancións: Zapateiro remendón e A cabeza si, a cabeza non. (LA)
- Empregamos sílabas rítmicas para afianzar o sentido do ritmo e acompañar os xogos. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos diversos acompañamentos con percusión corporal e con instrumentos de pequena percusión.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Presentamos pictogramas e grafías non convencionais como exercicios de prelectura e preescritura musical. (LA e RF)
- Lemos mediante pictogramas para identificar o pentagrama e realizamos a clave de sol (LA e RF)

Tarefa 6: O corpo

- Realizamos xogos de palmas con prosodias e acompañamento con percusión corporal. (LA)
- Interpretamos coreografías, conforme ás suxestións, para gozar da música por medio do movemento: *Zapateiro remendón*,

A cabeza si, a cabeza non e Os canguros. (LA e PD)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

A motivación necesaria pasa por conectar cos intereses característicos destes primeiros anos da etapa escolar. Por iso, o xogo convértese en algo imprescindible para a inmersión na experiencia musical. As actividades lúdicas da unidade propician un clima de comunicación, cooperación e harmonía nas relacións cos demais nenos e co profesor; facilitan a aprendizaxe colectiva, a interacción e interrelación cos seus compañeiros.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.

- Instrumentos de percusión.
- Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica.
- Uso das Tics, Aula virtual, páxina web do Centro..

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades intúo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais intúo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso?

Unidade 2

1. Presentación da unidade

2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

O Nadal dos contos

Descrición da unidade

O sentido da unidade é xogar coa música paera que sexa un momento feliz como é o Nadal. No país da Fantasía entraremos cun contrasinal que encaixa no tema da noite de Nadal.

Contaremos o conto O Nadal dos contos e cantaremos a canción No País da Fantasía. Xogaremos co corpo creando ritmos; faremos unas maraquiñas e xuntaremos, por familias tímbricas, os sons que vaian xurdindo ao soar.

Temporalización:

Novembro Decembro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- escoitar atentamente o conto musicado O Nadal dos contos.
- Cantar e dramatizar a canción No país da Fantasía.
- Distinguir auditivamente: maracas, tamboril e cascabeis.
- Diferenciar: a figura negra (so) e silencio de negra (xesto de silencio).
- Interpretar adecuadamente unha sinxela partitura con grafías non convencionais.
- Valorar a achega cultural dos vilancicos na celebración do Nadal.
- Traballar co ritmo e coas posibilidades sonoras da nosa voz.
- escoitar, recoñecer e imitar sons da rúa.
- Ler e interpretar sinxelos esquemas rítmicos.
- Identificar sons fortes e suaves.
- Participar de forma activa nas actividades de movemento.
- Coñecer as cancións da unidade como mostra do patrimonio musical universal.
- Identificar instrumentos que acompañan os cantos de Nadal.
- Cantar e bailar O outono xa se acerca.
- escoitar e seguir o musicograma de Marcha Radeztky de Johann Strauss.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none">• Audición de cancións: <i>No País da Fantasía, O outono xa se acerca e As noitiñas de Nadal.</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Identificar as calidades sonoras: intensidade e timbre.2. Distinguir auditivamente instrumentos de	<ol style="list-style-type: none">1.1. Distingue algún matices da intensidade e do timbre do son.2.1. Distingue auditivamente: pandeiro, caixa

	<ul style="list-style-type: none"> Audición activa: Marcha Radeztky de Johann Strauss. Recoñecemento auditivo de instrumentos de pequena percusión: pandeiro, crótalos, caixa chinesa e triángulo. Recoñecemento auditivo das estrofas e do retrouso dunha canción. 	<p>pequena percusión.</p> <p>3. Coñecer a estrutura dunha das formas musicais máis antigas: a canción con retrouso.</p>	<p>chinesa, triángulo e crótalos.</p> <p>3.1. Identifica o retrouso e a estrofa nunha canción de forma bipartita.</p>
	<p>Música, cultura e sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> Compositor: Johann Strauss. Os sons da rúa. Os vilancicos. 	<p>4. Coñecer a figura do compositor Chaikoski.</p> <p>5. Valorar a achega cultural dos vilancicos na celebración do Nadal.</p>	<p>4.1. Coñece a figura de Chaikoski.</p> <p>5.1. Valora a achega cultural dos vilancicos na celebración do Nadal.</p>
INTERPRETACIÓN MUSICAL	<p>A voz</p> <ul style="list-style-type: none"> Cancións: <ul style="list-style-type: none"> <i>No país da Fantasía.</i> <i>Campaña do lugar.</i> <i>O outono xa se acerca.</i> <i>As noitiñas de Nadal.</i> Rimas, prosodias e encadeados. 	<p>6. Manter a cadencia rítmica das prosodias e encadeados.</p> <p>7. Distinguir e identificar a estrofa do retrouso.</p> <p>8. Participar e gozar coas cancións propostas na unidade.</p>	<p>6.1. É capaz de seguir o ritmo ao recitar as prosodias e encadeados.</p> <p>7.1. Identifica e distingue a estrofa e o retrouso dunha canción</p> <p>8.1. Participa de forma activa na interpretación das cancións e prosodias da unidade.</p>
	<p>Os instrumentos</p> <ul style="list-style-type: none"> Identificación de instrumentos(pequen a percusión). Interpretación con pequena percusión e percusión corporal. Acompañamento instrumental para ritmos con sílabas rítmicas. 	<p>9. Realizar acompañamentos sonoros corporais e instrumentais nas cancións, prosodias e audicións que o requiran.</p> <p>10. Aprender a técnica elemental dos instrumentos de pequena percusión.</p> <p>11. Identificar catro instrumentos de pequena percusión coa súa acústica.</p>	<p>9.1. Percute adecuadamente no corpo cos instrumentos segundo o contexto.</p> <p>10.1. Valora a posición corporal máis acorde con cada instrumento para desenvolver unha técnica correcta.</p> <p>11.1. Identifica catro instrumentos de pequena percusión.</p>

	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> Grafías non convencionais con códigos para interpretar partituras coa voz. Pictogramas para negra e silencio de negra. 	12. Diferenciar, por medio de pictogramas, as figuras musicais convencionais. 13. Ler sinxelos esquemas rítmicos.	12.1. Diferencia, por medio de pictogramas, a figura negra (sol), corcheas (lúa) e silencio de negra (xesto de silencio). 13.1. Le con soltura sinxelos esquemas rítmicos.
MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> Danza en grupo con “O outono xa se acerca. 	14. Utilizar o corpo como apoio e complemento da percepción auditiva para asimilar, de forma natural 15. Explorar diferentes posibilidades estéticas de xesto, movemento e coreografía nunha danza.	14.1. Utiliza o corpo como apoio e complemento da percepción auditiva para asimilar unha forma musical (rondó). 15.1. Executa de diversas maneiras, musical, dramática e coreográficamente, as propostas interpretativas

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaiables	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Distingue algún matices da intensidade e do timbre do son.	• Actividades de escoita atenta. (LA).
2.1. Distingue auditivamente: maracas, tamboril e cascabeis..	• Actividades de audición. (LA e PD)
3.1. Identifica sons da rúa.	• Actividades de audición. (LA e PD)

4.1. Coñece a figura de Johann Strauss	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura de datos sobre Chaikoski. (PD)
5.1. Valora a achega cultural dos vilancicos na celebración do Nadal.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación do Vilancico inglés / saw <i>three ships</i>, roda. (LA)
6.1. É capaz de seguir o ritmo ao recitar as prosodias e encadeados.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de xogo con acompañamento de cancións e movemento. (LA)
7.1. Identifica e distingue a estrofa e o retrouso dunha canción.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de interpretación de prosodias e encadeados con cadencia rítmica constante. (LA)
8.1. Participa de forma activa na interpretación das cancións e prosodias da unidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de canto e movemento. (LA)
9.1. Percute adecuadamente no corpo e nos instrumentos, segundo o contexto.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de interese nas actividades de canto con movemento. (LA)
10.1. Valora a posición corporal máis conforme con cada instrumento para desenvolver unha técnica correcta.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades interpretación e adecuación á técnica de cada instrumento. (LA)
11.1. Identifica tres instrumentos de pequena percusión.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades identificación. (LA)
12.1. Coñecer e debuxar a figura negra (sol) e silencio de negra (xesto de silencio).	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de discriminación e escritura das figuras negra e silencio de negra. (LA e RF)
13.1. Le con soltura sinxelos esquemas rítmicos.	<ul style="list-style-type: none"> • Fichas de identificación de esquemas rítmicos mediante pictogramas. (LA e RF)
14.1. Executa de diversas maneiras, musical, dramática e coreográficamente, as propostas interpretativas.	<ul style="list-style-type: none"> • Mostra de creatividade no acompañamento corporal de audicións. (LA). • Actitude atenta para a creación de movementos corporais. (LA e PD)

5. COMPETENCIAS: DESCRITOR E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Lectura comprensiva do texto do relato <i>O Crebanoces</i> comprendendo o tema e identificando os personaxes principais. Toma de conciencia da

		existencia doutros idiomas diferentes ao propio, que tamén facilitan a expresión e a comunicación noutras culturas.
	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos) en situacións cotiás.	Comprensión do esquema coreográfico da danza. Aplicación do valor das figuras rítmicas en relación co pulso.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos	Acepta os demais compañeiros, sen distinción, no emparellamento ou agrupamento para o desenvolvemento das actividades lúdicas.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dun compositor ao enriquecemento cultural.
	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñecemento da achega do patrimonio doutros pobos ao enriquecemento cultural.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Audio (CD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos a Marcha Radezky de Johann Strauss. (LA)
- Identificamos diversos instrumentos de pequena percusión: maracas, tamboril e cascabeis. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Seguimos o musicograma da Marcha Radezky e coñecemos a Johann Strauss. (LA)
- Interpretamos dous vilancicos. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Aprendemos e entoamos as cancións: No país da Fantasía, Campaiña do lugar e O outono xa se acerca. (LA)
- Empregamos retrosos para introducir un xogo ritmicamente. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos ritmos con percusión corporal e con instrumentos de pequena percusión. (LA)
- Acompañamos con percusión corpora e instrumentos de pequena percusión ritmos con sílabas rítmicas. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Coñecemos e debuxamos a negra e o silencio de negra. (LA)
- Lemos esquemas rítmicos con pictogramas para negra, silencio de negra. (LA e RF)

Tarefa 6: O corpo

- Improvisamos movementos para seguir o O outono xa se acerca.
- Coordinamos diversas formas de desprazamento co resto do grupo, adecuando os movementos ao ritmo da música.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Nun clima lúdico que ha de acompañar toda a unidade, promovemos sistematicamente o hábito da observación e a atención; xa que a análise de propostas sonoras, de linguaxe musical, a discriminación ou exploración de sons a converten en indispensable para conectar cos contidos. E non é menos importante por parte do docente, pois esa capacidade de atención dependerá poder descubrir as formas de aprendizaxe que conveñen a cada un deles.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos contidos da unidade.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Implicación de profesor e alumnos nas actividades dunha forma activa e participativa.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estímulo á improvisación e á creatividade.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- CD que acompaña a proposta didáctica.
- Uso das tics, Aula virtual, páxina web.

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- . Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- . Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades intúo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais intúo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 3

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoevaluación do profesorado.
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

O esquío preguiceiro.

Descrición da unidade

A intención educativa da unidade é facelos conscientes de como hai que aproveitar o tempo para poder facer de todo e afondar na discriminación auditiva. Afóndase na altura dos sons, distinguindo entre agudos e graves. O movemento e a danza desenvolven a motricidade, a coordinación e o equilibrio, ademais de mellorar as relacións interpersoais entre os compañeiros.

Na linguaxe musical séguese coas grafías, ditados rítmicos e creación de ritmos. Os alumnos deberán familiarizarse co exercicio de discriminación auditiva dos sons do contorno próximo e identificar calidades sonoras producidas por obxectos de uso cotián. Para iso, compre utilizar o xogo como base do estudo musical e integrar os alumnos de forma conxunta e participativa.

Temporalización:

Xaneiro Febreiro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- escoitar un conto musicado, O esquío preguiceiro.
- Cantar e dramatizar a canción da unidade, O esquío preguiceiro.
- escoitar e recoñecer sons do bosque.
- identificar sons graves e agudos.
- coñecer e debuxar as corcheas.
- Traballar o pulso con sílabas rítmicas.
- Recitar, acompañar con percusión e dramatizar con xestos a letra de Non te movas máis.
- identificar a voz e as súas agrupacións.
- identificar instrumentos de percusión e ritmos.
- distinguir os detalles de cada un dos parámetros sonoros.
- interpretar as mensaxes musicais expostas con distintas grafías como partituras para voces de animais.
- Cantar e dramatizar Epo i tai.
- coñecer algúns instrumentos populares como acompañamento da percusión.
- Explorar coa voz aqueles recursos que enriquecen a expresividade oral.
- Adecuar o xesto e o movemento coa mensaxe musical das danzas propostas.
- Crear sons para interpretar grafías non convencionais.
- escoitar e acompañar con instrumentos de percusión a audición de Le basque de M. Marais.

• **3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES**

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	<p>O oído</p> <ul style="list-style-type: none"> Audicións de cancións: <i>O esquío preguiceiro, Epo i Tai.</i> Recoñecemento auditivo de sons relacionados coa casa e co colexio. Calidades do son: duración (longo e curto) e altura (agudo e grave). Instrumentos tradicionais e de pequena percusión. 	<ol style="list-style-type: none"> Distinguir os pormenores detallados en cada un dos parámetros sonoros. Recoñecer auditivamente sons do contorno próximo (casa e colexio). Recoñecer instrumentos tradicionais e de pequena percusión. 	<ol style="list-style-type: none"> Distingue matices relacionados coa duración (longo e curto) dun son. Distingue matices relacionados coa altura (agudo, grave) dun son. Distingue sons relacionados coa casa e co colexio. Distingue auditivamente: morteiro, sella, castañolas e pandeiro.
	<p>Música, cultura e sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> Conto da unidade: <i>O esquío preguiceiro.</i> Músicas doutras culturas: <i>Chao pang you</i> (popular de China). 	<ol style="list-style-type: none"> Valorar a información do conto e relaciónalo cos contidos da unidade. Coñecer e valorar o legado de cancións populares e tradicionais. 	<ol style="list-style-type: none"> Le, comprende e relaciona o relato da unidade. Coñece e valora as mostras do legado cultural das cancións populares e tradicionais.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	<p>A voz</p> <ul style="list-style-type: none"> Cancións: <ul style="list-style-type: none"> <i>O esquío preguiceiro.</i> <i>Epo i Tai.</i> <i>Non te movas máis.</i> 	<ol style="list-style-type: none"> Explorar coa voz aqueles recursos que enriquecen a expresividade do canto e da comunicación oral. Intepretar as cancións atendendo ao ritmo, á afinación e á articulación. 	<ol style="list-style-type: none"> Explora coa voz recursos que enriquecen a expresividade do canto e da comunicación oral. Intepreta as cancións atendendo ao ritmo, á afinación e á articulación.
	<p>Os instrumentos</p> <ul style="list-style-type: none"> Intepretación de partituras non convencionais 	<ol style="list-style-type: none"> Intepretar de forma correcta e coordinada partituras non convencionais relativas á duración e 	<ol style="list-style-type: none"> Interpreta de forma coordinada e correcta partituras non convencionais relativas á duración e á

	<p>relativas a voces de animais.</p> <ul style="list-style-type: none"> Entoación de sons agudos e graves nunha partitura melódica: Testos sonoros. Acompañamento musical para a Non te movas máis e a audición de Le Basque. Instrumentos tradicionais e instrumentos de pequena percusión. 	<p>á intensidade.</p> <p>9. Identificar os instrumentos tradicionais coa súa acústica.</p>	<p>intensidade.</p> <p>8.2. Percute adecuadamente no corpo e nos instrumentos, segundo o contexto.</p> <p>9.1. Identifica os instrumentos tradicionais coa súa acústica.</p>
	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> Pictogramas para negra, corcheas e silencio de negra. Pictogramas e grafías para altura do son: agudo e grave. Debuxar as corcheas. 	<p>10. Seguir a lectura de sinxelos esquemas rítmicos, con pictogramas e sen eles.</p> <p>11. Ler signos musicais asociados á altura do son.</p> <p>12. Ler signos musicais asociados á duración do son.</p>	<p>10.1. Le con soltura e sen interrupcións sinxelos esquemas rítmicos, con pictogramas e sen eles.</p> <p>11.1. Segue a lectura de signos musicais asociados á altura do son.</p> <p>12.1. Segue a lectura de signos musicais asociados á duración do son.</p>
<p>MOVIMENTO DANZA</p>	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> Danza en grupo: Epo i Tai e Non te movas máis. 	<p>13. Interpretar coreografías sinxelas e expresar con xestos e movementos corporais o texto dunha canción.</p>	<p>13.1. Segue con normalidade o desenvolvemento da estrutura coreográfica dunha danza sinxela.</p>

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles

evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Distingue sons do bosque.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audición. (LA e PD). • Entoación diferenciada de sons de distinta duración. (LA)
1.2. Distingue matices relacionados coa altura (agudo, grave) dun son.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audición. (LA e PD) • Entoación diferenciada de sons de dúas alturas. (LA)
2.1. Distingue voces e agrupación de voces.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audición. (LA e PD)
3.1. Distingue auditivamente: unha pandeireta, pratos e castañolas.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de xogo e discriminación auditiva.
4.1. Le, comprende e relaciona o relato da unidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura do relato da unidade. (PD)
5.1. Coñece e valora as mostras do legado cultural das cancións populares e tradicionais.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación vocal das cancións do Cancioneiro tradicional e de <i>Ao toque</i>. (LA)
6.1. Explora coa voz recursos que enriquecen a expresividade do canto e da comunicación oral.	<ul style="list-style-type: none"> • Entoación adecuada das distintas propostas de canto da unidade. (LA)
7.1. Intepreta as cancións atendendo ao ritmo, á afinación e á articulación.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude positiva de participación na interpretación dunha canción popular. (LA)
8.1. Interpreta de forma coordinada e correcta partituras non convencionais relativas á duración e á intensidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de partituras non convencionais relativas á duración e á intensidade. (LA e RF)
8.2. Percute adecuadamente no corpo e nos instrumentos, segundo o contexto.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación vocal e corporal do texto dunha canción. (LA)
9.1. Identifica os instrumentos tradicionais coa súa acústica.	<ul style="list-style-type: none"> • Xogo de reacción aos distintos estímulos tímbricos de tres instrumentos. (LA e RF)
10.1. Le con soltura e sen interrupcións sinxelos esquemas rítmicos, con pictogramas e sen eles.	<ul style="list-style-type: none"> • Fichas de identificación de esquemas rítmicos mediante pictogramas e sen eles. (LA e RF)
11.1. Segue a lectura de signos musicais asociados á altura do son.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de lectura rítmica. (LA)

12.1. Segue a lectura de signos musicais asociados á duración do son.	• Actividades de lectura rítmica. (LA)
13.1. Segue con normalidade o desenvolvemento da estrutura coreográfica dunha danza sinxela.	• Actividade de movemento rítmico e danza. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITOR E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Coñece e respecta as normas de convivencia na organización de actividades de grupo.
	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu contorno.	Recrea de forma lúdica e artística o son de distintos animais tomando conciencia da necesidade de coñecer e preservar o contorno natural.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as normas de comportamento básicas para favorecer un frutífero rendemento escolar.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta os demais compañeiros, sen distinción, no emparellamento ou agrupamento para o desenvolvemento das actividades lúdicas.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no	Valora a achega artística dun compositor ao

<i>culturais.</i>	cotián.	enriquecemento cultural.
	Valorar a interculturalidad como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñecemento da achega do patrimonio doutros pobos e ao enriquecemento cultural.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Audio (CD).

Tarefa 1: O oído

- escoitamos as cancións da unidade. (LA)
- Identificamos sons do bosque. (LA)
- Distinguimos a duración e a altura dun son en relación con outro nas actividades propostas. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Lemos e comprendemos o conto da unidade. (PD)
- Examinamos sons da casa e do colexio nas actividades propostas. (LA)
- Coñecemos e exploramos catro instrumentos de tradicionais nas actividades propostas. (LA)
- Coñecemos e aprendemos a canción popular chinesa *Chao pang you*. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Entoamos as cancións: O esquío preguiceiro, *Epo i Tai* e *Non te movas máis*. (LA)
- Interpretamos coa voz os sons longos e curtos, e agudos e graves propostos. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Recoñecemos polo seu timbre característico catro instrumentos tradicionais. (LA)
- Acompañamos con instrumentos a canción *Non te movas máis* e *Le basque de M. Marais*. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Completamos fichas con grafías para son agudo e grave. (LA e RF)
- Lemos e escribimos grafías para negras, corcheas e silencio de negra. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Acompañamos cunha sinxela coreografía a danza *Epo i Tai* e *Non te movas máis*. (LA)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

O xogo segue sendo o noso grande aliado para achegar os contidos da unidade, tanto nas actividades de escoita, de interpretación ou de movemento e danza.

Os métodos activos acompañan gran parte das actividades propostas. Grazas a ese clima propíciase a espontaneidade dos alumnos e favorécese a aparición dunha creatividade que deberían ir desenvolvendo ao longo da súa etapa escolar. Todo iso, nun clima de cooperación e de interacción cos demais que achega un enriquecemento saudable.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos contidos da unidade.

- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Implicación de profesor e alumnos nas actividades dunha forma activa e participativa.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estímulo á improvisación e a creatividade.

8.RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- CD que acompaña a proposta didáctica.
- Uso das Tics, Aula virtual, páxina web.

9.FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10.MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades intúo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais intúo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11.AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 4

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

A Ratiña casa

Descrición da unidade

O alumno escoitará e cantará a canción, xogando coa voz e co corpo para expresar as alturas do son. Séguese co acompañamento corporal e instrumental de cancións, rimas e trabalinguas. Para reforzar os conceptos de estrofa e retrouso acompáñase con diferentes instrumentos cada parte. Trabállase o movemento, cos desprazamentos vistos, coordinándose, con dramatizacións e co acompañamento de instrumentos.

Temporalización:

Febreirc Mar.

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- escoitar un conto musicado A ratiña casa.
- Cantar e dramatizar a canción A ratiña casa.
- Identificar sons da granxa.
- Identificar sons agudos, graves, longos e curtos.
- Practicar o ritmo e o pulso con sílabas rítmicas.
- Completar ritmos de cancións e interpretalos musicalmente.
- Identificar instrumentos de percusión.
- escoitar e identificar diferentes audicións.
- Cantar e bailar cancións.
- Representar mediante grafías e debuxos o que suxire a música.
- escoitar e seguir o musicograma do Ballet dos poliños.
- Coñecer e empregar os pictogramas e grafías para negra, corchea e silencio de negra.
- Discriminación auditiva da forma musical dunha danza.
- Intepretacion de coreografías sinxelas.

• **3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES**

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	<p>O oído</p> <ul style="list-style-type: none"> • Audición: Ballet do poliños de Modest Mussorgsky. • Audición de cancións: <i>A ratiña casa, canción de animais e lmos cara o mar.</i> • Identificación dos sons dos instrumentos de percusión: claves, guiro e bombo. • Identificación de sons da granxa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Percibir a forma musical da obra e seguir o musicograma. 2. Discriminar auditivamente os instrumentos das cancións. 3. Discriminar os estímulos sonoros relacionados con sons da granxa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Percibe a forma musical da obra e as súas partes a través da dramatización. 2.1. Distingue pola acústica os instrumentos. 3.1. Discrimina os estímulos sonoros relacionados con distintas profesións.
	<p>Música, cultura e sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conto da unidade: <i>A ratiña casa.</i> • Músicas doutras culturas: <i>Johnny works with one hammer</i> (popular de Inglaterra). 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Valorar a información do conto da unidade e relaciónalo cos contidos da unidade. 5. Coñecer e valorar a importancia do legado cultural das músicas doutras culturas 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Le, comprende e relaciona o relato da unidade. 5.1. Interpreta as cancións da unidade apreciando o valor da diversidade.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	<p>A voz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>A ratiña casa.</i> - Canción de animais. - <i>lmos cara o mar.</i> • Interpretación coa voz de grafías non convencionais. • Onomatopeas. 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Aprender as cancións da unidade e identificar a estrutura e as partes. 7. Utilizar os recursos da voz de forma adecuada a cada situación. 	<ol style="list-style-type: none"> 6.1. Identifica o retrouso e a estrofa nunha canción de forma bipartita. 7.1. Utiliza a voz nas cancións e na rima cos elementos técnicos que o profesorado considere apropiados para cada situación.

	<p>Os instrumentos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acompañamento con percusión corporal e instrumental para a canción lmos cara ao mar. • Intepretacion de sílabas rítmicas. • Entoación de grafías de dúas alturas: • Intepretación, transcripción e creación de ritmos con pictogramas e grafías para negra, corchea e silencio de negra. • Xogos musicais e debuxar coa música. 	<p>8. Realizar acompañamentos sonoros corporais e instrumentais nas cancións, prosodias e audicións que o requiran.</p> <p>9. Afondar nas posibilidades do corpo como instrumento musical.</p> <p>10. Acompañar con instrumentos as propostas musicais do libro</p>	<p>8.1. Percute adecuadamente no corpo e nos instrumentos segundo o contexto.</p> <p>9.1. Mostra destreza para acompañar unha rima con percusión corporal..</p> <p>10.1. Acompaña co corpo e con instrumentos as propostas musicais.</p> <p>10.2. Practica a lectura de partituras sinxelas non convencionais coa voz ou con instrumentos.</p>
	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grafías non convencionais para negra, corchea e silencio de negra. • Grafías para son agudo e grave. • Os instrumentos: claves, güiro e bombo.. 	<p>11. Ler e interpretar esquemas rítmicos sinxelos</p> <p>12. Identificar e coñecer por medio de grafías alturas agudas ou graves.</p> <p>13. Aprender os nomes dos instrumentos, presentados na canción da unidade.</p>	<p>11.1. Ler e interpretar esquemas rítmicos sinxelos</p> <p>12.1. Distingue as grafías que corresponden a determinados sons agudos ou graves.</p> <p>13.1. Aprende os nomes dos instrumentos.</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">MOVIMENTO E DANZA</p>	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Danza por parellas:A ratiña casa. • Danza en grupo: Canción de animais. 	<p>14. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza, valorando a súa achega ao patrimonio e gozando da súa interpretación como unha forma de interacción social.</p>	<p>14.1. Coñece danzas tradicionais valorando a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.</p> <p>14.2. Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.</p>

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Percibe a forma rondó da obra e as súas partes a través dunha coreografía.	<ul style="list-style-type: none">• Actividade de discriminación auditiva. (LA)
2.1. Distingue pola acústica os instrumentos habituais nunha charanga.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades de audición (LA e PD)
3.1. Discrimina os estímulos sonoros relacionados con distintas profesións.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades de audicións. (LA e PD)
4.1. Le, comprende e relaciona o relato da unidade.	<ul style="list-style-type: none">• Lectura e comprensión do conto da unidade. (LA e PD)
5.1. Interpreta as cancións da unidade apreciando o valor da diversidade.	<ul style="list-style-type: none">• Interpretación de cancións. (LA)
6.1. Identifica o retrouso e a estrofa nunha canción de forma bipartita.	<ul style="list-style-type: none">• Interpretación de cancións. (LA)
7.1. Utiliza a voz nas cancións e na rima cos elementos técnicos que o profesorado considere apropiados para cada situación.	<ul style="list-style-type: none">• Interpretación de cancións. (LA)
8.1. Percute adecuadamente no corpo e nos instrumentos segundo o contexto.	<ul style="list-style-type: none">• Cancións da unidade e fichas de grafías con dúas alturas. (LA e RF)
9.1. Mostra destreza para acompañar unha rima con percusión corporal.	<ul style="list-style-type: none">• Interpretación das cancións da unidade con propostas de percusión corporal (LA).
10.1. Acompaña co corpo e con instrumentos as propostas musicais.	<ul style="list-style-type: none">• Partitura para lectura e interpretación de esquemas rítmicos. (LA)
10.2. Practica a lectura de partituras sinxelas non convencionais coa	

voz ou con instrumentos.	
11.1. Ler e interpretar esquemas rítmicos sinxelos.	<ul style="list-style-type: none"> Ficha de lectura de esquemas rítmicos. (LA)
12.1. Distingue as grafías que corresponden a determinados sons agudos ou graves.	<ul style="list-style-type: none"> Realización de fichas con signos relacionados con dúas alturas distintas. (LA e RF)
13.1. Aprende os nomes dos instrumentos: claves, güiro e bombo.	<ul style="list-style-type: none"> Actividades de recoñecemento dos instrumentos. (LA)
14.1. Coñece danzas tradicionais valorando a súa achega ao patrimonio artístico e cultural. 14.2. Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.	<ul style="list-style-type: none"> Interpretación vocal e corporal do texto dunha canción. (LA) Actitude positiva de participación e integración co grupo na interpretación dunha canción popular. (LA)

5.COMPETENCIAS: DESCRIPTOR E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Coñece e respecta as normas básicas de convivencia nas actividades de grupo.
	Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.	Expón con orde e claridade ao resto do grupo as intervencións individuais.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu contorno.	Respectar o contorno natural e ser consciente da necesidade de perservalo.
<i>Competencia dixital.</i>	Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.	Utiliza os reprodutores de audio, o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas e resolver problemas.
	Xerar estratexias para	Observa con atención para

	aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Respecta as normas de comportamento básicas para favorecer un frutífero rendemento escolar.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta os demais compañeiros, sen distinción, no emparellamento ou agrupamento para o desenvolvemento das actividades lúdicas.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.	Valora a achega artística de distintos compositores e músicas tradicionais ao enriquecemento cultural.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Coñecemento da achega do patrimonio doutros pobos, ao enriquecemento cultural.

6.TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Audio (CD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos a audición Ballet dos poliños de Modest Mussorgsky. (LA)
- Identificamos sons relacionados coa granxa e sons agudos, graves, longos e curtos (LA)
- Escoitamos diferentes audicións. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos a través dunha das súas obras a figura do compositor Modest Mussorgsky. (A)
- Coñecemos sons da granxa. (LA)
- Coñecemos o nome e características de instrumentos de percusión. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Interpretamos en grupo as cancións A ratiña casa, Imos cara o mar e a canción dos animais (LA)

- Creamos para interpretar coa voz de grafías non convencionais. (LA e PD)
- Recitamos rimas.. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos con instrumentos de pequena percusión o acompañamento da canción proposta. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Lemos e interpretamos as grafías para negra, corchea e silencio de negra. (LA)
- Traballamos fichas con grafías para son agudo e grave, longo e curto (LA)
- Asociamos de forma creativa grafías non convencionais e sons de animais de granxa. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Seguimos unha sinxela coreografía para a danza *dos animais*. (LA)
- Realizamos un xogo musical mediante a música e o movemento en diferentes audicións (A)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

A formulación metodolóxica da unidade pretende ser, ante todo, lúdica. É preciso que o alumno, alentado por un reforzo positivo, pase dunhas actividades a outras coa sensación de que o proceso é divertido. Os métodos activos deben contribuír sempre a que os nenos e nenas sexan os verdadeiros protagonistas, tanto no plano individual coma no colectivo. O papel do profesor redúcese simplemente a facer de guía que favorece todo o potencial expresivo dos seus alumnos.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos contidos da unidade.
- Utilización do xogo e da danza como base da expresión musical.
- Implicación de profesor e alumnos nas actividades dunha forma activa e participativa.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estímulo á improvisación e a creatividade.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.

- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, ringleiras e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica.
- Uso das tics, Aula virtual, páxina web...

9.FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10.MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades intúo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais intúo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11.AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 5

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos

3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoevaluación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

A Cincenta

Descrición da unidade

O conto clásico de A Cincenta que favorece a motivación. A fantasía, especialmente o reino fantástico, é o centro de interese en torno ao que se deseñou a unidade. A discriminación auditiva de timbres, de alturas ou de fragmentos evocadores; a interpretación vocal e instrumental de cancións ou como recurso para acompañar o xogo coa expresión do movemento rítmico e a danza, pretenden ser a base dunha agradable experiencia musical.

Temporalización:

Abril Ma

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- escoitar un conto musicado “A Cincenta”.
- Cantar e dramatizar Ruke di gak.
- Captar o concepto de altura dun son.
- Recoñecer auditivamente os sons da casa.
- Identificar sons agudos, graves, longos e curtos.
- Coñecer as notas musicais ascendentemente e descendentemente por orde.
- Coñecer a figura do compositor J. Brahms a través da súa música.
- Interpretar as grafías musicais traballadas na unidade como representación de ambiente sonoros ou ideas musicais, tanto propias como alleas.
- Ler signos musicais que representan dúas alturas do son, as notas mi e sol.
- Coñecer e valorar o legado de cancións populares e tradicionais.
- Improvisar e crear movementos corporais suxeridos por distintos fragmentos musicais.
- Interpretar coreografías sinxelas de bailes e danzas populares.
- Interpretar unha canción con percusión corporal.

- escoitar e acompañar con instrumentos de percusión a Danza Húngara nº 5.
- Desenvolver, a partir das cancións da unidade, unha maior expresividade coa voz.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> Audición: Danza Húngara nº 5 de J. Brahms. Identificación de sons da casa. Audición de cancións: <i>Tin, Ton danzas populares, A pelota salta e bota e Ruke di gak.</i> 	1. Percibir e identificar calidades e características de sons da casa. 2. Discriminar mediante a escoita atenta a calidade da altura do son.	1.1. Identifica diferentes sons do ámbito da casa. 2.1. Asocia auditivamente algúns fragmentos dunha obra co son de animais e discrimina o de son máis agudo e o máis grave.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> Compositor: Saint-Saëns. Os sons da casa. Músicas populares. Conto da unidade: A Cincenta. 	3. Poñer en práctica de forma sinxela as normas que hai que observar nas audicións. 4. Coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e a importancia do seu mantemento e difusión para valorar o patrimonio musical. 5. Valorar e coñecer a figura do compositor.	3.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento respectuoso en audicións e representacións musicais. 4.1. Goza coa audición de fragmentos de grandes compositores: Saint-Saëns. 5.1. Coñece a figura do compositor, de forma moi básica, pola imaxe que aparece na páxina acompañando a audición.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ruke di gak</i> - <i>A pelota salta e bota</i> - <i>Tin, ton.</i> Interpretación coa voz de grafías non convencionais. Cantar xogando coa pelota. 	6. Participar na interpretación colectiva de dúas cancións. 7. Coñecer sons do ámbito onde vivimos.	6.1. Goza coa participación na interpretación das cancións da unidade. 7.1. Interpreta coa voz mensaxes sonoras sinxelas con grafía non convencional.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> Percusión corporal e pequena percusión. 	8. Realizar acompañamentos sonoros corporais e instrumentais nas	8.1. Realiza acompañamentos sonoros con interpretacións vocais

		cancións, prosodias ou audicións que o requiran,	de grafías non convencionais.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> Grafías non convencionais para negra, corchea e silencio de negra. Grafías para son agudo e grave. Esquemas melódicos. 	9. Ler e interpretar esquemas rítmicos sinxelos. 10. Identificar e coñecer por medio de grafías alturas agudas ou graves. 11. Identificar esquemas melódicos e crear pequenas partituras.	9.1. Le e interpreta esquemas rítmicos sinxelos para acompañar unha canción. 10.1. Distingue as grafías que corresponden a determinados sons agudos ou graves. 11.1. Asocia sons animais con grafías non convencionais e crea pequenas partituras.
MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> Coreografía en grupo para bailes e danzas populares e Tin, ton. 	12. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza, valorando a súa achega ao patrimonio e gozando da súa interpretación como unha forma de interacción social.	12.1. Coñece danzas tradicionais valorando a súa achega ao patrimonio artístico e cultural. 12.2. Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Identifica diferentes sons do ámbito da casa.	<ul style="list-style-type: none"> Actividade de discriminación auditiva. (LA)

2.1. Asocia auditivamente algúns fragmentos dunha obra co son de animais e discrimina o de son máis agudo e o máis grave.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audición do <i>Carnaval dos animais</i>. (LA e PD)
3.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento respectuoso en audicións e representacións musicais.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audicións activas. (LA e PD)
4.1. Goza coa audición de fragmentos de grandes compositores: J. Brahms.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de audición activa. (LA)
5.1. Coñece a figura do compositor, de forma moi básica, pola imaxe que aparece na páxina acompañando a audición.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha sinxela do compositor en cada audición.
6.1. Goza coa participación na interpretación das cancións da unidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de dúas cancións. (LA)
7.1. Interpreta coa voz mensaxes sonoras sinxelas con grafía non convencional.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de creación de mensaxes de voces de animais con grafía non convencional. (LA)
8.1 Realiza acompañamentos sonoros con interpretacións vocais de grafías non convencionais.	<ul style="list-style-type: none"> • Partitura para lectura e interpretación de esquemas rítmicos. (LA)
9.1. Le e interpreta esquemas rítmicos sinxelos para acompañar unha canción.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de lectura de esquemas rítmicos para ser utilizados no acompañamento instrumental dunha canción. (LA)
10.1. Distingue as grafías que corresponden a determinados sons agudo ou grave.	<ul style="list-style-type: none"> • Realización de fichas con signos relacionados con dúas alturas distintas. (LA e RF)
11.1. Asocia sons animais con grafías non convencionais e crea pequenas partituras.	<ul style="list-style-type: none"> • Realización de ficha para elaborar partituras non convencionais (LA).
12.1. Coñece danzas tradicionais valorando a súa achega ao patrimonio artístico e cultural. 12.2. Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación vocal e corporal do texto dunha canción. (LA) • Actitude positiva de participación e integración co grupo na interpretación dunha canción popular. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRIPTOR DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
-------------	-----------	-----------

<i>Comunicación lingüística.</i>	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Coñece e respecta as normas básicas de convivencia nas actividades de grupo.
	Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.	Expón con orde e claridade ao resto do grupo as intervencións individuais.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu ámbito.	Recrea de forma lúdica e artística unha saída ao campo para entrar en contacto coa paisaxe natural.
<i>Competencia dixital.</i>	Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.	Utiliza os reprodutores de audio, o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas e resolver problemas.
	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Respecta as normas de comportamento básicas para favorecer un frutífero rendemento escolar.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta os demais compañeiros, sen distinción, no emparellamento ou agrupamento para o desenvolvemento das actividades lúdicas.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.	Valora a achega artística dun compositor ao enriquecemento cultural.
	Expresar sentimentos e	Coñecemento da achega

	emocións desde códigos artísticos.	do patrimonio doutros pobos, ao enriquecemento cultural.
--	------------------------------------	--

6. TAREFAS

Libro do alumno (A) / Proposta didáctica (PD) / Audio (CD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos a audición Danza Húngara Nº 5 de J. Brahms. (LA)
- Identificamos sons da casa. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos a través dunha das súas obras a figura do compositor J. Brahms. (LA)
- Coñecemos os sons da casa. (LA)
- Coñecemos músicas populares como a xota, pasodobre, muiñeira, sevillanas, chotis e valse. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Interpretamos en grupo as cancións Ruke di gak, A pelota salta e bota e Tin, ton.. (LA)
- Creamos para interpretar coa voz unha canción no pentagrama. (LA e PD)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos con instrumentos de pequena percusión e percusión corporal o acompañamento da canción proposta. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Lemos e interpretamos grafías non convencionais para negra, corchea e silencio de negra. (LA)
- Traballamos fichas con grafías para son agudo e grave, longo e curto. (LA)
- Asociamos de forma creativa grafías non convencionais e sons de casa. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Seguimos unha sinxela coreografía para a danza Tin, ton. (LA)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

A formulación metodolóxica da unidade pretende ser, ante todo, lúdica. É preciso que o alumno, alentado por un reforzo positivo, pase dunhas actividades a outras coa sensación de que o proceso é divertido. Os métodos activos deben contribuír sempre a que os nenos e nenas sexan os verdadeiros protagonistas, tanto no plano individual

coma no colectivo. O papel do profesor redúcese simplemente a facer de guía que favorece todo o potencial expresivo dos seus alumnos.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos contidos da unidade.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Implicación de profesor e alumnos nas actividades dunha forma activa e participativa.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estímulo á improvisación e a creatividade.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñanzas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica.
- Uso das tics, Aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades intúo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais intúo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 6

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

O soldadiño de chumbo.

Descrición da unidade

O último tramo de curso, antes do período vacacional, préstase a elixir como eixe temático motivador o conto do soldadiño do chumbo e as profesións. A interpretación vocal e instrumental de cancións e as rimas contextualizan o devandito centro de interese e, nun clima sempre lúdico, ofrécese a posibilidade dunha experiencia artística gratificante. Seguimos afianzando unha nova célula rítmica: as corcheas e afiánzase o repaso das calidades do son.

Temporalización:

Maio Xuí

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- escoitar un conto musicado O soldadiño chumbo.
- Cantar e dramatizar a canción O soldadiño de chumbo.
- Cumprir as normas de comportamento en calquera audición ou representación.
- Identificar sons do seu contorno: As profesións.
- Coñecer a nota la.
- Interpretar unha canción nunha partitura musical.
- Crear unha propia historia baseada na música e contos.
- escoitar e dramatizar unha audición.
- Identificar instrumentos de percusión por familias.
- escoitar e coñecer instrumentos doutras culturas.
- Coñecer os protagonistas da música.
- Representar gráficamente diferentes alturas de sons.
- Entender e utilizar a voz como un instrumento e recurso expresivo presente nas cancións e prosodias rítmicas.
- Percutir corporal e instrumentalmente as obras musicais expostas, segundo o esquema rítmico presentado.
- Adecuar o movemento e o xesto ao contexto que expresa cada canción.
- Seguir con atención o musicograma que acompaña a unha audición activa.

• **3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES**

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	<p>O oído</p> <ul style="list-style-type: none"> • Audición : Entrada dos gladiadores e Galo e galiñas. • Audición de cancións: <i>O soldadiño chumbo</i>, <i>Margarida ten un gato</i> e <i>Antón Pirulero</i>. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utilizar a escoita musical para recoñecer as posibilidades do son. 2. Respectar as normas de comportamento que deben ser observadas en calquera audición ou representación. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Discrimina graficamente as calidades do son no contexto dunha obra musical. 2.1. Respectar as normas de comportamento en calquera audición ou representación.
	<p>Música, cultura e sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> • Compositor: Camille Saint-Saëns. • Conto da unidade: <i>O soldadiño chumbo</i>. • Músicas doutras culturas, de Rusia, China, Kenia e Perú. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Describir de xeito oral melodías, escenas e personaxes tras a audición dunha obra musical. 4. Analizar a organización de obras musicais sinxelas. 5. Valorar a achega dos medios audiovisuais e os recursos informáticos para investigar sobre mostras artísticas doutras épocas ou doutros lugares e culturas. 	<ol style="list-style-type: none"> 3.1. Diferencia melodías e descobre o poder evocador de escenas e personaxes nunha audición. 4.1. Distingue tipos de contrastes de intensidade tras a escoita dun fragmento musical. 5.1. Valora a achega dos medios audiovisuais e os recursos informáticos para investigar sobre mostras artísticas doutras épocas ou doutros lugares e culturas.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	<p>A voz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>O soldadiño chumbo</i>. - <i>Margarida ten un gato</i>. - <i>Antón Pirulero</i>. • Posibilidades sonoras da voz: forte-suave, agudo-grave. 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Cantar individualmente e en grupo improvisando diálogos vocais. 7. Entender a voz como un instrumento e recurso expresivo presente nas cancións e prosodias rítmicas. 	<ol style="list-style-type: none"> 6.1. Canta de forma coral cunha voz. 7.1. Emprega a súa voz para expresar as calidades do son traballadas durante o curso.

	<p>Os instrumentos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de ritmos con instrumentos de pequena percusión. 	<p>8. Interpretar de forma individual ou colectiva composicións sinxelas, respectando as achegas dos demais e á persoa que asume a dirección.</p>	<p>8.1. Reproduce co propio corpo ou con instrumentos acompañamentos de cancións ou audicións.</p>
	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pictograma e grafía para semicorchea. • Ditado rítmico. • Relación entre pictogramas e grafías non convencionais. • Creación de partituras con grafías non convencionais. 	<p>9. Recoñecer unha nova célula rítmica: as semicorcheas.</p> <p>10. Utilizar a linguaxe musical con fins interpretativos por medio de composicións sinxelas.</p>	<p>9.1. Recoñece a célula rítmica das semicorcheas de forma gráfica e auditiva.</p> <p>10.1. Utiliza a linguaxe musical con fins interpretativos por medio de composicións sinxelas.</p> <p>10.2. Realiza ditados rítmicos sinxelos con grafías convencionais ou con pictogramas.</p>
MOVIMENTO E DANZA	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Audición para dramatizar. • Música e movemento: Galo e galiñas. 	<p>11. Adquirir capacidades expresivas por medio de xogos motores acompañados de cancións.</p>	<p>11.1. Expresa adecuadamente co seu corpo as distintas calidades do son segundo unhas instrucións previas.</p> <p>11.2. Mantén o pulso dunha canción e en actividades de movemento.</p>

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Discrimina graficamente as calidades do son no contexto dunha obra musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de discriminación auditiva nunha audición. (LA)
2.1. Respecta as normas de comportamento en calquera audición ou representación.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audición de audición clásica e dunha canción estranxeira. (LA e PD)
3.1. Diferencia melodías e descobre o poder evocador de escenas e personaxes nunha audición.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audicións activas. (LA e PD)
4.1. Distingue tipos de contrastes de intensidade tras a escoita dun fragmento musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de discriminación de matices de intensidade nunha audición. (LA)
5.1. Valora a achega dos medios audiovisuais e os recursos informáticos para investigar sobre mostras artísticas doutras épocas ou doutros lugares e culturas.	<ul style="list-style-type: none"> • Activación dos recursos dixitais que acompañan ao material desta asignatura (LD)
6.1. Canta de forma coral cunha voz.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de cancións: Margarida ten un gato.(LA)
7.1. Emprega a súa voz para expresar as calidades do son traballadas durante o curso.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de creación e interpretación de grafías non convencionais. (LA)
8.1. Reproduce co propio corpo ou con instrumentos acompañamentos de cancións ou audicións.	<ul style="list-style-type: none"> • Partitura para lectura e interpretación de acompañamento instrumental da audición activa. (LA)
9.1. Recoñece a célula rítmica das semicorcheas de forma gráfica e auditiva.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha con exercicios de lectura, interpretación e discriminación auditiva da célula rítmica de negras, corcheas e silencio de negra. (LA e RF)
10.1. Utiliza a linguaxe musical con fins interpretativos por medio de composicións sinxelas.	<ul style="list-style-type: none"> • Partitura para lectura e interpretación de acompañamento instrumental da audición activa. (LA)
10.2. Realiza ditados rítmicos sinxelos con grafías convencionais ou con pictogramas.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de ritmos máxicos coa nova célula rítmica. (LA)
11.1. Expresa adecuadamente co seu corpo as distintas calidades do son segundo unhas instrucións previas.	<ul style="list-style-type: none"> • Representación con xestos e movemento da canción Galo e galiñas (LA)

11.2. Mantén o pulso dunha canción e en actividades de movemento.	<ul style="list-style-type: none"> Actitude positiva de participación e integración co grupo na interpretación dunha canción popular estranxeira. (LA)
---	---

5.COMPETENCIAS: DESCRITOR E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.	Recoñece a música como unha linguaxe universal ao alcance de todos os pobos.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Compórtase con respecto ás normas de comportamento para facilitar a comunicación no grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Recrear de forma lúdica os ambientes e aspectos fantásticos e de ciencia ficción.	Recrea de forma lúdica e artística unha situación fantástica.
<i>Competencia dixital.</i>	Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.	Utiliza os reprodutores de audio, o encerado dixital e Internet, para facilitar o acceso á ampliación dos contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica a comprensión do coñecemento que lle brinda a experiencia artística, para potenciar aquelas para as que presenta maiores capacidades.
	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Respecta as normas de comportamento básicas para favorecer un frutífero rendemento escolar.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa	Acepta os demais compañeiros, sen distinción,

	en ámbitos de participación establecidos.	no emparellamento ou agrupamento para o desenvolvemento das actividades lúdicas.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demuestra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.	Valora a achega artística dun compositor ao enriquecemento cultural.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Coñecemento da achega do patrimonio doutros pobos, ao enriquecemento cultural.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Audio (CD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos a Entrada dos gladiadores de Julius Fucik. (LA)
- Identificamos instrumentos das familias de percusión
- Escoar unha historia e relacionar a música coas imaxes. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos a figura do compositor Camille Saint-Saëns e da figura de Julius Fucik. (LA)
- Gozamos coa interpretación de músicas doutras culturas: *Kenia, Rusia, China e Perú*. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Aprendemos e interpretamos as cancións: O soldadiño chumbo, Margarida ten un gato e Antón Pirulero. (LA)
- Xogamos coa creación e interpretación vocal de pequenas cancións. (LA)
- Aprendemos e identificamos esquemas melódicos. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Acompañamos con instrumentos de pequena percusión interpretando uns esquemas rítmicos e unha audición. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Reforzamos a figura da negra e da corchea e o silencio de negra por medio de pictogramas e grafías convencionais. (LA)
- Coñecemos a relación entre pictogramas e grafías non convencionais. (LA)
- Completamos unha partitura con signos e grafías non convencionais. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Participamos con interese nun xogo. (LA)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

A educación musical, como disciplina da Área de Educación artística, caracterízase de forma prioritaria por un principio común que aposta por unha metodoloxía activa. Ademais, a participación e o protagonismo do alumno para producir as súas propias creacións artísticas é fundamental. O reforzo positivo e o afianzamento das ensinanzas que irá adquirindo durante a súa etapa escolar iranlle fortalecendo o desenvolvemento de todas as súas capacidades de cara ao futuro.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos contidos da unidade.

- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Implicación de profesor e alumnos nas actividades dunha forma activa e participativa.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estímulo á improvisación e a creatividade.

8.RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica.
- Uso das tics, Aula virtual, páxina web...

9.FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10.MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades intúo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais intúo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11.AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

2º CURSO

Índice

1. Obxectivos da área de Música.2º EP.
2. Descritores.
3. Contribución da área ao desenvolvemento das competencias básicas.
4. Organización e secuenciación de contidos.
5. Criterios metodolóxicos e estratexias didácticas xerais a utilizar na área.
6. Actividades complementarias.
7. Criterios de avaliación.
8. Estándares de aprendizaxe.
9. Evidencias para o portfolio.
10. Criterios de calificación e promoción.
11. Perfil de área con ponderación dos estándares de aprendizaxe
12. Recursos didácticos.
13. Medidas de atención á diversidade e inclusión.
14. Avaliación da programación didáctica.

OBXECTIVOS DA ÁREA DE MUSICA 2º EP

1. Discriminar os parámetros do son en audicións de sons do ámbito.
2. Identificar e describir o son das distintas voces e instrumentos.
3. Vocalizar, respirar e articular correctamente nas interpretacións vocais.
- *4. Utilizar a voz como medio de expresión.
- *5. Explorar as calidades sonoras de instrumentos de pequena percusión e de instrumentos de láminas.
6. Discriminar a duración, figuras musicais, notas, acentos e silencios na interpretación de

partituras.

7. Gozar coa música e todo o que a rodea nas interpretacións musicais.

*8. Utilizar o corpo como instrumento adecuando os seus movementos ao ritmo, ao espazo e á coordinación.

DESCRITORES

COMPETENCIA	INDICADORES	DESCRITORES
	Coidado do ámbito natural e dos seres vivos	<ul style="list-style-type: none">• Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.• Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.• Respetar e preservar a vida dos seres vivos do seu ámbito.• Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
	Vida saudable	<ul style="list-style-type: none">• Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico.• Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano fronte ao coidado saudable deste.

<p><i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i></p>	<p>A ciencia no día a día</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá. • Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante. • Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas e comprender o que acontece ao noso redor.
	<p>Manexo de elementos matemáticos</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto. • Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
	<p>Razoamento lóxico e resolución de problemas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia. • Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos. • Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.
	<p>Comprensión: oral e escrita</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender o sentido dos textos escritos. • Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos... • Gozar coa lectura.
	<p>Expresión: oral e escrita</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar oralmente, de xeito ordenado e claro, calquera tipo de información. • Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos. • Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.

<i>Comunicación lingüística</i>	Normas de comunicación	<ul style="list-style-type: none"> • Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor... • Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.
	Comunicación noutras linguas	<ul style="list-style-type: none"> • Entender o contexto sociocultural da lingua, así como a súa historia para un mellor uso desta. • Manter conversacións noutras linguas sobre temas cotiáns en distintos contextos. • Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación. • Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás ou de materias diversas.
<i>Competencia dixital</i>	Tecnoloxías da información	<ul style="list-style-type: none"> • Empregar distintas fontes para a busca de información. • Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade. • Elaborar e dar a coñecer información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
	Comunicación audiovisual	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas. • Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.
	Utilización de ferramentas dixitais	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento. • Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria. • Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Respecto polas manifestacións culturais propias e alleas	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial. • Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural. • Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.
	Expresión cultural e artística	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos. • Apreciar a beleza das expresións artísticas e no ámbito cotián. • Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Educación cívica e constitucional	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola. • Identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de dereito referendado por unha norma suprema chamada Constitución Española.
	Relación cos demais	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos. • Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos. • Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
	Compromiso social	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores. • Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela. • Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades. • Involucrarse ou promover accións cun fin social.

<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Autonomía persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias. • Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas. • Ser constante no traballo e superar as dificultades. • Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.
	Liderado	<ul style="list-style-type: none"> • Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos. • Contaxiar entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos. • Darlle prioridade á consecución de obxectivos de grupo ante intereses persoais.
	Creatividade	<ul style="list-style-type: none"> • Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema. • Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa. • Encontrar posibilidades no ámbito que outros non aprecian.
	Emprendemento	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos. • Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas. • Asumir riscos no desenvolvemento das tarefas ou dos proxectos. • Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.
<i>Aprender a aprender</i>	Perfil de aprendiz	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas... • Desenvolver as distintas intelixencias múltiples. • Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.

	Ferramentas para estimular o pensamento	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente... • Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
	Planificación e avaliación da aprendizaxe	<ul style="list-style-type: none"> • Planificar os recursos necesarios e os pasos que hai que realizar no proceso de aprendizaxe. • Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios. • Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe. • Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

CONTRIBUCIÓN DA ÁREA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS

Descrición do modelo competencial.

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e unha reconfiguración dos contidos desde un enfoque de aplicación que permita o adestramento destas. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso, xeraremos tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos alumnos e nas alumnas a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Tratar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é inabarcable polo que cada unha se estrutura en indicadores, grandes piares que permiten describirla dun xeito máis preciso. Podemos encontrar entre tres e seis indicadores por competencia.

O indicador segue sendo aínda demasiado xeral, polo que o descompoñemos no que chamamos descritores da competencia que “describen” o alumno competente neste ámbito. Por cada indicador encontraremos entre tres e seis descritores redactados en infinitivo.

En cada unidade didáctica concretaremos o descritor en desempeños competenciais redactados en terceira persoa de presente de indicativo. O desempeño será o aspecto

concreto da competencia que poderemos adestrar e avaliar de xeito explícito na unidade, será concreto e obxectivo e indícanos qué debemos adestrar e observar nas actividades deseñadas.

Para o seu desenvolvemento, partimos dun marco de descritores competenciales definido para o proxecto aplicable a toda materia e curso.

Respectando o tratamento específico nalgúns áreas, os **elementos transversais**, tales como, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse desde todas as áreas posibilitando e fomentando que o proceso de ensinanza-aprendizaxe do alumnado sexa o máis completo posible.

Por outra parte, o desenvolvemento de **valores** presentes tamén en todas as áreas axudará a que os nosos alumnos e as nosas alumnas aprendan a desenvolverse desde uns determinados valores que constrúan unha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir.

A diversidade de alumnos e alumnas cos seus estilos de aprendizaxe diferente levaranos a traballar desde as **diferentes potencialidades** con que contan, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poderlles dar resposta ás súas necesidades.

Na área de Música.

Na área de Música incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

A área contribúe á adquisición da Competencia matemática e Competencias en ciencias e tecnoloxía ao tratar conceptos e representacións xeométricas presentes na arquitectura, no deseño, no mobiliario, nos obxectos cotiáns, no espazo natural, e naquelas ocasións nas que se necesitan referentes para organizar a obra artística no espazo. Así mesmo, aspectos traballados en música como o ritmo e as escalas, colaboran directamente coa consecución da Competencia matemática.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

- Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico.
- Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas e comprender o que acontece ao noso redor.
- Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.
- Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

Comunicación lingüística

A través dos intercambios comunicativos que se xeran nas diversas actividades e proxectos, do uso das normas que os rexen, da explicación dos procesos e do vocabulario específico que a área achega, contribúese ao desenvolvemento da competencia en comunicación lingüística.

De forma específica, cancións ou sinxelas dramatizacións son un vehículo propicio para a adquisición de novo vocabulario e para desenvolver capacidades relacionadas coa fala, como a respiración, a dicción ou a articulación. Desenvólvese tamén esta competencia a través da descrición dos proxectos de traballo, das argumentacións sobre solucións achegadas no desenvolvemento dos proxectos e da propia presentación destes.

Os descritores que utilizaremos serán:

- Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...
- Expresar oralmente, de xeito ordenado e claro, calquera tipo de información.
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...

Competencia dixital

Mediante o uso da tecnoloxía como ferramenta para mostrar procesos relacionados coa música e as artes visuais e para achegar o alumnado á creación de producións artísticas e da análise da imaxe e do son e das mensaxes que estes transmiten, contribúese ao desenvolvemento da Competencia dixital.

Na área adestraremos os seguintes descritores:

- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Elaborar e dar a coñecer información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.

Conciencia e expresións culturais

A área de Educación artística contribúe directamente en todos os aspectos que configuran a área á adquisición desta competencia. Nesta etapa ponse a énfase no coñecemento de diferentes códigos artísticos e das técnicas e dos recursos que lle son propios, axudándolle ao alumnado a iniciarse na percepción e na comprensión do mundo que o rodea e a ampliar as súas posibilidades de expresión e comunicación cos demais. A posibilidade de representar unha idea de forma persoal, valéndose dos recursos que as linguaxes artísticas proporcionan, promove a iniciativa, a imaxinación e a creatividade, ao tempo que ensina a respectar outras formas de pensamento e expresión.

A área, ao propiciar o achegamento a diversas manifestacións culturais e artísticas, tanto do ámbito máis próximo como doutros pobos, dota os alumnos e as alumnas de instrumentos para valoralas e para formular opinións cada vez máis fundamentais no coñecemento. Deste xeito, poden ir configurando criterios válidos en relación cos produtos culturais e ampliar as súas posibilidades de ocio.

Os descritores que adestraremos nesta competencia son:

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.

- Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e no ámbito cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

A Educación artística favorece a participación en experiencias colectivas: colaxes, exposicións, experiencias musicais, etc., como forma de expresar ideas, sentimentos, vivencias tanto persoais como de grupo. A interpretación e a creación supoñen, en moitas ocasións, un traballo en equipo. A aceptación de normas desta forma de traballo, a cooperación, a asunción de responsabilidades e a utilización de espazos de xeito apropiado, son regras e normas dun desenvolvemento social e cívico adecuado. Todo iso fai que a área contribúa ao desenvolvemento da Competencia social e cívica.

Os indicadores desta competencia poden facilitar o adestramento de cada un dos descritores que enunciámos a continuación:

- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

A creatividade esixe actuar con autonomía, poñer en marcha iniciativas, barallar posibilidades e solucións diversas. O proceso non só contribúe á orixinalidade e á busca de formas innovadoras, senón que ademais xera flexibilidade polas diferentes respostas que poden obterse ante un mesmo suposto. Neste sentido a área de Educación artística contribúe á competencia Sentido de iniciativa e espírito emprendedor, actuando significativamente no proceso que leva ao neno desde a exploración inicial ata o produto final, o cal require unha planificación previa e demanda un esforzo por alcanzar resultados orixinais, non estereotipados. O traballo en equipo e as habilidades de planificación, organización e elaboración de proxectos de traballo supón o desenvolvemento de capacidades e habilidades básicas tales como: a perseveranza, a responsabilidade, a autocrítica e a autoestima, contribuindo todas elas directamente ao desenvolvemento desta competencia.

Neste caso, os descritores que hai que adestrar serán:

- Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias.
- Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.
- Contaxiar entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos.
- Encontrar posibilidades no ámbito que outros non aprecian.
- Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos.
- Asumir riscos no desenvolvemento das tarefas ou dos proxectos.

Aprender a aprender

Á competencia para Aprender a aprender contribúese na medida que se favoreza a reflexión sobre os procesos na manipulación de obxectos, a experimentación con técnicas e materiais e a exploración sensorial de sons, texturas, formas ou espazos, co fin de que

os coñecementos adquiridos doten a nenos e nenas dunha experiencia suficiente para utilizalos en situacións diferentes. O desenvolvemento da capacidade de observación formula a conveniencia de establecer pautas que a guén, co obxecto de que o exercicio de observar proporcione información relevante e suficiente. Neste sentido, a área fai competente en aprender, ao proporcionar protocolos de indagación e planificación de procesos susceptibles de ser utilizados noutras aprendizaxes.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia serán:

- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
- Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.
- Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

ORGANIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DE CONTIDOS

Bloque 4. escoita.

- Discriminación de sons: son e silencio.
- Sons do ámbito próximo (casa e colexio).
- Posibilidades sonoras dos obxectos.
- *• Formas musicais: ostinato e rondó, lied, pregunta e reposta, eco.
- *• Os parámetros do son: percepción sensorial.
- O timbre, a intensidade, a altura e a duración nos sons do ámbito.
- *• A música como linguaxe infantil: xogos populares.

Bloque 5. Interpretación musical.

- *• Técnica vocal: articulación, vocalización e respiración.
- *• Exploración dos recursos da voz: encadeados rítmicos
- *• A canción con acompañamentos rítmicos en ostinato.
- Canción con forma de estrofa e retrouso: rondó•
- Posibilidades sonoras dos instrumentos de percusión corporal.
- Clasificación dos instrumentos: corda, vento, percusión.
- *• Instrumentos de percusión afinada: xilófono, metalófono e carillón.
- Graffías non convencionais e introdución ás convencionais: compás (binario e ternario), duración (redonda, branca, negra), escala, nota (*sol*, *mi*), silencio.

Bloque 6. A música, o movemento e a danza.

- *• Control do corpo: movemento, repouso, respiración e desprazamento polo espazo.
- O movemento corporal adecuado ao ritmo e á forma da música.
- A canción infantil con xestos.
- *• Creación, improvisación e repertorio de danzas sinxelas.
- *• Coreografía en parellas e con acompañamento instrumental.

CRITERIOS METODOLÓXICOS E ESTRATEXIAS DIDÁCTICAS XERAIS PARA UTILIZAR NA ÁREA

Traballar de xeito competencial na aula supón un cambio metodolóxico importante; o docente pasa a ser un xestor de coñecemento do alumnado que adquire un maior grao de protagonismo.

En concreto na área de Música:

O desenvolvemento desta área deberá permitir coñecer, e apreciar, as manifestacións artísticas para favorecer o desenvolvemento da súa percepción, sensibilidade, curiosidade e creatividade.

A metodoloxía utilizada en Educación Artística, como non pode ser doutro xeito, debe ser asumida desde a perspectiva de “saber facer”, é dicir, os procesos de aprendizaxe deben realizarse a partir da propia experiencia, actuar con autonomía, poñer en marcha iniciativas, barallar posibilidades e solucións diversas; será o protagonista activo no proceso de sensibilización, apreciación e creación artística.

Desde esta perspectiva teremos en conta os valores creativos e expresivos (o/a neno/a debuxa, pinta, canta, baila, modela, toca un instrumento, dramatiza, presenta unha historia ou un xogo expresando os seus propios sentimentos e emocións...), e os valores perceptivos (o/a neno/a tamén contempla debuxos, cadros, esculturas, fotografías, películas, videoclips, escoita cancións, asiste a representacións teatrais, a festas, ao circo...). As linguaxes artísticas traballaranse a través de técnicas e procedementos diversos dunha forma máis dinámica e creativa.

Por outro lado, o alumnado do século XXI non pode estar afastado do coñecemento das tecnoloxías propias deste século; así pois, terá a posibilidade de aprender a utilizar, de forma responsable, as posibilidades que as tecnoloxías da información e da comunicación ofrecen para o desenvolvemento das súas capacidades artísticas.

Debemos de ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais, polo que haberá que poñer en xogo diferentes habilidades para que o propio alumno coñeza onde residen as súas fortalezas.

Cada unha das fortalezas individuais do alumnado axudaranos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas que se van realizar estarán pensadas desde a **Teoría das Intelixencias Múltiples** como posibilidade para que todo o alumnado chegue a adquirir todos aqueles aspectos que necesita para poder desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Nesta área os alumnos e as alumnas iníciáanse no coñecemento e no aprecio do feito cultural en xeral, polo que terán que formarse en habilidades e actitudes que permitan acceder a manifestacións artísticas que os leven a poder desenvolver a súa capacidade crítica.

O **traballo en grupo colaborador** será unha forma de adestrar as diferentes habilidades e destrezas para chegar ao desexo e á vontade de cultivar a propia capacidade estética e creadora cun interese por participar na vida cultural e por contribuír á conservación do patrimonio cultural e artístico, tanto da propia comunidade como doutras comunidades.

Os contidos da área de Plástica están organizados ao redor duns conceptos fundamentais vinculados a un **contexto real**. Será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Con respecto ás actividades complementarias, convén reflexionar sobre estas catro cuestións:

Conseguíronse os obxectivos propostos a partir das actividades realizadas?

Como resultaron as actividades?

Cales gustaron máis?

Que propostas de mellora podemos sinalar?

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 4. escoita.

1. Identificar e discriminar sons, tanto do ámbito próximo como de voces e instrumentos escoitados a partir de audicións; describilos oralmente atendendo aos parámetros do son.

Bloque 5. Interpretación musical.

1. Utilizar a voz como medio de expresión do son considerando a corrección na respiración, na vocalización e na articulación.
- * 2. Recoñecer as posibilidades sonoras dos instrumentos empregando os de percusión e de láminas para acompañar as interpretacións vocais.
3. Interpretar partituras sinxelas nas que se discrimina a duración, as figuras, as notas, os acentos e os silencios.
4. Valorar e gozar os coñecementos adquiridos e interesarse en aplicalos nas súas interpretacións na aula

Bloque 6. A música, o movemento e a danza.

1. Utilizar as posibilidades expresivas do seu corpo e adecualas ao ritmo da música, ao espazo e á coordinación.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

Bloque 4. escoita.

- 1.1. Diferencia os sons en función da súa orixe natural ou artificial.
- 1.2. Identifica algúns instrumentos da orquestra.
- 1.3. Discrimina o timbre nos sons próximos, musicais e non musicais.
- 1.4. Percibe e expresa contrastes de intensidade en audicións, cancións e grafías non convencionais.
- *1.5. Discrimina a altura musical en ditados, cancións e audicións.
- 1.6. Goza coas interpretacións e audicións propostas.
- *1.7. Comprende a importancia da música nos xogos populares.

Bloque 5. Interpretación musical.

- *1.1. Entoa cancións esforzándose na vocalización e articulación.
- *1.2. Entoa sons de afinación determinada en intervalo de 3.ª menor.
- 2.1. Descubre as posibilidades sonoras dos instrumentos de percusión corporal.
- 2.2. Clasifica algúns instrumentos segundo sexan de corda, vento ou percusión.
- 2.3. Recoñece, nomea e emprega instrumentos de percusión para acompañar ritmicamente encadeados, cancións e audicións.
- 2.4. Interpreta nos instrumentos de láminas melodías de ata catro sons.
- 3.1. Interpreta de forma habitual partituras de grafía non convencional.
- 3.2. Percibe e expresa sons graves e agudos, longos e curtos, fortes e débiles, e timbres diferentes.
- 3.3. Discrimina o timbre e as características dalgúns instrumentos escolares.
- 3.4. Diferencia e interpreta acentos binarios e ternarios, pulsos e ritmos, en situacións contextualizadas.
- 3.5. Discrimina e recoñece figuras musicais (redonda, branca, negra), notas (*mi* e *sol*) e silencios nunha partitura.
- 4.1. Contribúe ao mantemento óptimo dos instrumentos musicais da aula.
- 4.2. Participa con desinhibición nos xogos musicais propostos.
- 4.3. Interésase por mellorar a calidade das interpretacións musicais.

Bloque 6. A música, o movemento e a danza.

- *1.1. Experimenta de forma consciente os dous tempos da respiración.
- 1.2. Adecúa o movemento corporal ao ritmo e á forma da música.
- 1.3. Dramatiza cancións con mímica ou con xestos segundo un código establecido.
- 1.4. Coñece e identifica danzas doutros países.
- *1.5. Interpreta unha coreografía sinxela axustándose á música e á parella e coordinando a lateralidade.

EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Para rexistrar as evidencias de aprendizaxe vinculadas aos estándares utilizaremos portfolios de aprendizaxe na aula. Ao longo das distintas unidades didácticas iremos planificando a realización e a recollida de produtos que mostren o nivel de consecución do estándar e detallen a súa evolución ao longo do curso.

O portfolio é unha ferramenta que permite avaliar o proceso de aprendizaxe consistente fundamentalmente na recollida de evidencias da evolución do alumnado; pode pautarse a recollida de evidencias ou deixar ao alumnado que seleccione cales quere mostrar. Cada evidencia leva unha reflexión engadida sobre o traballo realizado, as dificultades encontradas e os obxectivos de mellora persoal. O documento do portfolio pode realizarse en papel ou formato dixital.

No anexo de avaliación preséntase un posible guión para a súa realización.

As evidencias que podemos recoller na área de Música poden ser:

- Exercicios do libro ou da guía que traballen sobre os estándares definidos na unidade.
- Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.
- Produtos finais derivados de tarefas aplicadas en contexto real.
- Debuxos que representen aquilo que aprenderon.
- Diferentes ferramentas de auto e coavaliación do traballo realizado na aula.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

Para valorar o grado de adquisición das competencias básicas e dos obxectivos fixados son fundamentais os criterios de calificación.

En cada trimestre realizarase unha avaliación, informando por escrito ao alumn@ e aos pais/nais das calificacións obtidas.

A área de Música dividirase en tres bloques temáticos que se levarán a cabo nas tres avaliacións.

A ponderación variará en función do curso que se vai avaliar. Utilizaranse diferentes instrumentos como:

- Rexistro do traballo instrumental.
- Rexistro de expresión corporal.
- Rexistro de expresión vocal e canto.
- Rexistro de observación en clase.
- Proba escrita.

A proba escrita farase unha vez por trimestre.

En cada avaliación terase en conta:

- Ferramentas de avaliación do traballo competencial.
- Probas de avaliación escritas.
- Evidencias dos estándares de aprendizaxe.

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CUALIFICACIÓN
Rexistro do traballo instrumental	

Rexistro de expresión instrumental	
Rexistro de expresión corporal	
Rexistro de expresión vocal e canto	
Rexistro de observación en clase	
Proba escrita	
Cualificación total	

Ao final do curso:

PORCENTAXE NA NOTA FINAL

1. ^a avaliación	
2. ^a avaliación	
3. ^a avaliación	
Portfolio de aprendizaxe	
Cualificación total	

PERFIL DE ÁREA CON PONDERACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

2º CURSO			
1º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA			40%
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CECC CAA	1- Manipula, explora e identifica sons do corpo, instrumentos, obxectos, animais, voz e sons do outono e do Nadal.	5%	Caderno
CCEC	2- Identifica e representa gráficamente		Caderno

	e corporalmente as calidades de son curto, longo, forte, débil e grave e agudo.	5%	
CCEC	3- Recoñece e discrimina os sons do seu contexto.	5%	Caderno
CCEC CD	4- Utiliza aplicación informáticas e xogos para a discriminación auditiva das calidades traballadas.	5%	Rexistro observación en clase
CSC CCEC	5- Respete os tempos de silencio para o bo estudo dos sons e a escoita das audicións.	5%	Rexistro observación en clase
CCL CAA	6- Coñece, identifica e representa elementos básicos da linguaxe musical: pulsación, longo, curto, pentagrama, clave de sol, negra, corchea e silencio de negra.	5%	Caderno
CCEC	7- Utiliza notación non convencional para representar elementos do son.	2%	Caderno
CD CCEC	8- Utiliza aplicación sinxelas para realizar actividades musicais.	3%	Caderno
CCEC	9- Recoñece e identifica algúns instrumentos e clasifícaos por familias.	5%	Caderno
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CMCCT CAA	1- Repite esquemas rítmicos escoitados.	5%	Rexistro expresión instrumental
CSC CAA	2- Elabora pequenos instrumentos con materiais de reciclaxe.	3%	Rexistro traballo instrumental
CCEC CSC	3- Interpreta individualmente ou en grupo pequenas cancións sinxelas.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CCL	4- Le e interpreta con ritmo letanías e canción ao unísono.	5%	Rexistro expresión vocal

CMCCT			e canto
CCEC CMCCT	5- Acompaña cancións, danzas e textos con fórmulas rítmicas básicas.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA	6- Elixe e combina sons vocais, obxectos e instrumentos para a sonorización de situacións.	2%	Rexistro observación en clase
CCEC CAA	7- Le e crea pequenos esquemas rítmico-melódicos, negras, dobre corchea e silencio de negra.	5%	Rexistro observación en clase
BLOQUE 3. A MÚSICA, O MOVEMENTO E A DANZA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CSC	1- Realiza pequenas coreografías en grupo, adecuando o movemento corporal coa música.	10%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	2- Interactúa adecuadamente cos compañeiros e coas compañeiras, mostrando interese e respetando as normas e as intervencións das demais persoas.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC	3- Responde co seu corpo a estímulos sonoros.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC	4- Coordina extremidades superiores e inferiores nos deprezamentos coa música.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC	5- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións.	5%	Rexistro expresión corporal
2º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		40%	
COMPE			

TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALACIÓN
CECC CAA	1- Manipula, explora e identifica sons da nosa contorna, sons do entroido e instrumentos musicais.	5%	Caderno
CCEC	2- Identifica voces masculinas, femininas e infantiles.	5%	Caderno
CCL CCEC	3- Representa mediante diferentes técnicas os aspectos básicos dunha audición e os sentimentos que suscitou.	5%	Caderno
CCL CCEC	4- Emprega vocabulario básico musical adaptado ao seu nivel.	5%	Caderno
CSC	5- Coñece e respeta as normas de comportamento básicas en concertos e outras representacións musicais.	5%	Rexistro observación en clase
CCL CAA	6- Coñece, identifica e representa elementos básicos da linguaxe musical: pulsación, longo, curto, rápido, lento, forte, piano, son, silencio, agudo, grave, pentagrama, clave de sol, branca, negra, corchea e silencio de negra.	5%	Caderno
CCEC	7- Recoñece e identifica algúns instrumentos e clasifícaos por familias.	5%	Caderno
CCL	8- Improvisa e le con sílabas rítmicas.	5%	Rexistro observación en clase
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CMCCT CAA	1- Repite esquemas rítmicos escoitados.	3%	Rexistro observación en clase
CCEC	2- Consegue tocar algún fragmento melódico ou rítmico, ou acompañamento sinxelo, coa fruta e	5%	Rexistro expresión

CAA	dos instrumentos da aula.		instrumental
CAA	3- Fai de forma consciente o proceso da respiración.	3%	Rexistro observación en clase
CSC CAA	4- Elabora pequenos instrumentos con materiais de reciclaxe.	5%	Rexistro traballo instrumental
CCEC CSC	5- Interpreta individualmente ou en grupo pequenas cancións sinxelas.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CCL CMCCT	6- Le e interpreta con ritmo letanías e canción ao unísono.	2%	Rexistro expresión vocal e canto
CCEC CMCCT	7- Acompaña cancións, danzas e textos con fórmulas rítmicas básicas.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA CMCCT	8- Le e crea pequenos esquemas rítmico-melódico con brancas, negras, dobre corchea e silencios de negra, añadiendo a clave de sol.	5%	Caderno
BLOQUE 3. A MÚSICA, O MOVEMENTO E A DANZA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CSC	1- Realiza pequenas coreografías en grupo, adecuando o movemento corporal coa música.	10%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	2- Interactúa adecuadamente cos compañeiros e coas compañeiras, mostrando interés e respetando as normas e as intervencións das demais persoas.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC	3- Responde co seu corpo a estímulos sonoros.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC	4- Coordina extremidades superiores e inferiores nos deprezamentos coa música.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC	5- Identifica e utiliza o corpo como	5%	Rexistro

	instrumento para a expresión de sentimentos e emocións.		expresión corporal
--	---	--	--------------------

3º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		40%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CECC CAA	1- Manipula, explora e identifica sons da nosa contorna, obxectos, instrumentos e sons ascendentes e descendentes.	5%	Caderno
CCEC	2- Representa gráficamente e corporalmente as calidades de son curto, longo, ascendente, descendente, forte, suave, agudo e grave.	5%	Caderno
CCEC	3- Coñece algún compositores e relaciónaos coas súas obras.	3%	Rexistro observación en clase
CCEC	4- Utiliza aplicación informáticas e xogos para a discriminación auditiva destas calidades.	2%	Rexistro observación en clase
CSC	5- Respetar os tempos de silencio para o bo estudo dos sons e a escoita das audicións.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC CAA	6- Coñece, identifica e representa elementos básicos da linguaxe musical: pulsación, longo, curto, rápido, lento, forte, piano, son, silencio, agudo, grave, pentagrama, clave de sol, branca, negra, corchea e silencio de negra.	5%	Caderno
CCL CCEC	7- Emprega vocabulario básico musical adaptado ao seu nivel.	5%	Caderno
CSC	8- Coñece as figuras: director de orquestra, instrumentista e público, así como as súas	5%	Rexistro observación en

CCEC CAA	funcións, respetando e valorando os seus respectivos traballos.		clase
CCEC	9- Recoñece e identifica algúns instrumentos e clasifícaos por familias.	5%	Caderno
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA	1- Realiza pequenas improvisacións melódicas sobre algunha base dada.	3%	Rexistro expresión instrumental
CSC CAA	2- Crea pequenos instrumentos con materiais de reciclaxe.	3%	Rexistro traballo instrumental
CCEC CAA	3- Consegue tocar algún fragmento melódico ou rítmico, ou acompañamento sinxelo, coa fruta e dos instrumentos da aula.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CSC	4- Interpreta individualmente ou en grupo pequenas cancións sinxelas.	5%	Rexistro interpretación instrumental
CCEC CCL CMCCT CAA	5- Le e interpreta con ritmo letanías e canción ao unísono utilizando de forma consciente o proceso de respiración.	2%	Rexistro expresión vocal e canto
CCEC CMCCT	6- Acompaña cancións, danzas e textos con fórmulas rítmicas básicas.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA CMCCT	7- Crea pequenos esquemas rítmicos con brancas, negras, dobre corchea e silencios de negra.	5%	Caderno
CAA CCEC CMCCT	8- Xoga a pregunta-resposta con motivos melódicos e rítmicos.	2%	Rexistro expresión instrumental

BLOQUE 3. A MÚSICA, O MOVEMENTO E A DANZA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CSC	1- Realiza pequenas coreografías en grupo, adecuando o movemento corporal coa música.	10%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	2- Interactúa adecuadamente cos compañeiros e coas compañeiras, mostrando interés e respetando as normas e as intervencións das demais persoas.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC	3- Responde co seu corpo a estímulos sonoros.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC	4- Coordina extremidades superiores e inferiores nos deprezamentos coa música.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC	5- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións.	5%	Rexistro expresión corporal

RECURSOS DIDÁCTICOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- O libro do alumno.
- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- *- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica.

Recursos dixitais

- Recursos dixitais para o profesorado, que acompañan a proposta didáctica, e para o alumnado, cos que poderán reforzar e ampliar os contidos estudados.
- Enlaces web, aula virtual, uso das tics.

MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE E INCLUSIÓN

Descrición do grupo despois da avaliación inicial

Número de alumnos:

Funcionamento do grupo (falan moito, cambian con facilidade de actividade...):

Que fortalezas identificas no grupo en canto ao desenvolvemento de obxectivos curriculares?

Que necesidades identificas e como as vas tratar? (*Planificación de estratexias metodolóxicas, xestión da aula, estratexias de seguimento da eficacia de medidas..*)

Que fortalezas identificas no grupo en canto a aspectos competenciais?

Necesidades individuais

Cales son os alumnos que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe? (*Ter en conta os alumnos e as alumnas con necesidades educativas, con altas capacidades, e outros con necesidades non diagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar...*).

Que medidas organizativas vas adoptar? (*Planificación de reforzos, situación de espazos, xestión de tempos de grupo para favorecer a intervención individual*).

Que medidas curriculares vas adoptar? Que recursos vas empregar?

Que modelo de seguimento vas utilizar con cada un deles?

Cada canto e como vas avaliar os seus progresos?

AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Neste apartado pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e do desenvolvemento de programación didáctica. Para iso, ao finalizar cada unidade didáctica propónse unha secuencia de preguntas que lle permitan ao docente avaliar o funcionamento do traballo programado na aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

De igual modo propoñemos unha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto, pódese realizar ao final de cada trimestre para recoller as melloras no seguinte.

ASPECTOS QUE HAI QUE AVALIAR	QUE HAI QUE DESTACAR...	QUE HAI QUE MELLORAR...	PROPOSTAS DE MELLORA PERSOAL
Temporalización das unidades didácticas			
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos na unidade			
Descritores e desempeños competenciais			
Realización de tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Portfolio de evidencias dos estándares de aprendizaxe			
Atención á diversidade			

Unidade 1

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1.PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

O Garavanciño

Descrición da unidade

Partimos nesta primeira unidade do son e as súas cualidades: o propio corpo; improvisando con el, de entre os que descubrirá ata que punto o oído posibilita a experiencia sonora que vai comezar; a conciencia do propio esquema corporal, tanto de forma individual coma en relación cos outros; a importancia do grupo, verdadeiro impulsor que facilita a súa implicación en calquera proxecto colectivo de índole artística e a introducción á pequena percusión así como a fruta doce.

Temporalización:

Outubro

2.OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- escoitar con atención a historia do Garavanciño.
- Interpretar e bailar a canción Pachín, pachín, pachín!.
- Participar e gozar coas cancións propostas na unidade.
- Cantar e dramatizar cancións da unidade como Indo eu.
- Identificar auditivamente os sons do outono.
- Traballar as calidades do son.
- Identificar segundo o seu timbre e clasificar.
- Improvisar co propio corpo.
- Interpretar adecuadamente o contido dunha sinxela partitura con grafías e sílabas rítmicas
- Identificar os instrumentos de pequena percusión e clasificalos segundo a súa familia.
- Cantar e acompañar con percusión.
- Utilizar o corpo como un recurso de comunicación e expresión musical.
- Realizar acompañamentos corporais en cancións, prosodias e audicións que o requiran.
- Introducción á fruta doce.
- Asimilar, de forma natural, unha forma musical, mediante o movemento corporal, como apoio e complemento da percepción auditiva.
- Identificar sentimentos de diferentes músicas e culturas.
- Seguir o musicograma sobre o videoxogo TETRIS baseado na canción popular Korobeiniki de Nikolái Nakrásov.

3.CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> • Audición: Korobeiniki de Nikolái Nakrásov. • Recoñecemento de instrumentos de pequena percusión. • Identificación e discriminación de sons producidos por obxectos. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Discriminar a fonte sonora de pequenos sons cotiáns. 2. Empregar o corpo como apoio e complemento da percepción auditiva para assimilar, de forma natural, unha forma musical. 3. Mostrar actitude de atención e silencio nas audicións. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Recoñece e nomea os obxectos dos cales só se lle mostrou o son previamente. 2.1. Axusta o movemento aprendido a cada frase musical na audición activa. 2.2. Segue con atención os musicograma e as audicións reacciona espontaneamente para seguir a música. 3.1. Mantén unha actitude atenta e silenciosa na audición de exemplos das calidades do son.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • Compositor Nikolái Nakrásov. • Música doutras culturas. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Coñecer a figura dos compositores a través de anécdotas biográficas e da súa propia obra. 5. Participar no canto e no movemento en manifestacións musicais doutras culturas. 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Coñece algunhas anécdotas ou detalles biográficos sobre Nikolái Nakrásov. 5.1. Participa de forma activa nunha canción brasileira.
INTE	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Participar e gozar coas cancións propostas na 	<ol style="list-style-type: none"> 6.1. Participa de forma activa na interpretación das

	<p><i>-Pachí, pachín, pachín!</i> <i>-Indo eu.</i> <i>-Korobeiniki.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sílabas rítmicas. 	<p>unidade.</p> <p>7. Manter o sentido rítmico das prosodias e encadeados.</p>	<p>cancións e prosodias da unidade.</p> <p>6.2. Coñece dúas cancións e utilízalas en xogos de movemento.</p> <p>7.1. Segue o ritmo adecuado ao recitar as prosodias e encadeados.</p>
	<p>Os instrumentos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acompañamento con percusión corporal e pequena percusión. 	<p>8. Acompañar as cancións da unidade con movementos e acción de percusión corporal.</p>	<p>8.1. Acompaña as cancións da unidade con movementos e acción de percusión corporal.</p>
	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> • Figuras e silencios (negra, silencio de negra, corchea e dúas corcheas) • Sílabas rítmicas. 	<p>9. Recordar as figuras e silencios dados e escribir as figuras correspondentes.</p> <p>10. Identificar ritmos e ler con sílabas rítmicas.</p>	<p>9.1. É capaz de recoñecer e escribir, as figuras de negra, corchea e dobre corchea así como o silencio de negra.</p> <p>10.1. Relaciona con frechas esquemas rítmicos representados por pictogramas con outros análogos de signos musicais.</p>
MOVEMENTO E DANZA	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Xogos de palmas interpretando distintos ritmos con percusión corporal como “A túa fruta” e con pequena percusión como a canción “Como repica” • Música e movemento: Danza “Indo eu”. 	<p>11. Realizar acompañamentos corporais en cancións, prosodias e audicións que o requiran e reaccionar por imitación aos movementos doutros compañeiros.</p> <p>12. Reaccionar con prontitude a distintas ordes para agruparse.</p>	<p>11.1. Incorpora acompañamentos con movementos corporais en cancións, prosodias e audicións.</p> <p>11.2. Imita en espello os movementos doutro compañeiro.</p> <p>12.1. Reacciona con prontitude ás ordes recibidas para agruparse.</p>

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o

seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Recoñece e nomea os obxectos dos cales só se lle mostrou o son previamente.	• Actividades de escoita atenta. (LA).
2.1. Axusta o movemento aprendido a cada frase musical na audición activa.	• Audición activa en Harry Potter e o Cáliz de Lume (LA).
2.2. Segue con atención as partes das audicións e musicogramas e reacciona espontaneamente para seguir a música.	• Actividades de identificación da forma. (LA).
3.1. Mantén unha actitude atenta e silenciosa na audición de exemplos das calidades do son.	• Actividade de audición de obxectos sonoros. (LA).
4.1. Coñece algunhas anécdotas ou detalles biográficos de C. Saint-Saëns.	• Lectura de datos de Camile Saint-Saëns (PD).
5.1. Participa de forma activa na canción A cabeza si, a cabeza non e Os canguros.	• Coreografía suxerida xunto ao texto da canción. (LA).
6.1. Participa de forma activa na interpretación das cancións e prosodias da unidade. 6.2. Coñece dúas cancións e utilízalas en xogos de movemento.	• Actividades de xogo con acompañamento de cancións e movemento. (LA). • Actitude activa na escoita e interpretación das cancións da unidade. (LA).
7.1. Segue o ritmo adecuado ao recitar as prosodias e encadeados.	• Actividades de ritmo para as cancións, rimas ou encadeados que acompañan a cada xogo. (LA)
8.1. Acompaña as cancións da unidade con movementos e acción de percusión corporal.	• Actividades para acompañamento instrumental das audicións a. (LA)
9.1. É capaz de recoñecer e escribir, por medio da asociación con pictogramas o pentagrama e a clave de sol..	• Actividades de discriminación e escritura do pentagrama e a clave de sol. (RF)

10.1. Relaciona con frechas esquemas rítmicos representados por pictogramas con outros análogos de signos musicais.	<ul style="list-style-type: none"> Fichas de identificación de esquemas rítmicos mediante pictogramas. (RF)
11.1. Incorpora acompañamentos con movementos corporais en cancións, prosodias e audicións. 11.2. Imita en espello os movementos doutro compañeiro.	<ul style="list-style-type: none"> Mostra de creatividade no acompañamento corporal de cancións, prosodias e audicións. (LA) Actitude atenta para a imitación corporal. (LA)
12.1. Reacciona con prontitude ás ordes recibidas para agruparse.	<ul style="list-style-type: none"> Actividade de reacción auditiva. (LA).

5.COMPETENCIAS: DESCRIPTOR E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Percibe a relación do maior ou menor número de unidades na formación de grupos atendendo ao seu tamaño.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.

	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta os demais compañeiros, sen distinción, no emparellamento ou agrupamento para o desenvolvemento das actividades lúdicas.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dun compositor ao enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Emprega o sentido artístico para debuxar un autorretrato e valorar os doutros compañeiros.

6.TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / e Audio (CD)

Tarefa 1: O oído

- escoitamos unha peza musical: Korobeiniki de Nikolái Nakrásov. (LA e PD)
- Identificamos, por medio da discriminación auditiva, o obxecto emisor dun son. Identificamos as partes dunha obra a partir da audición activa proposta no LA.

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos a figura do compositor: Nikolái Nakrásov. (LA e PD)
- Presentamos e identificamos tres instrumentos de pequena percusión. (LA)
- Coñecemos a música doutras culturas sinalando o sentimento que nos inspira. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Entoamos as cancións: *Pachín, pachín, pachín!*. (LA)
- Empregamos sílabas rítmicas para afianzar o sentido do ritmo e acompañar os xogos. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos diversos acompañamentos con percusión corporal e con instrumentos de pequena percusión como as cancións “Como repica” e “A túa fruta”.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Presentamos pictogramas e grafías non convencionais como exercicios de prelectura e preescritura musical. (LA e RF)

- Lemos as grafías das figuras e silencios musicais dados. (LA e RF)

Tarefa 6: O corpo

- Realizamos xogos de palmas con prosodias e acompañamento con percusión corporal. (LA)
- Interpretamos coreografías, conforme ás suxestións, para gozar da música por medio do movemento: *Indo eu*.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

A motivación necesaria pasa por conectar cos intereses característicos destes primeiros anos da etapa escolar. Por iso, o xogo convértese en algo imprescindible para a inmersión na experiencia musical. As actividades lúdicas da unidade propician un clima de comunicación, cooperación e harmonía nas relacións cos demais nenos e co profesor; facilitan a aprendizaxe colectiva, a interacción e interrelación cos seus compañeiros.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñanzas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica.
- Uso das tics, Aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10.MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades intúo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais intúo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11.AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso?

Unidade 2

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Conto de Nadal

Descrición da unidade

O sentido da unidade é xogar coa música para que sexa un momento feliz como é o Nadal.

Escoitaremos o conto de Nadal e cantaremos a canción “Paparruchas”. Dramatizaremos co corpo e faremos danza, coñeceremos os sons do Nadal, improvisaremos ditados rítmicos, traballaremos as notas mi, sol e la e comezaremos a ver a colocación na fruta.

Temporalización:

Novembre Decembre

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- escoitar atentamente o conto musicado Conto de Nadal.
- Cantar e dramatizar a canción Paparruchas.
- Distinguir auditivamente sons do Nadal.
- Traballar o pulso e o acento en diferentes ritmos.
- Coñecer e interpretar ritmos de compás binario.
- Valorar a achega cultural dos vilancicos na celebración do Nadal.
- Traballar co ritmo e coas posibilidades sonoras da nosa voz.
- Iniciar a colocación na fruta doce.
- Ler e interpretar sinxelos esquemas rítmicos.
- Improvisar ditados rítmicos.
- Participar de forma activa nas actividades de movemento.
- Coñecer as cancións da unidade como mostra do patrimonio musical universal.
- Identificar instrumentos que acompañan os cantos de Nadal.
- Identificar e sinalar o sentimento que inspira a música que se escoita.
- Dramatizar “Recordando o Nadal” e “Marcha do león”.
- Realizar a danza de Minoejska.
- escoitar e seguir o ritmograma de Happy.
- Participar nun xogo musical.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	<p>O oído</p> <ul style="list-style-type: none"> Audición de cancións: <i>Paparruchas</i> e <i>Marcha do León</i>. Audición activa: Happy de Pharrel Williams. Recoñecemento auditivo de instrumentos de pequena percusión: pandeiro, crótalos, caixa chinesa e triángulo. Recoñecemento auditivo das estrofas e do retrouso dunha canción. 	<ol style="list-style-type: none"> Identificar as calidades sonoras: intensidade e timbre. Distinguir auditivamente instrumentos de pequena percusión. Coñecer a estrutura dunha das formas musicais máis antigas: a canción con retrouso. 	<ol style="list-style-type: none"> Distingue algún matices da intensidade e do timbre do son. Distingue auditivamente: pandeiro, caixa chinesa, triángulo e crótalos. Identifica o retrouso e a estrofa nunha canción de forma bipartita.
	<p>Música, cultura e sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> Compositor: Pharrel Williams. Os sons do Nadal. Os vilancicos. 	<ol style="list-style-type: none"> Coñecer a figura do compositor Chaikoski. Valorar a achega cultural dos vilancicos na celebración do Nadal. 	<ol style="list-style-type: none"> Coñece a figura de Pharrel Williams. Valora a achega cultural dos vilancicos na celebración do Nadal.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	<p>A voz</p> <ul style="list-style-type: none"> Cancións: - <i>Paparruchas</i>. Dramatizacións, pulsos e acentos e ritmogramas 	<ol style="list-style-type: none"> Manter a cadencia rítmica das prosodias e encadeados. Distinguir e identificar a estrofa do retrouso. Participar e gozar coas cancións 	<ol style="list-style-type: none"> É capaz de seguir o ritmo. Identifica e distingue a estrofa e o retrouso dunha canción Participa de forma activa na interpretación das cancións e

		propostas na unidade.	dramatizacións da unidade.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> Colocación na fruta. Interpretación con pequena percusión e percusión corporal. Acompañamento instrumental para ritmos con sílabas rítmicas. 	9. Realizar acompañamentos sonoros corporais e instrumentais nas cancións e audicións que o requiran. 10. Aprender a técnica elemental dos instrumentos de pequena percusión e da fruta. 11. Identificar catro instrumentos de pequena percusión coa súa acústica.	9.1. Percute adecuadamente no corpo cos instrumentos segundo o contexto. 10.1. Valora a posición corporal máis acorde con cada instrumento para desenvolver unha técnica correcta. 11.1. Identifica catro instrumentos de pequena percusión.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> Interpretar e escribir as notas mi, sol e la no pentagrama. Ritmo binario, pulsos e acentos. 	12. Recoñecer e escribir as notas mi, sol e la. 13. Ler sinxelos esquemas rítmicos binarios marcando os pulsos e acentos.	12.1. Diferencia das notas mi, sol e la no pentagrama. 13.1. Le con soltura sinxelos esquemas rítmicos marcando o pulsos e facendo fincapé nos acentos.
MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> Danza en grupo con "Minoejaska". 	14. Utilizar o corpo como apoio e complemento da percepción auditiva para asimilar, de forma natural 15. Explorar diferentes posibilidades estéticas de xesto, movemento e coreografía nunha danza.	14.1. Utiliza o corpo como apoio e complemento da percepción auditiva para asimilar unha forma musical (rondó). 15.1. Executa de diversas maneiras, musical, dramática e coreográficamente, as propostas interpretativas

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Distingue nos ritmogramas os pulsos e acentos.	• Actividades de escoita atenta. (LA).
2.1. Distingue auditivamente os diferentes sons do Nadal.	• Actividades de audición. (LA e PD)
3.1. Identifica sons da rúa.	• Actividades de audición. (LA e PD)
4.1. Coñece a figura de Pharrel Williams	• Lectura de datos sobre Pharrel Williams (PD)
5.1. Valora a achega cultural dos vilancicos na celebración do Nadal.	• Interpretación do Vilancico Paparruchas(LA)
6.1. É capaz de seguir o ritmo en ritmogramas como Happy.	• Actividades de xogo con acompañamento de cancións e movementos. (LA)
7.1. Identifica e distingue a estrofa e o retrouso dunha canción.	• Actividades de interpretación de prosodias e encadeados con cadencia rítmica constante. (LA)
8.1. Participa de forma activa na interpretación das cancións e dramatizacións da unidade.	• Actividades de canto e movementos. (LA)
9.1. Percute adecuadamente no corpo e nos instrumentos, segundo o contexto.	• Actitude de interese nas actividades de canto con movementos. (LA)
10.1. Valora a posición corporal máis conforme con cada instrumento para desenvolver unha técnica correcta.	• Actividades interpretación e adecuación á técnica de cada instrumento. (LA)
11.1. Realiza correctamente a colocación na fruta doce.	• Actividades de colocación. (LA)
12.1. Coñecer e debuxar no pentagrama as notas mi, sol e la correctamente.	• Actividades de identificación e escritura das notas musicais.(LA e RF)
13.1. Le con soltura sinxelos esquemas rítmicos.	• Fichas de identificación de esquemas rítmicos mediante pictogramas. (LA e RF)
14.1. Executa de diversas maneiras, musical, dramática e coreográficamente, as propostas interpretativas.	<ul style="list-style-type: none"> • Mostra de creatividade no acompañamento corporal de audicións. (LA). • Actitude atenta para a creación de movementos corporais. (LA e PD)

5. COMPETENCIAS: DESCRITOR E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Lectura comprensiva do texto do relato <i>O Crebanoces</i> comprendendo o tema e identificando os personaxes principais. Toma de conciencia da existencia doutros idiomas diferentes ao propio, que tamén facilitan a expresión e a comunicación noutras culturas.
	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos) en situacións cotiás.	Comprensión do esquema coreográfico da danza. Aplicación do valor das figuras rítmicas en relación co pulso.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos	Acepta os demais compañeiros, sen distinción, no emparellamento ou agrupamento para o

		desenvolvemento das actividades lúdicas.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dun compositor ao enriquecemento cultural.
	Valorar a interculturalidad como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñecemento da achega do patrimonio doutros pobos ao enriquecemento cultural.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Audio (CD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos e seguimos o ritmograma de Happy de Pharrel Williams. (LA)
- Escoitamos e cantamos Paparruchas. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Seguimos o ritmograma de Happy de Pharrel Williams. (LA)
- Interpretamos vilancicos. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Aprendemos e entoamos a canción Paparruchas. (LA)
- Realizamos pulsos e acentos en diferentes ritmos. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos ritmos con percusión corporal e con instrumentos de pequena percusión. (LA)
- Acompañamos con percusión corporal e instrumentos de pequena percusión ritmos con sílabas rítmicas. (LA)
- Practicamos a colocación na fruta.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Coñecemos e debuxamos no pentagrama as notas mi, sol e la. (LA)
- Lemos esquemas rítmicos de compás binario con pulsos e acentos. (LA e RF)

Tarefa 6: O corpo

- Realizamos dramatizacións “Recordando o Nadal” e “Mancha do León”.
- Coordinamos e realizamos a danza de Minoejska.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Nun clima lúdico que ha de acompañar toda a unidade, promovemos sistematicamente o hábito da observación e a atención; xa que a análise de propostas sonoras, de linguaxe musical, a discriminación ou exploración de sons a converten en indispensable para conectar cos contidos. E non é menos importante por parte do docente, pois desa capacidade de atención dependerá poder descubrir as formas de aprendizaxe que conveñen a cada un deles.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos contidos da unidade.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Implicación de profesor e alumnos nas actividades dunha forma activa e participativa.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estímulo á improvisación e á creatividade.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñanzas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- CD que acompaña a proposta didáctica.
- Uso das tics, Aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- . Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- . Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades intúo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais intúo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 3

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Pedriño, o boneco de neve.

Descrición da unidade

A intención educativa desta unidade é facelos conscientes de como hai que aproveitar o tempo de inverno e disfrutar coa neve para poder facer de todo e así afondar na discriminación auditiva sobre sons do inverno. O movemento e a danza desenvolven a motricidade, a coordinación e o equilibrio, ademais de mellorar as relacións interpersoais entre os compañeiros.

Na linguaxe musical séguese coas grafías, a nota si no pentagrama, improvisación con esa nota e coñeceremos unha nova figura musical, a branca. Os alumnos deberán familiarizarse co exercicio de discriminación auditiva dos sons do inverno.

Practicaremos a nota si na fruta e comezaremos a clasificar instrumentos nas familias de vento, corda e percusión.

Temporalización:

Xaneiro Febre'

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- escoitar un conto musicado Pedriño, o boneco de neve.
- Cantar e dramatizar a canción da unidade, Tiritín tiritón!.
- escoitar e recoñecer sons do inverno.
- Realizar ritmos con pequena percusión..
- Coñecer e debuxar a branca.
- Coñecer e debuxar a nota si no pentagrama.
- Acompañar con percusión e dramatizar con xestos unha partitura de percusión corporal e de pequena percusión
- Identificar instrumentos e clasificalos nas familias de corda, vento e percusión.
- Interpretar coa fruta ecos coa nota SI e a partitura "Frauteando".
- Improvisar coa nota SI.
- escoitar a audición e seguir o musicograma "O inverno" de A. Vivaldi.
- Coñecer algúns instrumentos de vento, corda e percusión e clasificalos.
- Explorar coa voz aqueles recursos que enriquecen a expresividade oral.
- Adecuar o xesto e o movemento coa mensaxe musical das danzas propostas como o baile da Carrasquilla.
- escoitar e acompañar con instrumentos de percusión a audición "O inverno " de Vivaldi.

• 3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> . Audicións de cancións: <i>Tiritín tiritón!</i> . Recoñecemento auditivo de sons relacionados co inverno. . Instrumentos da familia de vento, corda e percusión. 	1. Distinguir os pormenores detallados en cada un dos parámetros sonoros. 2. Recoñecer auditivamente sons do inverno. 3. Recoñecer instrumentos e clasificalos segundo as súas familias.	1.1. Distingue matices relacionados coa canción da unidade. 1.2. Distingue matices dos sons que se producen no inverno. 2.1. Distingue sons relacionado co inverno. 3.1. Distingue auditivamente diferentes instrumentos da familia de percusión, vento e corda.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> . Conto da unidade: Pedriño, o boneco de neve. . Músicas doutras culturas: <i>Baile da Carrasquilla</i>. 	4. Valorar a información do conto e relaciónalo cos contidos da unidade. 5. Coñecer e valorar o legado de cancións populares e tradicionais.	4.1. Le, comprende e relaciona o relato da unidade. 5.1. Coñece e valora as mostras do legado cultural das cancións populares e tradicionais.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> . Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tiritín tiritón!</i> - <i>Baile da Carrasquilla</i>. 	6. Explorar coa voz aqueles recursos que enriquecen a expresividade do canto e da comunicación oral. 7. Interpretar as cancións atendendo ao ritmo, á afinación e á articulación.	6.1. Explora coa voz recursos que enriquecen a expresividade do canto e da comunicación oral. 7.1. Intepreta as cancións atendendo ao ritmo, á afinación e á articulación.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> . Interpretación de partituras con ritmos de pequena percusión e percusión corporal. . Improvisación coa nota SI. . Acompañamento instrumental na audición “O 	8. Interpretar de forma correcta e coordinada partituras de percusión corporal e pequena percusión. 9. Identificar os instrumentos clasificándoos nas súas respectivas familias, vento, corda e percusión.	8.1. Interpreta de forma coordinada e correcta partituras de percusión corporal e pequena percusión. 8.2. Percute adecuadametne no corpo e nos instrumentos, segundo o contexto. 9.1. Identifica os instrumentos clasificándoos nas súas

	<p>inverno” de A. Vivaldi.</p> <p>. Instrumentos de diferentes familias, de vento, corda e percusión.</p>		<p>respectivas familias.</p>
	<p>Linguaxe musical</p> <p>. Ler e interpretar distintos esquemas rítmicos con percusión.</p> <p>. Recoñecer a nota Si no pentagrama.</p> <p>. Recoñecer e debuxar a branca como nova figura musical.</p>	<p>10. Seguir a lectura de sinxelos esquemas rítmicos.</p> <p>11. Ler a nota si no pentagrama.</p> <p>12. Ler signos musicais asociados á duración do son como neste caso é a branca.</p>	<p>10.1. Le con soltura e sen interrupcións sinxelos esquemas rítmicos con percusión.</p> <p>11.1. Segue a lectura de signos musicais asociados á altura do son como a nota Si.</p> <p>12.1. Segue a lectura de signos musicais asociados á duración do son como a branca.</p>
<p>MOVIMENTO</p> <p>DANZA</p>	<p>O corpo</p> <p>. Danza en grupo: Baile da Carrasquilla.</p>	<p>13. Interpretar coreografías sinxelas e expresar con xestos e movementos corporais un baile.</p>	<p>13.1. Segue con normalidade o desenvolvemento da estrutura coreográfica dunha danza sinxela.</p>

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Distingue sons do inverno.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audición. (LA e PD). • Entoación diferenciada de sons de distinta duración. (LA)

1.2. Distingue matices relacionados cos sons do inverno..	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audición. (LA e PD) • Entoación diferenciada de sons de dúas alturas. (LA)
2.1. Distingue os instrumentos dunha audición.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audición. (LA e PD)
3.1. Distingue auditivamente diferentes instrumentos de familias como de corda, vento e percusión.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de xogo e discriminación auditiva.
4.1. Le, comprende e relaciona o relato da unidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura do relato da unidade. (PD)
5.1. Coñece e valora as mostras do legado cultural das cancións populares e tradicionais.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación vocal das cancións do Cancioneiro tradicional e de <i>Ao toque</i>. (LA)
6.1. Explora coa voz recursos que enriquecen a expresividade do canto e da comunicación oral.	<ul style="list-style-type: none"> • Entoación adecuada das distintas propostas de canto da unidade. (LA)
7.1. Intepreta as cancións atendendo ao ritmo, á afinación e á articulación.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude positiva de participación na interpretación dunha canción popular. (LA)
8.1. Interpreta de forma coordinada e correcta partituras corporales e de pequena percusión así como tocar coa fruta a nota SI.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de partituras corporales e de pequena percusión e da nota SI na fruta. (LA e RF)
8.2. Percute adecuadamente no corpo e nos instrumentos, segundo o contexto.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación vocal e corporal do texto dunha canción. (LA)
9.1. Identifica instrumentos de diferentes familias, corda, vento e percusión.	<ul style="list-style-type: none"> • Xogo de reacción aos distintos estímulos tímbricos de diferentes instrumentos. (LA e RF)
10.1. Le con soltura e sen interrupcións sinxelos esquemas rítmicos.	<ul style="list-style-type: none"> • Fichas de identificación de esquemas rítmicos. (LA e RF)
11.1. Segue a lectura de signos musicais asociados á altura do son como a nota SI.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de lectura de linguaxe musical. (LA)
12.1. Segue a lectura de signos musicais asociados á duración do son como a branca.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de lectura da duración de sons. (LA)
13.1. Segue con normalidade o desenvolvemento da estrutura coreográfica dunha danza sinxela.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de movemento rítmico e danza. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITOR E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Coñece e respecta as normas de convivencia na organización de actividades de grupo.
	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu contorno.	Recrea de forma lúdica e artística o son de distintos animais tomando conciencia da necesidade de coñecer e preservar o contorno natural.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as normas de comportamento básicas para favorecer un frutífero rendemento escolar.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta os demais compañeiros, sen distinción, no emparellamento ou agrupamento para o desenvolvemento das actividades lúdicas.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no	Valora a achega artística dun compositor ao

<i>culturais.</i>	cotián.	enriquecemento cultural.
	Valorar a interculturalidad como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñecemento da achega do patrimonio doutros pobos e ao enriquecemento cultural.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Audio (CD).

Tarefa 1: O oído

- escoitamos as cancións da unidade. (LA)
- Identificamos sons do inverno. (LA)
- Distinguimos a duración e a altura dun son en relación con outro nas actividades propostas. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Lemos e comprendemos o conto da unidade. (PD)
- Examinamos sons do inverno nas actividades propostas. (LA)
- Coñecemos e exploramos instrumentos das familias de vento, corda e percusión nas actividades propostas. (LA)
- Coñecemos e aprendemos a canción Tiritín tiritón!. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Entoamos a canción Tiritín tiritón!. (LA)
- Interpretamos coa voz improvisando con a nota SI. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Recoñecemos polo seu timbre característico instrumentos de diferentes familias. (LA)
- Acompañamos con instrumentos a canción “O inverno” de A. Vivaldi. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Completamos fichas coa nota SI no pentagrama. (LA e RF)
- Lemos e escribimos grafías para negras, corcheas e silencio de negra e branca. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Acompañamos cunha sinxela coreografía o Baile da Carrasquilla. (LA)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

O xogo segue sendo o noso grande aliado para achegar os contidos da unidade, tanto nas actividades de escoita, de interpretación ou de movemento e danza.

Os métodos activos acompañan gran parte das actividades propostas. Grazas a ese clima propíciase a espontaneidade dos alumnos e favorécese a aparición dunha creatividade que deberían ir desenvolvendo ao longo da súa etapa escolar. Todo iso, nun clima de cooperación e de interacción cos demais que achega un enriquecemento saudable.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos contidos da unidade.

- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Implicación de profesor e alumnos nas actividades dunha forma activa e participativa.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estímulo á improvisación e a creatividade.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- CD que acompaña a proposta didáctica.
- Uso das tics, Aula Virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades intúo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais intúo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?

- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 4

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoevaluación do profesorado.

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

A galiña poñedora

Descrición da unidade

O alumno escoitará e cantará a canción, xogando coa voz e co corpo. Séguese co acompañamento corporal e instrumental de cancións. A través de audicións debuxarán o que lle suxira a música. Identificarán sons do Entroido e coñecerán o xilófono. Trabállase o movemento, cos desprazamentos vistos, coordinándose, con dramatizacións e co acompañamento de instrumentos.

Temporalización:

Febrei M_ε

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- escoitar un conto musicado A galiña poñedora.
- Cantar e dramatizar a canción A galiña poñedora.
- Identificar sons do Entroido.
- Coñecer e debuxar a nota do no pentagrama.
- Interpretar ritmos e melodías con sons corporais.
- Coñecer o xilófono e realizar ditados.
- Practicar o ritmo e o pulso con sílabas rítmicas.
- Completar ritmos de cancións e interpretalos musicalmente.
- Identificar instrumentos de percusión.
- escoitar e identificar diferentes audicións.
- Cantar e bailar cancións.
- Representar mediante grafías e debuxos o que suxire a música.
- escoitar e dramatizar O carnaval dos animais.
- Interpretar con fruta ritmos coa nota SI e interpretar “Eu vou tocar a nota SI”.
- Improvisar con figuras musicais.
- Interpretación de coreografías sinxelas como a danza dos Trogloditas.
- escoitar e seguir o musicograma da marcha O amor das tres laranxas.
- Realizar un xogo musical.

• 3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> • Audición: O amor das tres laranxas e O carnaval dos animais. • Audición de cancións: <i>A galiña poñedora</i>. • Audición de melodías para escoitar e debuxar o que suxire a música. • Identificación de sons do Entroido. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Percibir a forma musical da obra e seguir o musicograma. 2. Discriminar auditivamente os instrumentos das cancións. 3. Discriminar os estímulos sonoros relacionados con sons do Entroido. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Percibe a forma musical da obra e as súas partes a través da dramatización. 2.1. Distingue pola acústica os instrumentos. 3.1. Discrimina os estímulos sonoros relacionados co Entroido.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • Conto da unidade: <i>A galiña poñedora</i>. • Música e cultura por España. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Valorar a información do conto da unidade e relaciónalo cos contidos da unidade. 5. Coñecer e valorar a importancia do legado cultural das músicas de España. 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Le, comprende e relaciona o relato da unidade. 5.1. Interpreta as cancións da unidade apreciando o valor da diversidade.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>A galiña poñedora</i>. • Dramatizacións como O Carnaval dos animais. • Xogo musical. 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Aprender as cancións da unidade e identificar a estrutura e as partes. 7. Utilizar os recursos da voz de forma adecuada a cada situación. 	<ol style="list-style-type: none"> 6.1. Identifica o retrouso e a estrofa nunha canción de forma bipartita. 7.1. Utiliza a voz nas cancións cos elementos técnicos que o profesorado considere apropiados para cada situación.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • Acompañamento 	<ol style="list-style-type: none"> 8. Realizar acompañamentos sonoros corporais e 	<ol style="list-style-type: none"> 8.1. Percute adecuadamente no corpo e nos

	<p>con percusión corporal e instrumental para diferentes ritmos e melodías.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretar con frauta ritmos coa nota SI e melodías como “Eu vou tocar a nota SI”. • Entoación de grafías de dúas alturas: • Interpretación de diferentes ritmos e melodías con instrumentos. • Xogos musicais e debuxar coa música. 	<p>instrumentais nas cancións e audicións que o requiran.</p> <p>9. Afondar nas posibilidades do corpo como instrumento musical.</p> <p>10. Acompañar con instrumentos como o xilófono as propostas musicais do libro e tamén coa frauta doce.</p>	<p>instrumentos segundo o contexto.</p> <p>9.1. Mostra destreza para acompañar unha rima con percusión corporal..</p> <p>10.1. Acompaña co corpo e con instrumentos as propostas musicais.</p> <p>10.2. Practica a lectura de partituras sinxelas non convencionais coa voz ou con instrumentos.</p>
	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> • A nota do no pentagrama. • Improvisar con figuras musicais. • Os instrumentos: xilófono e frauta doce. 	<p>11. Ler e debuxar esquemas rítmicos sinxelos coa nota do</p> <p>12. Identificar e coñecer por medio de grafías alturas agudas ou graves.</p> <p>13. Coñecer as posibilidades de instrumentos como o xilófono.</p>	<p>11.1. Ler e interpretar esquemas rítmicos sinxelos</p> <p>12.1. Distingue as grafías que corresponden a determinados sons agudos ou graves.</p> <p>13.1. Interpreta pequenas melodías co xilófono e a frauta doce.</p>
MOVIMENTO E DANZA	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Danza dos Trogloditas. • Dramatización de O carnaval dos animais. 	<p>14. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza, valorando a súa achega ao patrimonio e gozando da súa interpretación como unha forma de interacción social.</p>	<p>14.1. Coñece danzas tradicionais valorando a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.</p> <p>14.2. Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.</p>

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Percibe as diferentes músicas e debuxa o que lle suxiren.	• Actividade de discriminación auditiva. (LA)
2.1. Discrimina as distintas partes da audición O carnaval dos animais.	• Actividades de audición (LA e PD)
3.1. Discrimina os sons relacionado co Entroido.	• Actividades de audicións. (LA e PD)
4.1. Le, comprende e relaciona o relato da unidade.	• Lectura e comprensión do conto da unidade. (LA e PD)
5.1. Interpretas as cancións da unidade apreciando o valor da diversidade.	• Interpretación de cancións. (LA)
6.1. Identifica o retrouso e a estrofa nunha canción de forma bipartita.	• Interpretación de cancións. (LA)
7.1. Utiliza a voz nas cancións cos elementos técnicos que o profesorado considere apropiados para cada situación.	• Interpretación de cancións. (LA)
8.1. Percute adecuadamente no corpo e nos instrumentos segundo o contexto.	• Cancións da unidade e fichas de grafías con dúas alturas. (LA e RF)
9.1. Mostra destreza para improvisar con figuras musicais.	• Improvisar con figuras musicais(LA).
10.1. Acompaña co corpo e con instrumentos as propostas musicais. 10.2. Practica a lectura de partituras sinxela coa voz ou con	• Partitura para lectura e interpretación de esquemas rítmicos. (LA)

instrumentos.	
11.1. Ler e interpretar esquemas rítmicos sinxelos.	<ul style="list-style-type: none"> Ficha de lectura de esquemas rítmicos. (LA)
12.1. Distingue as grafías que corresponden a determinados ritmos e melodías.	<ul style="list-style-type: none"> Realización de fichas con signos relacionados coa linguaxe musical. (LA e RF)
13.1. Coñece e interpretar pequenas melodías no xilófono e na frauta doce.	<ul style="list-style-type: none"> Actividades de práctica instrumental. (LA)
14.1. Coñece danzas tradicionais valorando a súa achega ao patrimonio artístico e cultural. 14.2. Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.	<ul style="list-style-type: none"> Interpretación vocal e corporal do texto dunha canción. (LA) Actitude positiva de participación e integración co grupo na interpretación dunha canción popular. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITOR E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Coñece e respecta as normas básicas de convivencia nas actividades de grupo.
	Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.	Expón con orde e claridade ao resto do grupo as intervencións individuais.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu contorno.	Respectar o contorno natural e ser consciente da necesidade de perservalo.
<i>Competencia dixital.</i>	Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.	Utiliza os reprodutores de audio, o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas e resolver problemas.
	Xerar estratexias para	Observa con atención para

	aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Respecta as normas de comportamento básicas para favorecer un frutífero rendemento escolar.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta os demais compañeiros, sen distinción, no emparellamento ou agrupamento para o desenvolvemento das actividades lúdicas.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.	Valora a achega artística de distintos compositores e músicas tradicionais ao enriquecemento cultural.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Coñecemento da achega do patrimonio doutros pobos, ao enriquecemento cultural.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Audio (CD)

Tarefa 1: O oído

- escoitamos a audición da marcha O amor das tres laranxas. (LA)
- Identificamos sons relacionados co Entroido(LA)
- escoitamos diferentes audicións. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos a través dunha das súas obras a figura do compositor Camille Saint-Saëns. (A)
- Coñecemos o nome e características de instrumentos como o xilófono. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Interpretamos en grupo as cancións A galiña ponedora e O carnaval dos animais (LA)
- Improvisamos con figuras musicais para interpretar coa voz (LA e PD)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos con frautas doce pequenas melodías. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Lemos e interpretamos diferentes ritmos e melodías con distintas figuras musicais. (LA)
- Traballamos a improvisación con figuras musicais. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Seguimos unha sinxela coreografía para a danza dos Trogloditas.(LA)
- Dramatizamos mediante a música e o movemento en diferentes audicións(A)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

A formulación metodolóxica da unidade pretende ser, ante todo, lúdica. É preciso que o alumno, alentado por un reforzo positivo, pase dunhas actividades a outras coa sensación de que o proceso é divertido. Os métodos activos deben contribuír sempre a que os nenos e nenas sexan os verdadeiros protagonistas, tanto no plano individual coma no colectivo. O papel do profesor redúcese simplemente a facer de guía que favorece todo o potencial expresivo dos seus alumnos.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos contidos da unidade.
- Utilización do xogo e da danza como base da expresión musical.
- Implicación de profesor e alumnos nas actividades dunha forma activa e participativa.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estímulo á improvisación e a creatividade.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.

- Xogos, ringleiras e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica.
- Uso das tics, Aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades intúo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais intúo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 5

1. Presentación da unidade

2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade

 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

A serpe e o arco da vella

Descrición da unidade

O conto de A serpe e o arco da vella favorece a motivación. A discriminación auditiva de sons que podemos percibir da primavera. A interpretación vocal e instrumental de cancións ou como recurso para acompañar o xogo coa expresión do movemento rítmico e a danza, pretenden ser a base dunha agradable experiencia musical. Seguimos a avanzar coa fruta tocando unha nova nota, LA. Disfrutaremos co obradoiro de instrumentos de percusión.

Temporalización:

Abril Ma

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- escoitar un conto musicado “A serpe e o arco da vella”.
- escoitar e cantar a canción Detrás do arco da vella.
- coñecer e debuxar a nota FA no pentagrama.
- escribir as notas no pentagrama.
- recoñecer auditivamente os sons da primavera.
- inventar letras para ritmos.
- coñecer as notas musicais ascendentemente e descendentemente por orde.
- coñecer a figura do compositor Leopold Mozart a través da súa música.
- interpretar as grafías musicais traballadas na unidade como representación de ambiente sonoros ou ideas musicais, tanto propias como alleas.
- interpretar pequenos fragmentos musicais na fruta coa nota LA.
- coñecer e valorar o legado de cancións populares e tradicionais.
- improvisar e crear movementos corporais suxeridos por distintos fragmentos musicais.
- interpretar coreografías sinxelas de bailes e danzas populares como a Danza do oso ou de Ani Kuni.
- interpretar unha partitura non convencional con voz e partitura con pequena percusión.
- escoitar e acompañar con instrumentos de percusión a Sinfonía dos xoguetes.
- desenvolver, a partir das cancións da unidade, unha maior expresividade coa voz.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> • Audición: Sinfonía dos xoguetes de Leopold Mozart. • Identificación de sons da primavera. • Audición de cancións: <i>Detrás do arco da vella</i>. 	1. Percibir e identificar calidades e características de sons da casa. 2. Discriminar mediante a escoita atenta a calidade da altura do son.	1.1. Identifica diferentes sons do ámbito da primavera. 2.1. Asocia auditivamente algúns fragmentos dunha obra co son de xoguetes e discrimina o de son máis agudo e o máis grave.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • Compositor: Leopold Mozart. • Os sons da primavera. • Músicas populares. • Conto da unidade: A serpe e o arco da vella. 	3. Poñer en práctica de forma sinxela as normas que hai que observar nas audicións. 4. Coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e a importancia do seu mantemento e difusión para valorar o patrimonio musical. 5. Valorar e coñecer a figura do compositor.	3.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento respectuoso en audicións e representacións musicais. 4.1. Goza coa audición de fragmentos de grandes compositores: Leopold Mozart. 5.1. Coñece a figura do compositor, de forma moi básica, pola imaxe que aparece na páxina acompañando a audición.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Detrás do arco da vella</i>. • Interpretación coa voz de grafías non convencionais. 	6. Participar na interpretación colectiva de dúas cancións. 7. Coñecer sons da estación na que nos atopamos.	6.1. Goza coa participación na interpretación das cancións da unidade. 7.1. Interpreta coa voz mensaxes sonoras sinxelas con grafías non convencional.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • Percusión corporal e pequena percusión en partituras. • Interpretar pequenos fragmentos coa nota 	8. Realizar acompañamentos sonoros corporais e instrumentais nas cancións, prosodias ou audicións que o requiran, pequenas	8.1. Realiza acompañamentos sonoros con interpretacións vocais de grafías non convencionais, interpreta pequenas

	LA na fruta. • Obradoiro de instrumentos de percusión.	interpretacións e realización de instrumentos de percusión.	melodías con fruta e constrúe instrumentos de percusión.
	Linguaxe musical • Graffías non convencionais para negra, corchea e silencio de negra. • A nota LA no pentagrama. • Invención de letras para ritmos.	9. Ler e interpretar esquemas rítmicos sinxelos. 10. Identificar e coñecer a nota LA no pentagrama. 11. Identificar esquemas melódicos e crear pequenas partituras.	9.1. Le e interpreta esquemas rítmicos sinxelos para acompañar unha canción. 10.1. Distingue a nota LA no pentagrama. 11.1. Inventa letras para ritmos.
MOVIMENTO E DANZA	O corpo • Coreografía e danza do oso e Ani Kuni.	12. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza, valorando a súa achega ao patrimonio e gozando da súa interpretación como unha forma de interacción social.	12.1. Coñece danzas tradicionais valorando a súa achega ao patrimonio artístico e cultural. 12.2. Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Identifica diferentes sons da primavera.	• Actividade de discriminación auditiva. (LA)

2.1. Asocia auditivamente algúns fragmentos dunha obra co son de xoguetes.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audición da Sinfonía dos xoguetes. (LA e PD)
3.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento respectuoso en audicións e representacións musicais.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audicións activas. (LA e PD)
4.1. Goza coa audición de fragmentos de grandes compositores: Leopold Mozart.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de audición activa. (LA)
5.1. Coñece a figura do compositor, de forma moi básica, pola imaxe que aparece na páxina acompañando a audición.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha sinxela do compositor en cada audición.
6.1. Goza coa participación na interpretación das cancións da unidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de cancións. (LA)
7.1. Interpreta coa voz mensaxes sonoras sinxelas con grafía non convencional.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de creación de mensaxes de voces de animais con grafía non convencional. (LA)
8.1 Realiza acompañamentos sonoros con interpretacións vocais de grafías non convencionais.	<ul style="list-style-type: none"> • Partitura para lectura e interpretación de esquemas rítmicos. (LA)
9.1. Le e interpreta esquemas rítmicos sinxelos para acompañar unha canción con pequena percusión.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de lectura de esquemas rítmicos para ser utilizados no acompañamento instrumental dunha canción. (LA)
10.1. Distingue a nota LA no pentagrama.	<ul style="list-style-type: none"> • Realización de fichas coa nota LA no pentagrama. (LA e RF)
11.1. Crea letras para ritmos e tamén instrumentos de percusión.	<ul style="list-style-type: none"> • Creación de letras para ritmos e instrumentos de percusión. (LA).
12.1. Coñece danzas tradicionais valorando a súa achega ao patrimonio artístico e cultural. 12.2. Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación vocal e corporal do texto dunha canción. (LA) • Actitude positiva de participación e integración co grupo na interpretación dunha canción popular. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRIPTOR DESEMPEÑOS

Competencia	Descriptor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra,	Coñece e respecta as normas básicas de convivencia nas

	escoita atenta ao interlocutor.	actividades de grupo.
	Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.	Expón con orde e claridade ao resto do grupo as intervencións individuais.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu ámbito.	Recrea de forma lúdica e artística unha saída ao campo para entrar en contacto coa paisaxe natural.
<i>Competencia dixital.</i>	Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.	Utiliza os reprodutores de audio, o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas e resolver problemas.
	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Respecta as normas de comportamento básicas para favorecer un frutífero rendemento escolar.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta os demais compañeiros, sen distinción, no emparellamento ou agrupamento para o desenvolvemento das actividades lúdicas.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.	Valora a achega artística dun compositor ao enriquecemento cultural.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Coñecemento da achega do patrimonio doutros pobos, ao enriquecemento cultural.

6. TAREFAS

Libro do alumno (A) / Proposta didáctica (PD) / Audio (CD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos a audición Sinfonía dos xoguetes de Leopold Mozart.. (LA)
- Identificamos sons da primavera. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos a través dunha das súas obras a figura do compositor Leopold Mozart. (LA)
- Coñecemos os sons da primavera. (LA)
- Coñecemos danzas populares.. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Interpretamos en grupo as cancións Ruke di gak, A pelota salta e bota e Tin, ton.. (LA)
- Creamos para interpretar coa voz unha canción no pentagrama. (LA e PD)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos con instrumentos de pequena percusión e percusión corporal o acompañamento da canción proposta, partitura non convencional para voz e partitura con pequena percusión.
- Creamos instrumentos de percusión (obradoiro).(LA)
- Interpretamos pequenos fragmentos coa nota LA na fruta.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Lemos e interpretamos grafías non convencionais. (LA)
- Traballamos fichas coa nota LA no pentagrama. (LA)
- Inventamos letras para ritmos. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Seguimos unha sinxela coreografía para a Danza do oso e Ani Kuni.. (LA)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

A formulación metodolóxica da unidade pretende ser, ante todo, lúdica. É preciso que o alumno, alentado por un reforzo positivo, pase dunhas actividades a outras coa

sensación de que o proceso é divertido. Os métodos activos deben contribuír sempre a que os nenos e nenas sexan os verdadeiros protagonistas, tanto no plano individual coma no colectivo. O papel do profesor redúcese simplemente a facer de guía que favorece todo o potencial expresivo dos seus alumnos.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos contidos da unidade.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Implicación de profesor e alumnos nas actividades dunha forma activa e participativa.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estímulo á improvisación e a creatividade.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñanzas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades intúo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais intúo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 6

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio

5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Os nós da rede

Descrición da unidade

O último tramo de curso, antes do período vacacional, préstase a elixir como eixe temático motivador o conto de Os nós da rede, moi cercano á nosa sociedade actual. A interpretación vocal e instrumental de cancións contextualizan o devandito centro de interese e, nun clima sempre lúdico, ofrécese a posibilidade dunha experiencia cercana á nosa realidade. Seguimos afianzando unha nova nota musical, RE e intentaremos crear unha pequena composición.

Temporalización:

Maic Xu

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Escpoitar un conto musicado Os nós da rede.
- Cantar e dramatizar a canción O pirata Metepata.
- Cumprir as normas de comportamento en calquera audición ou representación.
- Identificar sons dunha festa de fin de curso.
- Coñecer a nota RE.
- Interpretar unha canción con frauta nunha partitura musical.
- Crear unha pequena composición.
- Relacionar música (do mundo) coas imaxes.
- Identificar instrumentos e familias.
- Coñecer os protagonistas da música.
- Representar gráficamente diferentes alturas de sons.
- Entender e utilizar a voz como un instrumento e recurso expresivo presente nas cancións e prosodias rítmicas.
- Percutir corporal e instrumentalmente as obras musicais expostas, segundo o esquema rítmico presentado.
- Reproducir esquemas melódicos e rítmicos.
- Adecuar o movemento e o xesto ao contexto que expresa cada canción.
- Realizar unha pequena coreografía na Danza dos Fachos e interpretala tamén con pequena percusión.
- Participar no xogo da nota musical.

• 3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	<p>O oído</p> <ul style="list-style-type: none"> • Audición : Danza dos Fachos de Joaquín Rodrigo. • Audición de cancións: <i>O pirata Metepata</i>. • Sons dunha festa de fin de curso. 	<p>1. Utilizar a escoita musical para recoñecer as posibilidades do son.</p> <p>2. Respetar as normas de comportamento que deben ser observadas en calquera audición ou representación.</p>	<p>1.1. Discrimina graficamente as calidades do son no contexto dunha obra musical.</p> <p>2.1. Respetar as normas de comportamento en calquera audición ou representación.</p>
	<p>Música, cultura e sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> • Compositor: Joaquín Rodrigo. • Conto da unidade: Os nós da rede. • Músicas doutras culturas. 	<p>3. Describir de xeito oral melodías, escenas e personaxes tras a audición dunha obra musical.</p> <p>4. Analizar a organización de obras musicais sinxelas.</p> <p>5. Valorar a achega dos medios audiovisuais e os recursos informáticos para investigar sobre mostras artísticas doutras épocas ou doutros lugares e culturas.</p>	<p>3.1. Diferencia melodías e descobre o poder evocador de escenas e personaxes nunha audición.</p> <p>4.1. Distingue tipos de contrastes de intensidade tras a escoita dun fragmento musical.</p> <p>5.1. Valora a achega dos medios audiovisuais e os recursos informáticos para investigar sobre mostras artísticas doutras épocas ou doutros lugares e culturas.</p>
INTERPRETACIÓN	<p>A voz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - O pirata Metepata. - Antón Pirulero. • Posibilidades sonoras da voz: forte-suave, agudo-grave. 	<p>6. Cantar individualmente e en grupo improvisando diálogos vocais.</p> <p>7. Entender a voz como un instrumento e recurso expresivo presente nas cancións e prosodias rítmicas.</p>	<p>6.1. Canta de forma coral cunha voz.</p> <p>7.1. Emprega a súa voz para expresar as calidades do son traballadas durante o curso.</p>

	<p>Os instrumentos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de esquemas rítmicos con instrumentos de pequena percusión e de esquemas melódicos con frauta. 	8. Interpretar de forma individual ou colectiva composicións sinxelas, respectando as achegas dos demais e á persoa que asume a dirección.	8.1. Reproduce co propio corpo ou con instrumentos acompañamentos de cancións ou audicións.
	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> • A nota RE no pentagrama. • Creación dunha pequena percusión. • Relación entre pictogramas e grafías non convencionais. • Creación de partituras con grafías non convencionais. 	9. Recoñecer unha nova nota musical, a nota RE. 10. Utilizar a linguaxe musical con fins interpretativos por medio de composicións sinxelas.	9.1. Recoñece a célula rítmica das semicorcheas de forma gráfica e auditiva. 10.1. Utiliza a linguaxe musical con fins interpretativos por medio de composicións sinxelas. 10.2. Realiza ditados rítmicos sinxelos con grafías convencionais ou con pictogramas.
MOVIMENTO E DANZA	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Audición para logo acompañar con pequena percusión. • Música e movemento: Danza dos Fachos. 	11. Adquirir capacidades expresivas por medio de xogos motores acompañados de cancións.	11.1. Expresa adecuadamente co seu corpo as distintas calidades do son segundo unhas instrucións previas. 11.2. Mantén o pulso dunha canción e en actividades de movemento.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Discrimina graficamente as calidades do son no contexto dunha obra musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de discriminación auditiva nunha audición. (LA)
2.1. Respecta as normas de comportamento en calquera audición ou representación.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audición de audición clásica e dunha canción estranxeira. (LA e PD)
3.1. Diferencia músicas do mundo e relaciónaas coas imaxes.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audicións activas. (LA e PD)
4.1. Distingue tipos de contrastes de intensidade tras a escoita dun fragmento musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de discriminación de matices de intensidade nunha audición. (LA)
5.1. Valora a achega dos medios audiovisuais e os recursos informáticos para investigar sobre mostras artísticas doutras épocas ou doutros lugares e culturas.	<ul style="list-style-type: none"> • Activación dos recursos dixitais que acompañan ao material desta asignatura (LD)
6.1. Canta de forma coral cunha voz.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de canción: O pirata Metepata.(LA)
7.1. Emprega a súa voz para expresar as calidades do son traballadas durante o curso.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de creación e interpretación de grafías non convencionais. (LA)
8.1. Reproduce co propio corpo ou con instrumentos acompañamentos de cancións ou audicións.	<ul style="list-style-type: none"> • Partitura para lectura e interpretación de acompañamento instrumental da audición activa. (LA)
9.1. Recoñece e debuxa correctamente a nota RE no pentagrama.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha con exercicios de práctica sobre a nota RE no pentagrama. (LA e RF)
10.1. Utiliza a linguaxe musical con fins interpretativos por medio de composicións sinxelas.	<ul style="list-style-type: none"> • Partitura para lectura e interpretación de acompañamento instrumental da audición activa. (LA)
10.2. Interpreta con fruta ritmos e melodías coas notas SI e LA así como a canción Eu vou tocar.	<ul style="list-style-type: none"> • Fragmentos musicais coas notas SI e LA para fruta. (LA)
11.1. Interpreta con pequena percusión a Danza dos Fachos e realiza a coreografía proposta para esta danza.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación corporal e con instrumentación. (LA)
11.2. Mantén o pulso dunha canción e en actividades de movemento.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude positiva de participación e integración co grupo na interpretación

	dunha canción. (LA)
--	---------------------

5. COMPETENCIAS: DESCRIPTOR E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.	Recoñece a música como unha linguaxe universal ao alcance de todos os pobos.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Compórtase con respecto ás normas de comportamento para facilitar a comunicación no grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Recrear de forma lúdica os ambientes e aspectos fantásticos e de ciencia ficción.	Recrea de forma lúdica e artística unha situación fantástica.
<i>Competencia dixital.</i>	Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.	Utiliza os reprodutores de audio, o encerado dixital e Internet, para facilitar o acceso á ampliación dos contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica a comprensión do coñecemento que lle brinda a experiencia artística, para potenciar aquelas para as que presenta maiores capacidades.
	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Respecta as normas de comportamento básicas para favorecer un frutífero rendemento escolar.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de	Acepta os demais compañeiros, sen distinción, no emparellamento ou

	participación establecidos.	agrupamento para o desenvolvemento das actividades lúdicas.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.	Valora a achega artística dun compositor ao enriquecemento cultural.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Coñecemento da achega do patrimonio doutros pobos, ao enriquecemento cultural.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Audio (CD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos a historia Os nós da rede. (LA)
- Identificamos instrumentos e familias.
- Escoitamos a canción O pirata Metepata.
- escoitar músicas do mundo e relacionar a música coas imaxes. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos a figura do compositor Joaquín Rodrigo.. (LA)
- Gozamos coa interpretación de músicas doutras culturas.(LA)

Tarefa 3: A voz

- Aprendemos e interpretamos as cancións: O pirata Metepata. (LA)
- Xogamos coa creación e interpretación vocal de pequenos esquemas melódicos e rítmicos.(LA)
- Aprendemos co xogo da nota musical. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Acompañamos con instrumentos de pequena percusión a audición Danza dos Fachos e interpretaremos con frauta ritmos e melodías coas notas SI e LA e a canción Eu vou tocar.(LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Reforzamos a nota musical RE no pentagrama. (LA)
- Coñecemos a relación entre partitura e grafías non convencionais. (LA)
- Creamos unha pequena composición. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Realizamos a Danza dos Fachos. (LA)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

A educación musical, como disciplina da Área de Educación artística, caracterízase de forma prioritaria por un principio común que aposta por unha metodoloxía activa. Ademais, a participación e o protagonismo do alumno para producir as súas propias creacións artísticas é fundamental. O reforzo positivo e o afianzamento das ensinanzas que irá adquirindo durante a súa etapa escolar iranlle fortalecendo o desenvolvemento de todas as súas capacidades de cara ao futuro.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos contidos da unidade.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.

- Implicación de profesor e alumnos nas actividades dunha forma activa e participativa.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estímulo á improvisación e a creatividade.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades intúo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais intúo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?

- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

3º curso

Índice

1. Obxectivos da área de Música 3.º EP.
2. Descritores.
3. Contribución da área ao desenvolvemento das competencias básicas.
4. Organización e secuenciación de contidos.
5. Criterios metodolóxicos e estratexias didácticas xerais a utilizar na área.
6. Actividades complementarias.
7. Criterios de avaliación.
8. Estándares de aprendizaxe.
9. Evidencias para o portfolio.
10. Criterios de cualificación e promoción.
11. Perfil de área con ponderación dos estándares de aprendizaxe.
12. Recursos didácticos.
13. Medidas de atención á diversidade e inclusión.
14. Avaliación da programación didáctica.

OBXECTIVOS DA ÁREA DE MÚSICA 3.º EP

1. Valorar a música como medio de expresión e de relación entre as persoas.
- *2. Recoñecer o valor da música como ferramenta terapéutica e medio para canalizar as emocións.
3. Fomentar a actitude de escoita e o respecto polo silencio.
4. Recoñecer e discriminar auditivamente as calidades do son: timbre, duración, altura e intensidade.
5. Identificar os distintos tipos de voces na audición de obras vocais: masculina, feminina e voces brancas.
- *6. Discriminar entre monodia e polifonía.
7. Explorar as calidades sonoras de diferentes materiais poñendo atención aos distintos timbres.
8. Coñecer e interpretar diferentes formas musicais: rondó, ostinato e canon.
9. Explorar as calidades sonoras da voz na interpretación e a improvisación vocal.
- *10. Realizar acompañamentos sinxelos a cancións con instrumentos musicais.
11. Desenvolver o canto en grupo en monodia e introducir a polifonía co canon melódico.
12. Representar graficamente as calidades do son.
13. Recoñecer e descodificar elementos da grafía convencional: figuras (negra, corchea, silencio), notas (mi, sol, la), pentagrama, clave de sol, escala (pentatónica, diatónica), compás (binario e ternario).
14. Clasificar os diferentes instrumentos por familias: corda (pulsada, fregada e percutida), vento e percusión.
15. Coñecer e manexar a frauta doce para a interpretación musical.
16. Identificar os diferentes profesionais que interveñen na creación e interpretación musical.
17. Expresar musicalmente, a través do corpo e o movemento, sentimentos, emocións e vivencias.

DESCRITORES

COMPETENCIA

INDICADORES

DESCRITORES

<p><i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i></p>	<p>Coidado do ámbito ambiental e dos seres vivos</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso. • Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible. • Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu ámbito. • Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
	<p>Vida saudable</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico. • Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano fronte ao coidado saudable deste.
	<p>A ciencia no día a día</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá. • Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante. • Manexar os coñecementos sobre <i>ciencia e tecnoloxía</i> para solucionar problemas e comprender o que acontece a noso arredor.
	<p>Manexo de elementos matemáticos</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto. • Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
	<p>Razoamento lóxico e resolución de problemas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia. • Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos. • Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

<i>Comunicación lingüística</i>	Comprensión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender o sentido dos textos escritos. • Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos... • Gozar coa lectura.
	Expresión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar oralmente, de xeito ordenado e clara, calquera tipo de información. • Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos. • Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.
	Normas de comunicación	<ul style="list-style-type: none"> • Respeitar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor... • Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.
	Comunicación noutras linguas	<ul style="list-style-type: none"> • Entender o contexto sociocultural da lingua, así como a súa historia para un mellor uso desta. • Manter conversacións noutras linguas sobre temas cotiáns en distintos contextos. • Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación. • Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás ou de materias diversas.
<i>Competencia dixital</i>	Tecnoloxías da información	<ul style="list-style-type: none"> • Empregar distintas fontes para a busca de información. • Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade. • Elaborar e publicitar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.

	Comunicación audiovisual	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas. • Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.
	Utilización de ferramentas dixitais	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento. • Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria. • Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Respecto polas manifestacións culturais propias e alleas	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial. • Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural. • Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.
	Expresión cultural e artística	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos. • Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián. • Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Educación cívica e constitucional	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola. • Identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de dereito referendado por unha norma suprema chamada Constitución Española.
	Relación cos demais	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos. • Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos. • Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.

	Compromiso social	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores. • Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela. • Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades. • Involucrarse ou promover accións cun fin social.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Autonomía persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias. • Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas. • Ser constante no traballo superando as dificultades. • Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.
	Liderado	<ul style="list-style-type: none"> • Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos. • Contaxiar entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos. • Priorizar a consecución de obxectivos grupales a intereses persoais.
	Creatividade	<ul style="list-style-type: none"> • Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema. • Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa. • Encontrar posibilidades no ámbito que outros non aprecian.
	Emprendimiento	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos. • Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas. • Asumir riscos no desenvolvemento das tarefas ou os proxectos. • Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.

<i>Aprender a aprender</i>	Perfil de aprendiz	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas... • Desenvolver as distintas intelixencias múltiples. • Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe. • Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
	Ferramentas para estimular o pensamento	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente... • Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos
	Planificación e avaliación da aprendizaxe	<ul style="list-style-type: none"> • Planificar os recursos necesarios e os pasos a realizar no proceso de aprendizaxe. • Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios. • Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe. • Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

CONTRIBUCIÓN DA ÁREA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS

Descrición do modelo competencial.

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e unha reconfiguración dos contidos desde un enfoque de aplicación que permita o adestramento destas. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso, xeraremos tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos alumnos a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Abordar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é inabarcable polo que cada unha se estrutura en indicadores, grandes piares que permiten describirla dun xeito máis preciso. Podemos encontrar entre tres e seis indicadores por competencia.

O indicador segue sendo aínda demasiado xeral, polo que o descompoñemos no que chamamos descritores da competencia que “describen” ao alumno competente neste ámbito. Por cada indicador encontraremos entre tres e seis descritores redactados en infinitivo.

En cada unidade didáctica concretaremos o descritor en desempeños competenciais redactados en terceira persoa de presente indicativo. O desempeño será o aspecto concreto da competencia que poderemos adestrar e avaliar de xeito explícito na unidade, será concreto e objetivable e indícanos que debemos adestrar e observar nas actividades deseñadas.

Para o seu desenvolvemento, partimos dun marco de descritores competenciais definido para o proxecto aplicable a toda materia e curso.

Respectando o tratamento específico nalgúns áreas, os **elementos transversais**, tales como, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendimento e a educación cívica e constitucional se traballarán desde todas as áreas posibilitando e fomentando que o proceso de ensino-aprendizaxe dos alumnos sexa o máis completo posible.

Por outra parte, o desenvolvemento de **valores** presentes tamén en todas as áreas axudará a que os nosos alumnos aprendan a desenvolverse desde uns determinados valores que constrúan unha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir.

A diversidade de alumnos cos seus estilos de aprendizaxe diferente levaranos a traballar desde as **diferentes potencialidades** con que contan, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder dar resposta ás súas necesidades.

Na área de Música.

Na área de Música incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático, facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

O desenvolvemento desta competencia nesta área curricular permítenos entender, coñecer e investigar a través de diferentes códigos todo o referente ao coñecemento artístico, de forma máis concreta, o coñecemento musical.

Así mesmo, a tecnoloxía permitirá desenvolver a capacidade do alumnado para afondar no coñecemento da linguaxe artística.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

- Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.
- Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.
- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
- Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá.

- Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante.
- Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.
- Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
- Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.

Comunicación lingüística

Esta competencia permitiranos dotar de ferramentas o alumnado para que poidan acceder ao coñecemento do mundo da música e da danza.

As ferramentas posibilitarán que se inicien na expresión e a comunicación a todos os niveis. A comprensión, a percepción... serán habilidades que irán adquirindo a medida que o desenvolvemento da súa linguaxe vaia crescendo.

Procuraremos adestrar polo menos un descritor en cada unha das unidades didácticas.

Os descritores que utilizaremos serán:

- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...
- Gozar coa lectura.
- Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.
- Compoñer distintos tipos de texto creativamente con sentido literario.
- Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros en diversas situacións comunicativas.
- Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación.

Competencia dixital

Esta competencia permitiranos dotar de ferramentas o alumnado para que cree as súas propias producións nas súas múltiples facetas favorecendo o coñecemento de diferentes manifestacións culturais nos diferentes planos da música e a danza.

Na área de Música adestraremos os descritores seguintes:

- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

Esta competencia permitirá ao alumnado gozar e enriquecerse de expresións no mundo artístico e cultural da música e a danza que poida achegar o seu ámbito e mesmo outras culturas. Levaranos a valorar as creacións artísticas propias e as doutros.

Os descritores que adestraremos nesta competencia son:

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

A área de Música permitiranos facer confluír diversos aspectos como o diálogo, a participación, o respecto, a riqueza da diversidade, a convivencia que favorezan diferentes realidades presentes na nosa sociedade. Os indicadores desta competencia poden facilitar o adestramento de cada un dos descritores que enunciámos a continuación:

- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de Dereito referendado por unha norma suprema chamada Constitución Española.
- Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.
- Mostrar dispoñibilidade para a colaboración activa en ámbitos de participación establecidos.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

A área de Música comporta unha actitude positiva que presupón flexibilidade e oportunidade; por iso, esta competencia fomentará unha vertente máis social que implica desenvolver habilidades e actitudes relacionadas co liderado de proxectos que comportan confianza nun mesmo, empatía, habilidades de diálogo e cooperación, organización de tempos e tarefas... para alcanzar todo aquilo que se propoñan.

Neste caso, os descritores a adestrar serían:

- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Ser constante no traballo superando as dificultades.
- Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos.
- Contaxiar entusiasmo pola tarefa e a confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa
- Encontrar posibilidades no ámbito que outros non ven.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.

Aprender a aprender

Esta competencia dentro desta área permitiranos a posibilidade de iniciar o alumnado na aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de forma cada vez máis eficaz e autónoma de acordo aos obxectivos propostos e ás necesidades que se teñan. A área de

Música vai nos levar a planificar, secuenciar, avaliar... tanto en proxectos de forma individual coma de forma colectiva.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia serán:

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
- Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.
- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
- Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.
- Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os seguintes en función dos resultados intermedios.
- Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

ORGANIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DE CONTIDOS

Bloque 1. escoita.

O medio acústico na saúde e na convivencia.

A actitude de escoitar.

O silencio.

As calidades do son: timbre, duración, altura e intensidade.

Obras vocais con distintas voces: masculina, feminina e voces brancas.

*Diferenciación de monodia e polifonía.

Recoñecemento de timbres e calidades de materiais sonoros diversos.

*Formas musicais: rondó (estrofas e retrousos), ostinato e canon.

Bloque 2. Interpretación musical.

Recursos da voz: improvisación vocal, emisión, articulación, vocalización e respiración.

Canto con acompañamento instrumental.

*Canto en grupo: ostinatos melódicos e rítmicos.

*Iniciación ao canto polifónico mediante o procedemento de canon.

Calidades do son: duración, intensidade, timbre, altura e a súa representación.

Grafía convencional: figuras (negra, corchea, silencio), notas (mi, sol, la), pentagrama, clave de sol, escala (pentatónica, diatónica), compás (binario e ternario).

Familias de instrumentos: instrumentos de percusión, de corda (fregada, pulsada, percutida), de vento.

A frauta doce. Profesionais da música.

Bloque 3. A música, o movemento e a danza.

O sentido musical a través do control corporal.

Control do corpo: movement, repouso e desprazamento polo espazo.

Canción gestualizada.

A danza como expresión musical de ritmos e como expresión de sentimentos, emocións e imaxinación.

CRITERIOS METODOLÓXICOS E ESTRATEXIAS DIDÁCTICAS XERAIS A UTILIZAR NA ÁREA

Traballar de xeito competencial na aula supón un cambio metodolóxico importante; o docente pasa a ser un xestor de coñecemento dos alumnos e estes adquiren un maior grao de protagonismo.

En concreto na área de Música:

As manifestacións artísticas son achegas inherentes ao desenvolvemento da humanidade: non cabe un estudo completo da historia da humanidade no que non se considere a presenza da arte en todas as súas posibilidades. Ao igual que acontece con outras linguaxes, o ser humano utiliza tanto a linguaxe plástica coma a musical para comunicarse co resto de seres; neste caso, incidimos na linguaxe musical como ferramenta para poder expresar as vivencias, os sentimentos, todo aquilo que acontece dentro dun mesmo coa oportunidade de poder contalo a outros.

Dende esta perspectiva, entender, coñecer e investigar, desde idades temperás, os fundamentos da devandita linguaxe van permitir ao alumnado o desenvolvemento da atención, a percepción, a intelixencia, a memoria, a imaxinación e a creatividade. Ademais, o coñecemento musical facilitará o desfrute do patrimonio cultural e artístico, ao valorar e respectar as achegas que se foron engadindo este.

Debemos de ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais, polo que haberá que poñer en xogo diferentes habilidades para que o propio alumno coñeza onde residen as súas fortalezas.

Cada unha das fortalezas individuais do alumnado axudaranos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas a realizar estarán pensadas desde a **teoría das intelixencias múltiples** como posibilidade para que todo o alumnado chegue a adquirir todos aqueles aspectos que necesitan para poder desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Nesta área, os alumnos poderán desenvolver diferentes habilidades para a interpretación musical podendo á vez comprobar a capacidade expresiva e creativa desde o coñecemento e a práctica da danza.

O profesorado favorecerá o **traballo en grupo colaborador** de forma que o alumnado recoñeza o seu propio papel e o dos demais compoñentes do grupo como fonte importante de coñecemento, de forma que todos, nenos e nenas, gocen do proceso de creación tanto ou máis que da obra final.

Os contidos da área de Música están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a un **contexto real**; será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Con respecto ás actividades complementarias, convén reflexionar sobre estas catro cuestións:

Conseguíronse os obxectivos propostos a partir das actividades realizadas?

Como resultaron as actividades?

Cales gustaron máis?

Que propostas de mellora podemos sinalar?

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 1. escoita.

- *1. Coñecer a importancia do mantemento dun medio acústico adecuado para a mellora da saúde e a convivencia.
2. Identificar as calidades en sons da natureza, do ambiente e do ámbito, tras a súa exploración auditiva.
3. Recoñecer diferentes tipos de voz auditivamente.
- *4. Recoñecer e describir algúns elementos musicais en pezas escoitadas na aula.

Bloque 2. Interpretación musical.

1. Coñecer as posibilidades sonoras e musicais da voz adecuando a respiración e a postura corporal á interpretación vocal.
2. Identificar elementos utilizados na representación gráfica convencional da música utilizando de forma apropiada termos técnicos propios da linguaxe musical.
3. Recoñece por medio de imaxes e clasifica os instrumentos en familias nomeando algún deles.

4. Memorizar e interpretar un repertorio básico de pezas instrumentais coa frauta doce.
5. Buscar, seleccionar e organizar informacións en documentos gráficos e medios informáticos sobre diferentes profesionais da música (compositores, produtores, directores, intérpretes) mostrando unha actitude de respecto e valoración polo seu traballo.

Bloque 3. A música, o movemento e a danza.

1. Utilizar o corpo como expresión de sentimentos, emocións e imaxinación con control postural e coordinación coa música.
2. Memorizar e interpretar por imitación danzas do propias do ámbito.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

Bloque 1. Escoita.

- 1.1. Mantén unha actitude de respecto tanto nas audicións musicais como cando participan os seus compañeiros.
- 1.2. Valora o silencio como necesario para a audición musical.
- 2.1. Describe, oralmente e por escrito, algunhas calidades dos sons escoitados.
- 2.2. Toma conciencia dos sons que o rodean recoñecendo a súa natureza.
- 3.1. Coñece a diferenza entre as voces femininas, as masculinas e as brancas.
- 3.2. Diferencia e define de xeito oral e por escrito a monodia da polifonía.
- 4.1. Discrimina e clasifica en familias (corda, vento e percusión) os instrumentos que participan nunha obra musical orquestral.
- *4.2. Descubre a organización dunha obra musical sinxela.
- *4.3. Identifica as formas musicais (rondó, ostinato e canon) en obras musicais escoitadas.

Bloque 2. Interpretación musical.

- 1.1. Recoñece as posibilidades expresivas, sonoras e musicais da voz.
- 1.2. Desenvolve hábitos correctos de respiración, posición e articulación para interpretar coa voz.
- 1.3. Participa en actividades vocais en grupo e/ou con acompañamento musical observando a respiración, a articulación e a afinación.
- *1.4. Iníciase no canto polifónico mediante o procedemento do canon.
- 2.1. Le e interpreta unha partitura sinxela escrita en linguaxe musical convencional en clave de sol.
- 2.2. Interpreta correctamente figuras e silencios de redonda, branca, negra e corchea.
- 2.3. Comprende e utiliza os conceptos de intensidade (piano, forte) cando interpreta.
- 3.1. Discrimina e clasifica en familias (corda, vento e percusión) os instrumentos que lle son mostrados fisicamente ou por medio de imaxes.
- 3.2. Nomea e describe as características dalgúns instrumentos.
- 4.1. Coñece as partes da frauta doce.
- 4.2. Iníciase no estudo da técnica da frauta doce.
- 4.3. Interpreta pezas musicais coa frauta doce coas notas da man esquerda.

- 5.1. Coñece a figura e a función do director e dos diferentes intérpretes en distintas agrupacións.
- *5.2. Analiza e recolle información sobre directores e intérpretes destacados do noso país.

Bloque 3. A música, o movemento e a danza.

- *1.1. Axusta o propio movemento ao espazo e aos demais nos desprazamentos.
- 1.2. Adecúa o xesto ao texto da canción.
- *2.1. Escenifica unha danza ou coreografía sinxela en grupo.
- 2.2. Coñece as danzas españolas máis representativas.

EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Para rexistrar as evidencias de aprendizaxe vinculadas aos estándares utilizaremos portfolios de aprendizaxe na aula. Ao longo das distintas unidades didácticas iremos planificando a realización e a recollida de produtos que mostre o nivel de consecución do estándar e detalle a súa evolución ao longo do curso.

O portfolio é unha ferramenta que permite avaliar o proceso de aprendizaxe consistente fundamentalmente na recollida de evidencias da evolución do alumno; pode pautarse a recollida de evidencias ou deixar a ao alumno que seleccione cales quere mostrar. Cada evidencia leva unha reflexión engadida sobre o traballo realizado, as dificultades encontradas e os obxectivos de mellora persoal. O documento do portfolio pode realizarse en papel ou formato dixital.

No anexo de avaliación preséntase un posible guión para a súa realización.

As evidencias que podemos recoller na área de Ciencias da Natureza poden ser:

- Exercicios do libro ou da guía que traballen sobre os estándares definidos na unidade.
- Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.
- Produtos finais derivados de tarefas aplicadas en contexto real.
- Debuxos que representen aquilo que aprenderon.
- Diferentes ferramentas de auto e coavaliación do traballo realizado en aula.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

Para valorar o grado de adquisición das competencias básicas e dos obxectivos fixados son fundamentais os criterios de calificación.

En cada trimestre realizarase unha avaliación, informando por escrito ao alumn@ e aos pais/nais das calificacións obtidas.

A área de Música dividirase en tres bloques temáticos que se levarán a cabo nas tres avaliacións.

A ponderación variará en función do curso que se vai avaliar. Utilizaranse diferentes instrumentos como:

- Rexistro do traballo instrumental.
- Rexistro de expresión corporal.
- Rexistro de expresión vocal e canto.
- Rexistro de observación en clase.
- Proba escrita.

A proba escrita farase unha vez por trimestre.

En cada avaliación terase en conta:

- Ferramentas de avaliación do traballo competencial.
- Probas de avaliación escritas.
- Evidencias dos estándares de aprendizaxe.

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CUALIFICACIÓN
Rexistro do traballo instrumental	
Rexistro de expresión instrumental	
Rexistro de expresión corporal	
Rexistro de expresión vocal e canto	
Rexistro de observación en clase	
Proba escrita	
Cualificación total	

Ao final do curso:

	PORCENTAXE NA NOTA FINAL
1. ^a avaliación	
2. ^a avaliación	
3. ^a avaliación	

Portfolio de aprendizaxe	
Cualificación total	

PERFIL DE ÁREA CON PONDERACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

3º CURSO			
1º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCL CCEC	1- Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical	2%	Rexistro observación en clase
CCL CCEC	2- Manifesta as sensacións, impresións e sentimentos que provoca a audición dunha peza musical.	3%	Rexistro observación en clase
CSC	3- Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais	5%	Rexistro observación en clase
CAA CCEC	4- Describe e da información sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e sons do contexto	5%	Rexistro proba escrita
CCEC CAA	5- Distingue tipos de voces e instrumentos e agrupacións instrumentais ou vocais.	5%	Proba escrita
CCEC CAA	6- Representa graficamente coa linguaxe convencional ou non, os trazos característicos da música escoitada.	5%	Caderno
CCEC CAA	7- Distingue as diferentes calidades do son, timbre, altura, duración e intensidade.	5%	Rexistro proba escrita
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL		50%	
COMPE			

TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA CMCCT	1- Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.	5%	Proba escrita
CCEC CSC	2- Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con diferentes agrupamentos con ou sen acompañamento.	10%	Rexistro expresión instrumental
CAA	3- Toma conciencia dos erros cometidos e mostra interese por mellorar.	5%	Rexistro observación en clase
CSC	4- Mostra respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC CAA	5- Coñece os nomes das figuras de redonda, branca, negra e corchea e débúxaas correctamente.	10%	Rexistro proba escrita
CCEC CAA	6- Identifica esquemas melódicos ascendentes e descendentes diferenciando grave e agudo.	5%	Rexistro caderno
CCEC CAA	7- Coñece e identifica as notas musicais da escala re, mi, fa, sol e la.	10%	Rexistro proba escrita
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA		20%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA	1- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CAA CMCCT	2- Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	3- Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC	4- Identifica, reproduce e disfruta interpretando	5%	Rexistro observación en

CSC	danzas tradicionais galegas e doutras culturas.		clase
SEGUNDO TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCL CCEC	1- Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical.	2%	Rexistro observación en clase
CCL CCEC	2- Manifesta as sensacións, impresións e sentimentos que provoca a audición dunha peza musical.	3%	Rexistro observación en clase
CSC	3- Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC CMCCT	4- Describe e da información reseñable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto.	5%	Proba escrita
CCEC CAA	5- Distingue instrumentos e agrupacións instrumentais.	5%	Proba escrita
CCEC CAA	6- Establece unha relación entre o que escoita e represéntao nun musicograma ou partitura sinxela.	5%	Proba escrita
CCEC CAA CCL	7- Representa graficamente coa linguaxe convencional ou non, os trazos característicos da música escoitada.	5%	Proba escrita
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICA		50%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA	1- Relaciona a música con imaxes e estilos musicais.	5%	Caderno
CSC	2- Mostra respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	5%	Rexistro observación en

			clase
CAA CCEC	3- Constrúe algún instrumento orixinal ou similar a un existente.	5%	Rexistro traballo instrumental
CCEC CAA	4- Coñece e identifica as notas musicais da escala re, mi, fa, sol e la.	10%	Caderno
CCEC CAA	5- Coñece os nomes das figuras de redonda, branca, negra e corchea, débúxaas e emprégaas correctamente.	10%	Rexistro proba escrita
CCEC CSC	6- Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos con ou sen acompañamento.	10%	Rexistro expresión instrumental
CAA	7- Toma conciencia dos erros cometidos e mostra interese por mellorar.	5%	Rexistro observación en clase
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA		20%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA	1- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CAA CMCCT	2- Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.	55	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	3- Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	4- Identifica, reproduce e disfruta interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.	5%	Rexistro observación en clase
TERCEIRO TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN

CCL CCEC	1- Identifica manifestacións artísticas propias de Galicia.	3%	Rexistro observación en clase
CCL CCEC	2- Manifesta as sensacións, impresións e sentimentos que provoca a audición dunha peza musical.	2%	Rexistro observación en clase
CSC	3- Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC CMCCT	4- Describe e da información reseñable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto.	5%	Rexistro proba escrita
CCEC CAA	5- Distingue e clasifica instrumentos por familias.	5%	Rexistro proba escrita
CCEC CAA	6- Utiliza de forma correcta a linguaxe musical traballada para a interpretación de obras.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA CCL	7- Identifica as partes dunha peza musical sinxela e presenta graficamente a súa estrutura.	5%	Rexistro proba escrita
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL		50%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA	1- Relaciona a música con imaxes e estilos musicais.	5%	Caderno
CSC	2- Mostra respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	5%	Rexistro observación en clase
CAA CCEC	3- Coñece os nomes das figuras de redonda, branca, negra e corchea, débúxaas e emprégaas correctamente.	10%	Rexistro traballo instrumental
CAA CCEC CSIEE	4- Crea unha peza musical sinxela a partir da selección, a combinación e a organización dunha serie de elementos dados previamente, coñecidos ou manexados	5%	Rexistro proba escrita

CCEC CAA	5- Coñece e identifica as notas musicais da escala do, re, mi, fa, sol, la, si e do´.	10%	Rexistro proba escrita
CCEC CSC	6- Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos con ou sen acompañamento.	10%	Rexistro expresión instrumental
CAA	7- Toma conciencia dos erros cometidos e mostra interese por mellorar.	5%	Rexistro observación en clase
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA		20%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA	1- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CAA CMCCT	2- Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	3- Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	4- Identifica, reproduce e disfruta interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.	5%	Rexistro observación en clase

RECURSOS DIDÁCTICOS

Suxerimos o uso dos materiais seguintes:

- . Recursos fotocopiabes da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e de ampliación e o rexistro de avaliación.
- . Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - . Equipo de música con lector de CD audio.
 - . Instrumentos de percusión.

. Xogos, ringleiras e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE E INCLUSIÓN

Descrición do grupo despois da avaliación inicial

Número de alumnos:

Funcionamento do grupo (falan moito, cambian con facilidade de actividade...):

Que fortalezas identificas no grupo en canto ao desenvolvemento de obxectivos curriculares?

Que necesidades identificas e como as vas abordar? *(Planificación de estratexias metodolóxicas, xestión de aula, estratexias de seguimento da eficacia de medidas...)*

Que fortalezas identificas no grupo en canto a aspectos competenciais?

Necesidades individuais

Cales son os alumnos que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe? *(Ter en conta os alumnos con necesidades educativas, con altas capacidades, e outras con necesidades non diagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar...)*

Que medidas organizativas vas adoptar? *(Planificación de reforzos, situación de espazos, xestión de tempos grupales para favorecer a intervención individual)*.

Que medidas curriculares vas adoptar? Que recursos vas empregar?

Que modelo de seguimento vas utilizar con cada un deles?

Cada canto e como vas avaliar os seus progresos?

AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Neste apartado pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e o desenvolvemento de programación didáctica. Para iso, ao finalizar cada unidade didáctica propónse unha secuencia de preguntas que permitan ao docente avaliar o funcionamento do programado na aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

De igual modo propoñemos unha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto, pódese realizar ao final de cada trimestre para recoller as melloras no seguinte.

ASPECTOS A AVALIAR	A DESTACAR...	A MELLORAR...	PROPOSTAS DE MELLORA PERSOAL
Temporalización das unidades didácticas			
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos na unidade			
Descritores e desempeños competenciais			
Realización de tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Portfolio de evidencias dos estándares de aprendizaxe			
Atención á diversidade			

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Rock das notas

Descrición da unidade

O protagonismo da unidade acapárao o ritmo marchoso, por ser o marco que vai motivar tamén a escoita atenta e afinación da escala. Só así se pode apreciar a música como unha arte que está viva. Traballaremos as calidades do son e familias de instrumentos. Mantense este fío condutor con actividades que van da experimentación práctica á asimilación dos elementos do son.

Temporalización:

Outubro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Apreciar o valor da entonación na música.
- Crear figuras corporais e moverse adcuadondo os desprazamentos e os xestos á música, o pulso e a lateralidade..
- Interiorizar as calidades do son.
- Transcribir as figuras musicais cos silencios respectivos.
- Integrar o acompañamento con instrumentos de percusión nunha audición activa.
- Coñecer a duración e a altura do son.
- Identificar instrumentos segundo as súas familias.
- Interpretar con frauta diferentes melodías.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none">• escoitar a escala musical.• Audición de instrumentos.• Audición: <i>Star Wars de John Williams</i> e o <i>Carnaval dos animais de Camile Saint-Saëns</i>.	<ol style="list-style-type: none">1. Apreciar o valor da escala musical.2. Identificar diferentes instrumentos para clasificalos segundo a súa familia.3. Gozar coa audición de obras musicais.	<ol style="list-style-type: none">1.1. Distingue a entonación entre as notas dunha escala.2.1. Distingue auditivamente instrumentos para a súa clasificación.3.1. Acompaña a audición activa respectando o pulso e seguindo a

			partitura que lle corresponde.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • Familia de instrumentos. • Compositores: John Williams e Camile Saint-Saëns. • Música e movemento: <i>Na festa de Monterrei</i>. 	4. Valorar a contribución musical dos grandes compositores. 5. Coñecer exemplos de obras variadas relacionadas co patrimonio musical. 6. Valorar as manifestacións artísticas doutras culturas.	4.1. Le e responde correctamente a cuestións sobre a lectura de <i>Narciso e Eco</i> . 5.1. Coñece a figura do compositor francés Suppe. 6.1. Participa activamente na interpretación dunha canción estranxeira con texto acumulativo.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Rock das notas</i>. • Entoación da escala musical. 	7. Cantar, de forma expresiva, as cancións propostas. 8. Interiorizar a entonación da escala musical.	7.1. Participa no canto colectivo, seguindo as recomendacións básicas da entoación. 8.1. Entoa con precisión a escala musical.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • Clasificación de instrumentos segundo as súas familias. 	9. Interiorizar sons de instrumentos. 10. Integrar o acompañamento con instrumentos de percusión nunha audición activa.	9.1. Acompaña con instrumentos a audición activa, seguindo a partitura que lle corresponde. 10.1. Mostra interese nas diversas actividades colectivas de interpretación instrumental.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> • As calidades do son. • A duración do son. • A altura do son. • A notación musical. 	11. Coñecer os elementos básicos da notación musical. 12. Coñecer as calidades do son, altura e duración.	11.1. Completa actividades para coñecer as calidades do son, duración e altura. 11.2. Coñece a notación musical. 12.1. Le e interpreta mensaxes musicais sinxelas con grafías convencionais.

MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> Movementos e danza Na festa de Monterrei. 	13. Adecuar o movemento do corpo ao pulso da música dunha audición, como experiencia de expresión corporal.	13.1. Participa na audición activa seguindo o pulso nos desprazamentos e reaccionando a cada unha das partes da música.
-------------------	--	---	---

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaiables	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Distingue as notas da escala musical e interioriza a entonación.	• Actividade de entonación da escala musical. (LA)
2.1. Completa correctamente coas calidades do son.	• Ficha de calidade do son. (LA)
3.1. Acompaña a audición activa respectando o pulso e seguindo a partitura que lle corresponde.	• Actividades de lectura e interpretación de esquema rítmico para acompañar a audición. (LA)
4.1. Interpreta diferentes melodías coa frauta doce.	• Interpretación de melodías como Du, duu Frauta e Dialogamos. Frauta. (LA)
5.1. Coñece a figura do compositor John Williams a través dunha das súas obras.	• Lectura e busca de información de sobre a figura de John Williams. (LA e PD)
6.1. Participa activamente na interpretación dunha canción.	• Memorización e interpretación do texto dunha canción sobre a notación musical.(LA)
7.1. Participa no canto colectivo, seguindo as recomendacións básicas da entoación.	• Actitude activa na escoita e interpretación das cancións da unidade. (LA)
8.1. Identifica instrumentos para clasificalos segundo as súas	• Identificación de instrumentos e clasificación segundo a súa familia.(LA)

familias.	
9.1. Dramatiza a audición O Carnaval dos Animais.	• Dramatización de O Carnaval dos Animais. (LA)
10.1. Mostra interese nas diversas actividades colectivas de interpretación instrumental.	• Actitude de interese en coñecer o uso correcto dos instrumentos. (LA)
11.1. Completa actividades de escritura e discriminación das figuras branca, negra, corcheas, semicorcheas e silencio de branca e de negra.	• Actividades de discriminación e escritura das figuras branca, negra, corcheas, semicorcheas e silencio branca e de negra. (LA e RF)
12.2. Completa actividades de duración e altura do son.	• Fichas de duración e altura do son. (LA)
13.1. Participa acitivamente realizando a coreografía Na festa de Monterrei.	• Realización da coreografía Na festa de Monterrei.(LA)
14.1. Participa na audición activa seguindo o pulso nos desprazamentos e reaccionando a cada unha das partes da música.	• Páxina de seguimento de audición, con papeis ben diferenciados para cada un dos dous grupos que a interpretan. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Le e capta as ideas principais dun texto mitolóxico de <i>Narciso e Eco</i> .
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Aplica o valor das figuras en relación co pulso para completar un compás.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas	Aplica modelos que serven

	intelixencias múltiples.	de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta a diferenza de capacidades que pode presentar cada un dos demais individuos do grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos compositores ao enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Emprega o sentido artístico para as tarefas individuais encomendadas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Entoamos a escala musical. (LA)
- Prestamos unha escoita atenta para diferenciar as calidades do son. (LA)
- Identificamos instrumentos para clasificalos segundo a súa familia. (LA)
- Escoitamos *Star Wars* e *O Carnaval dos Animais*. (LA e PD)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos familias de instrumentos. (LA)
- Coñecemos a figura dos compositores John Williams e Camile Saint-Saëns. (LA)
- Participamos coa voz e movemento na canción *Na festa de Monterrei*. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Interpretamos cancións: *Rock das notas*. (LA)
- Entoamos a escala musical. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos con frauta diferentes melodías.
- Clasificamos instrumentos segundo a súa familia. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Realizamos actividades para traballar as calidades do son. (LA)
- Coñecemos a duración e a altura do son. (LA)
- Iniciámonos nos fundamentos básicos da notación musical. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Dramatización de O Carnaval dos animais. (LA)
- Participamos coa voz facendo coreografía Na festa de Monterrei. (LA e PD)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Partimos da idea de que a música forma parte da realidade do neno. Non se trata tanto de educar para aprender música, senón de educar a través da música. Contribúe ao desenvolvemento das demais intelixencias múltiples, sempre desde unha metodoloxía activa, na que o profesor cede o protagonismo ao alumno, axudándolle a descubrir por si mesmo o pracer de sentir a música, desde a palabra, o ritmo, o movemento e a instrumentación.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- . Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 2

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos

3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Cun sombreiro de palla

Descrición da unidade

Volvemos a sentir o Nadal con este vilancico. De entre os contidos habituais que aparecen esta vez coñeceremos os instrumentos escolares de lámina, instrumentos de corda e as voces e as súas agrupacións. Tamén continuamos o estudo da frauta doce coas recomendacións básicas para ir asimilando a técnica elemental de interpretación e así interpretar melodías coas notas LA-SI.

Temporalización:

Novembro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Percibir a diferenza de altura das diferentes notas da escala.
- Coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e valorar o patrimonio musical.
- Entoar unha canción interiorizando grupos de pulsos e destacando o primeiro como o máis forte, para recoñecer o compás binario.
- Integrar o acompañamento con instrumentos de percusión nunha audición activa.
- Interpretar unha sinxela melodía de frauta coas notas LA e SI.
- Coñecer o nome das notas musicais e o lugar que ocupan no pentagrama.
- Interpretar unha cantata musical con voz.
- Observar as recomendacións que deben cumprirse coas distintas partes do corpo que interveñen para obter un bo son coa frauta.
- Participar nunha danza popular seguindo o pulso e reaccionando a cada unha das partes da música.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> • A altura no pentagrama, as notas musicais. • Audición: Danza da fada do azucre de Tchaikovski. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Percibir a diferenza de altura das diferentes notas da escala. 2. Respectar a norma da escoita. 3. Analizar a organización de obras musicais sinxelas e gozar cunha participación activa na audición. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Distingue a diferenza de altura das sete notas musicais. 2.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento en audicións e representacións musicais. 3.1. Acompaña a audición activa respectando o pulso e seguindo a partitura que lle corresponde.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • Tchaikovski. • Música e imaxes. • Cancións de Nadal. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e valorar o patrimonio musical. 5. Valorar as manifestacións artísticas doutras culturas. 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Le e responde correctamente a cuestións sobre a lectura del <i>frautista de Hamelin</i>. 4.2. Coñece a figura do compositor francés Charles F. Gounod. 5.1. Participa activamente na interpretación dun vilancico doutro país.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Cun sombreiro de palla.</i> • <i>O abeto está baleiro.</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Cantar, de forma expresiva, as cancións propostas. 7. Entoar unha canción interiorizando grupos de pulsos e destacando o primeiro como o máis forte, para recoñecer o compás binario. 8. Coñecer e interpretar cancións de distintos lugares, 	<ol style="list-style-type: none"> 6.1. Participa no canto colectivo, seguindo as recomendacións básicas da entoación. 7.1. Segue o pulso e percibe o compás binario coa interpretación dunha canción coñecida, mentres bota unha pelota de tenis. 8.1. Coñece e interpreta cancións de distintos lugares,

		épocas e estilos con e sen acompañamento.	épocas e estilos con e sen acompañamento.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> Instrumentos escolares de lámina e instrumentos de corda. Frauta: <i>A nota LA, LA-SI e Toco LA-SI.(SI)</i> 	9. Seguir o pulso con percusión nas actividades que o requiren. 10. Integrar o acompañamento con instrumentos de percusión nunha audición activa. 11. Interpretar unha sinxela melodía de frauta coa nota SI.	9.1. Acompaña con instrumentos a audición activa, seguindo a partitura que lle corresponde. 10.1. Mostra interese nas diversas actividades colectivas de interpretación instrumental. 11.1. Obtén un bo son coa frauta ao interpretar unha sinxela melodía coa nota SI.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> A escala e o nome das notas. Pulso e compás. O compás binario. 	12. Coñecer o nome das notas musicais e o lugar que ocupan no pentagrama. 13. Coñecer o compás binario e a súa representación gráfica no pentagrama. 14. Ler e interpretar, seguindo o pulso, mensaxes musicais sinxelas con grafías convencionais.	12.1. Coñece o nome das notas musicais e o lugar que ocupan no pentagrama. 13.1. Recoñece e le correctamente o compás binario ao principio do pentagrama. 14.1. Le e interpreta unha partitura de acompañamento instrumental para unha danza, seguindo o pulso.
MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> Control postural e respiración para a interpretación con frauta doce. Danza en grupo: <i>O abeto está baleiro.</i> 	15. Observar as recomendacións que deben cumprirse coas distintas partes do corpo que interveñen para obter un bo son coa frauta. 16. Participar nunha danza popular seguindo o pulso e reaccionando a cada unha das partes da música.	15.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para obter un bo son coa frauta mediante o control corporal. 16.1. Participa nunha danza popular seguindo o pulso nos desprazamentos e reaccionando a cada unha das partes da música.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Distingue a diferenza de altura das sete notas musicais.	<ul style="list-style-type: none">Ficha de escritura musical para colocar o nome das notas e o lugar que ocupan no pentagrama. (LA)
2.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	<ul style="list-style-type: none">Audición activa de Gounod e danza holandesa. (LA)
3.1. Acompaña a audición activa respectando o pulso e seguindo a partitura que lle corresponde.	<ul style="list-style-type: none">Actividades de lectura e interpretación de esquema rítmico para acompañar a audición. (LA)
4.1. Interpreta o vilancico Cun sombreiro de palla.	<ul style="list-style-type: none">Actividade de lectura e cantar a panxoliña. (LA)
4.3. Coñece a figura do compositor Tchaikovski.	<ul style="list-style-type: none">Escoita activa dunha das súas obras. (LA)
5.1. Participa activamente na interpretación dos vilancicos.	<ul style="list-style-type: none">Memorización e interpretación dos vilancicos. (LA)
6.1. Participa no canto colectivo, seguindo as recomendacións básicas da entoación.	<ul style="list-style-type: none">Actitude activa na escoita e interpretación das cancións da unidade. (LA)
7.1. Segue o pulso e percibe o compás binario coa interpretación dunha canción coñecida, mentres bota unha pelota de tenis.	<ul style="list-style-type: none">Actividade de entoación e bote simultáneo dunha pelota de tenis. (LA)
8.1. Coñece e interpreta pequenas melodías coa fruta doce.	<ul style="list-style-type: none">Interpretación dunhas pequenas melodías coa fruta doce coas notas LA e SI. (LA)
9.1. Acompaña con instrumentos a audición activa, seguindo a partitura que lle corresponde.	<ul style="list-style-type: none">Interpretación dunha partitura de percusión instrumental para a audición de Gounod. (LA)

10.1. Mostra interese nas diversas actividades colectivas de interpretación instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> Actitude de atención á persoa que dirixe para contribuír á calidade interpretativa. (LA)
11.1. Obtén un bo son coa fruta ao interpretar unha sinxela melodía coas notas LA e SI.	<ul style="list-style-type: none"> Actividade de interpretación dunhas pezas para fruta: A nota LA, LA-SI e Toco LA-SI.(LA)
12.1. Coñece o nome das notas musicais e o lugar que ocupan no pentagrama.	<ul style="list-style-type: none"> Fichas de escritura musical: nome das notas e lugar que ocupan no pentagrama. (LA)
13.1. Recoñece e le correctamente o compás binario ao principio do pentagrama.	<ul style="list-style-type: none"> Partituras en compás binario de lectura e interpretación. (LA)
14.1. Le e interpreta unha cantata musical coas voces.	<ul style="list-style-type: none"> Partitura de cantata musical. (LA)
15.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para obter un bo son coa fruta mediante o control corporal.	<ul style="list-style-type: none"> Páxina de lectura comprensiva de recomendacións básicas para obter un son de calidade na fruta. (PD)
16.1. Participa nunha danza popular seguindo o pulso nos desprazamentos e reaccionando a cada unha das partes da música.	<ul style="list-style-type: none"> Páxina de coreografía e estrutura da danza. (PD)

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Le e capta as ideas principais do relato o <i>frutista de Hamelin</i> .
	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Pon atención ás explicacións do profesor coas recomendacións para a técnica de fruta.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Aplica o valor das figuras en relación co pulso para completar un compás.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Xestionar os recursos e motivacións persoais en	Mostra interese por superar novos retos na

	favor da aprendizaxe.	experiencia artística.
	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta a diferenza de capacidades que pode presentar cada un dos demais individuos do grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos compositores ao enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Emprega o sentido artístico para as tarefas individuais encomendadas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (A) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos a diferenza de altura das notas do pentagrama. (LA)
- Escoitamos: Danza da fada do azucre de Tchaikovski.. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos un compositor a través dunha das súas obras: Tchaikovski. (LA)
- Relacionamos a música con imaxes. (LA)
- Coñecemos dúas cancións de Nadal: Cun sombreiro de palla e O abeto está baleiro. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Interpretamos cancións: *Cun sombreiro de palla e O abeto está baleiro.*(LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Practicamos con instrumentos escolares de lámina e coñecemos os instrumentos de corda. (LA)

- Interpretamos pezas de fruta: *A nota LA, LA-SI e Toco LA-SI.(SI)*. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Coñecemos o nome das sete notas musicais e a orde que seguen na escala. (LA)
- Descubrimos o compás binario mediante a percepción dun pulso forte e outro débil. (LA)
- Recoñecemos a grafía do compás binario. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Coñecemos e practicamos de forma correcta o control postural e a respiración para a interpretación con fruta doce. (LA)
- Participamos en interpretación dunha danza en grupo: *O abeto está baleiro*. (LA)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

A educación musical é unha área de Educación artística que, desde unha metodoloxía activa, converte o alumno en verdadeiro protagonista. A achega ao desenvolvemento das demais intelixencias múltiples supón unha contribución máis que notable. A participación e o protagonismo do alumno para producir as súas propias creacións artísticas é fundamental. Poder desenvolver durante a súa etapa escolar todas as súas capacidades mediante o desfrute de toda esta experiencia artística supón un vento a favor na súa formación que, de forma especial, ofrece a música.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 3

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Folerpiñas caen

Descrición da unidade

A figura estimulante e máxica das folerpas caendo invítanos a internarnos nos contidos da unidade. A novidade para os alumnos é que por primeira vez van coñecer o ritmo ternario. Seguiremos a interpretar coa frauta novas melodías introducindo a nota sol, ademais de instrumentos de pracas e percusión corporal. Esperamos que vaia acompañado dunha sólida técnica e se traduza máis tarde en gusto pola interpretación con este instrumento, ao igual que gozan da escoita atenta, a interpretación de cancións, danzas e acompañamentos instrumentais.

Temporalización:

Xaneiro Febreiri

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Imitar sons da natureza e utilizar o corpo como medio para describir a estrutura do fragmento seleccionado dunha audición.
- Coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e valorar o patrimonio musical.
- Coñecer os distintos protagonistas da música e instrumentos de vento-madeira e vento-metal.
- Integrar o acompañamento con instrumentos de praca nunha audición activa.
- Coñecer e interpretar a escala pentatónica en instrumentos de láminas.
- Coñecer e interpretar pequenas melodías de frauta coas notas SI, LA e SOL.
- Coñecer e diferenciar os compases aplicando pulsos e acentos.
- Controlar corporalmente a articulación e a dixitación para obter un bo son coa frauta.
- Participar nunha danza popular, seguindo o pulso e reaccionando a cada unha das partes da música.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> • Audición: Viaxe en zorra de Leopold Mozart. • escoitar sons da natureza. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respeitar a norma da escoita. 2. Utilizar o corpo como medio para describir a estrutura do fragmento seleccionado dunha audición. 3. Identificar sons para poder imitalos posteriormente. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento en audicións e representacións musicais. 2.1. Acompaña a audición con desprazamentos corporais axustados á estrutura do fragmento seleccionado. 3.1. Imita sons da natureza.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • Instrumentos de vento-madeira e vento-metal. • Os protagonistas da música. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Coñecer os instrumentos que pertencen á familia de vento-madeira e vento-metal. 5. Valorar os protagonistas que forman parte da nosa música como o director, compositor, profesor, ... 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Coñece e identifica instrumentos de vento-madeira e vento-metal. 5.1. Coñece e valora os protagonistas que forman parte da nosa música.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Folerpiñas caen.</i> - <i>As gotiñas.</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Cantar, de forma expresiva, as cancións propostas. 7. Coñecer e interpretar cancións con e sen acompañamento. 	<ol style="list-style-type: none"> 6.1. Participa no canto colectivo, seguindo as recomendacións básicas da entoación. 7.1. Coñece e interpreta cancións con e sen acompañamento.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • A fruta doce. • Instrumentos de praca. • Exercicios de articulación coa fruta. • Fruta: <i>A nota sol, Sol-La-Si e Gotiñas no cristal. (A).</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 8. Integrar o acompañamento con instrumentos de percusión nunha audición activa. 9. Coñecer e interpretar a escala pentatónica en instrumentos de láminas. 	<ol style="list-style-type: none"> 8.1. Mostra interese nas diversas actividades colectivas de interpretación instrumental. 9.1. Interpreta sinxelas melodías coa escala pentatónica en instrumentos de láminas.

		10. Coñecer ou interpretar sinxela melodía de fruta coas notas SI, LA, SOL.	10.1. Obtén un bo son coa fruta ao interpretar unha sinxela melodía coas notas SI, LA, SOL.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> Os compases, os pulsos e os acentos en ritmos binarios e ternarios. A nota SI no pentagrama. 	11. Diferenciar compases, sinalar pulsos e acentos en ritmos binarios e ternarios. 12. Coñecer e debuxar a nota SI no pentagrama. 13. Ler e interpretar, seguindo o pulso, mensaxes musicais coa nota musical SI.	11.1. Diferencia compases e sinala pulsos e acentos en ritmos binarios e ternarios. 12.1. Coñece e debuxa a nota SI no pentagrama. 13.1. Le e interpreta unha partitura seguindo o pulso coa nota SI.
MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> Articulación e dixitación para a interpretación con fruta doce. Percusión corporal en Gotiñas no cristal. Movemento e danza en As gotiñas. 	14. Controlar corporalmente a articulación e a dixitación para obter un bo son coa fruta. 15. Participar nunha danza popular seguindo o pulso e reaccionando a cada unha das partes da música.	14.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para obter un bo son coa fruta mediante o control corporal. 15.1. Participa nunha danza seguindo o pulso e axustando os desprazamentos corporais á estrutura da peza musical.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
--------------------------------------	--

1.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	<ul style="list-style-type: none"> • Respecta o silencio durante a audición. (LA)
2.1. Acompaña a audición con desprazamentos corporais axustados á estrutura do fragmento seleccionado.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de audición e danza: <i>Le brisquet cellois</i>. (LA)
3.1. Identifica e imita sons da natureza.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de escoita e imitación de sons da natureza. (LA)
4.1. Identifica compases, pulsos e acentos en ritmos binarios e ternarios.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de identificación de compases, pulsos e acentos en ritmos binarios e ternarios. (LA)
5.1. Participa activamente na interpretación de cancións.	<ul style="list-style-type: none"> • Memorización e interpretación do texto de diferentes cancións. (LA)
6.1. Participa no canto colectivo, seguindo as recomendacións básicas da entoación.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de participación activa na escoita e interpretación das cancións da unidade. (LA)
7.1. Coñece e diferencia instrumentos de vento-madeira e vento-metal.	<ul style="list-style-type: none"> • Identificación de instrumentos de vento-madeira e vento-metal. (LA)
8.1. Mostra interese nas diversas actividades colectivas de interpretación instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de interese na interpretación instrumental colectiva dunha peza de fruta.
9.1. Interpreta sinxelas melodías coa escala pentatónica en instrumentos de láminas.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de conxunto instrumental coa escala pentatónica. (LA)
10.1. Obtén un bo son coa fruta ao interpretar sinxelas melodías coas notas SI, LA, SOL.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de interese en coñecer o uso correcto dos instrumentos. (LA)
11.1. Coñece o nome da nota musical SI e o lugar que ocupan no pentagrama.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de escritura e entonación da nota SI. (LA)
12.1. Interpreta unha partitura con percusión corporal.	<ul style="list-style-type: none"> • Partitura para interpretar con percusión corporal. (LA)
13.1. Realiza a coreografía proposta nunha danza sinxela.	<ul style="list-style-type: none"> • Danza e movemento dunha pequena canción. (LA)
14.1. Participa na audición activa seguindo o pulso nos desprazamentos e reaccionando a cada unha das partes da música.	<ul style="list-style-type: none"> • Páxina de seguimento da estrutura de audición, cos movementos de cada integrante das parellas. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Le e capta as ideas principais dun texto mitolóxico: <i>Frauta de Pan</i> .
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Aplica o valor das figuras en relación co pulso para completar un compás.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta a diferenza de capacidades que pode presentar cada un dos demais individuos do grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos compositores ao enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e presentacións con sentido	Emprega o sentido artístico para as tarefas

	estético.	individuais encomendadas.
--	-----------	---------------------------

6. TAREFAS

Libro do alumno (A) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos: *Viaxe en zorra de Leopold Mozart*. (LA)
- Identificamos de forma auditiva sons da natureza para logo imitalos. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Instrumentos de vento-madeira e de vento-metal. (LA)
- Coñecemos os protagonistas da música (director, compositor, profesor,...). (LA e RF)

Tarefa 3: A voz

- Cantamos de forma colectiva *Folerpiñas caen e As gotiñas*. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Comezamos a compaxinar fruta doce con pracas e percusión corporal. (LA)
- Coñecemos os instrumentos de vento-madeira e de vento-metal. (LA)
- Lemos e practicamos exercicios de articulación coa fruta. (LA)
- Interpretamos na fruta: *A nota SOL, SOL-LA-SI e Gotiñas no cristal*. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Diferenciamos compases e marcamos pulsos e acentos en ritmos binarios e ternarios. (LA)
- Completamos pentagrama con escritura de notas para entoalas despois destacando as actividades coa nota SI. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Practicamos a correcta articulación e dixitación na fruta doce. (LA)
- Interpretamos unha partitura con percusión corporal. (LA)
- Participamos na representación colectiva dunha danza: *As gotiñas*. (LA e PD)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Debemos favorecer a produción artística musical, xa que facilita a plena integración dos alumnos. O feito de que educación artística non estea suxeita a códigos pechados, axuda a que cada neno se exprese libremente e que, sen depender de ningunha uniformidade, poida gozar da súa propia experiencia artística, seguindo o seu propio ritmo de aprendizaxe. A nós quédanos deseñar e programar os proxectos artísticos, coidadosamente seleccionados, para que el se sinta protagonista.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.

- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 4

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños

6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Monstros e demais

Descrición da unidade

Os monstros, é o eixe central da introdución a esta unidade. Como fenómenos especiais buscaremos a creación de efectos especiais para ambientar. Coñeceremos a nota do aguda e seguiremos avanzando coa fruta combinada con pracas. Teremos música e animación para relacionar fragmentos con imaxes. Esta temática vén incorporada en varias das actividades e favorece a motivación para a rica e variada experiencia artística en cancións e en pezas instrumentais.

Temporalización:

Febreiro Marz

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Percibir o pulso e a estrutura dunha audición participando de forma activa e utilizando instrumentos.
- Descubrir o acento como pulso máis forte dos que forman a cadencia rítmica.
- Coñecer exemplos de obras como o folklore popular estadounidense e valorar o patrimonio histórico musical.
- Coñecer e interpretar cancións con fruta doce e instrumental de pracas como o xilófono.
- Interiorizar a nota do' ademais de debuxala e recoñecela no pentagrama.
- Coñecer e interpretar unha peza de fruta coa nota do'.
- Interpretar unha partitura non convencional.
- Interpretar mensaxes sonoras con grafía non convencional para acompañar algunha pasaxe de maior dificultade nunha audición activa.
- Controlar corporalmente a articulación e a dixitación para obter un bo son coa fruta.
- Adquirir as capacidades expresivas que ofrece a interpretación dunha danza.
- Gozar da interpretación dunha danza popular do folklore estadounidense.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> • Audición: Badinerie de J.S. Bach. • Recoñecemento da nota do'. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Percibir o pulso e a estrutura dun fragmento seleccionado dunha audición para participar de forma activa, utilizando instrumentos. 2. Recoñecer, debuxar e entoar a nota do'. 3. Respectar a norma da escoita. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Segue o pulso e a estrutura dun fragmento seleccionado dunha audición mediante a participación activa, utilizando instrumentos. 2.1. Coñece e debuxa a nota do' no pentagrama. 3.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • Os instrumentos de percusión e como nos falan os instrumentos. • Danza popular do folklore estadounidense Skip to my Lou. • Fragmentos con imaxes de música e animación. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Coñecer instrumentos de percusión e ver como nos falan os instrumentos. 5. Valorar as manifestacións artísticas doutros países e culturas e disfrutar coa música e a animación. 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Coñece distintos tipos de instrumentos de percusión.. 4.2. Relaciona fragmentos con imaxes de música e animación. 4.3. Coñece a figura do compositor J.S. Bach e relaciónao con polo menos unha obra. 4.4. Goza cunha das mostras da música do compositor J.S. Bach. 5.1. Coñece unha canción popular estadounidense mediante a realización dunha danza.

INTERPRETACIÓN MUSICAL	<p>A voz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Canción: <ul style="list-style-type: none"> - Monstros e demais. • Entoación das notas da escala de diferentes alturas. 	<p>6. Entender a voz como instrumento e recurso expresivo partindo da canción e das súas posibilidades para crear ou improvisar.</p> <p>7. Coñecer e interpretar cancións de distintos lugares, épocas e estilos con e sen acompañamento corporal ou instrumental.</p>	<p>6.1. Expresa coa súa voz os diferentes parámetros do son estudados.</p> <p>7.1. Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos con e sen acompañamento corporal ou instrumental.</p>
	<p>Os instrumentos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de ritmos con instrumentos de praca como o xilófono. • Fruta: A nota do', Romance, Do,do, doo, Diálogo de fruta e xilófono.(SOL). 	<p>8. Aplica os coñecementos de linguaxe musical á interpretación vocal e instrumental de sinxelas composicións musicais.</p> <p>9. Coñecer e interpretar unha peza de fruta coas notas SI, LA e SOL.</p>	<p>8.1. Interpreta partituras de sinxelas composicións con acompañamento instrumental.</p> <p>9.1. Obtén un bo son coa fruta ao interpretar unha peza coas notas SI, LA e SOL.</p>
	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> • As notas no pentagrama. • Presentación da nota do'. • Partituras convencionais e non convencionais. 	<p>10. Coñecer as notas dadas e a colocación no pentagrama e a nota do'.</p> <p>11. Interpretar mensaxes sonoras con grafía non convencional para acompañar algunha pasaxe de maior dificultade nunha audición activa.</p> <p>12. Ler e interpretar, seguindo o pulso, mensaxes musicais sinxelas con grafías convencionais e .</p>	<p>10.1. Coñece a colocación das notas incluída a nota do'</p> <p>11.1. Le mensaxes sonoras con grafía non convencional para interpretar a duración do son.</p> <p>12.1. Le e interpreta unha partitura de acompañamento corporal ou instrumental, seguindo o pulso nas actividades que o requiren.</p>

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">MOVIMENTO E DANZA</p>	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de ritmos con percusión corporal. • Danza: Skip to my Lou, danza popular do folklore estadounidense. 	<p>13. Controlar corporalmente a articulación e a dicitación para obter un bo son coa fruta.</p> <p>14. Adquirir as capacidades expresivas que ofrece unha danza renacentista, valorando a súa achega ao patrimonio e gozando da súa interpretación e interacción social.</p>	<p>13.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para obter un bo son coa fruta mediante o control corporal.</p> <p>14.1. Coñece e interpreta e goza da danza proposta.</p>
--	--	---	---

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (A) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Segue o pulso e a estrutura dun fragmento seleccionado dunha audición mediante a participación activa, utilizando instrumentos.	<ul style="list-style-type: none">• Audición activa: : Badinerie de J.S. Bach.(LA)
2.1. Descubre a nota do' e coloca as notas dadas no pentagrama.	<ul style="list-style-type: none">• Fichas de práctica da linguaxe musical coas notas no pentagrama. (LA)
3.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	<ul style="list-style-type: none">• Actitude de respectuoso silencio durante as audicións. (LA)
4.1. Coñece distintos tipos de instrumentos de percusión.	<ul style="list-style-type: none">• Información sobre distintos tipos de instrumentos de percusión.(LA)
4.2. Coñece como nos falan os instrumentos identificando fragmentos con axuda das imaxes e a música.	<ul style="list-style-type: none">• Actividade de identificación de fragmentos sobre como nos falan os instrumentos. (LA)
4.3. Coñece a figura do compositor J.S. Bach e relaciónao con polo menos unha obra.	<ul style="list-style-type: none">• Lectura e busca de información de sobre a figura de J. S. Bach. (LA e PD)
4.4. Coñece música e animación para relacionar fragmentos con imaxes.	<ul style="list-style-type: none">• Audición de fragmentos con música e animación para relacionar con imaxes. (LA e PD)
5.1. Coñece unha canción popular de estadounidense mediante a participación activa na interpretación.	<ul style="list-style-type: none">• Canción popular do folklore estadounidense Skip to my Lou. (LA e PD)
6.1. Expresa coa súa voz os diferentes parámetros do son estudados.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades de interpretación vocal. (LA)

7.1. Coñece e interpreta cancións con fruta e con acompañamento instrumental como instrumentos de pracas.	<ul style="list-style-type: none"> • Cancións con fruta e acompañamento instrumental de pracas.(LA)
8.1. Interpreta partituras de sinxelas composicións con acompañamento instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> • Partituras para pezas de fruta, audición activa e danza. (LA)
9.1. Obtén un bo son coa fruta ao interpretar unha peza coa nota do'.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de interese para unha boa afinación da nota do'.(LA)
10.1. Coñece a colocación da nota do' no pentagrama así como o resto das notas dadas.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de identificación e colocación da nota do' no pentagrama xunto co resto das notas dadas. (LA)
11.1. Le unha partitura non convencional.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de interpretación musical. (LA)
12.1. Le e interpreta unha partitura de acompañamento corporal ou instrumental, seguindo o pulso nas actividades que o requiren.	<ul style="list-style-type: none"> • Partituras de actividades de canción, fruta e audición activa. (LA)
13.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para obter un bo son coa fruta mediante o control corporal.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de interese para conseguir o control corporal necesario para a interpretación de fruta. (LA)
14.1. Coñece e interpreta e goza da danza proposta.	<ul style="list-style-type: none"> • Páxina de seguimento da danza, (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Le e capta as ideas principais dun texto mitolóxico co relato de Eolo.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Aplica o valor das figuras en relación co pulso para completar un compás.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir	Utiliza o encerado para realizar actividades coma para buscar información

	informacións diversas.	sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta a diferenza de capacidades que pode presentar cada un dos demais individuos do grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos compositores ao enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Emprega o sentido artístico para as tarefas individuais encomendadas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos : Badinerie de J. S. Bach.. (LA)
- Escoitamos a canción Monstros e demais e creamos sons para producir efectos especiais para ambientar. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Os instrumentos de percusión e como nos falan os instrumentos. (LA)
- Interpretamos: Skip to my Lou. (LA)
- Coñecemos a figura dun compositor: J. S. Bach. (LA e PD)

- Coñecemos a relación de música e festa noutros países: *danza popular do folklore estadounidense*.(A)

Tarefa 3: A voz

- Participamos na interpretación de cancións: *Monstros e demais*. (LA)
- Practicamos exercicios de entoación nomeando cada unha das sete notas incluída a nota do'.(LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos ritmos con instrumentos de praca como o xilófono.(LA)
- Interpretamos con fruta: *A nota do', Romance, Do, do, doo e Diálogo de fruta e xilófono*.(SI, LA, SOL). (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Coñecemos a nota do' ademais do resto das notas xa coñecidas no pentagrama. (LA)
- Lemos partituras con escritura convencional e non convencional. (LA e RF)

Tarefa 6: O corpo

- Interpretamos ritmos con percusión corporal. (LA)
- Participamos na interpretación colectiva da danza : *Skip to my Lou*, danza popular do folklore estadounidense. (LA).

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

As modernas pedagogías musicais coinciden en que só con música se pode musicalizar o neno. Isto é o mesmo que dicir que, na medida que o alumno é o protagonista da experiencia artística e se sente como tal, se poden conseguir afianzar as ensinanzas que van permitilo desenvolver as intelixencias múltiples e descubrir eses talentos que poden estar latentes en cada un deles. É evidente que hai un principio básico: o emprego dunha metodoloxía activa que facilite a participación e que leve ao neno a involucrarse neste proceso.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.

- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 5

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Spring is here

Descrición da unidade

Unha canción en inglés vai ser a que introduza esta unidade. Tamén nos centraremos nun marco de música tradicional, con instrumentos tradicionais e música e espectáculo. A relación de sons que coñeceremos esta vez serán do contorno da casa. Ese será o marco no que se inscriban boa parte das actividades que configuran toda a unidade. O clima lúdico no que desenvolven, ademais de axudar á adquisición de capacidades, favorecen o interese pola participación activa e contribúen a fortalecer os lazos de convivencia entre todos.

Temporalización:

Abril Maic

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar as calidades nos sons da casa, do ambiente e do contorno, tras a súa exploración auditiva.
- Distinguir auditivamente os instrumentos que aparecen na audición.
- Coñecer exemplos de obras variadas da nosa música tradicional e valorar o patrimonio histórico musical.
- Participar na interpretación de cancións de distintos lugares, épocas e estilos con ou sen acompañamento corporal ou instrumental.
- Aplicar os coñecementos de linguaxe musical á interpretación vocal e instrumental de sinxelas composicións musicais.
- Interpretar unha pequena danza realizando coordinadamente os movementos propostos.
- Coñecer e interpretar con acompañamento de láminas unha peza de frauta coa nota re'.
- Adquirir as capacidades expresivas e de desfrute que ofrecen as cancións e xogos tradicionais, valorando a súa achega ao patrimonio e ao grao de interacción social.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> • Audición: Abertura Guillermo Tell.. • Música tradicional e música e espectáculo. • Identificación de sons da casa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificar as calidades en sons da casa, do ambiente e do contorno, tras a súa exploración auditiva. 2. Coñecer a importancia do mantemento dun medio acústico adecuado para a mellora da saúde e a convivencia. 3. Identificar auditivamente a música tradicional e a música e o espectáculo. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Toma conciencia dos sons que o rodean recoñecendo a súa casa. 1.2. Recoñece a evocación de sons da casa nunha audición. 2.1. Valora o silencio como necesario para a audición musical. 3.1. Relaciona música e espectáculo.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • A música tradicional e os instrumentos tradicionais. • Compositor: Guillermo Tell. • A música e o espectáculo. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e valorar o patrimonio histórico musical tradicional. 5. Valorar as manifestacións artísticas doutros países e culturas. 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Coñece instrumentos da música tradicional. 4.2. Coñece a figura do compositor Guillermo Tell e relaciónao, polo menos, cunha obra. 5.1. Participa activamente na interpretación dunha canción estranxeira.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - Spring is here. - Eram sam sam. • Entoación de notas de diferentes alturas. 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Coñecer as posibilidades sonoras e musicais da voz adecuando a respiración e postura corporal á interpretación vocal. 7. Participar na interpretación de cancións de distintos lugares, épocas e estilos con e sen acompañamento 	<ol style="list-style-type: none"> 6.1. Recoñece as posibilidades expresivas, sonoras e musicais da voz. 7.1. Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos con e sen acompañamento corporal ou instrumental.

		corporal ou instrumental.	
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> Instrumentos tradicionais. Interpretación con frauta: A nota re', Xogos e cancións, Xogos e cancións introducindo tamén pracas. 	8. Aplicar os coñecementos de linguaxe musical á interpretación vocal e instrumental de sinxelas composicións musicais. 9. Improvisar coa nota re'. 10. Coñecer e interpretar con acompañamento de láminas unha peza de frauta.	8.1. Interpreta partituras de sinxelas composicións con acompañamento instrumental. 9.1. Improvisa variacións coa escala pentatónica de DO, alternando cun tema dado. 10.1. Obtén un bo son coa frauta ao interpretar unha peza.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> Escritura de notas no pentagrama. Presentación da nota re'. A altura do son. Repaso de distintas grafías musicais. 	11. Ler e interpretar, seguindo o pulso, mensaxes musicais sinxelas con grafías convencionais.	11.1. Le, escribe e interpreta unha partitura sinxela escrita en linguaxe musical convencional en clave de SOL. 11.2. Le e interpreta unha partitura de acompañamento instrumental.
MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> Movemento e danza: Eram sam sam e Alma barca. Acompañamento de percusión corporal en diferentes cancións. 	12. Controlar corporalmente a articulación e a dixitación para obter un bo son coa frauta. 13. Valorar a achega ao patrimonio das cancións e xogos tradicionais, gozando da súa interpretación da interacción social que achegan.	12.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para obter un bo son coa frauta mediante o control corporal. 13.1. Goza coa participación colectiva nunha canción e xogo que ten a súa orixe na tradición popular.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgúns destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Toma conciencia dos sons que o rodean, recoñecendo a súa casa.	<ul style="list-style-type: none"> Análise da lámina motivadora. (LA)
2.1. Valora o silencio como necesario para a audición musical.	<ul style="list-style-type: none"> Actitude de escoita atenta e en silencio dunha obra musical. (LA)
3.1. Identifica instrumentos de música tradicional.	<ul style="list-style-type: none"> Identificación de instrumentos de música tradicional. (LA)
4.1. Coñece a música tradicional e outro tipo de música relacionada co espectáculo.	<ul style="list-style-type: none"> Actividades de escoita de relación de imaxes con fragmentos musicais.(LA)
4.2. Coñece a figura do compositor Guillermo Tell e relaciónao, polo menos, cunha obra.	<ul style="list-style-type: none"> Lectura e busca de información de sobre a figura de Guillermo Tell. (LA e PD)
5.1. Participa activamente na interpretación dunha canción estranxeira.	<ul style="list-style-type: none"> Memorización e interpretación do texto dunha canción de orixe inglesa. (LA)
6.1. Recoñece as posibilidades expresivas, sonoras e musicais da voz.	<ul style="list-style-type: none"> Actitude activa na escoita e interpretación das cancións da unidade. (LA)
7.1. Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos con e sen acompañamento corporal ou instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> Interpretación de cancións tradicionais e de autor. (LA)
8.1. Interpreta partituras de sinxelas composicións con acompañamento instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> Partitura de fruta e láminas. (LA)
9.1. Interpreta melodías na fruta coa nota re'.	<ul style="list-style-type: none"> Interpretación de melodías coa nota re' na fruta.. (LA)
10.1. Obtén un bo son coa fruta ao interpretar distintas pezas.	<ul style="list-style-type: none"> Actitude de interese para conseguir unha boa afinación coa fruta. (LA)
11.1. Le e interpreta partituras sinxelas escritas en linguaxe musical	<ul style="list-style-type: none"> Lectura, escritura e interpretación de sinxelos deseños rítmicos e melódicos.

convencional en clave de SOL.	(LA)
12. 2. Le e interpreta unha partitura de acompañamento instrumental.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades de lectura e interpretación de secuencias melódicas no pentagrama. (LA)
13.1. Gozar coa participación colectiva en diferentes danzas.	<ul style="list-style-type: none">• Actividade de movemento e danza. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Le e capta as ideas principais do texto <i>A fruta máis antiga do mundo.</i>
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Aplica o valor das figuras en relación co pulso para completar un compás.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza as novas tecnoloxías, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta a diferenza de capacidades que pode presentar cada un dos demais individuos do grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos compositores ao enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e	Emprega o sentido

	presentacións con sentido estético.	artístico para as tarefas individuais encomendadas.
--	-------------------------------------	---

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos: Abertura de Guillermo Tell.. (LA)
- Escoitamos e identificamos auditivamente sons da casa. (LA e PD)
- Identificamos auditivamente a diferenza entre notas musicais así como a nota re'. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos a música tradicional e instrumentos tradicionais. (LA)
- Achegámonos á figura dun gran compositor: Guillermo Tell. (LA e PD)
- Participamos nunha canción inglesa: Spring is here. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Cantamos: *Spring is here* e *Eram sam sam*. (LA)
- Lemos e entoamos notas de diferentes alturas. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos con láminas *e fruta Xogos e cancións*. (LA)
- Interpretamos con fruta *A nota re', De sol a re' e xogos e cancións*. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Practicamos a escritura de notas no pentagrama. (LA)
- Coñecemos a nota re'. (LA)
- Experimentamos a altura do son en actividades de audición e interpretación. (LA e PD)
- Repaso de distintas grafías musicais. (LA e RF)

Tarefa 6: O corpo

- Gozamos da participación nas danzas: *Eram sam sam* e *Alma barca*. (A)
- Experimentamos co noso corpo acompañamento de percusión corporal. (A).

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

O deseño das actividades da unidade está concibido para ser presentado aos alumnos cunha metodoloxía que non por habitual en anteriores unidades é menos imprescindible: referímonos á participación activa. O feito de que boa parte das actividades poidan servir para gozar en momentos de ocio facilita a tarefa inicial de motivación. E non hai mellor motivación que a que nace da propia vivencia e experiencia.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.

- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 6

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Imos xogar

Descrición da unidade

A música é para disfrutar tamén xogando; tanto adultos, coma nenos e nenas, xa que moitos dos xogos dos que se disfruta ao longo da nosa vida van acompañados de música . Acercarémonos á música folk e aos instrumentos típicos. Seguiremos co movemento e danza en cancións doutros países. E tendo de soporte o xogo e a música tamén disfrutaremos dunha audición de G. Bizet que nos achega tamén a Xogo de nenos. Saudamos pois o verán cantando.

Temporalización:

Maio Xuñ

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Recoñecer diferentes tipos de voz auditivamente.
- Coñecer fragmentos de música vocal con polifonía en distintas agrupacións corais.
- Coñecer a música folk e tamén os instrumentos utilizados nesta música.
- Coñecer e interpretar cancións de distintos lugares, épocas e estilos con acompañamento doutras voces.
- Practicar a entoación das sete notas por relación de graos conxuntos ou intervalos de 2.ª.
- Aplicar os coñecementos de linguaxe musical á interpretación vocal e instrumental de sinxelas composicións musicais.
- Colocar as sete notas no lugar que lle corresponde a cada unha no pentagrama.
- Controlar corporalmente a relaxación, a respiración, a resonancia e a articulación para mellorar a interpretación vocal.
- Utilizar o corpo como expresión de sentimentos, emocións e imaxinación co adecuado control postural e coordinación coa música.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> • Audición: <i>Xogo de Nenos de G. Bizet.</i> • A voz humana e o canto. • Identificación de instrumentos da música folk. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Recoñecer diferentes tipo de voz auditivamente. 2. Coñecer a música folk e identificar instrumentos da mesma. 3. Recoñecer algúns elementos musicais en pezas escoitadas na aula. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Coñece a diferenza entre as voces masculinas, femininas e brancas. 2.1. Distingue a música folk doutro tipo de música así como os seus instrumentos. 3.1. Descubre a organización dunha obra musical sinxela.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • A música folk e instrumentos utilizados na música folk. • Compositor: G. Bizet. • Música e danza: Danza norueguesa nº 2 e canción-xogo This olk man. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e valorar o patrimonio histórico musical. 5. Coñecer os distintos instrumentos da música folk. 6. Valorar as manifestacións artísticas doutros países e culturas. 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Ten un achegamento á figura de G. Bizet tras a audición dunha das súas obras máis populares. 5.1. Distingue distintos instrumentos da música folk. 6.1. Coñece cancións de xogo doutros países mediante a participación activa na interpretación dunha canción estranxeira.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Imos xogar.</i> - <i>This old man.</i> • Entoación de notas de diferentes alturas. 	<ol style="list-style-type: none"> 7. Coñecer as posibilidades sonoras e musicais da voz adecuando a respiración e postura corporal á interpretación vocal. 8. Coñecer e interpretar cancións de distintos lugares, épocas e estilos con acompañamento doutras voces. 9. Practicar a 	<ol style="list-style-type: none"> 7.1. Recoñece as posibilidades expresivas, sonoras e musicais da voz cando se aplica unha correcta técnica vocal. 8.1. Participa en actividades vocais de grupo con acompañamento musical doutras voces. 9.1. Fai exercicios de

		entoación das sete notas por relación de graos conxuntos ou intervalos de 2. ^a	entoación coas sete notas con movementos de graos conxuntos.
Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • Frauta: <i>De sol a re'</i>, <i>Chega o verán</i>. • Instrumentos da música folk. 	10. Aplicar os coñecementos de linguaxe musical á interpretación vocal e instrumental de sinxelas composicións musicais. 11. Coñecer e identificar instrumentos da música folk.	10.1. Interpreta partituras de sinxelas composicións con acompañamento instrumental. 11.1. Coñece e identifica os diferentes instrumentos de música folk.	
Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> • Escritura de notas no pentagrama. • Presentación da nota do. 	12. Ler e interpretar, seguindo o pulso, mensaxes musicais sinxelas con grafías convencionais e non convencionais. 13. Colocar as sete notas no lugar que lle corresponde a cada unha no pentagrama precedido do compás e a clave de SOL.	12.1. Le e interpreta unha partitura de acompañamento instrumental, seguindo o pulso nas actividades que o requiren. 13.1. Escribe unha partitura sinxela colocando as sete notas da escala no lugar que lle corresponde a cada unha no pentagrama, precedido do compás e a clave de SOL.	

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">MOVEMENTO E DANZA</p>	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Entoación nas cancións propostas na unidade: I mos xogar e This old man. • Danza en grupo: <i>Danza norueguesa nº 2</i>. • Canción-xogo: This old man. 	<p>14. Controlar corporalmente a relaxación, a respiración, a resonancia e a articulación para mellorar a interpretación vocal.</p> <p>15. Utilizar o corpo como expresión de sentimentos, emocións e imaxinación co adecuado control postural e coordinación coa música.</p>	<p>14.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para mellorar a calidade da interpretación vocal mediante o control corporal.</p> <p>15.1. Axusta o propio movemento ao espazo e aos demais nos desprazamentos durante unha danza.</p>
--	--	---	---

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (IA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Coñece a música folk.	<ul style="list-style-type: none">Ficha de discriminación auditiva.(LA)
2.1. Distingue os diferentes instrumentos da música folk.	<ul style="list-style-type: none">Ficha de discriminación auditiva de distintos tipos de instrumentos da música folk. (LA)
3.1. Descubre a organización dunha obra musical sinxela.	<ul style="list-style-type: none">Análise da forma dunha audición de G. Bizet.(LA)
4.1. Ten un achegamento á figura de G. Bizet tras a audición dunha das súas obras.	<ul style="list-style-type: none">Actividade de audición de G. Bizet. (LA)
5.1. Distingue distintos tipos de música polo seu estilo.	<ul style="list-style-type: none">Presentación de distintos tipos de música segundo o seu estilo. (LA)
6.1. Coñece cancións de xogo doutros países mediante a participación activa na interpretación dunha canción estranxeira.	<ul style="list-style-type: none">Memorización e interpretación do texto dunha canción inglesa e norueguesa. (LA)
7.1. Recoñece as posibilidades expresivas, sonoras e musicais da voz cando se aplica unha correcta técnica vocal.	<ul style="list-style-type: none">Valoración da calidade estética que brinda a correcta técnica vocal dun coro infantil. (LA)
8.1. Participa en actividades de canción-xogo This old man.	<ul style="list-style-type: none">Interpretación dunha canción-xogo. (LA)
9.1. Fai exercicios de entoación coas sete notas con movementos de graos conxuntos.	<ul style="list-style-type: none">Exercicios de entoación coas sete notas en movementos de graos conxuntos. (LA)
10.1. Interpreta partituras de sinxelas composicións con acompañamento instrumental.	<ul style="list-style-type: none">Interpretación dun acompañamento para unha audición activa de G. Bizet. (LA)

11.1. Mostra certo nivel destreza para obter un bo son coa frauta na interpretación de pequenas pezas de sol a re'.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de interese en mellorar a destreza na interpretación de frauta. (LA)
12.1. Le e interpreta unha partitura de acompañamento instrumental, seguindo o pulso nas actividades que o requiren.	<ul style="list-style-type: none"> • Partitura con linguaxe convencional e non convencional para acompañar con pequena percusión nunha audición activa de G. Bizet. (LA e RF)
13.1. Escribe unha partitura sinxela colocando as sete notas da escala no lugar que lle corresponde a cada unha no pentagrama, precedido do compás e a clave de Sol.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de escritura musical. (LA)
14.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para mellorar a calidade da interpretación vocal mediante o control corporal.	<ul style="list-style-type: none"> • Páxina de lectura e actividades para aprender consellos de mellora na calidade da interpretación vocal. (LA)
15.1. Axusta o propio movemento ao espazo e aos demais nos desprazamentos durante unha danza.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura coa descrición coreográfica dunha danza.

5. COMPETENCIAS: DESCRIPTOR E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Le un texto en forma de cómic con detalles sobre a vida do compositor W. A. Mozart.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Aplica o valor das figuras en relación co pulso para completar un compás.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza as novas tecnoloxías, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar

		as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta á diferenza de capacidades que pode presentar cada un dos demais individuos do grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos compositores ao enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Emprega o sentido artístico para as tarefas individuais encomendadas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos: *Xogo de nenos de G. Bizet.* (LA)
- Coñecemos a música folk. (LA)
- Identificamos os diferentes instrumentos utilizados na música folk. (LA)
- Escoitamos e entoamos as notas da escala musical. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos a música folk e os seus instrumentos. (LA)
- Obtemos información dun compositor: G. Bizet. (LA)
- Aprendemos cancións de xogo doutros países: *This old man.* (LA)

Tarefa 3: A voz

- Cantamos: *Imos xogar e This old man.* (LA)
- Entoamos as sete notas da escala, con intervalos de 2.ª. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos coa fruta: *De sol a re', Chega o verán.*(LA)
- Acompañamos unha audición con instrumentos de pequena percusión. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Escribimos correctamente cada unha das sete notas no lugar que lle corresponde no pentagrama. (LA)
- Coñecemos a nota do. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Practicamos as fononimias para entoar as notas da escala de DO. (LA)
- Participamos de forma colectiva na danza: *Danza norueguesa nº 2.*(LA)
- Participamos na canción-xogo: Xogo de Nenos. (LA).

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Encontrar as estratexias metodolóxicas para achegar os contidos desta unidade ao alumnado posiblemente supoña un reto especial. Salvo nos casos de nenos en cuxos centros exista un coro escolar, é posible que entre as súas experiencias artísticas non figure a de ter sentido o pracer de cantar coidando os matices e tratando de aplicar unha técnica vogal básica. O proceso será o mesmo: integrar o neno en todas as actividades de forma que se sinta protagonista, mediante o reforzo positivo.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- . Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

4º CURSO

Índice

1. Obxectivos da área de Música 4.º EP.
2. Descritores.
3. Contribución da área ao desenvolvemento das competencias básicas.
4. Organización e secuenciación de contidos.
5. Criterios metodolóxicos e estratexias didácticas xerais a utilizar na área.
6. Actividades complementarias.
7. Criterios de avaliación.
8. Estándares de aprendizaxe.
9. Evidencias para o portfolio.
10. Criterios de cualificación e promoción.
11. Perfil de área e ponderación dos estándares de aprendizaxe
12. Recursos didácticos.
13. Medidas de atención á diversidade e inclusión.
14. Avaliación da programación didáctica.

OBXECTIVOS DA ÁREA DE MÚSICA 4.º EP

1. Diferenciar distintos tipos de agrupacións musicais.
2. Discriminar o timbre de distintos tipos de instrumentos.
3. Identificar a estrutura interna das cancións.
4. Usar o canto como medio de disfrute respetando aos demais.
5. Clasificar os instrumentos musicais en función das súas características.
6. Saber interpretar o contido dunha partitura.
7. Investigar sobre a historia da música.
8. Utilizar a frauta para expresarse musicalmente cuidando a respiración.
9. Expresar música a través do corpo.
10. Utilizar a danza como medio de expresión.

DESCRITORES

COMPETENCIA	INDICADORES	DESCRITORES
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Coidado do ámbito ambiental e dos seres vivos	<ul style="list-style-type: none">• Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.• Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.• Respetar e preservar a vida dos seres vivos do seu ámbito.• Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
	Vida saudable	<ul style="list-style-type: none">• Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico.• Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano fronte ao coidado saudable deste.

	A ciencia no día a día	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá. • Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante. • Manexar os coñecementos sobre <i>ciencia e tecnoloxía</i> para solucionar problemas e comprender o que acontece a noso arredor.
	Manexo de elementos matemáticos	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto. • Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
	Razoamento lóxico e resolución de problemas	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia. • Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos. • Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprensión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender o sentido dos textos escritos. • Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos... • Gozar coa lectura.
	Expresión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar oralmente, de xeito ordenado e clara, calquera tipo de información. • Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos. • Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.

	Normas de comunicación	<ul style="list-style-type: none"> • Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor... • Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.
	Comunicación noutras linguas	<ul style="list-style-type: none"> • Entender o contexto sociocultural da lingua, así como a súa historia para un mellor uso desta. • Manter conversacións noutras linguas sobre temas cotiáns en distintos contextos. • Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación. • Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiáns ou de materias diversas.
<i>Competencia dixital</i>	Tecnoloxías da información	<ul style="list-style-type: none"> • Empregar distintas fontes para a busca de información. • Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade. • Elaborar e publicitar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
	Comunicación audiovisual	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas. • Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.
	Utilización de ferramentas dixitais	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento. • Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria. • Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Respecto polas manifestacións culturais propias e alleas	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial. • Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural. • Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.
	Expresión cultural e artística	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos. • Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián. • Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Educación cívica e constitucional	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola. • Identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de dereito referendado por unha norma suprema chamada Constitución Española.
	Relación cos demais	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos. • Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos. • Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
	Compromiso social	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores. • Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela. • Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades. • Involucrarse ou promover accións cun fin social.

<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Autonomía persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias. • Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas. • Ser constante no traballo superando as dificultades. • Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.
	Liderado	<ul style="list-style-type: none"> • Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos. • Contaxiar entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos. • Priorizar a consecución de obxectivos grupales a intereses persoais.
	Creatividade	<ul style="list-style-type: none"> • Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema. • Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa. • Encontrar posibilidades no ámbito que outros non aprecian.
	Emprendimiento	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos. • Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas. • Asumir riscos no desenvolvemento das tarefas ou os proxectos. • Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.
<i>Aprender a aprender</i>	Perfil de aprendiz	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas... • Desenvolver as distintas intelixencias múltiples. • Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe. • Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.

	Ferramentas para estimular o pensamento	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente... • Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos
	Planificación e avaliación da aprendizaxe	<ul style="list-style-type: none"> • Planificar os recursos necesarios e os pasos a realizar no proceso de aprendizaxe. • Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios. • Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe. • Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

CONTRIBUCIÓN DA ÁREA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS

Descrición do modelo competencial.

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e unha reconfiguración dos contidos desde un enfoque de aplicación que permita o adestramento destas. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso, xeraremos tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos alumnos a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Abordar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é inabarcable polo que cada unha se estrutura en indicadores, grandes piares que permiten describirla dun xeito máis preciso. Podemos encontrar entre tres e seis indicadores por competencia.

O indicador segue sendo aínda demasiado xeral, polo que o descompoñemos no que chamamos descritores da competencia que “describen” ao alumno competente neste ámbito. Por cada indicador encontraremos entre tres e seis descritores redactados en infinitivo.

En cada unidade didáctica concretaremos o descritor en desempeños competenciais redactados en terceira persoa de presente indicativo. O desempeño será o aspecto concreto da competencia que poderemos adestrar e avaliar de xeito explícito na unidade, será concreto e objetivable e indícanos que debemos adestrar e observar nas actividades deseñadas.

Para o seu desenvolvemento, partimos dun marco de descritores competenciais definido para o proxecto aplicable a toda materia e curso.

Respectando o tratamento específico nalgúñas áreas, os **elementos transversais**, tales como, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendimento e a educación cívica e constitucional se traballarán desde todas as áreas posibilitando e fomentando que o proceso de ensino-aprendizaxe dos alumnos sexa o máis completo posible.

Por outra parte, o desenvolvemento de **valores** presentes tamén en todas as áreas axudará a que os nosos alumnos aprendan a desenvolverse desde uns determinados valores que constrúan unha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir.

A diversidade de alumnos cos seus estilos de aprendizaxe diferente levaranos a traballar desde as **diferentes potencialidades** con que contan, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder dar resposta ás súas necesidades.

Na área de Música.

Na área de Música incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático, facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

O desenvolvemento desta competencia nesta área curricular permítenos entender, coñecer e investigar a través de diferentes códigos todo o referente ao coñecemento artístico, de forma máis concreta, o coñecemento musical.

Así mesmo, a tecnoloxía permitirá desenvolver a capacidade do alumnado para afondar no coñecemento da linguaxe artística.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

- Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.
- Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.
- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
- Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá.
- Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante.
- Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.
- Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
- Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.

Comunicación lingüística

Esta competencia permitiranos dotar de ferramentas o alumnado para que poidan acceder ao coñecemento do mundo da música e da danza.

As ferramentas posibilitarán que se inicien na expresión e a comunicación a todos os niveis. A comprensión, a percepción... serán habilidades que irán adquirindo a medida que o desenvolvemento da súa linguaxe vaia crescendo.

Procuraremos adestrar polo menos un descritor en cada unha das unidades didácticas.

Os descritores que utilizaremos serán:

- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...
- Gozar coa lectura.
- Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.
- Compoñer distintos tipos de texto creativamente con sentido literario.
- Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros en diversas situacións comunicativas.
- Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación.

Competencia dixital

Esta competencia permitiranos dotar de ferramentas o alumnado para que cree as súas propias producións nas súas múltiples facetas favorecendo o coñecemento de diferentes manifestacións culturais nos diferentes planos da música e a danza.

Na área de Música adestraremos os descritores seguintes:

- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

Esta competencia permitirá ao alumnado gozar e enriquecerse de expresións no mundo artístico e cultural da música e a danza que poida achegar o seu ámbito e mesmo outras culturas. Levaranos a valorar as creacións artísticas propias e as doutros.

Os descritores que adestraremos nesta competencia son:

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

A área de Música permitiranos facer confluír diversos aspectos como o diálogo, a participación, o respecto, a riqueza da diversidade, a convivencia que favorezan diferentes realidades presentes na nosa sociedade. Os indicadores desta competencia poden facilitar o adestramento de cada un dos descritores que enunciámos a continuación:

- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de Dereito referendado por unha norma suprema chamada Constitución Española.
- Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.
- Mostrar dispoñibilidade para a colaboración activa en ámbitos de participación establecidos.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

A área de Música comporta unha actitude positiva que presupón flexibilidade e oportunidade; por iso, esta competencia fomentará unha vertente máis social que implica desenvolver habilidades e actitudes relacionadas co liderado de proxectos que comportan confianza nun mesmo, empatía, habilidades de diálogo e cooperación, organización de tempos e tarefas... para alcanzar todo aquilo que se propoñan.

Neste caso, os descritores a adestrar serían:

- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Ser constante no traballo superando as dificultades.
- Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos.
- Contaxiar entusiasmo pola tarefa e a confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa
- Encontrar posibilidades no ámbito que outros non ven.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.

Aprender a aprender

Esta competencia dentro desta área permitiranos a posibilidade de iniciar o alumnado na aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de forma cada vez máis eficaz e autónoma de acordo aos obxectivos propostos e ás necesidades que se teñan. A área de Música vainos levar a planificar, secuenciar, avaliar... tanto en proxectos de forma individual coma de forma colectiva.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia serían:

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
- Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.
- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.

- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
- Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.
- Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os seguintes en función dos resultados intermedios.
- Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

ORGANIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DE CONTIDOS

Bloque 1. escoita.

O medio acústico na saúde e na convivencia.

A actitude de escoitar.

O silencio.

As calidades do son: timbre, duración, altura e intensidade.

Obras vocais con distintas voces: masculina, feminina e voces brancas.

Diferenciación de monodia e polifonía.

Recoñecemento de timbres e calidades de materiais sonoros diversos.

*Formas musicais: rondó (estrofas e retrousos), ostinato e canon.

Bloque 2. Interpretación musical.

*Recursos da voz: improvisación vocal, emisión, articulación, vocalización e respiración.

Canto con acompañamento instrumental.

*Canto en grupo: ostinatos melódicos e rítmicos.

*Iniciación ao canto polifónico mediante o procedemento de canon.

Calidades do son: duración, intensidade, timbre, altura e a súa representación.

Grafía convencional: figuras (negra, corchea, silencio), notas (mi, sol, la), pentagrama, clave de sol, escala (pentatónica, diatónica), compás (binario e ternario).

Familias de instrumentos: instrumentos de percusión, de corda (fregada, pulsada, percutida), de vento.

A fruta doce. Profesionais da música.

Bloque 3. A música, o movemento e a danza.

O sentido musical a través do control corporal.

Control do corpo: movemento, repouso e desprazamento polo espazo.

Canción gestualizada.

A danza como expresión musical de ritmos e como expresión de sentimentos, emocións e imaxinación.

CRITERIOS METODOLÓXICOS E ESTRATEXIAS DIDÁCTICAS XERAIS A UTILIZAR NA ÁREA

Traballar de xeito competencial na aula supón un cambio metodolóxico importante; o docente pasa a ser un xestor de coñecemento dos alumnos e estes adquiren un maior grao de protagonismo.

En concreto na área de Música:

As manifestacións artísticas son achegas inherentes ao desenvolvemento da humanidade: non cabe un estudo completo da historia da humanidade no que non se considere a presenza da arte en todas as súas posibilidades. Ao igual que acontece con outras linguaxes, o ser humano utiliza tanto a linguaxe plástica coma o musical para comunicarse co resto de seres; neste caso, incidimos na linguaxe musical como ferramenta para poder expresar as vivencias, os sentimentos, todo aquilo que acontece dentro dun mesmo coa oportunidade de poder contalo a outros.

Dende esta perspectiva, entender, coñecer e investigar, desde idades temperás, os fundamentos da devandita linguaxe van permitir ao alumnado o desenvolvemento da atención, a percepción, a intelixencia, a memoria, a imaxinación e a creatividade. Ademais, o coñecemento musical facilitará o desfrute do patrimonio cultural e artístico, ao valorar e respectar as achegas que se foron engadindo este.

Debemos de ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais, polo que haberá que poñer en xogo diferentes habilidades para que o propio alumno coñeza onde residen as súas fortalezas.

Cada unha das fortalezas individuais do alumnado axudaranos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas a realizar estarán pensadas desde a **teoría das intelixencias múltiples** como posibilidade para que todo o alumnado chegue a adquirir todos aqueles aspectos que necesitan para poder desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Nesta área, os alumnos poderán desenvolver diferentes habilidades para a interpretación musical podendo á vez comprobar a capacidade expresiva e creativa desde o coñecemento e a práctica da danza.

O profesorado favorecerá o **traballo en grupo colaborador** de forma que o alumnado recoñeza o seu propio papel e o dos demais compoñentes do grupo como fonte importante de coñecemento, de forma que todos, nenos e nenas, gocen do proceso de creación tanto ou máis que da obra final.

Os contidos da área de Música están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a un **contexto real**; será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Con respecto ás actividades complementarias, convén reflexionar sobre estas catro cuestións:

Conseguíronse os obxectivos propostos a partir das actividades realizadas?

Como resultaron as actividades?

Cales gustaron máis?

Que propostas de mellora podemos sinalar?

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 1. escoita.

1. Coñecer a importancia do mantemento dun medio acústico adecuado para a mellora da saúde e a convivencia.
2. Identificar as calidades en sons da natureza, do ambiente e do ámbito, tras a súa exploración auditiva.
3. Recoñecer diferentes tipos de voz auditivamente.
- * 4. Recoñecer e describir algúns elementos musicais en pezas escoitadas na aula.

Bloque 2. Interpretación musical.

- *1. Coñecer as posibilidades sonoras e musicais da voz adecuando a respiración e a postura corporal á interpretación vocal.
2. Identificar elementos utilizados na representación gráfica convencional da música utilizando de forma apropiada termos técnicos propios da linguaxe musical.
3. Recoñece por medio de imaxes e clasifica os instrumentos en familias nomeando algún deles.
4. Memorizar e interpretar un repertorio básico de pezas instrumentais coa frauta doce.
5. Buscar, seleccionar e organizar informacións en documentos gráficos e medios informáticos sobre diferentes profesionais da música (compositores, produtores, directores, intérpretes) mostrando unha actitude de respecto e valoración polo seu traballo.

Bloque 3. A música, o movemento e a danza.

1. Utilizar o corpo como expresión de sentimentos, emocións e imaxinación con control postural e coordinación coa música.
- *2. Memorizar e interpretar por imitación danzas do propias do ámbito.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

Bloque 1. escoita.

- 1.1. Mantén unha actitude de respecto tanto nas audicións musicais como cando participan os seus compañeiros.
- 1.2. Valora o silencio como necesario para a audición musical.
- 2.1. Describe, oralmente e por escrito, algunhas calidades dos sons escoitados.
- 2.2. Toma conciencia dos sons que o rodean recoñecendo a súa natureza.
- 3.1. Coñece a diferenza entre as voces femininas, as masculinas e as brancas.
- *3.2. Diferencia e define de xeito oral e por escrito a monodia da polifonía.
- 4.1. Discrimina e clasifica en familias (corda, vento e percusión) os instrumentos que participan nunha obra musical orquestral.
- *4.2. Descubre a organización dunha obra musical sinxela.
- *4.3. Identifica as formas musicais (rondó, ostinato e canon) en obras musicais escoitadas.

Bloque 2. Interpretación musical.

- 1.1. Recoñece as posibilidades expresivas, sonoras e musicais da voz.
- *1.2. Desenvolve hábitos correctos de respiración, posición e articulación para interpretar coa voz.
- *1.3. Participa en actividades vocais en grupo e/ou con acompañamento musical observando a respiración, a articulación e a afinación.
- *1.4. Iníciase no canto polifónico mediante o procedemento do canon.
- 2.1. Le e interpreta unha partitura sinxela escrita en linguaxe musical convencional en clave de sol.
- 2.2. Interpreta correctamente figuras e silencios de redonda, branca, negra e corchea.
- 2.3. Comprende e utiliza os conceptos de intensidade (piano, forte) cando interpreta.
- 3.1. Discrimina e clasifica en familias (corda, vento e percusión) os instrumentos que lle son mostrados fisicamente ou por medio de imaxes.
- 3.2. Nomea e describe as características dalgúns instrumentos.
- 4.1. Coñece as partes da frauta doce.
- 4.2. Iníciase no estudo da técnica da frauta doce.
- *4.3. Interpreta pezas musicais coa frauta doce coas notas da man esquerda.
- 5.1. Coñece a figura e a función do director e dos diferentes intérpretes en distintas agrupacións.
- 5.2. Analiza e recolle información sobre directores e intérpretes destacados do noso país.

Bloque 3. A música, o movemente e a danza.

- *1.1. Axusta o propio movemente ao espazo e aos demais nos desprazamentos.
- 1.2. Adecúa o xesto ao texto da canción.
- *2.1. Escenifica unha danza ou coreografía sinxela en grupo.
- 2.2. Coñece as danzas españolas máis representativas.

EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Para rexistrar as evidencias de aprendizaxe vinculadas aos estándares utilizaremos portfolios de aprendizaxe na aula. Ao longo das distintas unidades didácticas iremos planificando a realización e a recollida de produtos que mostre o nivel de consecución do estándar e detalle a súa evolución ao longo do curso.

O portfolio é unha ferramenta que permite avaliar o proceso de aprendizaxe consistente fundamentalmente na recollida de evidencias da evolución do alumno; pode pautarse a recollida de evidencias ou deixar a ao alumno que seleccione cales quere mostrar. Cada evidencia leva unha reflexión engadida sobre o traballo realizado, as dificultades encontradas e os obxectivos de mellora persoal. O documento do portfolio pode realizarse en papel ou formato dixital.

No anexo de avaliación preséntase un posible guión para a súa realización.

As evidencias que podemos recoller na área de Ciencias da Natureza poden ser:

- Exercicios do libro ou da guía que traballen sobre os estándares definidos na unidade.
- Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.
- Produtos finais derivados de tarefas aplicadas en contexto real.
- Debuxos que representen aquilo que aprenderon.
- Diferentes ferramentas de auto e coavaliación do traballo realizado en aula.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

Para valorar o grado de adquisición das competencias básicas e dos obxectivos fixados son fundamentais os criterios de calificación.

En cada trimestre realizarase unha avaliación, informando por escrito ao alumn@ e aos pais/nais das calificacións obtidas.

A área de Música dividirase en tres bloques temáticos que se levarán a cabo nas tres avaliacións.

A ponderación variará en función do curso que se vai avaliar. Utilizaranse diferentes instrumentos como:

- Rexistro do traballo instrumental.
- Rexistro de expresión corporal.
- Rexistro de expresión vocal e canto.
- Rexistro de observación en clase.
- Proba escrita.

A proba escrita farase unha vez por trimestre.

En cada avaliación terase en conta:

- Ferramentas de avaliación do traballo competencial.
- Probas de avaliación escritas.
- Evidencias dos estándares de aprendizaxe.

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CUALIFICACIÓN
Rexistro do traballo instrumental	
Rexistro de expresión instrumental	
Rexistro de expresión corporal	
Rexistro de expresión vocal e canto	
Rexistro de observación en clase	
Proba escrita	
Cualificación total	

Ao final do curso:

	PORCENTAXE NA NOTA FINAL
1. ^a avaliación	
2. ^a avaliación	

3.ª avaliación	
Portfolio de aprendizaxe	
Cualificación total	

PERFIL DE AREA CON PONDERACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

4º CURSO			
1º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCL CCEC	1- Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical.	2%	Rexistro observación en clase
CCL CCEC	2- Manifesta as sensacións, impresións e sentimentos que provoca a audición dunha peza musical.	3%	Rexistro observación en clase
CSC	3- Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	5%	Rexistro observación en clase
CCL CCEC	4- Distingue e clasifica tipos de voces e instrumentos, e agrupacións instrumentais ou vocais.	5%	Rexistro proba escrita
CCEC CMCCT	5- Identifica , clasifica e completa os compases traballados.	5%	Rexistro proba escrita
CAA CCEC	6- Identifica de forma visual e auditivo os instrumentos.	5%	Rexistro proba escrita

CAA CCEC	7- Clasifica os instrumentos por familias: vento, corda e percusión.	5%	Rexistro proba escrita
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL		50%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA	1- Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA CSC	2- Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con ou sen acompañamento.	10%	Rexistro expresión instrumental
CAA CSC	3- Analiza a interpretación e valora o resultado, mostrando interés por mellorar.	5%	Rexistro observación en clase
CSC	4- Mostra respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	5%	Rexistro observación en clase
CAA CCEC	5- Coñece as figuras e silencios e completa compases.	10%	Rexistro proba escrita
CAA CCEC	6-Coñece e utiliza correctamente a duración das figuras e silencios dados.	10%	Rexistro proba escrita
CCEC CAA CSIEE	7- Constrúe algún instrumento orixinal ou similar a un existente	5%	Rexistro traballo instrumental
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA		20%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC	1- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC	2- inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha	5%	Rexistro expresión

CAA CMCCT	obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.		corporal
CCEC CAA	3- Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	4- Reproduce e disfruta interpretando danzas tradicionais galegas de outras culturas.	5%	Rexistro observación en clase
2º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CAA CCEC	1- Identifica os diferentes matices en sons e melodías.	2%	Rexistro observación en clase
CCL CCEC	2- Manifesta as sensacións, impresións e sentimentos que provoca a audición dunha peza musical.	3%	Rexistro observación en clase
CSC	3- Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	5%	Rexistro observación en clase
CCL CCEC	4- Distingue e clasifica os diferentes instrumentos da orquestra sinfónica e distintas agrupacións.	5%	Proba escrita
CCEC CMCCT	5- Identifica , clasifica e completa os compases traballados.	5%	Proba escrita
CAA CCEC	6- Analiza partituras e diversas audicións.	5%	Caderno
CAA CCEC	7- Clasifica os instrumentos por familias: vento, corda e percusión.	5%	Proba escrita
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL		50%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN

CCEC CAA	1- Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA CSC	2- Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con ou sen acompañamento.	10%	Rexistro expresión instrumental
CAA CSC	3- Analiza a interpretación e valora o resultado, mostrando interese por mellorar.	5%	Rexistro observación en clase
CSC	4- Mostra respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	5%	Rexistro observación en clase
CAA CCEC	5- Coñece as figuras e silencios e ordena melodías.	10%	Rexistro proba escrita
CAA CCEC	6-Coñece e utiliza correctamente a duración das figuras e silencios dados.	10%	Rexistro proba escrita
CCEC CAA CSIEE	7- Constrúe algún instrumento orixinal ou similar a un existente	5%	Rexistro traballo instrumental
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA		20%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC	1- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CAA CMCCT	2- inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CAA	3- Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	4- Reproduce e disfruta interpretando danzas tradicionais galegas de outras culturas.	5%	Rexistro observación en clase

3º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CAA CCEC	1- Identifica os diferentes matices en sons e melodías.	2%	Rexistro observación en clase
CAA CCEC	2- Identifica fragmentos musicais e relaciónaos coa escena axeitada.	3%	Rexistro observación en clase
CSC	3- Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	5%	Rexistro observación en clase
CCL CCEC	4- Distingue e clasifica os diferentes instrumentos de tecla.	5%	Rexistro proba escrita
CCEC CMCCT	5- Identifica , clasifica e completa os compases traballados.	5%	Rexistro proba escrita
CAA CCEC	6- Analiza partituras e diversas audicións.	5%	Caderno
CAA CCEC	7- Clasifica os instrumentos por familias: vento, corda e percusión.	5%	Rexistro proba escrita
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL		50%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA	1- Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	5%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA CSC	2- Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con ou sen acompañamento.	10%	Rexistro expresión instrumental
CAA	3- Analiza a interpretación e valora o resultado, mostrando interés por mellorar.	5%	Rexistro observación en

CSC			clase
CSC	4- Mostra respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	5%	Rexistro observación en clase
CAA CCEC	5- Coñece as figuras e silencios e coloca ritmos a cancións.	10%	Rexistro proba escrita
CAA CCEC	6-Coñece e utiliza correctamente puntos e ligaduras de unión	10%	Rexistro proba escrita
CCEC CAA	7- Crea unha peza musical sinxela a partir da selección, a combinación e a organización dunha serie de elementos dados previamente, coñecidos ou manexadosl.	5%	Rexistro traballo instrumental
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA		20%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC	1- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CAA CMCCT	2- inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CAA	3- Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	4- Reproduce e disfruta interpretando danzas tradicionais galegas de outras culturas.	5%	Rexistro observación en clase

RECURSOS DIDÁCTICOS

Suxerimos o uso dos materiais seguintes:

- . Recursos fotocopiabes da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e de ampliación e o rexistro de avaliación.
- . Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:

- . Equipo de música con lector de CD audio.
- . Instrumentos de percusión.
- . Xogos, ringleiras e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE E INCLUSIÓN

Descrición do grupo despois da avaliación inicial

Número de alumnos:

Funcionamento do grupo (falan moito, cambian con facilidade de actividade...):

Que fortalezas identificas no grupo en canto ao desenvolvemento de obxectivos curriculares?

Que necesidades identificas e como as vas abordar? (*Planificación de estratexias metodolóxicas, xestión de aula, estratexias de seguimento da eficacia de medidas...*)

Que fortalezas identificas no grupo en canto a aspectos competenciais?

Necesidades individuais

Cales son os alumnos que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe? (*Ter en conta os alumnos con necesidades educativas, con altas capacidades, e outras con necesidades non diagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar...*).

Que medidas organizativas vas adoptar? (*Planificación de reforzos, situación de espazos, xestión de tempos grupais para favorecer a intervención individual*).

Que medidas curriculares vas adoptar? Que recursos vas empregar?

Que modelo de seguimento vas utilizar con cada un deles?

Cada canto e como vas avaliar os seus progresos?

AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Neste apartado pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e o desenvolvemento de programación didáctica. Para iso, ao finalizar cada unidade didáctica propónse unha secuencia de preguntas que permitan ao docente avaliar o funcionamento do programado na aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

De igual modo propoñemos unha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto, pódese realizar ao final de cada trimestre para recoller as melloras no seguinte.

ASPECTOS A AVALIAR	A DESTACAR...	A MELLORAR...	PROPOSTAS DE MELLORA PERSOAL
Temporalización das unidades didácticas			
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos na unidade			
Descritores e desempeños competenciais			
Realización de tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Portfolio de evidencias dos estándares de aprendizaxe			

Atención á diversidade			
------------------------	--	--	--

Unidade 1

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

O sancristán de Coímbra

Descrición da unidade

Unha canción doutro país que presenta un marco indispensable para a escoita atenta. Só así se pode apreciar esa música como unha arte que está viva e que ten grandes semellanzas na lingua. Traballaremos a altura e duración dos sons e improvisaremos coas notas sol e re'. Unha vez máis como xa vimos no curso pasado profundizaremos na música tradicional de Galicia.

Temporalización:

Outubro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Apreciar o valor das linguas na música.
- Interpretar con frauta doce, PAI e láminas diversas cancións.
- Improvisamos coas notas sol e re'..
- Coñecemos a altura e a duración dos sons.
- Integrar o acompañamento con instrumentos de percusión nunha audición activa.
- Coñecer a música tradicional en Galicia.
- Recoñecer auditivamente na audición os instrumentos que destacan nela.
- Realización de coreografía na Danza dos sete saltos.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none">• Identificación na duración dos sons.• Identificación na altura dos sons.• Audición: Marcha turca das ruínas de Atenas de L. V. Beethoven.	<ol style="list-style-type: none">1. Diferenciar a duración dos sons.2. Identificar a altura dos sons.3. Gozar coa audición de obras musicais clásicas.	<ol style="list-style-type: none">1.1. Distingue en exemplos da duración dos sons.2.1. Identifica a altura dos sons.3.1. Acompaña a audición activa respectando o pulso e seguindo a partitura que lle corresponde.
	Música, cultura e	<ol style="list-style-type: none">4. Valorar a	<ol style="list-style-type: none">4.1. Le e responde

	<p>sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> • A música tradicional en Galicia.. • Compositor: L.V. Beethoven. • Música e movemento: <i>Danza dos sete saltos.</i> 	<p>contribución musical dos grandes compositores.</p> <p>5. Coñecer exemplos de obras variadas relacionadas co patrimonio musical tradicional.</p> <p>6. Valorar as manifestacións artísticas doutras culturas.</p>	<p>correctamente a cuestións sobre a lectura de <i>Narciso e Eco.</i></p> <p>5.1. Coñece a figura do compositor L.V. Beethoven.</p> <p>6.1. Participa activamente na interpretación dunha canción.</p>
INTERPRETACIÓN MUSICAL	<p>A voz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>O sancristán de Coímbra.</i> • Improvisar coas notas sol e re'. 	<p>7. Cantar, de forma expresiva, as cancións propostas.</p> <p>8. Interiorizar as notas musicais sol e re'..</p>	<p>7.1. Participa no canto colectivo, seguindo as recomendacións básicas da entoación.</p> <p>8.1. Crear melodías coas notas sol e re'.</p>
	<p>Os instrumentos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretar con frauta Do ritmo á frauta, Silencio, escóitase, Sol, La, Si, Do e Hot cross buns ademais de interpretar xunto con láminas e PAI A volta ao cole. 	<p>9. Seguir o pulso das cancións a interpretar con frauta.</p> <p>10. Interpretar cancións coa frauta doce e instrumentos de láminas e PAI.</p>	<p>9.1. Acompaña con instrumentos a audición activa, seguindo a partitura que lle corresponde.</p> <p>10.1. Mostra interese nas diversas actividades colectivas de interpretación instrumental.</p>
	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> • A altura dos sons. • Principais figuras musicais e a súa duración. • A notación musical. • As notas sol e re'. 	<p>11. Coñecer os elementos básicos da notación musical.</p> <p>12. Recoñecer as mensaxes musicais con diversas grafías convencionais e non convencionais.</p>	<p>11.1. Completa actividades de escritura e discriminación das figuras branca, negra, corcheas, semicorcheas e silencio de branca e de negra.</p> <p>11.2. Coñece e transcribe a grafía da clave e o pentagrama.</p> <p>12.1. Le e interpreta mensaxes musicais sinxelas con grafías convencionais.</p>

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">MOVEMENTO E DANZA</p>	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Danza dos sete saltos. 	<p>13. Adecuar o movemento do corpo ao pulso da música dunha audición, como experiencia de expresión corporal.</p>	<p>13.1. Participa na audición activa seguindo o pulso nos desprazamentos e reaccionando a cada unha das partes da música.</p>
--	--	--	--

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Distingue a música tradicional de Galicia do resto da música.	• Actividade auditiva de música tradicional en Galicia. (LA)
2.1. Identificar a altura dos sons en esquemas melódicos.	• Ficha de identificación da altura dos sons. (LA)
3.1. Identificar a duración dos sons en esquemas melódicos.	• Ficha de identificación da duración dos sons. (LA)
4.1. Clasificar de maneira tradicional os instrumentos.	• Actividade de clasificación de instrumentos. (LA)
5.1. Coñece a figura do compositor L.V. Beethoven a través dunha das súas obras.	• Lectura e busca de información de sobre a figura de L.V. Beethoven. (LA e PD)
6.1. Participa activamente na interpretación da canción da unidade O sanxristán de Coímbra.	• Memorización e interpretación do texto dunha canción. (LA)
7.1. Participa no canto colectivo, seguindo as recomendacións básicas da entoación.	• Actitude activa na escoita e interpretación das cancións da unidade. (LA)
8.1. Improvisa por escrito e en láminas coas notas sol e re'.	• Improvisación por escrito e en láminas coas notas sol e re'. (LA)
9.1. Acompaña con instrumentos a audición activa, seguindo a partitura que lle corresponde.	• Interpretación dun ostinato rítmico para unha das partes da <i>Cabalería lixeira</i> de Suppe. (LA)
10.1. Mostra interese nas diversas actividades colectivas de interpretación instrumental.	• Actitude de interese en coñecer o uso correcto dos instrumentos. (LA)
11.1. Completa actividades de escritura e discriminación das figuras e silencios dados ata agora.	• Actividades de discriminación e escritura das figuras e silencios dados. (LA e RF)

12.2. Interpreta con frauta doce varias melodías como Do ritmo á frauta, Silencio, escóitase,... e con PAI e láminas como acompañamento A volta ao cole.	<ul style="list-style-type: none"> Fichas de preescritura musical. (LA)
13.1. Realiza con movementos coordinados a Danza dos sete saltos.	<ul style="list-style-type: none"> Realización da Danza dos sete saltos. (LA)
14.1. Participa na audición activa seguindo o pulso nos desprazamentos e reaccionando a cada unha das partes da música.	<ul style="list-style-type: none"> Páxina de seguimento de audición, con papeis ben diferenciados para cada un dos dous grupos que a interpretan. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Le e capta as ideas principais dun texto mitolóxico de <i>Narciso e Eco</i> .
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Aplica o valor das figuras en relación co pulso para completar un compás.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.

	escola.	
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta a diferenza de capacidades que pode presentar cada un dos demais individuos do grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos compositores ao enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Emprega o sentido artístico para as tarefas individuais encomendadas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Identificamos a altura dos sons en esquemas melódicos. (LA)
- Identificamos a duración dos sons en esquemas melódicos. (LA)
- Escoitamos a música tradicional en Galicia. (LA)
- Escoitamos *Marcha turca das ruínas de Atenas de L.V. Beethoven*. (LA e PD)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos e disfrutamos coa música tradicional en Galicia.(LA)
- Coñecemos a figura do compositor L.V. Beethoven, a través dunha das súas creacións. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Interpretamos a canción: *O sancristán de Coímbra*.(LA)
- Marcamos o pulso con percusión corporal en diferentes cancións. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- *• Clasificamos de forma tradicional os instrumentos e interpretamos pequenas cancións coa fruta doce e láminas e PAI. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Realizamos actividades de afianzamento do pulso musical. (LA)
- Coñecemos o valor das principais figuras musicais e a súa duración. (LA)
- Coñecemos a duración dos sons en esquemas melódicos.(LA)

- Improvisamos coas notas sol e re'. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Acompañamentos con percusión corporal. (LA)
- Participamos na interpretación da *Danza dos sete saltos*. (LA e PD)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Partimos da idea de que a música forma parte da realidade do neno. Non se trata tanto de educar para aprender música, senón de educar a través da música. Contribúe ao desenvolvemento das demais intelixencias múltiples, sempre desde unha metodoloxía activa, na que o profesor cede o protagonismo ao alumno, axudándolle a descubrir por si mesmo o pracer de sentir a música, desde a palabra, o ritmo, o movemento e a instrumentación.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiados.
- Uso das tics, aula virtual e páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 2

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Os tres Reis Magos

Descrición da unidade

Destacamos nesta unidade a presenza de danzas binarias e ternarias así como coñeceremos as voces e distintos estilos musicais. Seguiremos coa improvisación aínda que neste caso sexa con percusión e fruta. Identificaremos esquemas rítmicos e diferenciaremos compases. Tamén seguiremos avanzando na interpretación musical con fruta doce coas recomendacións básicas para ir asimilando a técnica elemental de interpretación.

Temporalización:

Novembro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Percibir a diferenza de altura das diferentes notas da escala e os compases.
- Interpretar unha partitura con percusión corporal e PAI.
- Interiorizar o ritmo binario e ternario para poder recoñecer auditivamente danzas binarias e ternarias.
- Integrar o acompañamento con instrumentos de percusión nunha audición activa.
- Interpretar sinxelas melodías de fruta e PAI.
- Improvisar con percusión e fruta.
- Lembrar o compás binario e ternario e a súa representación gráfica no pentagrama.
- Observar as recomendacións que deben cumprirse coas distintas partes do corpo que interveñen para obter un bo son coa fruta.
- Participar nunha danza popular seguindo o pulso e reaccionando a cada unha das partes da música.
- Disfrutar cun xogo musical como pasatempos ao final da unidade.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none">• As voces segundo a súa altura.• Audición: Marcha (O Crebanoces) de	<ol style="list-style-type: none">1. Percibir a diferenza das voces segundo a súa altura.2. Respetar a norma da escoita.	<ol style="list-style-type: none">1.1. Distingue a diferenza de altura nas voces.2.1. Coñece, entende e observa as normas

	Thaikovsky.	3. Analizar a organización de obras musicais sinxelas e gozar cunha participación activa na audición.	de comportamento en audicións e representacións musicais. 3.1. Acompaña a audición activa respectando o pulso e seguindo a partitura que lle corresponde.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • As voces e os estilos musicais na música galega. • Danzas binarias e ternarias. 	4. Coñecer exemplos de voces e estilos musicais da nosa música galega e valorar o patrimonio musical. 5. Coñecer danzas binarias e ternarias.	4.1. Coñece e diferencia as voces e estilos musicais da música galega. 4.2. Coñece a figura do compositor Thaikovsky e Johan Strauss. 5.1. Participa activamente na escoita levando o pulso nas danzas binarias e ternarias.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Os tres Reis Magos.</i> - <i>Popurrí navideño.</i> • Xogo musical. 	6. Cantar, de forma expresiva, as cancións propostas. 7. Entoar unha canción interiorizando grupos de pulsos e destacando o primeiro como o máis forte, para recoñecer o compás binario. 8. Participar con interese no xogo musical.	6.1. Participa no canto colectivo, seguindo as recomendacións básicas da entoación. 7.1. Segue o pulso e percibe o compás binario coa interpretación dunha canción coñecida, mentres bota unha pelota de tenis. 8.1. Participa con interese no xogo musical.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • Interpretación musical con percusión corporal e PAI. • Frauta: <i>Jingle Bells</i>, <i>Deus nun pendello e Unha tarde na neve.</i>(SI). 	9. Seguir o pulso con percusión corporal e PAI nas actividades que o requiren. 10. Integrar o acompañamento con instrumentos de percusión nunha audición activa. 11. Interpretar	9.1. Acompaña con percusión corporal e PAI a audición activa, seguindo a partitura que lle corresponde. 10.1. Mostra interese nas diversas actividades colectivas de interpretación

		pequenas cancións con fruta e PAI.	instrumental. 11.1. Obtén un bo son coa fruta ao interpretar pequenas cancións.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> • A escala e o nome das notas. • Pulso e compás. • Os compases. 	12. Coñecer o nome das notas musicais e o lugar que ocupan no pentagrama. 13. Separar correctamente os compases. 14. Ler e interpretar, seguindo o pulso, mensaxes musicais sinxelas con grafías convencionais.	12.1. Coñece o nome das notas musicais e o lugar que ocupan no pentagrama. 13.1. Divide correctamente os compases. 14.1. Le e interpreta unha partitura de acompañamento instrumental para unha danza, seguindo o pulso.
MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> • Interpretación musical con percusión corporal. • Danza en grupo: <i>Popurrí navideño</i>. 	15. Interpretar unha partitura con percusión corporal. 16. Participar nunha danza popular seguindo o pulso e reaccionando a cada unha das partes da música.	15.1. Mostra na interpretación con percusión corporal. 16.1. Participa nunha danza popular seguindo o pulso nos desprazamentos e reaccionando a cada unha das partes da música.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Distingue a diferenza de voces e estilos musicais.	• Actividades de identificación de voces e estilos musicais. (LA)

2.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	<ul style="list-style-type: none"> • Audición activa de Gounod e danza holandesa. (LA)
3.1. Acompaña a audición activa respectando o pulso e seguindo a partitura que lle corresponde.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de lectura e interpretación de esquema rítmico para acompañar a audición. (LA)
4.1. Interpreta unha partitura con percusión corporal e PAI.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de interpretación musical con percusión corporal e PAI. (LA)
4.3. Coñece a figura dos compositores Johan Strauss e Thaikovsky.	<ul style="list-style-type: none"> • Escrita activa dunha das súas obras. (LA)
5.1. Participa activamente na interpretación dun popurrí navideño	<ul style="list-style-type: none"> • Memorización e interpretación dun popurrí navideño. (LA)
6.1. Participa no canto colectivo, seguindo as recomendacións básicas da entoación.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude activa na escucha e interpretación das cancións da unidade. (LA)
7.1. Improvisa con percusión e fruta.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de improvisación con percusión e fruta. (LA)
8.1. Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos con e sen acompañamento.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación dunha canción do xénero musical e dun vilancico peruano. (LA)
9.1. Acompaña con instrumentos a audición activa.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de acompañamento instrumental na audición Marcha (O Crebanoces). (LA)
10.1. Mostra interese nas diversas actividades colectivas de interpretación instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de atención á persoa que dirixe para contribuír á calidade interpretativa. (LA)
11.1. Obtén un bo son coa fruta ao interpretar pequenas cancións.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de interpretación de pequenas cancións para fruta: Jingle Bells, Deus nun pendello e Unha tarde na neve.(LA)
12.1. Coñece o nome das notas musicais e o lugar que ocupan no pentagrama.	<ul style="list-style-type: none"> • Fichas de escritura musical: nome das notas e lugar que ocupan no pentagrama. (LA)
13.1. Recoñece e separa correctamente os compases.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades para traballar os compases. (LA)
14.1. Interpretar cantando e bailando un Popurrí navideño.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de interpretación cantando e bailando dun Popurrí navideño.(LA)
15.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para obter un bo son coa fruta mediante o control corporal.	<ul style="list-style-type: none"> • Páxina de lectura comprensiva de recomendacións básicas para obter un son de calidade na fruta. (PD)
16.1. Participa nunha danza popular	<ul style="list-style-type: none"> • Páxina de coreografía e estrutura da

seguindo o pulso nos desprazamentos e reaccionando a cada unha das partes da música.	danza. (PD)
--	-------------

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Le e capta as ideas principais do relato o <i>frautista de Hamelin</i> .
	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Pon atención ás explicacións do profesor coas recomendacións para a técnica de frauta.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Aplica o valor das figuras en relación co pulso para completar un compás.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Xestionar os recursos e motivacións persoais en favor da aprendizaxe.	Mostra interese por superar novos retos na experiencia artística.
	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta a diferenza de capacidades que pode presentar cada un dos demais individuos do grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no	Valora a achega artística dos compositores ao

<i>culturais.</i>	cotián.	enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Emprega o sentido artístico para as tarefas individuais encomendadas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (A) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos a diferenza entre voces e estilos musicais. (LA)
- Escoitamos: Marcha Radeztky e Marcha (O Crebanoces). (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos dous compositores a través das súas obras: Johann Strauss e Thaikovsky. (LA)
- Coñecemos danzas binarias e ternarias.(LA)
- Coñecemos os diferentes estilos musicais. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Interpretamos cancións: *Os tres reis Magos e Popurrí navideño.* (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Participamos con percusión corporal e PAI nunha interpretación musical.(LA)
- Interpretamos con frauta: *Jingle Bells, Deus nun pendello e Unha tarde na neve.*(LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Coñecemos o nome das sete notas musicais e a orde que seguen na escala. (LA)
- Descubrimos e practicamos a separación de compases. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Coñecemos e practicamos de forma correcta o control postural e a respiración para a interpretación con frauta doce. (LA)
- Participamos con percusión corporal en interpretación musical e tamén nunha danza en grupo: Popurrí navideño. (LA)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

A educación musical é unha área de Educación artística que, desde unha metodoloxía activa, converte o alumno en verdadeiro protagonista. A achega ao desenvolvemento das demais intelixencias múltiples supón unha contribución máis que notable. A participación e o protagonismo do alumno para producir as súas propias creacións artísticas é fundamental. Poder desenvolver durante a súa etapa escolar todas as súas capacidades mediante o desfrute de toda esta experiencia artística supón un vento a favor na súa formación que, de forma especial, ofrece a música.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiados.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 3

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos

3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Canta a galiña

Descrición da unidade

Comezaremos cunha canción moi cercana onde a protagonista vai ser a galiña e con ela valorarán todo o que podemos conseguir facer a través do que nos proporciona que é o ovo. Seguiremos a traballar a dramatización e achegarémonos de novo á música folk galega, grupos tradicionais e grupos folk. Esperamos que siga habendo ese gusto pola interpretación coa fruta doce, ao igual que gozan da escoita atenta, a interpretación de cancións, danzas e acompañamentos instrumentais.

Temporalización:

Xaneiro Febrei

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Utilizar o corpo como medio para describir a estrutura do fragmento seleccionado dunha audición.
- Coñecer instrumentos da música folk galega, así como grupos tradicionais e grupos folk.
- Coñecer os termos de velocidade e identificar ésta en diferentes fragmentos musicais.
- Integrar o acompañamento con instrumentos de percusión nunha audición activa.
- Coñecer e aplicar as notas mi,fa, sol e la ao ritmo para preparar unha melodía.
- *• Coñecer e interpretar pequenas pezas musicais con fruta, voz e láminas.
- *• Interpretar unha pequena canción con fruta, PAI e láminas.
- Controlar corporalmente a articulación e a dixitación para obter un bo son coa fruta.
- Participar nunha danza popular, seguindo o pulso e reaccionando a cada unha das partes da música.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> • Audición: <i>Schawanda The Baggiper de Jaromír Weinberger.</i> • As voces humanas e agrupacións vocais. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respeitar a norma da escoita. 2. Utilizar o corpo como medio para describir a estrutura do fragmento seleccionado dunha audición. 3. Identificar as voces humanas e agrupacións vocais. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento en audicións e representacións musicais. 2.1. Acompaña a audición con desprazamentos corporais axustados á estrutura do fragmento seleccionado. 3.1. Identifica voces humanas e agrupacións vocais.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • As voces humanas e agrupacións vocais. • Grupos tradicionais e grupos de folk. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Coñecer as distintas voces humanas e as agrupacións vocais. 5. Valorar as manifestacións artísticas galegas como a música folk e grupos. 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Identifica as voces humanas e distintas agrupacións vocais. 5.1. Valora a música folk galega e tamén os grupos tradicionais e de folk.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Canta a galiña.</i> - <i>Unha vella tiña un can.</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Cantar, de forma expresiva, as cancións propostas. 7. Coñecer e interpretar cancións de distintos lugares, épocas e estilos con e sen acompañamento. 	<ol style="list-style-type: none"> 6.1. Participa no canto colectivo, seguindo as recomendacións básicas da entoación. 7.1. Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos con e sen acompañamento.
	Os instrumentos	<ol style="list-style-type: none"> 8. Integrar o 	<ol style="list-style-type: none"> 8.1. Mostra interese nas

	<ul style="list-style-type: none"> • A fruta doce. • Instrumentos na música folk galega. • Cancións para fruta, voz e láminas e canción para fruta, PAI e láminas. • Fruta: <i>Se che traba a donicela e Canción chinesa.</i> 	<p>acompañamento con instrumentos de percusión nunha audición activa.</p> <p>9. Coñecer e interpretar cancións con fruta, voz e láminas.</p> <p>10. Coñecer ou interpretar pequenas cancións coa fruta e instrumentos de acompañamento.</p>	<p>diversas actividades colectivas de interpretación instrumental.</p> <p>9.1. Interpreta sinxelas melodías con fruta, voz e láminas.</p> <p>10.1. Interpreta pequenas cancións coa fruta e instrumentos de acompañamento.</p>
	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> • Os signos de repetición. • O tempo musical. 	<p>11. Coñecer os signos de repetición.</p> <p>12. Identificar os termos de velocidade segundo o tempo musical de cada fragmento musical.</p> <p>13. Ler e interpretar, seguindo o pulso, mensaxes musicais sinxelas con grafías convencionais.</p>	<p>11.1. Coñece os signos de repetición.</p> <p>12.1. Identifica os termos de velocidade de diferentes fragmentos musicais.</p> <p>13.1. Le e interpreta unha partitura de acompañamento instrumental, seguindo o pulso nas actividades que o requiren.</p>
MOVIMENTO E DANZA	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Articulación e dixitación para a interpretación con fruta doce. • Movemento e danza: Tendei las redes. • Dramatización: Unha vella tiña un can. 	<p>14. Controlar corporalmente a articulación e a dixitación para obter un bo son coa fruta.</p> <p>15. Participar nunha danza popular seguindo o pulso e reaccionando a cada unha das partes da música.</p>	<p>14.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para obter un bo son coa fruta mediante o control corporal.</p> <p>15.1. Participa nunha danza seguindo o pulso e axustando os desprazamentos corporais á estrutura da peza musical.</p>

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles

evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	<ul style="list-style-type: none"> • Respecta o silencio durante a audición. (LA)
2.1. Acompaña a audición con pequena percusión.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de audición e danza Tendei las redes e Schawanda The Bagpiper. (LA)
3.1. Coñecer os instrumentos na música folk galega así como grupos tradicionais e grupos folk.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de escoita e identificación de instrumentos da música folk galega. (LA)
4.1. Preparar unha melodía aplicando as notas mi, fa, sol e la ao ritmo.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de creación musical aplicando as notas mi, fa, sol e la ao ritmo. (LA)
5.1. Identifica voces humanas e agrupacións vocais.	<ul style="list-style-type: none"> • Identificación das voces humanas e agrupacións vocais. (LA)
6.1. Participa no canto colectivo, seguindo as recomendacións básicas da entoación.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de participación activa na escoita e interpretación das cancións da unidade. (LA)
7.1. Coñece e interpreta cancións coa frauta, voz e láminas.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de cancións coa frauta, voz e láminas. (LA)
8.1. Mostra interese nas diversas actividades colectivas de interpretación instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de interese na interpretación instrumental colectiva dunha peza de frauta.
9.1. Interpreta sinxelas melodías con frauta, PAI e láminas.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de sinxelas melodías con frauta, PAI e láminas. (LA)
10.1. Obtén un bo son coa frauta ao interpretar as pequenas cancións con frauta.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de interese en coñecer o uso correcto dos instrumentos. (LA)
11.1. Realiza movemento e danza cunha pequena canción acompañándoa tamén con pequena percusión.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de movemento e danza e pequena percusión.(LA)
12.1. Le e crea mensaxes sonoras con grafía non convencional para interpretar a duración do son aplicándoa á articulación na	<ul style="list-style-type: none"> • Fichas de prescrición musical para practicar a articulación na frauta. (LA)

fruta.	
13.1. Le e interpreta unha partitura de acompañamento instrumental, seguindo o pulso nas actividades que o requiren.	<ul style="list-style-type: none"> Lectura de sinxelos deseños rítmicos e melódicos. (LA)
14.1. Participa na audición activa seguindo o pulso nos desprazamentos e reaccionando a cada unha das partes da música.	<ul style="list-style-type: none"> Páxina de seguimento da estrutura de audición, cos movementos de cada integrante das parellas. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Le e capta as ideas principais dun texto mitolóxico: <i>Frauta de Pan</i> .
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Aplica o valor das figuras en relación co pulso para completar un compás.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa	Acepta a diferenza de capacidades que pode

	en ámbitos de participación establecidos.	presentar cada un dos demais individuos do grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demuestra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos compositores ao enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Emprega o sentido artístico para as tarefas individuais encomendadas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (A) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos: *Schawanda The Bagpiper*. (LA)
- Identificamos de forma auditiva voces humanas e agrupacións vocais. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos as agrupacións humanas de voces. (LA)
- Coñecemos os grupos tradicionais e grupos folk. (LA e RF)

Tarefa 3: A voz

- Cantamos e dramatizamos Unha vella tiña un can. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Acompañamos pequenas cancións con pequena percusión. (LA)
- Coñecemos os instrumentos na música folk galega. (LA)
- Lemos e practicamos exercicios de articulación coa fruta. (LA)
- Interpretamos na fruta: *Se che traba a donicela (con voz e láminas) e Canción chinesa (con PAI e láminas)*. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Identificamos termos de velocidade en distintos fragmentos musicais. (LA)
- Coñecemos os signos de repetición. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Practicamos a correcta articulación e dicitación na fruta doce. (LA)
- Movemento e danza en Tendei las redes. (LA)
- Participamos na canción e dramatización Unha vella tiña un can. (LA e PD)

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Debemos favorecer a produción artística musical, xa que facilita a plena integración dos alumnos. O feito de que educación artística non estea suxeita a códigos pechados, axuda a que cada neno se exprese libremente e que, sen depender de ningunha uniformidade, poida gozar da súa propia experiencia artística, seguindo o seu propio ritmo de aprendizaxe. A nós quédanos deseñar e programar os proxectos artísticos, coidadosamente seleccionados, para que el se sinta protagonista.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñanzas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?

- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 4

1. Presentación da unidade

2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Popurrí

Descrición da unidade

O centro desta unidade van a ser os contos clásicos, e esta canción fai un pequeno percorrido por eles. Outro conto que lembraremos nesta unidade é o de Pedro e o lobo, e relacionado con este poema sinfónico achegarémonos tamén aos instrumentos da orquestra sinfónica. Esta temática vén incorporada en varias das actividades e favorece a motivación para a rica e variada experiencia artística que nos espera nas actividades relacionada con cancións e pezas instrumentais.

Temporalización:

Febreiro Marz

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Percibir o pulso e a estrutura dunha audición participando de forma activa e utilizando instrumentos.
- Coñecemos o matiz na música e os seus términos.
- Coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e valorar o patrimonio histórico musical.
- Coñecer e interpretar cancións de distintos lugares, épocas e estilos con e sen acompañamento corporal ou instrumental.
- Coñecemos os instrumentos da oquestra sinfónica e pequenas agrupacións de instrumentos.
- *• Coñecer e interpretar pezas musicais con fruta, PAI e láminas.
- *• Coñecer e interpretar pezas musicais con fruta, percusión corporal e láminas.
- Interpretar mensaxes sonoras con grafía non convencional para acompañar algunha pasaxe de maior dificultade nunha audición activa.
- Controlar corporalmente a articulación e a dixitación para obter un bo son coa fruta.
- Adquirir as capacidades expresivas que ofrece a interpretación dunha danza.
- Gozar da interpretación dunha danza cortesana e valorar a súa achega ao patrimonio e á interacción social.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> • Audición: El abanico de Alfredo Javaloyes. • Recoñecemento de pequenas agrupacións de instrumentos e de timbres de instrumentos. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Percibir o pulso e a estrutura dun fragmento seleccionado dunha audición para participar de forma activa, utilizando instrumentos. 2. Identificar pequenas agrupacións de instrumentos e de timbres de instrumentos. 3. Respetar a norma da escoita. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Segue o pulso e a estrutura dun fragmento seleccionado dunha audición mediante a participación activa, utilizando instrumentos. 2.1. Descubre e coñece pequenas agrupacións de instrumentos. 3.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • Pequenas agrupacións instrumentais. • Poema sinfónico: Pedro e o lobo de Prokofiev. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Coñecer as distintas agrupacións instrumentais. 5. Valorar as diferentes manifestacións artísticas. 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Coñece as distintas agrupacións de instrumentos. 4.2. Le e identifica os personaxes do conto co timbre dos instrumentos que os representan. 4.3. Coñece a figura do compositor Prokofiev. 4.4. Goza cunha das mostras da música do compositor Prokofiev. 5.1. Coñece a figura de Alfredo Javaloyes.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - Popurrí. • Entoación de notas de direrentes alturas. 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Entender a voz como instrumento e recurso expresivo partindo da canción e das súas posibilidades para crear ou improvisar. 7. Coñecer e 	<ol style="list-style-type: none"> 6.1. Expresa coa súa voz os diferentes parámetros do son estudados. 7.1. Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos con

		interpretar cancións de distintos lugares, épocas e estilos con e sen acompañamento corporal ou instrumental.	e sen acompañamento corporal ou instrumental.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • Interpretación musical con fraua, PAI e láminas e percusión corporal e láminas. • Frauta: Dialogamos coa nota mi, Eu non sei e Polca, a bailar. 	8. Aplica os coñecementos de linguaxe musical á interpretación vocal, percusión corporal e instrumental de sinxelas composicións musicais. 9. Coñecer e interpretar distintas pezas de frauta.	8.1. Interpreta partituras de sinxelas composicións con acompañamento instrumental e corporal. 9.1. Obtén un bo son coa frauta ao interpretar diferentes pezas musicais.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> • O matiz. • A corchea e a semicorchea. • Partituras convencionais e non convencionais. 	10. Coñecer o compás cuaternario e a súa representación gráfica no pentagrama. 11. Interpretar mensaxes sonoras con grafía non convencional para acompañar algunha pasaxe de maior dificultade nunha audición activa. 12. Ler e interpretar, seguindo o pulso, mensaxes musicais sinxelas con grafías convencionais.	10.1. Coñece a representación gráfica do compás cuaternario ao principio do pentagrama. 11.1. Le mensaxes sonoras con grafía non convencional para interpretar a duración do son. 12.1. Le e interpreta unha partitura de acompañamento corporal ou instrumental, seguindo o pulso nas actividades que o requiren.

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">MOVIMENTO E DANZA</p>	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretación musical con percusión corporal. • Danza: Danza dos mirlitóns. . 	<p>13. Controlar corporalmente a articulación e a dicitación para obter un bo son coa fruta.</p> <p>14. Adquirir as capacidades expresivas que ofrece unha danza renacentista, valorando a súa achega ao patrimonio e gozando da súa interpretación e interacción social.</p>	<p>13.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para obter un bo son coa fruta mediante o control corporal.</p> <p>14.1. Coñece e interpreta e goza da danza proposta.</p>
--	---	---	---

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (A) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Segue o pulso e a estrutura dun fragmento seleccionado dunha audición mediante a participación activa, utilizando instrumentos.	<ul style="list-style-type: none">• Audición activa: El abanico. (LA)
2.1. Coñece os instrumentos que forman parte da orquestra sinfónica.	<ul style="list-style-type: none">• Actividade de identificación dos instrumentos que compoñen a orquestra sinfónica. (LA)
3.1. Coñece, entende e observa as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	<ul style="list-style-type: none">• Actitude de respectuoso silencio durante as audicións. (LA)
4.1. Coñece e debuxa correctamente corcheas e semicorcheas.	<ul style="list-style-type: none">• Ficha de corcheas e semicorcheas. (LA)
4.2. Realiza unha creación musical cos matices da nosa orquestra de ruídos.	<ul style="list-style-type: none">• Actividade de creación musical cos matices da nosa orquestra de ruídos. (LA)
4.3. Coñece a figura dos compositores Prokofiev e Alfredo Javalayes e relaciónaos con polo menos unha obra.	<ul style="list-style-type: none">• Lectura e busca de información de sobre as figuras de Prokofiev e Alfredo Javaloyes. (LA e PD)
4.4. Coñece pequenas agrupacións de instrumentos (rondalla, tunas,...).	<ul style="list-style-type: none">• Identificación de pequenas agrupacións de instrumentos. (LA e PD)
5.1. Coñece un poema sinfónico, Pedro e o lobo e identifica os timbres cos personaxes.	<ul style="list-style-type: none">• Ficha de identificación de timbres cos personaxes do conto Pedro e o Lobo (LA e PD)
6.1. Expresa coa súa voz os diferentes parámetros do son estudados.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades de interpretación vocal. (LA)

7.1. Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos con e sen acompañamento corporal ou instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> • Canción con acompañamento do pulso mediante percusión corporal na parte instrumental. (LA)
8.1. Interpreta partituras de sinxelas composicións con acompañamento instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> • Partituras para pezas de fruta, audición activa e danza. (LA)
9.1. Obtén un bo son coa fruta ao interpretar pequenas pezas musicais.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de interese por obter un bo son coa fruta á hora da interpretación. (LA)
10.1. Interpreta con fruta, PAI e láminas Dialogamos coa nota mi e Eu non sei.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de interpretación con fruta, láminas e PAI.(LA)
11.1. Interpreta con fruta, percusión corporal e láminas Polca, a bailar.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de interpretación con fruta, láminas e percusión corporal. (LA)
12.1. Le e interpreta unha partitura de acompañamento corporal ou instrumental, seguindo o pulso nas actividades que o requiren.	<ul style="list-style-type: none"> • Partituras de actividades de canción, fruta e audición activa. (LA)
13.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para obter un bo son coa fruta mediante o control corporal.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de interese para conseguir o control corporal necesario para a interpretación de fruta. (LA)
14.1. Coñece e interpreta e goza da danza proposta.	<ul style="list-style-type: none"> • Páxina de seguimento da danza, (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Le e capta as ideas principais dun texto mitolóxico co relato de Eolo.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Aplica o valor das figuras en relación co pulso para completar un compás.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación	Utiliza o encerado para realizar actividades coma

	audiovisual para transmitir informacións diversas.	para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta a diferenza de capacidades que pode presentar cada un dos demais individuos do grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos compositores ao enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Emprega o sentido artístico para as tarefas individuais encomendadas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos : El abanico de Alfredo Javalayes, Danza dos mirilitóns e Pedro e o lobo de Prokofiev. (LA)
- Recoñecemos pequenas agrupacións de instrumentos (rondalla, tuna,...). (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos distintas agrupacións de instrumentos. (LA)

- Coñecemos o poema sinfónico Pedro e o lobo e o seu compositor Prokofiev. (LA e PD)
- Coñecemos a obra El abanico e ao seu compositor Alfredo Javalayes. (A)

Tarefa 3: A voz

- Participamos na interpretación da canción: Popurrí. (LA)
- Practicamos creacións musicais con matices da nosa orquestra de ruídos. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos ritmos con instrumentos de pequena percusión. (LA)
- Interpretamos con fruta, PAI e láminas: Dialogamos coa nota mi e Eu non sei e interpretamos con fruta, percusión corporal e láminas: Polca, a bailar.(LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Descubrimos o matiz e os seus términos.(LA)
- Coñecemos e debuxamos corcheas e semicorcheas. (LA e RF)

Tarefa 6: O corpo

- Interpretamos ritmos con percusión corporal. (LA)
- Participamos na interpretación colectiva da danza : Danza dos mirlitóns. (LA).

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

As modernas pedagogías musicais coinciden en que só con música se pode musicalizar o neno. Isto é o mesmo que dicir que, na medida que o alumno é o protagonista da experiencia artística e se sente como tal, se poden conseguir afianzar as ensinanzas que van permitilo desenvolver as intelixencias múltiples e descubrir eses talentos que poden estar latentes en cada un deles. É evidente que hai un principio básico: o emprego dunha metodoloxía activa que facilite a participación e que leve ao neno a involucrarse neste proceso.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:

- Equipo de música con lector de CD audio.
- Instrumentos de percusión.
- Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 5

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos

9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Maio das Mariñas

Descrición da unidade

A fetividade dos maios que se celebra na maior parte de Galicia vai ser unha fonte de inspiración para a creatividade sobre a realización dun maio, ademais da explosión de vida e cor que trae consigo, marca un dos momentos máis propicios para expresar con xogos e cancións a alegría infantil. Ese será o marco no que se inscriban boa parte das actividades que configuran toda a unidade. O clima lúdico no que desenvolvesen, ademais de axudar á adquisición de capacidades, favorecen o interese pola participación activa e contribúen a fortalecer os lazos de convivencia entre todos.

Temporalización:

Abril Maic

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar as ligaduras e puntos e transformando as ligaduras en puntos e os puntos en ligaduras.
- Distinguir auditivamente instrumentos de tecla.
- Coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e valorar o patrimonio histórico musical.
- Participar na interpretación de cancións de distintos lugares, épocas e estilos con ou sen acompañamento corporal ou instrumental.
- Aplicar os coñecementos de linguaxe musical á interpretación vocal e instrumental de sinxelas composicións musicais.
- Interpretar musicalmente rimas e trabalinguas.
- Coñecer e interpretar con acompañamento de láminas unha peza de frauta.
- Adquirir as capacidades expresivas e de desfrute que ofrecen as cancións e xogos tradicionais, valorando a súa achega ao patrimonio e ao grao de interacción social.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> • Audición: Danza del fuego fatuo de Manuel de Falla. • Instrumentos de teclas. • Identificación de música e espectáculos. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificar as calidades en sons da natureza, do ambiente e do contorno, tras a súa exploración auditiva. 2. Coñecer a importancia do mantemento dun medio acústico adecuado para a mellora da saúde e a convivencia. 3. Identificar auditivamente a diferenza que hai na música e espectáculos. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Toma conciencia dos sons que o rodean recoñecendo a súa natureza. 1.2. Recoñece a evocación de sons da natureza nunha audición. 2.1. Valora o silencio como necesario para a audición musical. 3.1. Relaciona a música segundo os espectáculos.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • A música e os espectáculos. • Compositor: Manuel de Falla. • A danza na zarzuela. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e valorar o patrimonio histórico musical. 5. Valorar as manifestacións artísticas doutros países e culturas. 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Relaciona a música cos diferentes espectáculos. 4.2. Coñece a figura do compositor Manuel de Falla e relaciónao, polo menos, cunha obra. 5.1. Participa activamente na interpretación dunha canción.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - Maio das Mariñas. - El patio de mi casa. • Rimas e trabalinguas. 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Coñecer as posibilidades sonoras e musicais da voz adecuando a respiración e postura corporal á interpretación vocal. 7. Participar na interpretación de rimas e trabalinguas. 	<ol style="list-style-type: none"> 6.1. Recoñece as posibilidades expresivas, sonoras e musicais da voz. 7.1. Participa na interpretación de rimas e trabalinguas.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • Instrumentos de teclas. 	<ol style="list-style-type: none"> 8. Aplicar os coñecementos de linguaxe musical á 	<ol style="list-style-type: none"> 8.1. Interpreta partituras de sinxelas composicións con

	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación con frauta: A nota RE, Sol e Lúa con frauta, PAI e láminas: Castelos medievais. 	<p>interpretación vocal e instrumental de sinxelas composicións musicais.</p> <p>9. Coñecer e identificar os instrumentos de teclas.</p> <p>10. Coñecer e interpretar con acompañamento de láminas unha peza musical.</p>	<p>acompañamento instrumental.</p> <p>9.1. Coñece e identifica instrumentos de teclas.</p> <p>10.1. Obtén un bo son coa frauta ao interpretar unha peza musical.</p>
	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> • Escritura de notas no pentagrama. • Ligaduras e puntos. • A altura do son. • Repaso de distintas grafías musicais. 	<p>11. Ler e interpretar, seguindo o pulso, mensaxes musicais sinxelas con grafías convencionais.</p>	<p>11.1. Le, escribe e interpreta unha partitura sinxela escrita en linguaxe musical convencional en clave de SOL.</p> <p>11.2. Le e interpreta unha partitura de acompañamento instrumental.</p>
MOVIMENTO E DANZA	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Xogo en grupo: <i>El patio de mi casa</i>. • Movemento e danza: Farandol, danza da Idade Media. 	<p>12. Controlar corporalmente a articulación e a dixitación para obter un bo son coa frauta.</p> <p>13. Valorar a achega ao patrimonio das cancións e xogos tradicionais, gozando da súa interpretación da interacción social que achegan.</p>	<p>12.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para obter un bo son coa frauta mediante o control corporal.</p> <p>13.1. Goza coa participación colectiva nunha canción e xogo que ten a súa orixe na tradición antiga.</p>

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles

evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Toma contacto coa danza na zarzuela.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de escoita da danza na zarzuela. (LA)
2.1. Valora o silencio como necesario para a audición musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de escoita atenta e en silencio dunha obra musical. (LA)
3.1. Identifica instrumentos de teclas.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de identificación de instrumentos de teclas. (LA)
4.1. Coñece as ligaduras e puntos.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de ligaduras de puntos. (LA)
4.2. Coñece a figura do compositor Manuel de Falla.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura e busca de información de sobre a figura de Manuel de Falla. (LA e PD)
5.1. Participa activamente na interpretación de rimas e trabalinguas.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de interpretación musical de rimas e trabalinguas. . (LA)
6.1. Recoñece a música e os espectáculos.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude activa na escoita de música e espectáculos. (LA)
7.1. Coñece e interpreta cancións de distintas épocas e estilos con e sen acompañamento corporal ou instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación de cancións tradicionais e de autor. (LA)
8.1. Interpreta partituras de sinxelas composicións con acompañamento instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> • Partitura de fruta e láminas. (LA)
9.1. Participa activamente na canción e xogo El patio de mi casa.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de canción e xogo El patio de mi casa. (LA)
10.1. Obtén un bo son coa fruta ao interpretar pezas musicais para fruta.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de interese para conseguir unha boa afinación coa fruta. (LA)
11.1. Le e interpreta unha partitura non convencional.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura, escritura e interpretación dunha partitura non convencional. (LA)
12. 2. Le e interpreta unha partitura de acompañamento instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de lectura e interpretación de secuencias melódicas no

	pentagrama. (LA)
13.1. Disfrutar cunha danza da Idade Media, Farandol.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de danza da Idade Media. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Le e capta as ideas principais do texto <i>A frauta máis antiga do mundo.</i>
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Aplica o valor das figuras en relación co pulso para completar un compás.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza as novas tecnoloxías, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta a diferenza de capacidades que pode presentar cada un dos demais individuos do grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo, superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades

		artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos compositores ao enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Emprega o sentido artístico para as tarefas individuais encomendadas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- escoitamos fragmentos : Danza del fuego fatuo de Manuel de Falla.(LA)
- Identificamos instrumentos de teclas. (LA e PD)
- Identificamos auditivamente a música e os espectáculos. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos a danza na zarzuela e música en espectáculos.(LA)
- Achegámonos á figura dun gran compositor: Manuel de Falla. (LA e PD)
- Participamos nunha canción da Idade Media: Farandol.. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Cantamos: Maio das Mariñas e El patio de mi casa. (LA)
- Lemos e interpretamos rimas e trabalinguas. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Identificamos instrumentos de tecla. (LA)
- Interpretamos con fruta A nota RE, Sol e lúa e Castelos medievais tamén con PAI e laminas. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Practicamos a escritura de notas no pentagrama. (LA)
- Comprendemos as ligaduras e puntos e practicamos. (LA)
- Interpretamos unha partitura non convencional. (LA e PD)
- Repaso de distintas grafías musicais. (LA e RF)

Tarefa 6: O corpo

- Gozamos da participación na canción e xogo: *El patio de mi casa*.(A)
- Participamos na danza da Idade Media Farandol . (A).

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

O deseño das actividades da unidade está concibido para ser presentado aos alumnos cunha metodoloxía que non por habitual en anteriores unidades é menos imprescindible: referímonos á participación activa. O feito de que boa parte das actividades poidan servir para gozar en momentos de ocio facilita a tarefa inicial de motivación. E non hai mellor motivación que a que nace da propia vivencia e experiencia.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñanzas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?

- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 6

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis

4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descriptores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

I like the flowers

Descrición da unidade

Disfrutamos cunha canción estranxeira. A música é para disfrutar e da igual o idioma. Centrarémonos na análise dunha partitura e compoñeremos unha pequena canción. Achegarémonos un pouco máis aos instrumentos creando un obradoiro. Disfrutaremos con diversos xogos rítmicos con percusión corporal e interpretacións musicais con fruta. As

Temporalización:

Maio Xuñ

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Recoñecer instrumentos electrófonos.
- Coñecer e analizar unha partitura.
- Coñecer a anacruse e practicar en diferentes fragmentos.
- Coñecer e interpretar cancións de distintos lugares.
- Practicar a entoación das sete notas por relación de graos conxuntos ou intervalos de 2.ª.
- Aplicar os coñecementos de linguaxe musical á interpretación vocal e instrumental de sinxelas composicións musicais.
- Colocar as sete notas no lugar que lle corresponde a cada unha no pentagrama.
- Controlar corporalmente a relaxación, a respiración, a resonancia e a articulación para mellorar a interpretación vocal.
- Utilizar o corpo como expresión de sentimentos, emocións e imaxinación co adecuado control postural e coordinación coa música.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> Audición: <i>Bourré de G. H. Haendel</i>. Composición dunha pequena canción que abarque as notas de do a la. Identificación de instrumentos electrónicos. 	<ol style="list-style-type: none"> Disfrutar coa audición. Coñecer as notas de do a sol e compondor unha pequena canción. Recoñecer e identificar instrumentos electrónicos. 	<ol style="list-style-type: none"> Disfruta coa escoita dunha audición. Distingue as notas de do a sol e compón unha pequena canción. Recoñece e identifica instrumentos electrónicos.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> Compositor: G.H. Haendel. Canción <i>I like the flowers</i> e Danza Tiroitaina. 	<ol style="list-style-type: none"> Coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e valorar o patrimonio histórico musical. Coñecer a distinta variedade de danzas doutros países. Valorar as manifestacións artísticas doutros países e culturas. 	<ol style="list-style-type: none"> Ten un achegamento á figura de G.H. Haendel. Distingue distintos tipos de agrupacións corais polo estilo de música que interpretan. Coñece cancións de xogo doutros países mediante a participación activa na interpretación dunha canción estranxeira.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> Cancións: <ul style="list-style-type: none"> <i>I like the flowers</i>. Entoación de notas de diferentes alturas. 	<ol style="list-style-type: none"> Coñecer as posibilidades sonoras e musicais da voz adecuando a respiración e postura corporal á interpretación vocal. Coñecer e interpretar cancións de distintos lugares, épocas e estilos con acompañamento doutras voces. Practicar a entoación das sete notas por relación de graos conxuntos 	<ol style="list-style-type: none"> Recoñece as posibilidades expresivas, sonoras e musicais da voz cando se aplica unha correcta técnica vocal. Participa en actividades vocais de grupo con acompañamento musical doutras voces. Fai exercicios de entoación coas sete notas con movementos de

MOVIMENTO E DANZA		ou intervalos de 2. ^a	graos conxuntos.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • Frauta con PAI e percusión corporal: <i>Hio, hia.</i> • Acompañamento con instrumentos de pequena percusión. 	10. Aplicar os coñecementos de linguaxe musical á interpretación vocal e instrumental de sinxelas composicións musicais. 11. Coñecer e interpretar unha peza de frauta con PAI e percusión corporal.	10.1. Interpreta partituras de sinxelas composicións con acompañamento instrumental. 11.1. Mostra certo nivel de destreza para obter un bo son coa frauta na interpretación dunha canción.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> • Análise dunha partitura. • A anacruse. 	12. Ler e interpretar as partes dunha partitura. 13. Identificar a anacruse nos fragmentos musicais.	12.1. Le e interpreta unha partitura facendo unha análise sobre a mesma. 13.1. Identifica a anacruse en distintos fragmentos musicais.
	O corpo <ul style="list-style-type: none"> • Xogos rítmicos con percusión corporal. • Danza en grupo: Tiroitaina. • Técnicas para unha boa entoación: relaxación, respiración, resonancia e articulación. 	14. Controlar corporalmente a relaxación, a respiración, a resonancia e a articulación para mellorar a interpretación vocal. 15. Utilizar o corpo como expresión de sentimentos, emocións e imaxinación co adecuado control postural e coordinación coa música.	14.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para mellorar a calidade da interpretación vocal mediante o control corporal. 15.1. Axusta o propio movemento ao espazo e aos demais nos desprazamentos durante unha danza.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (IA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Coñece e identifica instrumentos electrófonos.	<ul style="list-style-type: none"> Ficha de discriminación auditiva de instrumentos electrófonos.(LA)
2.1. Analiza unha partitura respondendo a diferentes cuestións sobre a mesma..	<ul style="list-style-type: none"> Ficha de cuestións sobre a análise dunha partitura. (LA)
3.1. Descubre a organización dunha obra musical sinxela.	<ul style="list-style-type: none"> Análise da forma dunha audición de Mozart. (LA)
4.1. Ten un achegamento á figura de G. H. Haendel tras a audición Bourré.	<ul style="list-style-type: none"> Actividade de escoita da audición Bourré de G.H. Haendel. (LA)
5.1. Compón unha pequena canción coas notas de do a la.	<ul style="list-style-type: none"> Creación musical dunha pequena canción coas notas de do a la.(LA)
6.1. Coñece cancións de xogo doutros países mediante a participación activa na interpretación dunha canción estranxeira.	<ul style="list-style-type: none"> Memorización e interpretación do texto dunha canción en inglés. (LA)
7.1. Recoñece as posibilidades expresivas, sonoras e musicais da voz cando se aplica unha correcta técnica vocal.	<ul style="list-style-type: none"> Valoración da calidade estética que brinda a correcta técnica vocal dun coro infantil. (LA)
8.1. Participa en actividades vocais de grupo con acompañamento musical doutras voces.	<ul style="list-style-type: none"> Interpretación da melodía principal con acompañamento dun coro a varias voces. (LA)
9.1. Fai exercicios de entoación coas sete notas con movementos de graos conxuntos.	<ul style="list-style-type: none"> Exercicios de entoación coas sete notas en movementos de graos conxuntos. (LA)
10.1. Interpreta partituras de sinxelas composicións con acompañamento instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> Interpretación dun acompañamento para unha audición activa de Mozart. (LA)
11.1. Mostra certo nivel destreza para obter un bo son coa fruta na interpretación de pezas musicais.	<ul style="list-style-type: none"> Actitude de interese en mellorar a destreza na interpretación de fruta. (LA)
12.1. Le e interpreta unha partitura de acompañamento instrumental, seguindo o pulso nas actividades	<ul style="list-style-type: none"> Partitura con linguaxe convencional e non convencional para acompañar con pequena percusión nunha audición

que o requiren.	activa de Mozart. (LA e RF)
13.1. Escribe unha partitura sinxela colocando as sete notas da escala no lugar que lle corresponde a cada unha no pentagrama, precedido do compás e a clave de Sol.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de escritura musical. (LA)
14.1. Mostra interese en seguir as recomendacións para mellorar a calidade da interpretación vocal mediante o control corporal.	<ul style="list-style-type: none"> • Páxina de lectura e actividades para aprender consellos de mellora na calidade da interpretación vocal. (LA)
15.1. Axusta o propio movemento ao espazo e aos demais nos desprazamentos durante unha danza.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura coa descrición coreográfica dunha danza.

5. COMPETENCIAS: DESCRITOR E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Gozar coa lectura.	Le un texto en forma de cómic con detalles sobre a vida do compositor W. A. Mozart.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Aplica o valor das figuras en relación co pulso para completar un compás.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza as novas tecnoloxías, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Acepta á diferenza de capacidades que pode presentar cada un dos demais individuos do grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos compositores ao enriquecemento cultural.
	Elaborar traballos e presentacións con sentido	Emprega o sentido artístico para as tarefas

	estético.	individuais encomendadas.
--	-----------	---------------------------

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos: *Bourré de G. H. Haendel*. (LA)
- Coñecemos as posibilidades dos instrumentos electrófonos. (LA)
- Compoñemos unha pequena canción. (LA)

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos distintos estilos de música. (LA)
- Obtemos información dun compositor: G. H. Haendel. (LA)
- Aprendemos cancións doutros países. (LA)

Tarefa 3: A voz

- Cantamos: *I like the flowers*. (LA)
- Entoamos as sete notas da escala, con intervalos de 2.ª. (LA)

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos coa frauta, PAI e percusión corporal: Ederlweiss e Hio, hia. (LA)
- Acompañamos unha audición con instrumentos de pequena percusión. (LA)

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Escribimos correctamente cada unha das sete notas no lugar que lle corresponde no pentagrama e diferenciamos a anacruse. (LA)
- Analizamos unha partitura respondendo a diferentes cuestións. (LA)

Tarefa 6: O corpo

- Realizamos movementos e danza en Tirotitaina. (LA)
- Exercitamos de forma básica as técnicas para unha boa entoación: relaxación, respiración, resonancia e articulación. (LA).

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Encontrar as estratexias metodolóxicas para achegar os contidos desta unidade ao alumnado posiblemente supoña un reto especial. Salvo nos casos de nenos en cuxos centros exista un coro escolar, é posible que entre as súas experiencias artísticas non figure a de ter sentido o pracer de cantar coidando os matices e tratando de aplicar unha técnica vogal básica. O proceso será o mesmo: integrar o neno en todas as actividades de forma que se sinta protagonista, mediante o reforzo positivo.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.

- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
 - Equipo de música con lector de CD audio.
 - Instrumentos de percusión.
 - Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?

- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

5º CURSO

Índice

1. Obxectivos da área de Música.5º EP.
2. Descritores.
3. Contribución da área ao desenvolvemento das competencias básicas.
4. Organización e secuenciación de contidos.
5. Criterios metodolóxicos e estratexias didácticas xerais a utilizar na área.
6. Actividades complementarias.
7. Criterios de avaliación.
8. Estándares de aprendizaxe.
9. Evidencias para o portfolio.
10. Criterios de cualificación e promoción.
11. Perfil de área con ponderación dos estándares de aprendizaxe.
12. Recursos didácticos.
13. Medidas de atención á diversidade e inclusión.
14. Avaliación da programación didáctica.

OBXECTIVOS DA ÁREA DE MÚSICA 5.º EP

1. Clasificar os distintos tipos de voz: soprano, contralto, tenor e baixo.
2. Identificar e clasificar os instrumentos da orquestra sinfónica.
3. Recoñecer os distintos tipos de instrumentos e agrupacións vocais e instrumentais.
4. Explorar diferentes tipos de estilos musicais, as súas características e evolución.
5. Coñecer a música doutros tempos e culturas e a súa implicación e relevancia noutros contextos.
- *6. Representar a música na súa forma musical (binaria, ternaria e rondó) a través de métodos non convencionais: o musicograma.
7. Clasificar os instrumentos musicais a partir da forma de producir o seu son: idiófonos, membranófonos, cordófonos, aerófonos e electrófonos.
- *8. Desenvolver a técnica vocal na interpretación de cancións.
9. Adestrar a técnica instrumental no acompañamento e a interpretación de pequenas obras musicais.
10. Desenvolver a capacidade compositiva na creación de pequenas partituras en grafía convencional e non convencional.
11. Identificar os trazos básicos dunha danza (ritmo, melodía e carácter).
12. Coñecer diferentes tipos de danzas do mundo e comparalas coas nosas danzas tradicionais.
13. Clasificar os diferentes tipos de danzas.
- *14. Desenvolver habilidades coreográficas na creación de danzas simples.
15. Vivenciar os trazos das diferentes culturas a través da interpretación das súas danzas.
16. Identificar os diferentes profesionais que interveñen no desenvolvemento dunha danza (coreógrafo, directos, bailarín...) e a súa importancia no desenvolvemento desta.

DESCRITORES

COMPETENCIA	INDICADORES	DESCRITORES
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Coidado do ámbito ambiental e dos seres vivos	<ul style="list-style-type: none"> • Interactuar co contorno natural de xeito respectuoso. • Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible. • Respetar e preservar a vida dos seres vivos do seu contorno. • Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no contorno natural e as repercusións para a vida futura.

	Vida saudable	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico. • Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano fronte ao coidado saudable deste.
	A ciencia no día a día	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá. • Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante. • Manexar os coñecementos sobre <i>ciencia e tecnoloxía</i> para solucionar problemas e comprender o que acontece a noso arredor.
	Manexo de elementos matemáticos	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto. • Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
	Razoamento lóxico e resolución de problemas	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia. • Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos. • Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprensión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender o sentido dos textos escritos. • Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos... • Gozar coa lectura.
	Expresión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar oralmente, de xeito ordenado e clara, calquera tipo de información. • Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para

		<p>elaborar textos escritos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.
	Normas de comunicación	<ul style="list-style-type: none"> • Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor... • Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.
	Comunicación noutras linguas	<ul style="list-style-type: none"> • Entender o contexto sociocultural da lingua, así como a súa historia para un mellor uso desta. • Manter conversacións noutras linguas sobre temas cotiáns en distintos contextos. • Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación. • Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiáns ou de materias diversas.
<i>Competencia dixital</i>	Tecnoloxías da información	<ul style="list-style-type: none"> • Empregar distintas fontes para a busca de información. • Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade. • Elaborar e publicitar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
	Comunicación audiovisual	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas. • Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.
	Utilización de ferramentas dixitais	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento. • Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria. • Aplicar criterios éticos no uso

		das tecnoloxías.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Respecto polas manifestacións culturais propias e alleas	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial. • Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural. • Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.
	Expresión cultural e artística	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos. • Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián. • Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Educación cívica e constitucional	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola. • Identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de dereito referendado por unha norma suprema chamada Constitución Española.
	Relación cos demais	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos. • Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos. • Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
	Compromiso social	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores. • Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela. • Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.

		<ul style="list-style-type: none"> • Involucrarse ou promover accións cun fin social.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Autonomía persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias. • Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas. • Ser constante no traballo superando as dificultades. • Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.
	Liderado	<ul style="list-style-type: none"> • Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos. • Contaxiar entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos. • Priorizar a consecución de obxectivos grupales a intereses persoais.
	Creatividade	<ul style="list-style-type: none"> • Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema. • Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa. • Encontrar posibilidades no ámbito que outros non aprecian.
	Emprendemento	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos. • Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas. • Asumir riscos no desenvolvemento das tarefas ou os proxectos. • Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.
<i>Aprender a aprender</i>	Perfil de aprendiz	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas... • Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.

		<ul style="list-style-type: none"> • Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe. • Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
	Ferramentas para estimular o pensamento	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente... • Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos
	Planificación e avaliación da aprendizaxe	<ul style="list-style-type: none"> • Planificar os recursos necesarios e os pasos a realizar no proceso de aprendizaxe. • Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios. • Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe. • Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

CONTRIBUCIÓN DA ÁREA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS BÁSICAS

Descrición do modelo competencial.

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e unha reconfiguración dos contidos desde un enfoque de aplicación que permita o adestramento destas. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso, xeraremos tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos alumnos a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Abordar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é inabarcable polo que cada unha se estrutura en indicadores, grandes piares que permiten describirla dun xeito máis preciso. Podemos encontrar entre tres e seis indicadores por competencia.

O indicador segue sendo aínda demasiado xeral, polo que o descompoñemos no que chamamos descritores da competencia que “describen” ao alumno competente neste ámbito. Por cada indicador encontraremos entre tres e seis descritores redactados en infinitivo.

En cada unidade didáctica concretaremos o descritor en desempeños competenciais redactados en terceira persoa de presente indicativo. O desempeño será o aspecto concreto da competencia que poderemos adestrar e avaliar de xeito explícito na unidade, será concreto e objetivable e indícanos que debemos adestrar e observar nas actividades deseñadas.

Para o seu desenvolvemento, partimos dun marco de descritores competenciais definido para o proxecto aplicable a toda materia e curso.

Respectando o tratamento específico nalgúns áreas, os **elementos transversais**, tales como, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional se traballarán desde todas as áreas posibilitando e fomentando que o proceso de ensino-aprendizaxe dos alumnos sexa o máis completo posible.

Por outra parte, o desenvolvemento de **valores** presentes tamén en todas as áreas axudará a que os nosos alumnos aprendan a desenvolverse desde uns determinados valores que constrúan unha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir.

A diversidade de alumnos cos seus estilos de aprendizaxe diferente levaranos a traballar desde as **diferentes potencialidades** con que contan, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder dar resposta ás súas necesidades.

Na área de Música.

Na área de Música incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático, facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

O desenvolvemento desta competencia nesta área curricular permítenos entender, coñecer e investigar a través de diferentes códigos todo o referente ao coñecemento artístico, de forma máis concreta, o coñecemento musical.

Así mesmo, a tecnoloxía permitirá desenvolver a capacidade do alumnado para afondar no coñecemento da linguaxe artística.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

- Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.
- Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.
- Xerar criterios persoais acerca da visión social sobre a estética do corpo humano fronte ao seu coidado saudable.
- Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante.
- Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.
- Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos.
- Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.
- Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.

Comunicación lingüística

Esta competencia permitiranos dotar de ferramentas o alumnado para que poidan acceder ao coñecemento do mundo da música e da danza.

As ferramentas posibilitarán que se inicien na expresión e a comunicación a todos os niveis. A comprensión, a percepción... serán habilidades que irán adquirindo a medida que o desenvolvemento da súa linguaxe vaia crescendo.

Procuraremos adestrar polo menos un descritor en cada unha das unidades didácticas.

Os descritores que utilizaremos serán:

- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...
- Gozar coa lectura.
- Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.
- Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...
- Manter conversacións noutras linguas sobre temas cotiáns en distintos contextos.
- Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación.

Competencia dixital

Esta competencia permitiranos dotar de ferramentas o alumnado para que cree as súas propias producións nas súas múltiples facetas favorecendo o coñecemento de diferentes manifestacións culturais nos diferentes planos da música e a danza.

Na área de Música adestraremos os descritores seguintes:

- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Elaborar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
- Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

Esta competencia permitirá ao alumnado gozar e enriquecerse de expresións no mundo artístico e cultural da música e a danza que poida achegar o seu ámbito e mesmo outras culturas. Levaranos a valorar as creacións artísticas propias e as doutros.

Os descritores que adestraremos nesta competencia son:

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- Valorar a interculturalidad como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.

- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

A área de Música permitiranos facer confluír diversos aspectos como o diálogo, a participación, o respecto, a riqueza da diversidade, a convivencia que favorezan diferentes realidades presentes na nosa sociedade. Os indicadores desta competencia poden facilitar o adestramento de cada un dos descritores que enunciámos a continuación:

- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de Dereito referendado por unha norma suprema chamada Constitución Española.
- Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Mostrar dispoñibilidade para a colaboración activa en ámbitos de participación establecidos.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e ás potencialidades.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

A área de Música comporta unha actitude positiva que presupón flexibilidade e oportunidade; por iso, esta competencia fomentará unha vertente máis social que implica desenvolver habilidades e actitudes relacionadas co liderado de proxectos que comportan confianza nun mesmo, empatía, habilidades de diálogo e cooperación, organización de tempos e tarefas... para alcanzar todo aquilo que se propoñan.

Neste caso, os descritores a adestrar serían:

- Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas.
- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Ser constante no traballo superando as dificultades.
- Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.
- Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.

Aprender a aprender

Esta competencia dentro desta área permitiranos a posibilidade de iniciar o alumnado na aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de forma cada vez máis eficaz e autónoma de acordo aos obxectivos propostos e ás necesidades que se teñan. A área de Música vainos levar a planificar, secuenciar, avaliar... tanto en proxectos de forma individual coma de forma colectiva.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia serían:

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
- Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.
- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
- Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.
- Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os seguintes en función dos resultados intermedios.
- Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.
- Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

ORGANIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DE CONTIDOS

Bloque 1. escoita.

Rexistro da voz adulta: soprano, contralto, tenor e baixo.

Tipos de instrumentos e agrupacións vocais e instrumentais.

A orquestra sinfónica.

Utilización da música, de diferentes estilos, tempo, cultura, en distintos contextos.

Bloque 2. Interpretación musical.

Representación das formas musicais: formas binarias, ternarias e rondó.

Clasificación dos instrumentos musicais segundo o material vibrante: idiófonos, membranófonos, cordófonos, aerófonos e electrófonos.

Técnica vocal e instrumental. Invención musical.

Bloque 3. A música, o movemento e a danza.

Características técnicas e musicais das danzas do mundo.

Dirección e interpretación.

CRITERIOS METODOLÓXICOS E ESTRATEXIAS DIDÁCTICAS XERAIS A UTILIZAR NA ÁREA

Traballar de xeito competencial na aula supón un cambio metodolóxico importante; o docente pasa a ser un xestor de coñecemento dos alumnos e estes adquiren un maior grao de protagonismo.

En concreto na área de Música:

As manifestacións artísticas son achegas inherentes ao desenvolvemento da humanidade: non cabe un estudo completo da historia da humanidade no que non se considere a presenza da arte en todas as súas posibilidades. Ao igual que acontece con outras linguaxes, o ser humano utiliza tanto a linguaxe plástica coma o musical para comunicarse co resto de seres; neste caso, incidimos na linguaxe musical como ferramenta para poder expresar as vivencias, os sentimentos, todo aquilo que acontece dentro dun mesmo coa oportunidade de poder contalo a outros.

Dende esta perspectiva, entender, coñecer e investigar, desde idades temperás, os fundamentos da devandita linguaxe van permitir ao alumnado o desenvolvemento da atención, a percepción, a intelixencia, a memoria, a imaxinación e a creatividade. Ademais, o coñecemento musical permitirá o goce do patrimonio cultural e artístico, ao valorar e respectar as achegas que se foron engadindo este.

Debemos de ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais, polo que haberá que poñer en xogo diferentes habilidades para que o propio alumno coñeza onde residen as súas fortalezas.

Cada unha das fortalezas individuais do alumnado axudaranos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas a realizar estarán pensadas desde a **teoría das intelixencias múltiples** como posibilidade para que todo o alumnado chegue a adquirir todos aqueles aspectos que necesitan para poder desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Nesta área, os alumnos poderán desenvolver diferentes habilidades para a interpretación musical podendo á vez comprobar a capacidade expresiva e creativa desde o coñecemento e a práctica da danza.

O profesorado favorecerá o **traballo en grupo colaborador** de forma que o alumnado recoñeza o seu propio papel e o dos demais compoñentes do grupo como fonte importante de coñecemento, de forma que todos, nenos e nenas, gocen do proceso de creación tanto ou máis que da obra final.

Os contidos da área de Música están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a un **contexto real**; será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Con respecto ás actividades complementarias, convén reflexionar sobre estas catro cuestións:

Conseguíronse os obxectivos propostos a partir das actividades realizadas?
Como resultaron as actividades?
Cales gustaron máis?

Que propostas de mellora podemos sinalar?

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 1. escoita.

1. Recoñecer, en audicións musicais, diferentes tipos de voces adultas e as súas agrupacións.
2. Coñecer a clasificación dos instrumentos por rango comparándoos cos distintos tipos de rexistro de voces adultas.
3. Coñecer os diferentes usos da música formulando opinións acerca destes.

Bloque 2. Interpretación musical.

1. Recoñecer aspectos básicos dunha obra musical analizando un musicograma.
2. Diferenciar e clasificar os instrumentos musicais atendendo á súa forma de producir o son.
- *3. Desenvolve unha técnica base para a interpretación correcta de instrumentos e para o cultivo da voz.
4. Crear e representar mediante grafías convencionais unha obra musical sinxela.

Bloque 3. A música, o movemento e a danza.

1. Comparar as características técnicas e musicais (ritmo, melodía e carácter) das danzas de diferentes países atendendo á súa orixe e clasificación.
2. Coñecer e valorar a función dos diferentes profesionais da danza (coreógrafo, director, bailarín...) asumindo as diferentes funcións na creación dunha coreografía sinxela para ser interpretada en grupo.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

Bloque 1. escoita.

- 1.1. Compara as diferenzas de determinadas voces.
- 2.1. Clasifica os instrumentos e compáraos cos rexistros de voces adultas.
- 2.2. Coñece as agrupacións instrumentais e as vogais e recoñéceas en audicións.
- 2.3. Explica a composición e o repertorio básico da orquestra sinfónica.
- 3.1. Identifica as manifestacións propias da música tradicional de Galicia.

Bloque 2. Interpretación musical.

- 1.1. Analiza a estrutura dunha obra musical utilizando un vocabulario básico.

- 1.2. Identifica nun musicograma diferentes exemplos formais: sonata, lied, rondó e minuet.
- 2.1. Distingue as principais familias de instrumentos segundo o material vibrante.
- 3.1. Coñece o mecanismo da produción de voz e os órganos que interveñen na respiración e a fonación.
- 3.2. Canta cun control postural adecuado e unha técnica vocal correcta.
- 3.3. Desenvolve destrezas básicas para a correcta utilización da frauta doce.
- 3.4. Interpreta coa frauta doce partituras utilizando a man esquerda (notas sol, la, si do, re) e a man dereita (notas fa, mi).
- 3.5. Interpreta composicións sinxelas nas que participa a voz. A frauta doce e os instrumentos de acompañamento.
- 4.1. Rexistra música creada utilizando a grafía convencional.
- 4.2. Identifica os elementos da linguaxe musical convencional: notas, claves, figuras e estruturas rítmicas.

Bloque 3. A música, o movemento e a danza.

- 1.1. Coñece, valora e compara as características técnicas e musicais das danzas de diferentes países.
- 1.2. Coñece a orixe e clasificación das danzas e bailes de diferentes países.
- * 1.3. Interpreta en grupo danzas doutros países.
- 2.1. Coñece as diferentes funcións dos profesionais da danza.
- 2.2. Asume algunha función na creación e interpretación dunha coreografía sinxela para danzas propias de Galicia.
- 2.3. Emprega as posibilidades expresivas do seu propio corpo en coordinación cos demais na interpretación de danzas.

EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Para rexistrar as evidencias de aprendizaxe vinculadas aos estándares utilizaremos portfolios de aprendizaxe na aula. Ao longo das distintas unidades didácticas iremos planificando a realización e a recollida de produtos que mostre o nivel de consecución do estándar e detalle a súa evolución ao longo do curso.

O portfolio é unha ferramenta que permite avaliar o proceso de aprendizaxe consistente fundamentalmente na recollida de evidencias da evolución do alumno; pode pautarse a recollida de evidencias ou deixar a ao alumno que seleccione cales quere mostrar. Cada evidencia leva unha reflexión engadida sobre o traballo realizado, as dificultades encontradas e os obxectivos de mellora persoal. O documento do portfolio pode realizarse en papel ou formato dixital.

No anexo de avaliación preséntase un posible guión para a súa realización.

As evidencias que podemos recoller na área de Ciencias da Natureza poden ser:

- Exercicios do libro ou da guía que traballen sobre os estándares definidos na unidade.
- Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.
- Produtos finais derivados de tarefas aplicadas en contexto real.
- Debuxos que representen aquilo que aprenderon.
- Diferentes ferramentas de auto e coavaliación do traballo realizado en aula.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

Para valorar o grado de adquisición das competencias básicas e dos obxectivos fixados son fundamentais os criterios de calificación.

En cada trimestre realizarase unha avaliación, informando por escrito ao alumn@ e aos pais/nais das calificacións obtidas.

A área de Música dividirase en tres bloques temáticos que se levarán a cabo nas tres avaliacións.

A ponderación variará en función do curso que se vai avaliar. Utilizaranse diferentes instrumentos como:

- Rexistro do traballo instrumental.
- Rexistro de expresión corporal.
- Rexistro de expresión vocal e canto.
- Rexistro de observación en clase.
- Proba escrita.

A proba escrita farase unha vez por trimestre.

En cada avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CUALIFICACIÓN
Rexistro do traballo instrumental	
Rexistro de expresión instrumental	
Rexistro de expresión corporal	
Rexistro de expresión vocal e canto	
Rexistro de observación en clase	

Proba escrita	
Cualificación total	

Ao final do curso:

PORCENTAXE NA NOTA FINAL

1. ^a avaliación	
2. ^a avaliación	
3. ^a avaliación	
Portfolio de aprendizaxe	
Cualificación total	

PERFIL DE AREA CON PONDERACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

5º CURSO			
1º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCL CCEC	1- Expresa as súas apreciacións personais sobre o acontecemento artístico musical.	3% %	Rexistro observación en clase
CCL CCEC	2- Manifiesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical.	3%	Rexistro observación en clase
CSC	3- Respecta as opinións dos compañeiros e das compañeiras	3%	Rexistro observación en clase
CSC	4- Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	3%	Rexistro observación en clase

CCEC CAA CCL	5- Distingue e clasifica tipos de voces, agrupacións vocais e corais.	3%	Proba escrita
CCEC CAA CCL	6- Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais.	3%	Proba escrita
CCEC CMCCT	7- Identifica, clasifica e completa os compases traballos.	3%	Proba escrita
CCEC CAA	8- Identifica de forma visual e auditiva os instrumentos.	3%	Proba escrita
CCEC CAA CCL	9- Clasifica os instrumentos atendendo á súa forma de producir o son (aerófonos, cordófonos, membranófonos, idiófonos e electrófonos).	3%	Proba escrita
CCEC CMCCT CAA	10- Identifica as partes dunha peza musical sinxela, e representa graficamente a súa estrutura.	3%	Proba escrita
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL		50%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA	1- Coñece e utiliza a linguaxe musical tratada para a interpretación de obras.	10%	Proba escrita
CCEC CAA	2- Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos.	5%	Proba escrita
CCEC CAA	3- Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con ou sen acompañamento.	10%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA	4- Crea e representa mediante grafías convencionais e non convencionais os sons dunha obra musical sinxela, creada, individualmente ou en grupos en el contexto del aula.	5%	Proba escrita

CSC	5- Mostra respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC CAA	6- Realiza acompañamentos sinxelos de cancións e melodías relacionadas coa propia cultura.	10%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA	7- Constrúe algún instrumento orixinal ou similar a un existente.	5%	Rexistro traballo instrumental
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA		20%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CSC	1- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CAA CMCCT	2- Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.	2%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	3- Coñece e identifica danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa aportación ao patrimonio artístico e cultura.	3%	Rexistro observación en clase
CCEC CSC	4- Reproduce e disfruta interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.	5%	Rexistro observación en clase
CSIEE	5- Planifica a coreografía dacordo coa estrutura musical dada.	2%	Rexistro observación en clase
CAA CMCCT	6- Colabora co grupo en coordinación e con respecto cara as demais persoas.	3%	Rexistro expresión corporal

2º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN

CCL CCEC	1- Expressa as súas apreciacións persoais sobre o acontecemento artístico musical.	3%	Rexistro observación en clase
CCL CCEC	2- Manifiesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical.	3%	Rexistro observación en clase
CSC	3- Respecta as opinións dos compañeiros e das compañeiras	3%	Rexistro observación en clase
CSC	4- Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	3%	Rexistro observación en clase
CCEC CAA CCL	5- Distingue e clasifica tipos de voces, agrupacións vocais e corais.	3%	Rexistro proba escrita
CCEC CAA CCL	6- Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais.	3%	Rexistro proba escrita
CCEC CMCCT	7- Identifica, clasifica e completa os compases traballos.	3%	Rexistro proba escrita
CCEC CAA	8- Identifica de forma visual e auditiva os instrumentos.	3%	Rexistro proba escrita
CCEC CAA CCL	9- Clasifica os instrumentos atendendo á súa forma de producir o son (aerófonos, cordófonos, membranófonos, idiófonos e electrófonos).	3%	Rexistro proba escrita
CCEC CMCCT CAA	10- Identifica as partes dunha peza musical sinxela, e representa graficamente a súa estrutura.	3%	Rexistro proba escrita
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL		50%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN

CCEC CAA	1- Coñece e utiliza a linguaxe musical tratada para a interpretación de obras.	10%	Rexistro proba escrita
CCEC CAA	2- Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos.	5%	Rexistro proba escrita
CCEC CAA	3- Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con ou sen acompañamento.	10%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA	4- Crea e representa mediante graffías convencionais e non convencionais os sons dunha obra musical sinxela, creada, individualmente ou en grupos en el contexto del aula.	5%	Proba escrita
CSC	5- Mostra respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC CAA	6- Realiza acompañamentos sinxelos de cancións e melodías relacionadas coa propia cultura.	10%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA	7- Constrúe algún instrumento orixinal ou similar a un existente.	5%	Rexistro traballo instrumental
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA		20%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CSC	1- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	5%	Rexistro expresión corporal
CCEC CAA CMCCT	2- Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.	2%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	3- Coñece e identifica danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa aportación ao patrimonio artístico e cultura.	3%	Rexistro observación en clase
CCEC CSC	4- Reproduce e disfruta interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.	5%	Rexistro observación en clase
CSIEE	5- Planifica a coreografía dacordo coa	2%	Rexistro

	estructura musical dada.		observación en clase
CAA CMCCT	6- Colabora co grupo en coordinación e con respecto cara as demais persoas.	3%	Rexistro expresión corporal
3º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCL CCEC	1- Expresa as súas apreciacións persoais sobre o acontecemento artístico musical.	3%	Rexistro observación en clase
CCL CCEC	2- Manifiesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical.	3%	Rexistro observación en clase
CSC	3- Respecta as opinións dos compañeiros e das compañeiras	3%	Rexistro observación en clase
CSC	4- Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	3%	Rexistro observación en clase
CCEC CAA CCL	5- Distingue e clasifica tipos de voces, agrupacións vocais e corais.	3%	Proba escrita
CCEC CAA CCL	6- Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais.	3%	Proba escrita
CCEC CMCCT	7- Identifica, clasifica e completa os compases traballos.	3%	Proba escrita
CCEC CAA	8- Identifica de forma visual e auditiva os instrumentos.	3%	Proba escrita
CCEC CAA	9- Clasifica os instrumentos atendendo á súa forma de producir o son (aerófonos, cordófonos, membranófonos, idiófonos e electrófonos).	3%	Proba escrita

CCL			
CCEC CMCCT CAA	10- Identifica as partes dunha peza musical sinxela, e representa graficamente a súa estrutura.	3%	Proba escrita
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL		50%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA	1- Coñece e utiliza a linguaxe musical tratada para a interpretación de obras.	10%	Proba escrita
CCEC CAA	2- Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos.	5%	Proba escrita
CCEC CAA	3- Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con ou sen acompañamento.	10%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA	4- Crea e representa mediante grafías convencionais e non convencionais os sons dunha obra musical sinxela, creada, individualmente ou en grupos en el contexto del aula.	5%	Proba escrita
CSC	5- Mostra respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC CAA	6- Realiza acompañamentos sinxelos de cancións e melodías relacionadas coa propia cultura.	10%	Rexistro expresión instrumental
CCEC CAA	7- Constrúe algún instrumento orixinal ou similar a un existente.	5%	Rexistro traballo instrumental
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA		20%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CSC	1- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	5%	Rexistro expresión corporal

CCEC CAA CMCCT	2- Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.	2%	Rexistro expresión corporal
CCEC CSC	3- Coñece e identifica danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa aportación ao patrimonio artístico e cultura.	3%	Rexistro observación en clase
CCEC CSC	4- Reproduce e disfruta interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.	5%	Rexistro observación en clase
CSIEE	5- Planifica a coreografía dacordo coa estrutura musical dada.	2%	Rexistro observación en clase
CAA CMCCT	6- Colabora co grupo en coordinación e con respecto cara as demais persoas.	3%	Rexistro expresión corporal

RECURSOS DIDÁCTICOS

Suxerimos o uso dos materiais seguintes:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e de ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
- Equipo de música con lector de CD audio.
- Instrumentos de percusión.
- Xogos, encadeados e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE E INCLUSIÓN

Descrición do grupo despois da avaliación inicial

Número de alumnos:

Funcionamento do grupo (falan moito, cambian con facilidade de actividade...)

Que fortalezas identificas no grupo en canto ao desenvolvemento de obxectivos curriculares?

Que necesidades identificas e como as vas abordar? (*Planificación de estratexias metodolóxicas, xestión de aula, estratexias de seguimento da eficacia de medidas...*)

Que fortalezas identificas no grupo en canto a aspectos competenciais?

Necesidades individuais

Cales son os alumnos que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe? (*Ter en conta os alumnos con necesidades educativas, con altas capacidades, e outras con necesidades non diagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar...*).

Que medidas organizativas vas adoptar? (*Planificación de reforzos, situación de espazos, xestión de tempos grupales para favorecer a intervención individual*).

Que medidas curriculares vas adoptar? Que recursos vas empregar?

Que modelo de seguimento vas utilizar con cada un deles?

Cada canto e como vas avaliar os seus progresos?

AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Neste apartado pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e o desenvolvemento de programación didáctica. Para iso, ao finalizar cada unidade didáctica propónse unha secuencia de preguntas que permitan ao docente avaliar o funcionamento do programado na aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

De igual modo propoñemos unha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto, pódese realizar ao final de cada trimestre para recoller as melloras no seguinte.

ASPECTOS A AVALIAR	A DESTACAR...	A MELLORAR...	PROPOSTAS DE MELLORA PERSOAL
Temporalización das unidades didácticas			
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos			

Manexo dos contidos na unidade			
Descritores e desempeños competenciais			
Realización de tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Portfolio de evidencias dos estándares de aprendizaxe			
Atención á diversidade			

Unidade 1

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliábeis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Popurrí mariñeiro

Descrición da unidade

Os contidos da unidade teñen por obxecto poñer o foco na música coa importancia que se lle outorga na nosa comunidade. Preséntanse as cancións que todos e todas cantamos cando estamos de festa, cando imos de excursión, é dicir aquelas cancións populares que nos recondan tanto a Galicia. Tamén realizaremos o estudo do son e as súas calidades, das voces e as súas agrupacións.

Temporalización:

Outubro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Practicar os recursos expresivos da voz.
- Integrar a achega individual nas instrumentacións.
- Reproducir co corpo, mediante o movemento, un esquema rítmico e melódico.
- Reproducir unha partitura non convencional para voz e xestos.
- Distinguir o ritmo e o compás de diversas obras.
- Discriminar auditivamente as calidades do son.
- Ler música en diferentes compases, binario, ternario e cuaternario.
- Diferenciar as voces e as súas agrupacións.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none">• Produción e calidades do son.• Audición de fragmentos musicais para percibir tipos de compases.• Audición: Danza de San Lucas e Coro de zíngaros de G. Verdi.	<ol style="list-style-type: none">1. Discriminar as calidades do son.2. Identificar distintos compases rítmicos atendendo á regularidade dos acentos.3. Coñecer os diferentes recursos utilizados polos compositores para a composición dunha obra.	<ol style="list-style-type: none">1.1. Coñece e discrimina as diversas calidades do son.1.2. Mantén unha actitude atenta e silenciosa na audición de exemplos das calidades do son.2.1. Coñece o compás binario, o ternario e o cuaternario.3.1. Identifica nunha

			obra clásica a repetición, a variación e o contraste.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • Clasificación dos instrumentos segundo o elemento vibratorio. • As voces e as súas agrupacións. 	4. Coñecer os instrumentos e clasificar segundo o elemento vibratorio. 5. Coñecer as voces e as súas agrupacións.	4.1. Coñece e clasifica os instrumentos segundo o elemento vibratorio. 5.1. Interésase por coñecer as voces e as diferentes agrupacións.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Popurrí mariñeiro.</i> - <i>Amoriños collín.</i> • Partitura non convencional para voz e xestos. 	6. Coñecer a estrutura dunha das formas musicais máis antigas: a canción con retrouso. 7. Reproduce coa voz unha partitura non convencional.	6.1. Identifica o retrouso e a estrofa nunha canción de forma bipartita. 7.1. Aplica a práctica coa voz dunha partitura non convencional.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • Fruta: <i>Sol-La-Si.</i> • Fruta e acompañamento instrumental (PAI) en Si-La-Sol e con placas en Si-La e Amoriños collín, e con placas só <i>Conversa.</i> 	8. Realizar as actividades de interpretación atendendo á corrección dos seus elementos expresivos. 9. Recoñecer as notas da melodía dunha peza musical.	8.1. Pon en práctica as recomendacións básicas para obter un bo son coa fruta doce. 9.1. Copia a melodía da fruta e recoñece e escribe as notas que lle dan forma.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> • A canción con retrouso. • As calidades do son. • Tipos de compases (binario, ternario e cuaternario). • Duración das figuras musicais. • Grafías non convencionais. 	10. Utilizar os coñecementos adquiridos sobre os compases en diferentes situacións. 11. Experimentar de forma empírica a equivalencia dos valores das figuras para completar os tres tipos de compases.	10.1. Identifica o tipo de compás dunha obra atendendo ao acento como primeiro pulso de cada compás. 11.1. Completa compases binarios, ternarios ou cuaternarios tendo en conta os valores das diversas figuras e silencios.

MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> Danza de San Lucas. 	12. Reproducir co corpo, mediante o movemento, un esquema rítmico e melódico. 13. Gozar da interpretación da danza en grupo como unha forma de interacción social.	12.1. Segue o ritmo nos desprazamentos da danza e reacciona aos cambios. 13.1. Ten iniciativa para interactuar libremente cos demais no desenvolvemento da danza.
-------------------	--	---	--

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (A) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
1.2. Coñece e discrimina as diversas calidades do son. 1.2. Mantén unha actitude atenta e silenciosa na audición de exemplos das calidades do son.	<ul style="list-style-type: none"> Actividades para discriminar as calidades do son do LA e as propostas na PD. Actitude atenta e silenciosa na realización de actividades de
2.1. Coñece o compás binario, o ternario e o cuaternario.	<ul style="list-style-type: none"> Actividades de lectura rítmica en compás binario, ternario e cuaternario. Actividades do apartado Repaso da unidade do LA.
3.1. Identifica nunha obra clásica a repetición, a variación e o contraste.	<ul style="list-style-type: none"> Actividades para a identificación da forma dunha obra do LA. Selección de audicións propostas na PD.
4.1. Clasifica os instrumentos segundo o elemento vibratorio.	<ul style="list-style-type: none"> Clasificación dos instrumentos segundo o elemento vibratorio.LA.
5.1. Coñece as voces e as diferentes agrupacións vocais.	<ul style="list-style-type: none"> Tarefa sobre identificación de voces e agrupacións vocais.
6.1. Interpreta con fruta doce, PAI e placas pequenas cancións.	<ul style="list-style-type: none"> Actividades de interpretación con fruta doce, PAI e placas.

7.1. Aplica o coñecemento da estrutura bipartita para identificar outras cancións que coñece con similares características.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de escoita e interpretación das cancións da unidade do LA.
8.1. Pon en práctica as recomendacións básicas para obter un bo son coa fruta doce.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades previas para unha boa interpretación coa fruta propostas no LA.
9.1. Interpreta unha partitura non convencional para voz e xestos.	<ul style="list-style-type: none"> • Partitura non convencional para voz e xestos.
10.1. Identifica o tipo de compás dunha obra atendendo ao acento como primeiro pulso de cada compás.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura de ritmos en distintos compases do LA. • Actividades para identificar o pulso do LA. • Fichas de reforzo e de ampliación sobre os tipos de compases dos RF.
11.1. Completa compases binarios, ternarios ou cuaternarios tendo en conta os valores das diversas figuras e silencios.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de escritura musical en distintos compases do LA. • Actividades complementarias de creación de ritmos propostas na PD.
12.1. Segue o ritmo nos desprazamentos da danza e reacciona aos cambios.	<ul style="list-style-type: none"> • Danza da unidade do LA.
13.1. Ten iniciativa para interactuar libremente cos demais no desenvolvemento da danza.	<ul style="list-style-type: none"> • Danza da unidade do LA. • Coreografías suxeridas na PD.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende o relato da unidade.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.	Escoita con actitude atenta e respectuosa os sons do ámbito.
<i>Competencia dixital.</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Planificar recursos necesarios e pasos a	Segue os pasos establecidos na realización

	realizar no proceso de aprendizaxe.	das actividades.
	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.	Utiliza os coñecementos adquiridos sobre os compases en diferentes situacións.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe nos traballos en grupo.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Participa e compórtase con responsabilidade nas actividades de grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Identifica os seus erros na tarefa.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñece e valora as manifestacións musicais de distintas culturas.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Canta e interpreta con instrumentos de forma expresiva.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Identificamos as partes dunha canción. A estrofa e o retrouso.
- Realizamos actividades de discriminación auditiva do LA das diferentes calidades do son e respondemos a cuestións.
- Escoltamos fragmentos musicais do LD para percibir os tipos de compases.
- Interpretamos unha partitura non convencional con voz e xestos.
- Identificamos as partes dunha obra a partir da audición activa proposta no LA.

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- . Clasificamos instrumentos segundo o elemento vibratorio.
- . Identificaremos voces e agrupacións de voces no LA.

Tarefa 3: A voz

- Entoamos as cancións do LA practicando diferentes recursos expresivos da voz.

- Facilitamos a aprendizaxe das cancións mediante os karaokes presentes no LD.
- Interpretamos coa voz as calidades do son representadas con signos non convencionais.

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos e acompañamos coa fruta, con PAI e placas as partituras propostas no LA.
- Realizamos acompañamentos de audicións con pequena percusión.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Recordamos os conceptos das calidades do son coas suxestións metodolóxicas da PD.
- Explicamos e practicamos coas actividades do LA os compases binario, ternario e cuaternario.
- Recordamos a duración das figuras no LA e realizamos actividades de creación de ritmos no A e nas actividades.

Tarefa 6: O corpo

- Traballamos a coreografía da Danza de San Lucas LA.
- Creamos novas coreografías coas suxestións metodolóxicas da PD.
- Coordinamos os movementos da danza co resto do grupo.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Consideramos que a intelixencia musical ha de ser desenvolvida como unha experiencia cunha influencia motora sobre o resto das demais intelixencias múltiples. Desde unha metodoloxía activa, na que o profesor é un guía que acompaña ao alumno como verdadeiro protagonista. Trátase de axudalo a compartir cos demais esa experiencia positiva e gozosa que xorde do pracer de escoitar e de facer música.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:

- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.
- Xogos, ringleiras e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Xesusiño está nas pallas

Descrición da unidade

Unha vez presentada a canción da unidade xa nos fai sentir que o Nadal está cerca. Nesta unidade, música e escena mostran a fascinación que senten os nenos e nenas pola época na que nos encontramos: a que xorde de combinar o poder da música, a vivencia e o sentimento navideño. Sumado o potencial das tres, o resultado é espectacular.

Temporalización:

Novembro Decembro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Discriminar auditivamente os instrumentos de corda fretada.
- Practicar os signos de prolongación.
- Entender a definición musical de melodía.
- Integrar a achega individual e respectar a dos compañeiros nas actividades de conxunto instrumental.
- Recoñecer auditivamente a regularidade dos acentos en diferentes ritmos e melodías.
- Distinguir o tipo de ritmo e o compás de diversas obras musicais.
- Distinguir os diferentes instrumentos tradicionais.
- Coñecer e diferenciar as diferentes formas musicais galegas.
- *• Interpretar con fruta, PAI e placas diferentes cancións populares.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none">• O Nadal na música: identificar diferentes obras musicais.• Audición: O concerto de Aranzueu de	1. Distinguir auditivamente diferentes obras relacionadas co Nadal.	1.1. Discrimina auditivamente diferentes obras relacionadas co Nadal. 1.2. Disfruta co

	Joaquín Rodrigo e Bailando con Rosiña.		concerto de Aranzueu analizando os instrumentos que interveñen na audición.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> Obras sobre o Nadal na música e O concerto de Aranzueu de Joaquín Rodrigo. Instrumentos de corda fretada, instrumentos tradicionais e as formas musicais galegas. 	2. Coñecer as distintas obras musicais do Nadal. 3. Valorar a achega da música a través de compositores como Joaquín Rodrigo. 4. Coñecer e valorar a importancia dos instrumentos de corda fretada, tradicionais e formas musicais galegas.	2.1. Coñece as diferentes obras musicais tendo como eixe central o Nadal. 3.1. Valora a achega da música a través de compositores como Joaquín Rodrigo. 4.1. Interésase por coñecer os diferentes instrumentos de corda fretada, tradicionais e formas musicais galegas.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Xesusiño está nas pallas.</i> - <i>Paxariños que vindes voando.</i> - <i>Ollos verdes.</i> O Nadal na música. 	5. Participar activamente das actividades de entoación valorando os recursos expresivos da voz. 6. Aprender e participar co canto na interpretación dun vilancico tradicional galego e outras cancións populares.	5.1. Participa por medio do canto na representación d'Os tres alpinos e na canción inglesa <i>The water is wide</i> 5.2. Practica os recursos expresivos da voz. 6.1. Utiliza correctamente a voz como elemento expresivo para a interpretación do vilancico.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> Interpretación con frauta e PAI de Paxariños que vindes voando e Ollos verdes. Interpretación con frauta, PAI e placas de Esta gaitiña que toco. 	7. Respectar a achega dos compañeiros nas actividades de conxunto instrumental 8. Interpretar pequenas cancións populares con frauta, PAI e placas. 9. Aprender e practicar os bordóns máis	7.1. Respecta os compañeiros nas actividades de conxunto instrumental. 8.1. Interpreta correctamente con frauta, PAI e placas diferentes cancións populares.

		usuais.	9.1. Identifica con soltura cada un dos diferentes tipos de bordóns máis usuais no acompañamento de láminas.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> Os signos de prolongación. As figuras e silencios musicais. 	10. Saber diferenciar os signos de prolongación. 11. Coñecer e completar compases coas figuras e silencios dados.	10.1. Define correctamente un signo de prolongación. 11.1. Distingue os signos de prolongación. 11.2. Completa correctamente compases coas figuras e silencios dados.
MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> Movemento e danza con Bailando con Rosiña. 	12. Participar na interpretación da danza Bailando con Rosiña.	12.1. Participa na interpretación da danza Bailando con Rosiña. 12.2. Participa na coreografía con interés.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Discrimina auditivamente os instrumentos de corda fretada e os	<ul style="list-style-type: none"> Actividades de discriminación auditiva de diferentes timbres de instrumentos e diferentes obras relacionadas co Nadal

instrumentos tradicionais. 1.2. Relaciona e identifica diferentes obras tendo como referente o Nadal.	LA.
2.1. Coñece os signos de prolongación e o seu valor.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade sobre signos de prolongación. • Fichas de reforzo e de ampliación sobre contidos da linguaxe musical.
3.1. Valora e coñece as diferentes formas musicais galegas (cantos narrativos, cantos do ciclo da vida, cantos de traballo, etc.).	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades para identificar as diferentes formas musicais galegas LA.
4.1. Interésase por coñecer cancións populares galegas e utilízalas como marco de referencia para as creacións propias.	<ul style="list-style-type: none"> • Tarefa do final da unidade do LA. • Actividades para traballar a tarefa do final da unidade dos RF.
5.1. Participa por medio do canto na panxoliña Xesusiño está nas pallas. 5.2. Practica os recursos expresivos da voz.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de entoación expresiva do LA. • Exercicios para practicar os recursos expresivos da voz propostos na PD.
6.1. Utiliza correctamente a voz como elemento expresivo para o acompañamento do vilancico.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de entoación coa voz como acompañamento de cancións do LA.
7.1. Respecta os compañeiros nas actividades de conxunto instrumental.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de respecto na realización de actividades de interpretación grupal do LA.
8.1. Coñece e interpreta cancións populares galegas con fruta, PAI e placas.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación adecuada das melodías de fruta e percusión LA.
9.1. Identifica con soltura cada un dos diferentes tipos de bordóns máis usuais no acompañamento de láminas.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de identificación auditiva de bordóns do LA. • Actividades de creación de bordóns para acompañamentos suxeridas na PD.
10.1. Identifica diferentes versión de O concerto de Aranjuez.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades relacionadas coa audición de O concerto de AranjuezLA.
11.1. Identifica os matices na audición O concerto de Aranjuez. 11.2. Nomea correctamente os matices que aparecen na audición de Joaquín Rodrigo.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de identificar e seguir o musicograma da audición de O concerto de Aranjuez LA.
12.1. Participa na representación da danza Bailando con Rosiña. 12.2. Participa na actividade asumindo de forma responsable o papel que se lle asigne a cada un na	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de interpretación grupal do LA. • Actitude respectuosa na realización de actividades de interpretación grupal do LA.

repartición.	
--------------	--

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.	Escoita con actitude atenta e respectuosa os sons do ámbito.
	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Percibe a relación do maior ou menor número de unidades na formación de grupos atendendo ao seu tamaño.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.	Segue os pasos establecidos na realización das actividades.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe nos traballos en grupo.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos	Participa e compórtase con responsabilidade nas actividades de grupo.

<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñece e valora as manifestacións musicais de distintas culturas.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Canta e interpreta con instrumentos de forma expresiva.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos unha audición de Joaquín Rodrigo: O concerto de Aranjuez.
- Recoñecemos o timbre de instrumentos de corda fretada e instrumentos tradicionais.
- Realizamos actividades de discriminación auditiva de diferentes obras que teñen como referente o Nadal.
- Escoitamos e identificamos as diferentes formas musicais galegas.
- Identificamos as diferentes versión de O concerto de Aranjuez.

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos as diferentes versións que hai sobre O concerto de Aranjuez.
- Coñecemos datos biográficos sobre o compositor Joaquín Rodrigo.
- Realizamos a tarefa do LA sobre as formas musicais galegas.
- Coñecemos os diferentes instrumentos de corda fretada e instrumentos tradicionais.

Tarefa 3: A voz

- Entoamos as cancións do LA practicando diferentes recursos expresivos da voz.
- Lemos coa entoación adecuada o relato sobre Verdi do LA.
- Facilitamos a aprendizaxe das cancións mediante os karaokes presentes no LD.

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos e acompañamos coa fruta e cos instrumentos da aula, PAI e placas as partituras propostas no LA, cancións populares como Paxariños que vindes voando, Esta gaitiña que toco e Ollos verdes.
- Creamos acompañamentos rítmicos con instrumentos de percusión segundo as actividades propostas na PD.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Aprendemos o concepto e o valor dos signos de prolongación.
- Practicamos en actividades do LA coas figuras e silencios musicais dados.

Tarefa 6: O corpo

- Traballamos a danza de Bailando con Rosiña de Carlos Núñez.
- Creamos novas coreografías coas suxestións metodolóxicas da PD.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Comezar o estudo dos contidos novos da unidade partindo das ideas previas. Empregar o xogo dramático, como canalizador da expresión, para estimular a participación no teatro musical. Aproveitar a prosodia e a percusión corporal como base para a interpretación de ritmos de certa complexidade no acompañamento de cancións. Facilitar a integración de todos os alumnos no gran grupo para propiciar a desinhibición e a creatividade.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audios da proposta didáctica.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.
- Pezas de vestir, panos, etc., para disfrazarse e preparar a dramatización d' *Os tres alpinos*.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Cantarela dos nenos

Descrición da unidade

A relación que garda a música coa paz é o eixe en torno ao que xiran os contidos da unidade. Ambas as dúas teñen en común a influencia da forma e os matices para enriquecer todo o seu potencial expresivo. Introducirémonos con instrumentos de láminas nas notas a contratempo e así mesmo realizaremos bailes e danzas na música popular.

Temporalización:

Xaneiro Febreir

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Coñecer a distancia entre notas correlativas (ton e semitón).
- Coñecer e practicar con instrumentos de láminas notas a contratempo.
- Coñecer a ligadura e o punto como signos de prolongación e aplicalos á escritura musical.
- Coñecer o nome de bailes e danzas na música popular.
- Afianzar a discriminación auditiva dos diversos instrumentos da orquestra atendendo ao seu timbre.
- Desenvolver e fortalecer as rutinas en canto á técnica correcta de interpretación na frauta.
- Coñecer a frase musical atendendo a pregunta-resposta.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none">• Escrita para logo interpretar A muralla.• Audición: Tambourine de F. Joseph Gossec.• Escrita de bailes e danzas na música	<ol style="list-style-type: none">1. Escotar e interpretar A muralla e Cantarela dos nenos.2. Discriminar auditivamente os diferentes bailes e danzas na música popular.	<ol style="list-style-type: none">1.1. Coñece as cancións a través da escucha.1.2. Mantén unha actitude atenta e silenciosa na audición.2.1. Distingue os diferentes bailes e danzas na música

	<p>popular.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Canción: Cantarela dos nenos. 		popular.
	<p>Música, cultura e sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bailes e danzas na música popular. • As frutas (de pico, travesiras e travesira galega). 	<p>3. Coñecer os bailes e danzas na música popular.</p> <p>4. Coñecer as diferentes frutas que temos.</p>	<p>3.1. Coñece os diversos bailes e danzas na música popular.</p> <p>3.2. Coñece as diferentes frutas.</p> <p>4.1. Valora o enriquecemento cultural que supuxo a relación entre a música e a arte ao longo da historia.</p>
INTERPRETACIÓN MUSICAL	<p>A voz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Cantarela dos nenos.</i> - A saia de Carolina. - A muralla. • Entoación entre notas correlativas. 	<p>5. Desenvolver a calidade expresiva desde a técnica vocal nas actividades de canto.</p> <p>6. Entoar unha melodía atendendo aos signos de prolongación.</p> <p>7. Coñecer os conceptos de entoación e afinación vocal tendo en conta as notas correlativas.</p>	<p>5.1. Entoa con afinación apropiada nas actividades de canto en grupo.</p> <p>6.1. Respecta a duración das notas unidas por ligadura de prolongación.</p> <p>7.1. É capaz de entoar notas correlativas diferenciando ton e semitón.</p>
	<p>Os instrumentos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretación con fruta, PAI e placas de Campaiñas e A saia de Carolina. • Fruta: <i>Pinocho foi pescar.</i> • As frutas (de pico, travesiras e travesira galega). 	<p>8. Interpretar partituras demostrando unhas destrezas básicas de interpretación co instrumento asignado.</p>	<p>8.1. Coñece as diferentes frutas.</p> <p>8.2. Participa nas actividades de interpretación instrumental de forma activa.</p>
	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> • A distancia entre notas correlativas. • As notas a contratempo. • A frase musical: pregunta-resposta. 	<p>9. Coñecer a distancia entre notas correlativas.</p> <p>10. Coñecer e intepretar notas a contratempo.</p> <p>11. Coñecer e practicar</p>	<p>9.1. Identifica a distancia entre notas correlativas (ton e semitón).</p> <p>10.1. Coñece e interpreta notas a contratempo.</p>

		a frase musical mediante pregunta-resposta.	10.2. Recoñece a pregunta-resposta na frase musical. 11.1. Crea frases musicais con pregunta-resposta.
MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> Movimentos e danza en A muralla e danza Le Basque de M. Marais. 	12. Utilizar as posibilidades expresivas do corpo para realizar as danzas propostas.	12.1. Actúa de forma desinhibida nos movementos e danzas. 12.2. Aplica correctamente a relación entre a amplitude dos xestos corporais e as flutuacións de intensidade dunha peza musical.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (A) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Coñece a distancia entre notas correlativas (ton e semitón). 1.2. Mantén unha actitude atenta e silenciosa na audición de notas correlativas.	<ul style="list-style-type: none"> Actividades de discriminación auditiva entre notas correlativas LA. Actividade do LA de diferenciar notas correlativas.
2.1. Coñece e interpreta notas a contratempo con instrumentos de láminas.	<ul style="list-style-type: none"> Actividade do LA de interpretación de instrumentos de láminas.
3.1. Coñece e practica a pregunta-resposta na frase musical.	<ul style="list-style-type: none"> Actividades suxeridas para practicar pregunta-resposta na frase musical.

4.1. Valora e coñece ao compositor F. Joseph Gossec.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de audición sobre Tambourine de F. Joseph Gossec.
5.1. Entoa con afinación apropiada nas actividades de canto en grupo.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de entoación expresiva das cancións do LA. • Exercicios para practicar os recursos expresivos da voz propostos na PD.
6.1. Respecta a duración das notas unidas por ligadura de prolongación.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude atenta na entoación dunha melodía que incorpora ligaduras do LA. • Actividades complementarias propostas na PD para practicar con signos de prolongación.
7.1. Identifica bailes e danzas na música popular.	<ul style="list-style-type: none"> • Identificación de bailes e danzas na música popular LA.
8.1. Aprende a nota FA e interprétaa correctamente coa frauta. 8.2. Participa nas actividades de interpretación instrumental de forma activa.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación adecuada das melodías de frauta do LA. • Actitude activa na escoita e interpretación instrumental das melodías do LA.
9.1. Coñece as distintas frutas (de pico, travesiras e travesira galega).	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de coñecemento das diferentes frutas.
10.1. Interpreta con frauta cancións populares. 10.2. Interpreta con frauta, PAI ou placas pequenas cancións populares como A saia de Carolina.	<ul style="list-style-type: none"> • Partituras de interpretación con frauta, PAI e placas.LA.
11.1. Participa cantando e bailando na canción A muralla.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade do LA de canto e baile.
12.1. Actúa de forma desinhibida na representación da danza Le basque. 12.2. Aplica correctamente a relación entre a amplitude dos xestos corporais e as fluctuacións de intensidade dunha peza musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude atenta para a imitación corporal na actividade de danza que vai realizar.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descriptor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Captar o sentido das expresións orais: ordes,	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade

	explicacións, indicacións, relatos.	de axuda.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Interactuar co contorno natural de xeito respectuoso.	Escoita con actitude atenta e respectuosa os sons do contorno.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.	Segue os pasos establecidos na realización das actividades.
	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.	Utiliza os coñecementos adquiridos sobre os signos de prolongación en diferentes situacións.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe nos traballos en grupo.
	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Participa e compórtase con responsabilidade nas actividades de grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñece e valora as manifestacións musicais de distintas culturas.

	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Canta e interpreta con instrumentos de forma expresiva.
--	---	---

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos e identificamos bailes e danzas na música popular.
- Realizamos actividades de discriminación auditiva de frutas de pico, travesseiras e travesseira galega.
- Discriminamos auditivamente entre notas correlativas.
 - Escoitamos Cantarela dos nenos e Tambourine de F. Joseph Gossec.

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Buscamos información sobre o compositor F. Joseph Gossec LA.
- Coñecemos diferentes bailes e danzas na música popular.
- Coñecemos as diferentes frutas que hai (de pico, travesseiras e travesseira galega).

Tarefa 3: A voz

- Entoamos as cancións para a paz, Cantarela dos nenos e A muralla.
- Entoamos notas correlativas.
- Facilitamos a aprendizaxe das cancións mediante os karaokes presentes no LD.

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos e acompañamos coa fruta, con PAI e con láminas cancións populares propostas no LA.
- Creamos acompañamentos rítmicos con instrumentos de percusión segundo as actividades propostas na PD e coñecemos os distintos tipos de frutas que temos.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Coñecemos a distancia entre notas correlativas.
- Realizamos a actividade de interpretación de notas a contratempo.
- Explicamos o concepto de pregunta-resposta para practicar na frase musical.

Tarefa 6: O corpo

- Actuamos cantando e bailando unha canción da paz: A muralla.
- Realizamos a danza Le basque LA.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Predispoñer a escoita atenta das audicións propostas. Estimular a experiencia musical mediante a participación no canto. Integrar o alumnado nas actividades de forma activa e participativa. Partir das ideas previas para asimilar os conceptos da unidade. Poñer en practica as recomendacións básicas para a interpretación de melodías coa fruta doce. Utilizar o xogo como base da expresión musical.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estimular a improvisación rítmico-corporal.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?

- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 4

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliábeis
4. Selección de evidencias para o portfolio

5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Pirimpimpín

Descrición da unidade

As principais correntes pedagóxicas en educación musical coinciden na vivencia da música mediante a experiencia física. Destacaremos nesta unidade a canción popular e a danza. A experiencia musical, por medio do movemento e a danza, adoita ser o camiño máis curto para espertar nas persoas sentimentos e emocións que puidesen estar adormecidos. O corpo pode ser unha escultura viva chea de beleza cando é levado pola música.

Temporalización:

Febreiro Marz

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Coñecer o carácter da música e relacionar fragmentos musicais con imaxes.
- Coñece os termos do tempo musical.
- Recoñecer os diferentes estilos musicais na música galega.
- Distinguir o tipo de ritmo e o compás de diversas obras.
- Coñecer distintas agrupacións musicais doutras culturas.
- Participar e aprender os movementos das danzas propostas.
- Analizar o potencial expresivo que ten a música ligada a outras culturas.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none">• Pezas musicais relacionadas coa danza.• Cancións: Pimpirimpín, Eram sam sam e Ou! Susana.• Danza rusa do Ballet	<ol style="list-style-type: none">1. Recoñecer o acento en diferentes ritmos e melodías.2. escoitar e aprender as cancións propostas na unidade.3. escoitar e recoñecer os instrumentos da	<ol style="list-style-type: none">1.1. escoita en silencio as distintas pezas musicais relacionadas coa danza.2.1. escoita e aprende as distintas cancións da unidade.3.1. Recoñece auditivamente os

	O Crebanoces de Tchaikovski.	Danza rusa.	instrumentos da audición Danza rusa.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> O piano e agrupación de piano con outros instrumentos. A guitarra. Estilos musicais na música galega e agrupacións musicais doutras culturas. 	<p>4. Coñecer a guitarra, o piano e outras agrupacións de instrumentos con piano.</p> <p>5. Coñecer os diferentes estilos musicais na música galega e as agrupacións musicais doutras culturas.</p>	<p>4.1. Distingue o son da guitarra, do piano e outras agrupacións de instrumentos con piano.</p> <p>5.1. Identifica distintas agrupacións musicais da música galega e doutras culturas.</p>
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> Cancións: <ul style="list-style-type: none"> <i>Pimpirimpín.</i> <i>Eram sam sam.</i> <i>Ou!, Susana.</i> 	6. Entoar as cancións da unidade de forma coordinada co acompañamento instrumental.	<p>6.1. Participa activamente na interpretación do canto en grupo.</p> <p>6.2. Integra o sentido rítmico do canto no contexto do acompañamento instrumental.</p>
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> O piano e a guitarra. Frauta e placas: Canon a dúas voces, Canon, A paz e Valse da Marola. 	<p>7. Coñecer e identificar a guitarra, o piano e agrupacións doutros instrumentos con piano.</p> <p>8. Interpretar con frauta e placas diferentes pezas musicais.</p>	<p>7.1. Segue recomendacións básicas para obter un bo son coa frauta doce.</p> <p>7.2. Aprende e coñece ben o son da guitarra, o piano e outras agrupacións.</p> <p>8.1. Mantén o ritmo do canto no acompañamento de láminas.</p>
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> O carácter de diferentes melodías. Como nos falan os instrumentos. O tempo musical e os seus termos. 	9. Coñecer o carácter de diferentes melodías, relacionar fragmentos musicais con imaxes e coñecer o tempo musical e os seus termos.	9.1. Relacionar fragmentos musicais con imaxes e indicar o termo de velocidade axeitado para diferentes fragmentos.

MOVIMENTO E DANZA	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Movemento e danza: Ou!, Susana. • Música e movemento: <i>Eram sam sam.</i> 	<p>10. Expresar co corpo o que suxiren diversas danzas.</p> <p>11. Participar e aprender os movementos da danza proposta.</p>	<p>10.1. Improvisa de forma creativa posturas corporais.</p> <p>11.1. Compasa os seus movementos corporais ao ritmo musical da danza.</p> <p>11.2. Mostra boa disposición á preparación da danza co grupo.</p>
-------------------	---	---	--

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. escoita en silencio as cancións da unidade, diversos fragmentos musicais e audicións.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades de escoita atenta das audicións activa e fragmentos musicais así como tamén as cancións propostas na unidade LA.
2.1. Relaciona varios fragmentos musicais con imaxes.	<ul style="list-style-type: none">• Actividade do LA de relacionar música con imaxes.
3.1. Recoñece auditivamente os estilos musicais na música galega.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades do LA de discriminación auditiva de diferentes estilos musicais na música galega.
4.1. Distingue diferentes agrupacións musicais doutras culturas.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades de discriminación auditiva de diversas agrupacións musicais doutras culturas LA.
5.1. Coñece a vida co compositor Tchaikovski.	<ul style="list-style-type: none">• Actividade sobre busca de información sobre a vida de Tchaikovski LA.
6.1. Participa activamente na interpretación do canto en grupo. 6.2. Integra o sentido rítmico do canto no contexto do acompañamento instrumental.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades de entoación expresiva das cancións do LA.• Exercicios para practicar os recursos expresivos da voz propostos na PD.
7.1. Segue recomendacións básicas para obter un bo son coa fruta doce. 7.2. Interpreta diferentes pezas musicais con fruta e placas.	<ul style="list-style-type: none">• Interpretación adecuada das melodías de fruta do LA.• Actitude activa na escoita e interpretación instrumental das pezas instrumentais con fruta e placas LA.
8.1. Mantén o ritmo do canto no acompañamento de láminas.	<ul style="list-style-type: none">• Actitude activa na escoita e interpretación instrumental con láminas das melodías do LA.

9.1. Relaciona os termos do tempo musical con diferentes melodías.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades propostas no LA para relacionar os termos do tempo musical con diferentes fragmentos musicais.
10.1. Coñece o diferente carácter que presenta cada fragmentos musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude atenta para a identificación do carácter de diferentes fragmentos musicais LA.
11.1. Compasa os seus movementos corporais ao ritmo musical da danza. 11.2. Mostra boa disposición á preparación da danza co grupo.	<ul style="list-style-type: none"> • Preparación e realización en grupo da danza proposta no LA. • Actitude de respecto na realización de actividades de interpretación grupal do LA.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende o relato da unidade.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.	Escoita con actitude atenta e respectuosa os sons do ámbito.
<i>Competencia dixital.</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da danza proposta.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe na realización das interpretacións grupales.
	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.

	escola.	
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Participa e compórtase con responsabilidade nas actividades de interpretación en grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Demuestra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dun compositor ao enriquecemento cultural.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Canta e interpreta con instrumentos de forma expresiva.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos e identificamos os fragmentos musicais coas imaxes atendendo aos instrumentos.
- Realizamos actividades do LA de escoita para anotar o carácter de diferentes fragmentos musicais.
- Escoitamos e identificamos os diferentes estilos musicais na música galega.
- Discriminamos auditivamente distintas agrupacións musicais doutras culturas.
- Identificamos a guitarra, piano e agrupacións de piano con outros instrumentos.
- Escoitamos a audición da Danza rusa do Ballet O Crebanoces de Tchaikovski.
- Escoitamos fragmentos musicais para indicar os seus termos segundo o tempo musical.

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos a guitarra, o piano e distintas agrupacións de piano con outros instrumentos.
- Coñecemos os diferentes estilos musicais na música galega.
- Realizamos a tarefa do LA de identificación de distintas agrupacións musicais doutras culturas.

Tarefa 3: A voz

- Entoamos as cancións do LA practicando diferentes recursos expresivos da voz, Pimpirimpín e Eram sam sam.
- Facilitamos a aprendizaxe das cancións mediante os karaokes presentes no LD.

Tarefa 4: Os instrumentos

- Comprendemos a información dada no LA sobre a guitarra, piano e outras agrupacións de piano con diversos instrumentos.
- Investigamos como nos falan os instrumentos relacionando fragmentos musicais con imaxes.LA.
- *• Interpretamos con frauta e placas as partituras propostas no LA.
- Creamos acompañamentos rítmicos con instrumentos de percusión segundo as actividades propostas na PD.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Coñecemos o carácter que pode ter cada fragmento musical no LA.
- Realizamos a identificación do termo de tempo musical que lle corresponde a cada fragmento musical no LA.
- Completamos con figuras e silencios distintas liñas rítmicas do LA e dos RF.
- Relacionamos fragmentos musicais coas imaxes atendendo a como nos falan os instrumentos.

Tarefa 6: O corpo

- Realizamos en grupo a danza proposta no LA atendendo ao esquema dado.
- Acompañamos con percusión corporal segundo as indicacións dadas na PD.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Estimular a experiencia musical mediante a participación no canto. Integrar o alumnado nas actividades de forma activa e participativa. Persuadir da importancia do silencio para a escoita atenta das audicións propostas. Impulsar a creatividade nas actividades libres. Poñer en practica as recomendacións básicas para a interpretación de melodías coa frauta doce. Utilizar o xogo como base da expresión musical.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estimular a improvisación rítmico-corporal.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.

- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 5

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Estrela de maio.

Descrición da unidade

A música e a palabra conteñen unha gran forza expresiva. Cando unha acompaña outra poden converterse nun manancial de emocións. Ao longo dos séculos fóronse sucedendo diferentes costumes e celebracións que van acompañadas de música e literatura; a música impulsando a palabra; a entoación, ao servizo da arte de contar historias. Deste modo cobra relevo a festividade dos maíos, transmitindo a beleza e a emoción que xorde da unión da música coa propia festividade.

Temporalización:

Abril Mai

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Desenvolver a calidade expresiva desde a técnica vocal.
- Apreciar a contribución da palabra á expresividade dunha canción.
- Coñecer grandes agrupacións como a orquestra sinfónica, orquestra de cámara, banda e orquestra de corda.
- Coñecer os protagonistas da música (técnico de son, coreógrafo, manager,...).
- Entender o concepto de matiz e coñecer os seus termos.
- Fomentar a discriminación auditiva desde diferentes propostas musicais.
- Comprender e interpretar mensaxes musicais melódicas escritas.
- Recoñecer e gozar da audición activa e das cancións propostas.
- Coñecer os aerófonos de madeira e de metal.
- Coñecer e comprender o compás de 6/8.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> Identificación auditiva de aerófonos de madeira e de metal. Audición de grandes agrupacións e das audicións Polka Éljen a Magyar e Carballesas.. 	<ol style="list-style-type: none"> Distinguir os diferentes aerófonos de madeira e de metal. Diferenciar as grandes agrupacións e disfrutar valorando as audicións de Polka Éljen a Magyar e Carballesas. 	<ol style="list-style-type: none"> Identifica o tipo de aerófono de madeira ou de metal. Distingue as diferentes e grandes agrupacións (orquestra sinfónica, de cámara, de corda e banda). <ol style="list-style-type: none"> Recoñece auditivamente os instrumentos que interpretan Polka Éljen a Magyar e Carballesas.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> Grandes agrupacións (orquestra sinfónica, de cámara, de corda e banda). Os protagonistas da música (técnico de son, coreógrafo, manager,...). Aerófonos de madeira e de metal. 	<ol style="list-style-type: none"> Apreciar as diferentes agrupacións, así como os protagonistas da música. 	<ol style="list-style-type: none"> Coñece e aprecia as distintas agrupacións que temos. Identifica os diferentes aerófonos de madeira e de metal.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> Cancións: <ul style="list-style-type: none"> <i>Estrela de maio.</i> Miña terra galega. A entoación como recurso expresivo. 	<ol style="list-style-type: none"> Participar activamente na interpretación vocal e corporal das cancións. Coñecer as posibilidades expresivas da entoación na canción. Saber recurrir á entoación como recurso expresivo. 	<ol style="list-style-type: none"> Entoa con afinación apropiada nas actividades de canto en grupo. Distingue o enunciado, a exclamación ou a pregunta pola liña melódica coas que se expresan ao falar. <ol style="list-style-type: none"> Coñece como empregar correctamente o recurso expresivo da entoación.

	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • Aerófonos de madeira e de metal. • Frauta: <i>No parque e Rumba de Ibias.</i> 	7. Identificar aerófonos de madeira e de metal. 8. Interpretar as pezas musicais propostas cun control postural e unha técnica adecuados.	7.1. Identifica os aerófonos de madeira e de metal. 7.2. Interpreta unhas pezas de frauta con fluidez, seguindo o fraseo melódico. 8.1. Segue recomendacións básicas para obter un bo son coa frauta doce.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> • A entoación como recurso expresivo. • O matiz e os seus termos. • O compás de 6/8. 	9. Coñecer o valor correcto do matiz e os seus termos. 10. Coñecer e descubrir o compás de 6/8 e o seu valor.	9.1. Identifica o matiz dos distintos fragmentos musicais. 10.1. Colocar pulsos, acentos e liñas divisorias no 6/8.
MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> • Expresión corporal e entoación de frases. • Percusión corporal con pequena percusión. 	11. Interpretar unha peza musical Miña terra galega con percusión corporal e pequena percusión.	11.1. É capaz de acompañar unha peza musical con percusión corporal.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis

Selección de evidencias para o portfolio

<p>1.1. Identifica o matiz en diferentes fragmentos musicais añaadindo o seu termo.</p> <p>1.2. Coñecer o compás 6/8 e practicar no pentagrama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de escoita atenta das audicións activas e fragmentos musicais propostos no LA poñendo o matiz de cada unha. • Actividades do LA de colocación de pulsos, liñas divisorias e acentos no 6/8..
<p>2.1. Recoñece auditivamente as grandes agrupacións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identificación das grandes agrupacións.
<p>3.1. Coñece e valora os protagonistas da música como son o técnico de son, coreógrafo, manager, etc.</p> <p>3.2. Coñece e identifica os diferentes aerófonos de madeira e de metal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades previas suxeridas na PD para coñecer os protagonistas da música. • Identificación de aerófonos de madeira e de metal.
<p>4.1. Entoa con afinación apropiada nas actividades de canto en grupo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de interpretación grupal coa voz presentes no LA. • Actitude de respecto na realización de actividades de interpretación grupal do LA.
<p>5.1. Distingue o enunciado, a exclamación ou a pregunta pola liña melódica coas que se expresan ao falar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Exercicios para practicar a entoación de distintas frases nunha liña melódica do LA.
<p>6.1. Interpreta unha peza musical con percusión corporal e pequena percusión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación dunha peza musical con percusión corporal e pequena percusión.
<p>7.1. Segue recomendacións básicas para obter un bo son coa fruta doce.</p> <p>7.2. Interpreta unha peza de fruta con fluidez, seguindo o fraseo melódico.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación adecuada das melodías de fruta do LA. • Actitude activa na escoita e interpretación instrumental das melodías do LA.
<p>8.1. Marca adecuadamente o pulso e o acento no acompañamento con percusión dunha canción.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades do LA para interpretar melodías marcando o pulso e o acento co acompañamento de percusión.
<p>9.1. Distribúe as figuras musicais ata completar compases, tendo en conta a suma dos seus valores e coloca as liñas divisorias onde corresponde.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de linguaxe musical propostas no LA e nos RF para completar unha partitura con figuras e silencios en distintos compases.
<p>10.1. Interpreta con fruta pequenas cancións.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación con fruta de pequenas cancións do LA.

11.1. É capaz de compasar o pulso e o acento da música por medio do corpo.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades do LA para compasar o pulso e o acento por medio de percusión corporal.
--	---

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	Comprender o sentido dos textos escritos.	Comprende as definicións e os enunciados da unidade.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.	Escoita con actitude atenta e respectuosa os sons do ámbito.
<i>Competencia dixital.</i>	Elaborar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.	Busca de información sobre algunha das manifestacións artísticas propostos na unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.	Descubrimento dos personaxes que aparecen no romance e na secuencia de acontecementos narrados neste.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe na realización das interpretacións de grupo.
	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Participa e compórtase con responsabilidade nas actividades de interpretación en grupo.
<i>Sentido de iniciativa e</i>	Priorizar a consecución de	Demostra interese,

<i>espírito emprendedor.</i>	obxectivos grupales a intereses persoais.	constancia e iniciativa na participación de actividades de grupo.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos cantautores ao enriquecemento cultural.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Canta e interpreta con instrumentos de forma expresiva un romance popular.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Entoamos distintas cancións da unidade: Estrela de maio e Miña terra galega.
- Realizamos actividades do LA de escoita analizando o matiz dos distintos fragmentos musicais.
- Escoitamos e identificamos os aerófonos de metal e de madeira.
- Escoitamos e acompañamos con instrumentos as audicións Polka Éljen a Magyar de Johann Strauss II e Carballesas.

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos as grandes agrupacións (orquestra sinfónica, de cámara, de corda e banda).
- Obtemos información complementaria sobre o compositor Johann Strauss II.
- Coñecemos os protagonistas da música (técnico de son, coreógrafo, manager, etc.).
- Coñecemos os aerófonos de madeira e de metal.

Tarefa 3: A voz

- Entoamos as cancións do LA practicando diferentes recursos expresivos da voz.
- Lemos coa entoación adecuada as frases propostas no LA e relacionámolas coa representación gráfica dunha liña melódica.
- Facilitamos a aprendizaxe das cancións mediante os karaokes presentes no LD.

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos e acompañamos coa frauta as cancións No parque e Rumba de Ibias propostas no LA.
- Creamos acompañamentos rítmicos con instrumentos de percusión na peza musical Miña terra galega e na audición Carballesas.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Comprendemos o concepto de matiz e escribimos os termos que correspondan a cada fragmento musical no LA.
- Coñecemos o compás de 6/8 e practicamos no pentagrama no LA.
- Completamos con figuras e silencios distintas liñas rítmicas do LA e dos RF.

Tarefa 6: O corpo

- Realizamos por parella unha coreografía para a canción Carballesas.
- Acompañamos con percusión corporal a canción Miña terra galega no LA.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Estimular a experiencia musical mediante a participación no canto. Inculcar a importancia do silencio para a escoita atenta das audicións propostas. Partir das prosodias para facilitar a asimilación da linguaxe musical. Poñer en practica as recomendacións básicas para a interpretación de melodías coa fruta doce. Utilizar o xogo como base da expresión musical. Involucrar o alumnado nas actividades de forma activa e participativa.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Partir das prosodias para facilitar o acompañamento de ritmos máis complexos.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estimular a improvisación rítmico-corporal.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.
- Información sobre outros romances medievais.
- Roupas, disfraces, etc., para caracterizarse dos personaxes do romance proposto na unidade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiados.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Sally, the camel

Descrición da unidade

A última unidade mostra a relación que garda a música con outras culturas partindo dunha canción en inglés. Coñeceremos as síncopes dentro da linguaxe musical que nos axudará a entender e interpretar moitas partituras. A partir dese coñecemento previo, mostramos a obra musical. Terminaremos disfrutando dunha serie de xogos ao final da unidade como un bingo instrumental e pasapalabras musical.

Temporalización:

Maio Xuño

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Coñecer as síncopes para poder profundizar un pouco máis na linguaxe musical.
- Identificar instrumentos electrófonos.
- Recoñecer que a música necesita unha estrutura que lle dea forma.
- escoitar, practicar e interpretar con percusión corporal.
- Interpretar con fruta, PAI e placas pequenas pezas musicais.
- Afianzar a expresividade musical nas diversas achegas individuais: percusión corporal, técnica adecuada, cancións, xogos, acompañamentos.
- *• Interpretar pezas instrumentais con fruta só ou con fruta e placas.
- Comprender e interpretar as mensaxes musicais que están presentes nas actividades.
- Valorar a riqueza interdisciplinar e intercultural que supón a variedade de agrupacións e estilos musicais.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> Identificación auditiva dos instrumentos electrónos. Audición: <i>A vida é bela</i> de Nicola Piovani. 	1. Identificar auditivamente instrumentos electrónos. 2. escoitar de forma atenta a audición para identificar a forma.	1.1. escoita de forma atenta identificando os instrumentos electrónos. 2.1. Realiza unha audición activa dunha obra e identifica as súas partes.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> Os instrumentos electrónos. Bingo instrumental e pasapalabras musical. 	3. Coñecer os instrumentos electrónos. 4. Achegarse á cultura a través dun bingo instrumental e pasapalabras musical.	3.1. Coñece e identifica instrumentos electrónos. 4.1. Achégase á cultura mediante un bingo instrumental e pasapalabras musical.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> Cancións: <ul style="list-style-type: none"> <i>Sally, the camel.</i> <i>Na beira do mar.</i> 	5. Entoar as cancións da unidade de forma coordinada co acompañamento instrumental.	5.1. Participa activamente na interpretación do canto en grupo. 5.2. Integra o sentido rítmico do canto no contexto do acompañamento instrumental.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> Frauta: Muiñeira de Chantada. Frauta e placas: Maio de Vilalba e frauta, PAI e placas: Muiñeira de Armenteira e Na beira do mar. 	6. Interpretar partituras demostrando unhas destrezas básicas de interpretación co instrumento asignado.	6.1. Interpreta partituras con frauta, PAI e placas. 6.2. Participa nas actividades de interpretación instrumental de forma activa.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> As sínopes. Escritura rítmica e melódica dunha obra musical. 	7. Identificar e coñecer as sínopes e describir formas musicais sinxelas e diversos estilos musicais dos propostos nunha audición.	7.1. Segue con atención a parte donde aparecen sínopes que lle corresponde en partitura dunha audición activa.

MOVIMENTO E DANZA	O corpo <ul style="list-style-type: none"> Danza e movemento con acompañamento de percusión corporal en Laranxa doce. 	8. Acompañar con xestos e linguaxe corporal o texto das cancións.	8.1. É expresivo e espontáneo no acompañamento corporal dunha canción.
-------------------	---	---	--

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. escoita de forma atenta diversos fragmentos musicais para practicar a síncope.	<ul style="list-style-type: none"> Actividades de escoita atenta de fragmentos musicais propostos no para practicar a síncope no LA.
2.1. Realiza unha audición activa dunha obra e identifica as súas partes.	<ul style="list-style-type: none"> Actividades do LA de escoita e discriminación das partes que dan forma a unha obra.
3.1. Comprende e analiza unha partitura repondendo a diversas cuestións.	<ul style="list-style-type: none"> Actividades previas suxeridas na PD para detectar ideas previas acerca da análise dunha partitura musical. Actividade do LA de relacionar elementos construtivos e musicais.
4.1. Identifica auditivamente instrumentos electrófonos.	<ul style="list-style-type: none"> Identificación auditiva de instrumentos electrófonos no LA.
5.1. Participa activamente na interpretación do canto en grupo. 5.2. Integra o sentido rítmico do canto	<ul style="list-style-type: none"> Actividades de interpretación grupal coa voz presentes no LA. Actitude de respecto na realización de

no contexto do acompañamento instrumental.	actividades de interpretación grupal do LA.
6.1. Interpreta con frauta diversas pezas musicais e con frauta, PAI e placas noutras pezas diferentes. 6.2. Participa nas actividades de interpretación instrumental de forma activa.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de interpretación da melodía e acompañamento de pequenas pezas musicais do LA. • Actitude activa na escoita e interpretación instrumental das melodías do LA.
7.1. Segue con atención a parte que lle corresponde na partitura dunha audición activa.	<ul style="list-style-type: none"> • Audicións activas do LA.
8.1. É expresivo e espontáneo no acompañamento corporal dunha canción.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades do LA para interpretar acompañamentos rítmicos co corpo.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Realiza unha boa lectura comprensiva para responder correctamente aos enunciados.
	Comprender o sentido dos textos escritos.	Comprende as definicións e os enunciados da unidade.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.	Escoita con actitude atenta e respectuosa os sons do ámbito.
<i>Competencia dixital.</i>	Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.	Utiliza os reprodutores de audio, o encerado dixital e Internet, para facilitar o acceso á ampliación dos contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.	Desenvolver a capacidade de observación e de relación ao buscar similitudes entre a construción dunha obra arquitectónica e unha obra musical.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento	Observa con atención para adquirir información

	creativo, crítico, emocional, interdependente.	relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe na realización das interpretacións do grupo.
	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Participa e compórtase con responsabilidade nas actividades de interpretación en grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Priorizar a consecución de obxectivos grupales a intereses persoais.	Demostra interese, constancia e iniciativa na participación de actividades do grupo.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos cantautores ao enriquecemento cultural.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Canta e interpreta con instrumentos de forma expresiva as cancións propostas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos as cancións do LA poñendo atención á lingua.
- Escoitamos e practicamos síncofes en pequenos fragmentos musicais.
- Realizamos actividades do LA de escoita atenta seguindo o pulso e identificando os acentos.
- Escoitamos e identificamos os instrumentos electrófonos.

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos e citamos as características dos principais elementos que interveñen nunha obra musical.
- Coñecemos os instrumentos electrófonos.
- Achegámonos á cultura a través dun bingo instrumental e pasapalabras musical.

- Coñecemos a música tradicional doutras culturas mediante a canción do LA *Sally, the camel*.

Tarefa 3: A voz

- Entoamos as cancións do LA practicando diferentes recursos expresivos da voz.
- Lemos coa entoación adecuada facendo sínopes onde o require.
- Facilitamos a aprendizaxe das cancións mediante os karaokes presentes no LD.

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos e acompañamos coa frauta, PAI e placas as partituras propostas no LA atendendo á forma.
- Identificamos os instrumentos electrónos no LA.
- Participamos nun bingo instrumental no LA.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Comprendemos coa explicación dada no LA do concepto de síncope e practicamos en diversos fragmentos musicais.
- Realizamos a actividade do LA de realizar unha análise dunha partitura e responder a diferentes cuestións.
- Completamos con figuras e silencios distintas liñas rítmicas do LA e dos RF.

Tarefa 6: O corpo

- Acompañamos con percusión corporal unha canción: Laranxa doce no LA.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Propiciar a participación na audición activa coa achega individual ao éxito da interpretación instrumental de todo o grupo. Partir das prosodias para facilitar a asimilación da linguaxe musical. Involucrar o alumnado nas actividades de forma activa e participativa. Poñer en practica as recomendacións básicas para a interpretación de acompañamentos con instrumentos de láminas e de melodías coa frauta doce. Utilizar o xogo como base da expresión musical.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Partir das prosodias para facilitar o acompañamento de ritmos máis complexos.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estimular a improvisación rítmico-corporal.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.
- Información sobre grandes obras arquitectónicas da humanidade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Uso das tics, aula virtual, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

CURSO 6º

Índice

1. Obxectivos da área de Música 6.º EP.
2. Descritores.
3. Contribución da área ao desenvolvemento das competencias básicas.
4. Organización e secuenciación de contidos.
5. Criterios metodolóxicos e estratexias didácticas xerais que hai que utilizar na área.
6. Actividades complementarias.
7. Criterios de avaliación.
8. Estándares de aprendizaxe.
9. Evidencias para o portfolio.
10. Criterios de cualificación e promoción.
11. Perfil de área con ponderación dos estándares de aprendizaxe
12. Recursos didácticos.
13. Medidas de atención á diversidade e inclusión.
14. Avaliación da programación didáctica.

OBXECTIVOS DA ÁREA DE MÚSICA 6.º EP

1. Recoñecer as posibilidades dos instrumentos acústicos e electrónicos na audición.
2. Ser crítico na escoita activa.
3. Coñecer a grafía musical e verbalizar sobre o seu uso.
4. Valorar o patrimonio musical doutras culturas.
5. Crear instrumentos musicais de construción propia a partir do coñecemento dos instrumentos reais.
6. Respectar e colaborar cos demais nas actividades de canto.
7. Descifrar a linguaxe musical dunha partitura na interpretación musical
8. Desenvolver a danza a partir de músicas actuais.
9. Recoñecer diferentes xéneros e estilos de danza.

DESCRITORES

COMPETENCIA	INDICADORES	DESCRITORES
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Coidado do ámbito natural e dos seres vivos	<ul style="list-style-type: none"> • Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso. • Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible. • Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu ámbito. • Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
	Vida saudable	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico. • Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano fronte ao coidado saudable deste.

	A ciencia no día a día	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá. • Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante. • Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas e comprender o que acontece ao noso redor.
	Manexo de elementos matemáticos	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto. • Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
	Razoamento lóxico e resolución de problemas	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia. • Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos. • Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprensión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender o sentido dos textos escritos. • Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos... • Gozar coa lectura.
	Expresión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar oralmente, de xeito ordenado e claro, calquera tipo de información. • Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos. • Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.

	Normas de comunicación	<ul style="list-style-type: none"> • Respeitar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor... • Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros, nas diversas situacións comunicativas.
	Comunicación noutras linguas	<ul style="list-style-type: none"> • Entender o contexto sociocultural da lingua, así como a súa historia, para un mellor uso desta. • Manter conversacións noutras linguas sobre temas cotiáns en distintos contextos. • Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación. • Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiáns ou de materias diversas.
<i>Competencia dixital</i>	Tecnoloxías da información	<ul style="list-style-type: none"> • Empregar distintas fontes para a busca de información. • Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade. • Elaborar e dar a coñecer información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
	Comunicación audiovisual	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas. • Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.
	Utilización de ferramentas dixitais	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento. • Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria. • Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Respecto polas manifestacións culturais propias e alleas	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial. • Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural. • Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.
	Expresión cultural e artística	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos. • Apreciar a beleza das expresións artísticas e do ámbito cotián. • Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Educación cívica e constitucional	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola. • Identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de dereito referendado por unha norma suprema chamada Constitución Española.
	Relación cos demais	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos. • Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos. • Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
	Compromiso social	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores. • Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela. • Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades. • Involucrarse ou promover

		accións cun fin social.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Autonomía persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias. • Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas. • Ser constante no traballo superando as dificultades. • Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.
	Liderado	<ul style="list-style-type: none"> • Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos. • Contaxiar entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos. • Darlle prioridade á consecución de obxectivos de grupo sobre intereses persoais.
	Creatividade	<ul style="list-style-type: none"> • Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema. • Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa. • Encontrar posibilidades no ámbito que outros non aprecian.
	Emprendemento	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos. • Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas. • Asumir riscos no desenvolvemento das tarefas ou dos proxectos. • Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.

<i>Aprender a aprender</i>	Perfil de aprendiz	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas... • Desenvolver as distintas intelixencias múltiples. • Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.
	Ferramentas para estimular o pensamento	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente... • Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
	Planificación e avaliación da aprendizaxe	<ul style="list-style-type: none"> • Planificar os recursos necesarios e os pasos que hai que realizar no proceso de aprendizaxe. • Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios. • Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe. • Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

CONTRIBUCIÓN DA ÁREA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS

Descrición do modelo competencial.

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e unha reconfiguración dos contidos desde un enfoque de aplicación que permita o adestramento destas. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso, xeraremos tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos alumnos a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Tratar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é inabarcable polo que cada unha se estrutura en indicadores, grandes piares que permiten describirla dun xeito máis preciso. Podemos encontrar entre tres e seis indicadores por competencia.

O indicador segue sendo aínda demasiado xeral, polo que o descompoñemos no que chamamos descritores da competencia que “describen” o alumno competente neste

ámbito. Por cada indicador encontraremos entre tres e seis descritores redactados en infinitivo.

En cada unidade didáctica concretaremos os descritores en desempeños competenciais redactados en terceira persoa de presente indicativo. O desempeño será o aspecto concreto da competencia que poderemos adestrar e avaliar de xeito explícito na unidade, será concreto e obxectivo e indícanos qué debemos adestrar e observar nas actividades deseñadas.

Para o seu desenvolvemento, partimos dun marco de descritores competenciais definido para o proxecto aplicable a toda materia e curso.

Respectando o tratamento específico nalgúns áreas, os **elementos transversais**, tales como, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse desde todas as áreas facendo posible e fomentando que o proceso de ensinanza-aprendizaxe dos alumnos sexa o máis completo posible.

Por outra parte, o desenvolvemento de **valores**, presentes tamén en todas as áreas, axudará a que os nosos alumnos aprendan a desenvolverse desde uns determinados valores que constrúan unha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir.

A diversidade de alumnos cos seus estilos de aprendizaxe diferentes levaranos a traballar desde as **diferentes potencialidades** con que contan, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder dar resposta ás súas necesidades.

Na área de Música.

Na área de Música incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

A área contribúe á adquisición da Competencia matemática e Competencias en ciencias e tecnoloxía ao tratar conceptos e representacións xeométricas presentes na arquitectura, no deseño, no mobiliario, nos obxectos cotiáns, no espazo natural, e naquelas ocasións nas que se necesitan referentes para organizar a obra artística no espazo. Así mesmo, aspectos traballados en música como o ritmo e as escalas, colaboran directamente coa consecución da Competencia matemática.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

- Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.
- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
- Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.
- Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos.
- Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

Comunicación lingüística

A través dos intercambios comunicativos que se xeran nas diversas actividades e proxectos, do uso das normas que o rexen, da explicación dos procesos e do vocabulario específico que a área achega, contribúese ao desenvolvemento da competencia en comunicación lingüística.

De forma específica, cancións ou sinxelas dramatizacións son un vehículo propicio para a adquisición de novo vocabulario e para desenvolver capacidades relacionadas coa fala, como a respiración, a dicción ou a articulación. Desenvólvese tamén esta competencia a través da descrición dos proxectos de traballo, das argumentacións sobre solucións achegadas no desenvolvemento dos proxectos e da propia presentación destes.

Os descritores que utilizaremos serán:

- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...
- Entender o contexto sociocultural da lingua, así como a súa historia para un mellor uso desta.
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros, nas diversas situacións comunicativas. Entender o contexto sociocultural da lingua, así como a súa historia para un mellor uso desta.
- Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación.

Competencia dixital

Mediante o uso da tecnoloxía como ferramenta para mostrar procesos relacionados coa música e as artes visuais e para achegar o alumnado á creación de producións artísticas e da análise da imaxe e do son e das mensaxes que transmiten, contribúese ao desenvolvemento da Competencia dixital.

Na área adestraremos os seguintes descritores:

- Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.
- Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- Empregar distintas fontes para a busca de información.

Conciencia e expresións culturais

A área de Educación artística contribúe directamente en todos os aspectos que configuran a área á adquisición desta competencia. Nesta etapa ponse a énfase no coñecemento de diferentes códigos artísticos e no das técnicas e recursos que lle son propios, o que lle axuda ao alumnado a iniciarse na percepción e na comprensión do mundo que o rodea e a ampliar as súas posibilidades de expresión e comunicación cos demais. A posibilidade de representar unha idea de forma persoal, valéndose dos recursos que as linguaxes artísticas proporcionan, promove a iniciativa, a imaxinación e a creatividade, ao mesmo tempo que ensina a respectar outras formas de pensamento e expresión.

A área, ao propiciar o achegamento a diversas manifestacións culturais e artísticas, tanto do ámbito máis próximo como doutros pobos, dota os alumnos e alumnas de instrumentos para valoralas e para formular opinións cada vez máis fundamentais no coñecemento. Deste modo, poden ir configurando criterios válidos en relación cos produtos culturais e ampliar as súas posibilidades de ocio.

Os descritores que adestraremos nesta competencia son:

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e do ámbito cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

A Educación artística favorece a participación en experiencias colectivas: colaxes, exposicións, experiencias musicais, etc., como forma de expresar ideas, sentimentos, vivencias tanto persoais como de grupo. A interpretación e a creación supoñen, en moitas ocasións, un traballo en equipo. A aceptación de normas desta forma de traballo, a cooperación, asunción de responsabilidades e utilización de espazos de xeito apropiado, son regras e normas dun desenvolvemento social e cívico adecuado. Todo iso fai que a área contribúa ao desenvolvemento da Competencia social e cívica.

Os indicadores desta competencia poden facilitar o adestramento de cada un dos descritores que enunciámos a continuación:

- Concibir unha escala de valores propia e actuar segundo ela.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.
- Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.
- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

A creatividade esixe actuar con autonomía, poñer en marcha iniciativas, barallar posibilidades e solucións diversas. O proceso non só contribúe á orixinalidade e á busca de formas innovadoras, senón que ademais xera flexibilidade polas diferentes respostas que poden obterse ante un ante un mesmo suposto. Neste sentido a área de Educación artística contribúe á competencia Sentido de iniciativa e espírito emprendedor, actuando significativamente no proceso que leva ao neno desde a exploración inicial ata o produto final, o cal require unha planificación previa e demanda un esforzo por alcanzar resultados orixinais, non estereotipados. O traballo en equipo e as habilidades de planificación, organización e elaboración de proxectos de traballo supón o desenvolvemento de capacidades e habilidades básicas tales como: a perseveranza, a responsabilidade, a autocrítica e a autoestima, e contribúen todas elas directamente ao desenvolvemento desta competencia.

Neste caso, os descritores que hai que adestrar son:

- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa.
- Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.
- Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.
- Darlle prioridade á consecución de obxectivos de grupo ante intereses persoais.

Aprender a aprender

Á competencia para Aprender a aprender contribúese na medida que se favoreza a reflexión sobre os procesos na manipulación de obxectos, a experimentación con técnicas e materiais e a exploración sensorial de sons, texturas, formas ou espazos, co fin de que os coñecementos adquiridos doten a nenos e nenas dunha experiencia suficiente para utilizalos en situacións diferentes. O desenvolvemento da capacidade de observación presenta a conveniencia de establecer pautas que a guíen, co obxecto de que o exercicio de observar proporcione información relevante e suficiente. Neste sentido, a área fai competente en aprender, ao proporcionar protocolos de indagación e planificación de procesos susceptibles de seren utilizados noutras aprendizaxes.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia serían:

- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
- Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
- Planificar os recursos necesarios e os pasos que hai que realizar no proceso de aprendizaxe.
- Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.

ORGANIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DE CONTIDOS

Bloque 4. escoita.

- Música contemporánea: instrumentos acústicos e electrónicos.
- Agrupacións instrumentais.
- A música en diferentes contextos: gravacións, concertos, videoclips, cine, debuxos animados, internet...

Bloque 5. Interpretación musical.

- Elementos musicais.
- Terminoloxía básica.
- Producións musicais nos medios audiovisuais e nas tecnoloxías da información e da comunicación.
- Creación de instrumentos musicais.
- A canción contemporánea.
- Linguaxe musical: signos de prolongación (caldeirón, punto e ligadura).
- Silencios de complemento e de preparación.
- Células rítmicas (dobre corchea e corchea).
- Alteracións propias (sostido, bemol, becuadro) e accidentais.
- Notas a contratempo e grupos de valoración especial.
- Figuras musicais: a síncope.
- A fruta doce.

Bloque 6. A música, o movemente e a danza.

- A coreografía no baile moderno.
- Clasificación dos diferentes xéneros e estilos de danza.
- Elementos básicos dunha danza: movemento, ritmo, expresión corporal, espazo e estilo.

CRITERIOS METODOLÓXICOS E ESTRATEXIAS DIDÁCTICAS XERAIS PARA UTILIZAR NA ÁREA

Traballar de xeito competencial na aula supón un cambio metodolóxico importante; o docente pasa a ser un xestor de coñecemento dos alumnos e o alumno adquire un maior grao de protagonismo.

En concreto na área de Música:

O desenvolvemento deste área deberá permitir coñecer e apreciar as manifestacións artísticas para favorecer o desenvolvemento da súa percepción, sensibilidade, curiosidade e creatividade.

A metodoloxía utilizada en Educación Artística, como non pode ser doutro xeito, debe ser asumida desde a perspectiva de “saber facer”, é dicir, os procesos de aprendizaxe deben realizarse a partir da propia experiencia, actuar con autonomía, pñer en marcha iniciativas, barallar posibilidades e solucións diversas; será o protagonista activo no proceso de sensibilización, apreciación e creación artística.

Desde esta perspectiva teremos en conta os valores creativos e expresivos (o neno e a nena debuxa, pinta, canta, baila, modela, toca un instrumento, dramatiza, presenta unha historia ou un xogo expresando os seus propios sentimentos e emocións...), e os valores perceptivos (o neno e a nena tamén contempla debuxos, cadros, esculturas, fotografías, películas, videoclips, escoita cancións, asiste a representacións teatrais, a festas, ao circo...). As linguaxes artísticas trabállanse a través de técnicas e procedementos diversos dunha forma máis dinámica e creativa.

Por outro lado, o alumnado do século XXI non pode estar afastado do coñecemento das tecnoloxías propias deste século; así pois, terá a posibilidade de aprender a utilizar, de forma responsable, as posibilidades que as tecnoloxías da información e da comunicación ofrecen para o desenvolvemento das súas capacidades artísticas.

Debemos ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais, polo que haberá que pñer en xogo diferentes habilidades para que o propio alumno coñeza onde residen as súas fortalezas.

Cada unha das fortalezas individuais do alumnado axudaranos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas que se van realizar estarán pensadas desde a **Teoría das Intelixencias Múltiples** como posibilidade para que todo o alumnado chegue a adquirir todos aqueles aspectos que necesita para poder desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Nesta área os alumnos e as alumnas iníciáanse no coñecemento e aprecio do feito cultural en xeral, polo que terán que formarse en habilidades e actitudes que permitan acceder a manifestacións artísticas que os leven a poder desenvolver a súa capacidade crítica.

O **traballo en grupo colaborador** será unha forma de adestrar as diferentes habilidades e destrezas para chegar ao desexo e vontade de cultivar a propia capacidade estética e creadora cun interese por participar na vida cultural e por contribuír á conservación do patrimonio cultural e artístico, tanto da propia comunidade como doutras comunidades.

Os contidos da área de Plástica están organizados ao redor duns conceptos fundamentais vinculados a un **contexto real**. Será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Con respecto ás actividades complementarias, convén reflexionar sobre estas catro cuestións:

- Conseguíronse os obxectivos propostos a partir das actividades realizadas?
- Como resultaron as actividades?
- Cales gustaron máis?
- Que propostas de mellora podemos sinalar?

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 4. escoita.

1. Coñecer, explorar e identificar nunha audición as posibilidades sonoras e expresivas dos instrumentos acústicos e electrónicos e outros dispositivos electrónicos ao servizo da interpretación musical.
2. Comentar formulando opinións acerca das manifestacións musicais en diferentes contextos escoitados e visualizados na aula.

Bloque 5. Interpretación musical.

1. Analizar e comprender o significado dos elementos da linguaxe musical convencional expresándoo de xeito oral e por escrito.
2. Buscar, seleccionar e organizar información sobre o patrimonio musical propio e doutras culturas.
3. Explorar a morfoloxía de diferentes instrumentos musicais utilizando a información obtida para a creación de instrumentos musicais propios.

4. Interpretar cantando e acompañando con instrumentos, como solista e en grupo, cancións de grupos musicais actuais mostrando actitudes de respecto e colaboración cos demais.
5. Ler e interpretar obras e fragmentos musicais identificando os elementos básicos da linguaxe musical.

Bloque 6. A música, o movemento e a danza.

- *1. Inventar e interpretar en grupo coreografías utilizando como base a música actual de xeito desinhibido e pracenteiro, mostrando confianza nas propias posibilidades e mostrando actitudes de respecto cara aos demais.
2. Coñecer e clasificar os diferentes xéneros e estilos de danza.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

Bloque 4. escoita.

- 1.1. Identifica distintos instrumentos acústicos e electrónicos segundo o timbre.
- 1.2. Entende a transformación da música a través de procedementos electrónicos.
- 1.3. Investiga as posibilidades sonoras dun teclado electrónico.
- 1.4. Coñece diferentes tipos de agrupacións instrumentais na música contemporánea.
- 1.5. Distingue os parámetros do son en música contemporánea.
- 2.1. Distingue aspectos característicos de diferentes estilos musicais, xéneros, compositores, contextos, etc.
- 2.2. Goza como oínte de diferentes manifestacións musicais.
- 2.3. Identifica as agresións acústicas e contribúe activamente á súa diminución e ao benestar persoal e colectivo.

Bloque 5. Interpretación musical.

- 1.1. Identifica e define os elementos da linguaxe musical: figuras, claves (sol e fa), notas, alturas, modo (maior e menor), textura, matices, carácter...
- 1.2. Define e emprega termos específicos que mostran o carácter e o tempo dunha obra musical.
- 2.1. Investiga e organiza a información sobre profesionais relacionados co mundo da música.
- 2.2. Coñece algunhas manifestacións musicais propias da historia da música contemporánea.
- 3.1. Crea instrumentos musicais a partir de diferentes materiais e emprégao para interpretar ou acompañar.
- 4.1. Coñece o mecanismo da produción de voz.
- 4.2. Canta cancións ou fragmentos musicais ao unísono ou a dúas ou máis voces.
- 4.3. Acompaña con diferentes instrumentos as cancións cantadas.
- 4.4. Inventa cancións trasladando a música a un musicograma.
- 5.1. Le e interpreta cancións e fragmentos musicais escritos en linguaxe musical convencional.
- 5.2. Identifica os elementos da linguaxe musical convencional.

- 5.3. Interpreta coa frauta doce obras musicais ou fragmentos en tonalidades maiores e menores ata unha alteración con ou sen acompañamento.

Bloque 6. A música, o movemento e a danza.

- *1.1. Crea unha coreografía sinxela a partir dos recursos aprendidos na clase tomando como base a música actual e interpretando a devandita coreografía de xeito coordinado.
- 1.2. Valora e respecta as posibilidades expresivas do grupo.
- 1.3. Confía nas súas propias posibilidades e nas dos demais.
- 2.1. Recoñece as principais danzas clásicas.
- 2.2. Analiza os elementos básicos nunha danza. Identifica os personaxes e figuras dun ballet.
- 2.3. Clasifica as danzas folclóricas españolas.
- 2.4. Enumera os bailes contemporáneos e compáraos con outras danzas clásicas.

EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Para rexistrar as evidencias de aprendizaxe vinculadas aos estándares utilizaremos portfolios de aprendizaxe na aula. Ao longo das distintas unidades didácticas iremos planificando a realización e a recollida de produtos que mostre o nivel de consecución do estándar e detalle a súa evolución ao longo do curso.

O portfolio é unha ferramenta que permite avaliar o proceso de aprendizaxe consistente, fundamentalmente, na recollida de evidencias da evolución do alumno; pode pautarse a recollida de evidencias ou deixarlle ao alumno que seleccione cales quere mostrar. Cada evidencia leva unha reflexión engadida sobre o traballo realizado, as dificultades encontradas e os obxectivos de mellora persoal. O documento do portfolio pode realizarse en papel ou formato dixital.

No anexo de avaliación preséntase un posible guión para a súa realización.

As evidencias que podemos recoller na área de Música poden ser:

- Exercicios do libro ou da guía que traballen sobre os estándares definidos na unidade.
- Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.
- Produtos finais derivados de tarefas aplicadas en contexto real.
- Debuxos que representen aquilo que aprenderon.
- Diferentes ferramentas de auto e coavaliación do traballo realizado na aula.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

Para valorar o grado de adquisición das competencias básicas e dos obxectivos fixados son fundamentais os criterios de calificación.

En cada trimestre realizarase unha avaliación, informando por escrito ao alumn@ e aos pais/nais das calificacións obtidas.

A área de Música dividirase en tres bloques temáticos que se levarán a cabo nas tres avaliacións.

A ponderación variará en función do curso que se vai avaliar. Utilizaranse diferentes instrumentos como:

- Rexistro do traballo instrumental.
- Rexistro de expresión corporal.
- Rexistro de expresión vocal e canto.
- Rexistro de observación en clase.
- Proba escrita.

A proba escrita farase unha vez por trimestre.

En cada avaliación terase en conta:

- Ferramentas de avaliación do traballo competencial.
- Probas de avaliación escritas.
- Evidencias dos estándares de aprendizaxe.

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	PORCENTAXE NA CUALIFICACIÓN
Rexistro do traballo instrumental	
Rexistro de expresión instrumental	
Rexistro de expresión corporal	
Rexistro de expresión vocal e canto	
Rexistro de observación en clase	
Proba escrita	
Cualificación total	

Ao final do curso:

	PORCENTAXE NA NOTA FINAL
1. ^a avaliación	
2. ^a avaliación	
3. ^a avaliación	

Portfolio de aprendizaxe	
Cualificación total	

PERFIL DE ÁREA CON PONDERACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

6º CURSO			
1º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CCL CAA	1- Identifica, clasifica e describe as calidades dos sons do contexto natural e social, utilizando un vocabulario preciso.	6%	Proba escrita
CCEC CAA CCL	2- Distingue tipos de voces, instrumentos, variacións e contrastes de velocidade e intensidade, tras a escoita de obras musicais, con capacidade para emitir unha valoración destas.	6%	Proba escrita
CSIEE CAA CCEC	3- Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	6%	Rexistro observación en clase
CSIEE CAA CCEC	4- Interésase por descubrir obras musicais de diferentes características, e utilízalas como marco de referencia para as creacións propias.	6%	Rexistro observación en clase
CSC CCEC	5- Comprende, acepta e respecta o contido das normas que regulan a propiedade intelectual en canto á reprodución e a copia de obras musicais.	6%	Rexistro observación en clase

MUSICAL		BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN	50%	
COMPE TENCIAS CLAVE		ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA CCL		1- Recoñece e describe as calidades da voz a través de audicións diversas, e recreáas.	5%	Proba escrita
CCEC CAA		2- Recoñece e clasifica instrumentos acústicos e electrónicos, diferentes rexistros da voz e agrupacións vocais e instrumentais.	5%	Proba escrita
CCEC		3- Utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	5%	Proba escrita
CCEC		4- Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.	5%	Proba escrita
CAA CCEC		5- Interpreta pezas vocais e instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento.	5%	Rexistro expresión instrumental
CAA CCEC CSC		6- Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos, e valora a súa aportación ao enriquecemento persoal, social e cultural.	5%	Rexistro expresión instrumental
CSC		7- Mostra respecto polo traballo das demais persoas e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	5%	Rexistro observación en clase
CAA		8- Analiza as interpretacións feitas, recoñece erros e mostra interese por traballar para correxilos.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC CAA CD		9- Buscar información bibliográfica, en medios de comunicación e en internet sobre instrumentos, compositores/as, intérpretes e eventos musicais.	5%	Caderno
CAA CD CCL		10- Presenta e expón a información de forma clara, ordenada e limpa en varios soportes.	5%	Rexistro observación en clase
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA			20%	

COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CAA CCEC	1- Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	2%	Rexistro expresión corporal
CCEC	2- Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.	3%	Rexistro expresión corporal
CCEC	3- Coñece danzas de distintas épocas e lugares, e valora a súa aportación ao patrimonio artístico e cultural.	2%	Rexistro observación en clase
CSC CCEC	4- Reproduce e disfruta interpretando danzas tradicionais españolas, e entende a importancia da súa continuidade e o traslado ás xeneracións futuras.	3%	Rexistro observación en clase
CAA CCEC	5- Inventa coreografías de grupo que corresponden coa forma interna dunha obra musical e supón unha orde espacial e temporal.	2%	Rexistro observación en clase
CAA	6- Analiza as danzas realizadas, reconece os erros e mostra interese por mellorar o produto.	2%	Rexistro observación en clase
CAA CSC	7- Respecta o traballo en grupo e participa nel de forma placenteira, mostrando confianza nas propias posibilidades e nas das demais persoas.	3%	Rexistro observación en clase
CSC	8- Mostra respecto polas demais persoas e colaboración con elas.	3%	Rexistro observación en clase

2º TRIMESTRE

BLOQUE 1. ESCOITA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CCL	1- Identifica, clasifica e describe as calidades dos sons do contexto natural e social, utilizando un vocabulario preciso.	6%	Proba escrita

CAA			
CCEC CAA CCL	2- Distingue tipos de voces, instrumentos, variacións e contrastes de velocidade e intensidade, tras a escoita de obras musicais, con capacidade para emitir unha valoración destas.	6%	Proba escrita
CSIEE CAA CCEC	3- Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	6%	Rexistro observación en clase
CSIEE CAA CCEC	4- Interésase por descubrir obras musicais de diferentes características, e utilízalas como marco de referencia para as creacións propias.	6%	Rexistro observación en clase
CSC CCEC	5- Comprende, acepta e respecta o contido das normas que regulan a propiedade intelectual en canto á reprodución e a copia de obras musicais.	6%	Rexistro observación en clase
MUSICAL BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN		50%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA CCL	1- Recoñece e describe as calidades da voz a través de audicións diversas, e recreálas.	5%	Proba escrita
CCEC CAA	2- Recoñece e clasifica instrumentos acústicos e electrónicos, diferentes rexistros da voz e agrupacións vocais e instrumentais.	5%	Proba escrita
CCEC	3- Utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	5%	Proba escrita
CCEC	4- Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.	5%	Proba escrita
CAA CCEC	5- Interpreta pezas vocais e instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento.	5%	Rexistro expresión instrumental
CAA	6- Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos, e valora a súa	5%	Rexistro expresión

CCEC CSC	aportación ao enriquecemento persoal, social e cultural.		instrumental
CSC	7- Mostra respecto polo traballo das demais persoas e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	5%	Rexistro observación en clase
CAA	8- Analiza as interpretacións feitas, reconece erros e mostra interese por traballar para corrixilos.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC CAA CD	9- Buscar información bibliográfica, en medios de comunicación e en internet sobre instrumentos, compositores/as, intérpretes e eventos musicais.	5%	Caderno
CAA CD CCL	10- Presenta e expón a información de forma clara, ordenada e limpa en varios soportes.	5%	Rexistro observación en clase
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA		20%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CAA CCEC	1- Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	2%	Rexistro expresión corporal
CCEC	2- Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.	3%	Rexistro expresión corporal
CCEC	3- Coñece danzas de distintas épocas e lugares, e valora a súa aportación ao patrimonio artístico e cultural.	2%	Rexistro observación en clase
CSC CCEC	4- Reproduce e disfruta interpretando danzas tradicionais españolas, e entende a importancia da súa continuidade e o traslado ás xeneracións futuras.	3%	Rexistro observación en clase
CAA CCEC	5- Inventa coreografías de grupo que corresponden coa forma interna dunha obra musical e supón unha orde espacial e temporal.	2%	Rexistro observación en clase
CAA	6- Analiza as danzas realizadas, reconece os erros e mostra interese por mellorar o	2%	Rexistro observación en

	produto.		clase
CAA CSC	7- Respecta o traballo en grupo e participa nel de forma placenteira, mostrando confianza nas propias posibilidades e nas das demais persoas.	3%	Rexistro observación en clase
CSC	8- Mostra respecto polas demais persoas e colaboración con elas.	3%	Rexistro observación en clase

3º TRIMESTRE			
BLOQUE 1. ESCOITA		30%	
COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CCL CAA	1- Identifica, clasifica e describe as calidades dos sons do contexto natural e social, utilizando un vocabulario preciso.	6%	Proba escrita
CCEC CAA CCL	2- Distingue tipos de voces, instrumentos, variacións e contrastes de velocidade e intensidade, tras a escoita de obras musicais, con capacidade para emitir unha valoración destas.	6%	Proba escrita
CSIEE CAA CCEC	3- Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	6%	Rexistro observación en clase
CSIEE CAA CCEC	4- Interésase por descubrir obras musicais de diferentes características, e utilízalas como marco de referencia para as creacións propias.	6%	Rexistro observación en clase
CSC CCEC	5- Comprende, acepta e respecta o contido das normas que regulan a propiedade intelectual en canto á reprodución e a copia de obras musicais.	6%	Rexistro observación en clase

MUSICAL		BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN	50%	
COMPE TENCIAS CLAVE		ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CCEC CAA CCL		1- Recoñece e describe as calidades da voz a través de audicións diversas, e recreáas.	5%	Proba escrita
CCEC CAA		2- Recoñece e clasifica instrumentos acústicos e electrónicos, diferentes rexistros da voz e agrupacións vocais e instrumentais.	5%	Proba escrita
CCEC		3- Utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	5%	Proba escrita
CCEC		4- Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.	5%	Proba escrita
CAA CCEC		5- Interpreta pezas vocais e instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento.	5%	Rexistro expresión instrumental
CAA CCEC CSC		6- Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos, e valora a súa aportación ao enriquecemento persoal, social e cultural.	5%	Rexistro expresión instrumental
CSC		7- Mostra respecto polo traballo das demais persoas e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	5%	Rexistro observación en clase
CAA		8- Analiza as interpretacións feitas, recoñece erros e mostra interese por traballar para correxilos.	5%	Rexistro observación en clase
CCEC CAA CD		9- Buscar información bibliográfica, en medios de comunicación e en internet sobre instrumentos, compositores/as, intérpretes e eventos musicais.	5%	Caderno
CAA CD CCL		10- Presenta e expón a información de forma clara, ordenada e limpa en varios soportes.	5%	Rexistro observación en clase
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA			20%	

COMPE TENCIAS CLAVE	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	%	INSTRUMENTO AVALIACIÓN
CAA CCEC	1- Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	2%	Rexistro expresión corporal
CCEC	2- Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.	3%	Rexistro expresión corporal
CCEC	3- Coñece danzas de distintas épocas e lugares, e valora a súa aportación ao patrimonio artístico e cultural.	2%	Rexistro observación en clase
CSC CCEC	4- Reproduce e disfruta interpretando danzas tradicionais españolas, e entende a importancia da súa continuidade e o traslado ás xeneracións futuras.	3%	Rexistro observación en clase
CAA CCEC	5- Inventa coreografías de grupo que corresponden coa forma interna dunha obra musical e supón unha orde espacial e temporal.	2%	Rexistro observación en clase
CAA	6- Analiza as danzas realizadas, reconece os erros e mostra interese por mellorar o produto.	2%	Rexistro observación en clase
CAA CSC	7- Respecta o traballo en grupo e participa nel de forma placenteira, mostrando confianza nas propias posibilidades e nas das demais persoas.	3%	Rexistro observación en clase
CSC	8- Mostra respecto polas demais persoas e colaboración con elas.	3%	Rexistro observación en clase

RECURSOS DIDÁCTICOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- O libro do alumno.
- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica.

Recursos dixitais

- Recursos dixitais para o profesorado, que acompañan a proposta didáctica, e para o alumnado, cos que poderán reforzar e ampliar os contidos estudados.
- Uso das tics, aula virtual, videoconferencias Cisco Webex, páxina web...

MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE E INCLUSIÓN

Descrición do grupo despois da avaliación inicial

Número de alumnos:

Funcionamento do grupo (falan moito, cambian con facilidade de actividade,...):

Que fortalezas identificas no grupo en canto ao desenvolvemento de obxectivos curriculares?

Que necesidades identificas e como as vas tratar? (*Planificación de estratexias metodolóxicas, xestión da aula, estratexias de seguimento da eficacia de medidas..*)

Que fortalezas identificas no grupo en canto a aspectos competenciais?

Necesidades individuais

Cales son os alumnos que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe? (*Hai que ter en conta os alumnos con necesidades educativas, con altas capacidades, e outros con necesidades non diagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar...*).

Que medidas organizativas vas adoptar? (*Planificación de reforzos, situación de espazos, xestión de tempos de grupo para favorecer a intervención individual*).

Que medidas curriculares vas adoptar? Que recursos vas empregar?

Que modelo de seguimento vas utilizar con cada un deles?

Cada canto e como vas avaliar os seus progresos?

AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Neste apartado pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e do desenvolvemento de programación didácticas. Para iso, ao finalizar

cada unidade didáctica propónse unha secuencia de preguntas que lle permitan ao docente avaliar o funcionamento do que programou na aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

De igual modo propoñemos unha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto, pódese realizar ao final de cada trimestre para recoller as melloras no seguinte.

ASPECTOS QUE HAI QUE AVALIAR	QUE HAI QUE DESTACAR...	QUE HAI QUE MELLORAR...	PROPOSTAS DE MELLORA PERSOAL
Temporalización das unidades didácticas			
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos na unidade			
Descritores e desempeños competenciais			
Realización de tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Portfolio de evidencias dos estándares de aprendizaxe			
Atención á diversidade			

Unidade 1

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis/Competencias clave
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias clave: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación

10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade

11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Catro vellos mariñeiros

Descrición da unidade

Neste último curso de Primaria, os alumnos e as alumnas encóntranse con contidos tanto a nivel de linguaxe musical como de coñecemento instrumental que xa foron dados e que polo tanto repasarán profundizando neles.

Traballarase a táboa de dixitación na frauta interpretando diferentes cancións con acompañamento de voz, PAI e láminas. Bríndaselle polo tanto a oportunidade de gozar do pracer do canto en grupo e da interpretación do acompañamento de láminas e de instrumentos de pequena percusión.

Poderá coñecer e valorar as formas musicais vocais e instrumentais así como a tipoloxía das formas musicais galegas.

A unidade complétase coa danza na música culta con acompañamentos de percusión nas audicións propostas.

Temporalización:

Setembro

outubro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Familiarizarse coa táboa de dixitación da frauta.
- Afianzar a duración, altura e compás e a súa representación gráfica.
- Recoñecer e analizar as formas musicais vocais, instrumentais e tipoloxía das formas musicais galegas para desenvolver actitudes de valoración e respecto e para que contribúan ao enriquecemento persoal.
- *• Educar a coordinación corporal por medio da lectura rítmica e da percusión corporal cunha base rítmica.
- Desenvolver a memoria auditiva mediante a interpretación vocal de cancións, pezas instrumentais e danzas.
- *• Afianzar a afinación, a articulación e a expresión na interpretación vocal e instrumental.
- Ampliar o acervo cultural coa comprensión e memorización de novos contidos artístico-musicais.
- *• Axustar os propios movementos aos do resto do grupo en cancións e danzas.
- Realizar movementos e danza con acompañamento de percusión.
- *• Participar de forma individual e colectiva nas actividades que integran a música e a expresividade corporal, e achegar a creatividade persoal.
- Utilizar as posibilidades do son, como elemento de representación e comunicación para expresar ideas e sentimentos, contribuindo con iso ao equilibrio afectivo e á relación cos demais.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (SCIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
ESCOITA	O oído Canción: - Catro vellos mariñeiros. Audición: - Polca Tritsch, tratsch.	1. Mostrar interese por recordar cancións populares e doutras manifestacións artísticas e utilízalas como marco de referencia para a elaboración de creacións propias.	1.1. Interésase por recordar cancións populares e doutras manifestacións artísticas e utilízalas como marco de referencia para a elaboración de creacións propias.	SCIEE
	Música, cultura e sociedade - A danza na música culta. - As formas musicais vocais. - As formas musicais instrumentais. - Tipoloxía das formas musicais galegas.	2. Coñecer e entender a danza na música culta como riqueza do patrimonio musical.	2.1. Coñece e entende obras musicais de distintas culturas como parte da identidade, da diversidade e da riqueza do patrimonio musical.	CCL CD
		3. Utilizar a escoita musical para indagar nas formas musicais vocais e instrumentais e coñecer así a tipoloxía das formas musicais galegas.	3.1. Utiliza a escoita musical para indagar nas formas musicais vocais e instrumentais e coñece así a tipoloxía das formas musicais galegas.	CCL CMCT CD
	A voz - Canción popular: Catro vellos mariñeiros. - Intepretar con voz: Do ritmo á fruta, Ao compás, Sae á ventá, Mariquiña e O galo cando canta.	4. Interpretar pezas vocais e instrumentais populares para distintos agrupamentos con acompañamento.	4.1. Interpreta pezas vocais e instrumentais populares par distintos agrupamentos con acompañamento.	CCEC

INTERPRETACIÓN MUSICAL	Os instrumentos - Familia de instrumentos: cordófonos, aerófonos, idiófonos, membranófonos e electrófonos. - Fruta, voz, PAI e láminas: Do ritmo á fruta, Ao compás, Sae á ventá, Mariquiña e O galo cando canta. - Acompañamento con percusión: Carballesa do Incio e Polca Tritsch, tratsch. - Fruta: táboa de dixitación (escala de do a re´ con fa sostido e si bemol).	5. Coñecer e clasificar de forma moderna as familias de instrumentos e coñecer a táboa de dixitación na fruta.	5.1. Coñece e fai unha clasificación moderna das familias de instrumentos e coñece a táboa de dixitación na fruta.	CMCT
		6. Interpretar só ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, composicións sinxelas ademais de acompañar outras con percusión.	6.1. Interpreta con fruta, voz, PAI ou láminas diferentes pezas musicais ou ben realizando acompañamentos de percusión noutras.	CSIEE
	Linguaxe musical - A duración e a súa representación gráfica. - A altura e a súa representación gráfica. - O compás e a súa representación gráfica. - A altura: ton e semitón.	7. Lembrar e afianzar a duración, altura e o compás e a súa representación gráfica ademais do ton e o semitón.	7.1. Lembra e afianza a duración, altura, compás xunto coa súa representación gráfica.	CCL
			7.2. Identifica correctamente o ton e semitón entre as diferentes notas.	CCEC

MÚSICA, MOVIMENTO E DANZA	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Movemento e danza: <p>Carballela do Incio.</p>	<p>8. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza, valorando a súa achega ao patrimonio e gozando da súa interpretación como unha forma de interacción social.</p>	<p>8.1. Inventa e interpreta coreografías sinxelas de pezas musicais de diferentes estilos de acordo á estrutura formal, demostrando un dominio corporal, espacial e temporal.</p>	CAA
---------------------------	--	---	--	-----

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Interésase por coñecer as formas musicais vocais e instrumentais.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades para traballar as formas musicais vocais e instrumentais (RF)
2.1. Coñece e entende a danza na música culta como parte da identidade, da diversidade e da riqueza do patrimonio musical.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades de audición activa para identificar a danza na música culta con imaxes (LA)
3.1. Utiliza a escoita musical para indagar na tipoloxía das formas musicais galegas.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades de escoita atenta para coñecer a tipoloxía das formas musicais galegas(LA)
4.1. Interpreta pezas vocais e instrumentais populares para distintos agrupamentos con e sen acompañamento.	<ul style="list-style-type: none">• Interpretación vocal e instrumental con fruta, láminas ou percusión corporal de cancións populares (LA)
5.1. Interpreta con fruta correctamente a táboa de dixitación facendo a escala de do a re´ con fa sostido e si bemol.	<ul style="list-style-type: none">• Actividade de interpretación con fruta da táboa de dixitación. (LA)
6.1. Practica a ligadura e o punto.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades para a práctica da ligadura e o punto(LA).
7.1. Afianza o coñecemento da duración, altura e compás xunto coa súa representación gráfica.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades para afianzar a duración, altura e compás xunto coa súa representación gráfica(LA)
7.2. Realiza unha clasificación moderna das familias de instrumentos.	<ul style="list-style-type: none">• Clasificación moderna das familias de instrumentos (LA)

8.1. Interpreta coreografías sinxelas de pezas musicais de diferentes estilos.

- Creación dunha coreografía para pezas musicais de diferentes estilos. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descriptor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Le os textos da unidade que achegan novos coñecementos.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.	Escoita con actitude atenta e respectuosa os sons do ámbito.
<i>Competencia dixital</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio audiovisual para a realización das actividades.
<i>Aprender a aprender</i>	Planificar os recursos necesarios e os pasos que hai que realizar no proceso de aprendizaxe.	Experimenta con distintos materiais e explora sensorialmente distintos timbres para facer música.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Utiliza os coñecementos adquiridos sobre dúas alturas en diferentes situacións.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe nos traballos en grupo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Recoñece a importancia da cooperación para levar a cabo un proxecto artístico colectivo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.	Realiza as actividades propostas.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñece e valora as manifestacións musicais de distintas culturas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Recursos dixitais (RD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos e cantamos a canción Catro vellos mariñeiros. LA
- Escoitamos a audición Polca Tritsch, tratsch de Johann Strauss. LA
- Prestamos atención para escoitar pequenos fragmentos melódicos da danza na música culta e relacionalos coas imaxes. LA

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos a danza na música culta e identificámola con imaxes. LA
- Lembramos e afianzamos as formas musicais vocais e instrumentais. LA
- Coñecemos a tipoloxía das formas musicais galegas. LA

Tarefa 3: A voz

- Interpretamos a canción popular Catro vellos mariñeiros.LA
- *• Interpretamos coa voz outras cancións populares xunto con fruta, PAI e láminas.LA
- Mostramos interese en participar de forma activa na interpretación das cancións.LA

Tarefa 4: Os instrumentos

- Clasificamos de forma moderna as familias de instrumentos. LA
- *• Lemos e interpretamos con fruta, voz, PAI e láminas cancións como Do ritmo á fruta, Ao compás, Sae á ventá e O galo cando canta.LA
- Intepretamos con fruta a táboa de dixitación.LA
- Acompañamos con percusión Carballeza do Incio e Polca Tritsch, tratsch.LA

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Escribimos a duración mediante a súa representación gráfica con figuras e silencios no pentagrama.
- Escribimos a altura mediante a súa representación gráfica coa escala de notas no pentagrama.
- Identificamos os compases binario, ternario e cuaternario mediante a súa representación gráfica.

Tarefa 6: O corpo

- Creamos pequenas coreografías para acompañar Carballeza do Incio e Polca Tritsch, tratsch.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas pódense utilizar diversas estratexias metodolóxicas:

- Consideramos que a intelixencia musical debe ser desenvolvida como unha experiencia cunha influencia motora sobre o resto das demais intelixencias múltiples, desde unha metodoloxía activa na que o profesor é un guía que acompaña ao alumno como verdadeiro protagonista. Trátase de axudarlle tanto a afondar nos

coñecementos e nas técnicas que lle permitan unha exploración para posteriormente interpretar e crear, como a compartir cos demais esa experiencia positiva e gozosa que xorde do pracer de escoitar e de facer música.

- A metodoloxía utilizada en Educación artística debe ser asumida desde a perspectiva de “saber facer”, é dicir, os procesos de aprendizaxe deben realizarse a partir da propia experiencia, actuar con autonomía, poñer en marcha iniciativas, barallar posibilidades e solucións diversas; será cada un o intérprete no proceso de sensibilización, apreciación e creación artística.
- Traballo en grupo, en equipo ou de forma cooperativa, no desenvolvemento de actividades e proxectos: agrupar os alumnos en grupos de 3 ou 4 e utilizar as estruturas da aprendizaxe cooperativa suxeridas na guía do profesor.
- Posta en común en gran grupo: despois do traballo individual ou de grupo, e do repaso da actividade formulada na unidade.
- As experiencias na área de Música deben permitir un enfoque globalizado,

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- O libro do alumnado
- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno.
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.

Recursos dixitais

- Recursos dixitais para o profesorado, que acompañan a proposta didáctica, e para o alumnado, cos que poderán reforzar e ampliar os contidos estudados.
- Uso das tics, aula virtual, videoconferencias Cisco Webex, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Proba de avaliación da unidade (nos recursos fotocopiados da unidade e no libro dixital).
- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?

- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender as necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzou os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que

Unidade 2

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis/Competencias clave
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias clave: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

O Neno

Descrición da unidade

O marco no que imos centrarnos nesta unidade fai referencia a unha época do ano moi desexada polos nenos e nena que é o Nadal. Traballaremos dentro da linguaxe musical a altura facendo fincapé nas alteracións (díese, bemol e becuadro).

Os alumnos e as alumnas terán a posibilidade de integrarse no grupo coa participación en interpretación vocal, musical e de danza. Nesta unidade contribuiremos á ambientación do Nadal, desde a música instrumental, coa canción *Aguinaldo de despedida*.

Coñecerán e poderán valorar as bandas de música e outras agrupacións ademais dos instrumentos utilizados na música galega.

Para rematar tamén completaremos esta unidade cun exercicio de percusión corporal e acompañamento de percusión nas audicións propostas.

Temporalización:

Novembro decembro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Familiarizarse coas voces (tesitura, tipo de voz) e as agrupacións vocais.
- Coñecer as diferentes alteracións que se presentan dentro da altura (díese, bemol e becuadro).
- Apreciar o enriquecemento que supuxo para a música as bandas de música e outras agrupacións.
- *• Afianzar a interpretación da frauta xunto con voz, PAI e láminas nunha canción navideña.
- Recoñecer e analizar as manifestacións artísticas ao redor da festa do Nadal doutras culturas, para desenvolver actitudes de valoración e respecto de forma que contribúan ao enriquecemento persoal.
- Distinguir auditivamente os tipos de voz que se escoitan en diferentes fragmentos de ópera.
- Ampliar a práctica realizando un exercicio de percusión corporal.
- Axustar os propios movementos aos do resto do grupo en cancións e danzas.
- Desenvolver a memoria auditiva mediante a interpretación vocal de cancións, pezas instrumentais e danzas.
- *• Afianzar a afinación, a articulación e a expresión na interpretación vocal e instrumental.
- Utilizar as posibilidades do son, como elemento de representación e comunicación para expresar ideas e sentimentos, contribuíndo con iso ao equilibrio afectivo e á relación cos demais.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC	
ESCOITA	O oído - Canción: O Neno. - Danza: Os Reis do Courel. - Audición Activa: A Marcha RAdetzky e Coral da Cantata 147. - As voces en fragmentos de ópera.	1. Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son de maneira que sirvan como marco de referencia para creacións propias.	1.1. Identifica, clasifica e describe, utilizando un vocabulario preciso, as calidades dos sons do ámbito natural e social como elemento imprescindible para a práctica da interpretación e da creación.	CSIEE
		2. Identificar o tipo de voz en diferentes fragmentos de ópera.	2.1. Distingue tipos de voces na escoita de distintos fragmentos de ópera.	CAA
	Música, cultura e sociedade - As voces e as agrupacións de voces. - As bandas de música. - As bandas e outras	3. Mostrar interese por coñecer as voces e agrupacións de voces.	3.1. Interésase por descubrir obras musicais de diferentes características, e utilízalas como marco de referencia para a elaboración de creacións propias.	CCL CD

	agrupacións.	4. Coñecer as bandas de música e outras agrupacións como parte da identidade, da diversidade e da riqueza do patrimonio musical.	4.1. Coñece as bandas de música e outras agrupacións como parte da identidade, da diversidade e da riqueza do patrimonio musical.	CCL CD CCEC
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz - Panxoliña: O Neno. - Interpretación vocal: Día de Reis.	5. Interpretar, só ou en grupo, composicións sinxelas mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical.	5.1. Utiliza a linguaxe musical na elaboración e interpretación de obras musicais individuais e colectivas.	CAA CCEC
	Os instrumentos - Interpretación con frauta, voz, PAI e láminas: Aguinaldo de despedida. - Acompañamento con percusión en audicións activas: A marcha Radetzky e Coral da Cantata 147.	6. Interpretar, só ou en grupo, mediante a frauta, voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, composicións, asumindo a responsabilidade na interpretación en grupo e respectando, tanto as achegas dos demais como a persoa que asume a dirección.	6.1. Interpreta pezas instrumentais para distintos agrupamentos, con voz, frauta e acompañamento, mantendo a atención ás indicacións marcadas polo director.	CMCT
			6.2. Mostra coñecemento dos recursos técnicos correctos na interpretación instrumental Orff.	CMCT
			6.3. Interpreta con precisión técnica e expresividade.	CMCT
	7. Explorar e utilizar as posibilidades sonoras e expresivas de diferentes materiais e instrumentos.	7.1. Explora as posibilidades sonoras e expresivas de diferentes materiais e instrumentos e utilízalas para a	CSIEE	

			creación e interpretación de pezas musicais.	
	Linguaxe musical - A altura: as alteracións (díese, bemol e becuadro). -	8. Identificar os tipos de alteracións que hai nunha partitura e responder a cuestións sobre as mesmas.	8.1. Utiliza a linguaxe musical e as grafías non convencionais na elaboración e interpretación de obras musicais individuais e colectivas.	CCL
			8.2. Analiza unha partitura identificando as alteracións que se producen ao longo dela.	CCEC
MÚSICA, MOVIMENTO E DANZA	O corpo - Movemento e danza: Os Reis do Courel.	9. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza, valorando a súa achega ao patrimonio e gozando da súa interpretación como unha forma de interacción social.	9.1. Interpreta coreografías sinxelas de pezas musicais de diferentes estilos de acordo á estrutura formal, demostrando un dominio corporal, espacial e temporal.	CCEC
			9.2. Coñece danzas de distintas épocas, lugares e estilos, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.	CAA
			9.3. Controla a postura, a coordinación corporal e musical en exercicios de movemento, de expresión corporal e danza.	CAA

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Identifica, clasifica e describe as alteracións que se presentan nunha partitura (díese, bemol e becuadro).	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades nas que se identifican e describen as alteracións que se poden presentar nunha partitura (LA)
2.1. Distingue tipos de voces en fragmentos de ópera así como agrupacións vocais.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de identificación de tipos de voces en fragmentos de ópera como tamén de agrupacións vocais.(LA)
3.1. Interésase por descubrir os instrumentos que foron e son utilizados na música galega.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades que facilitan o coñecemento dos instrumentos utilizados na música galega. (LA)
4.1. Coñece as bandas de música e outras diferentes agrupacións que enriquecen o noso patrimonio.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audición activa sobre bandas de música e outras agrupacións. (LA)
5.1. Interpreta con voz diferentes panxoliñas.	<ul style="list-style-type: none"> • Partituras e cancións de interpretación vocal. (LA)
<p>6.1. Interpreta unha canción navideña con frauta, voz, PAI e láminas mantendo a atención ás indicacións marcadas polo director.</p> <p>6.2. Mostra coñecemento dos recursos técnicos correctos na interpretación instrumental Orff.</p> <p>6.3. Interpreta con precisión técnica e expresividade.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de interpretación vocal e instrumental con frauta, láminas ou PAI de canción navideña. (LA) • Actividades de conxunto instrumental Orff. (LA) • Actividades de interpretación vocal ou instrumental.
7.1. Explora as posibilidades sonoras e expresivas de diferentes materiais e instrumentos e utilízalas para a creación e interpretación de pezas musicais.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de acompañamento de cancións e audición activa.
8.1. Utiliza a linguaxe musical e as grafías non convencionais na	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura de partituras de expresión vocal, instrumental e corporal para

<p>elaboración e interpretación de obras musicais individuais e colectivas.</p> <p>8.2. Traduce á linguaxe musical convencional ritmos e melodías sinxelas coñecidas ou creadas respectando as producións e achegas alleas.</p>	<p>coreografías.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creación dun acompañamento rítmico para unha panxoliña.
<p>9.1. Interpreta unha pequena coreografía para Os Reis do Courel e demostra un dominio corporal, espacial e temporal.</p> <p>9.2. Interpreta diferentes exercicios con percusión corporal.</p> <p>9.3. Controla a postura, a coordinación corporal e musical en exercicios de movemento, de expresión corporal e danza.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación da danza de Os Reis do Courel. • Interpretación de diferentes exercicios con percusión corporal. • Aprendizaxe dos distintos pasos dunha danza atendendo á súa estrutura formal.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Le os textos do cómic e explica brevemente o seu contido.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar e interiorizar conceptos matemáticos.	Escoita con actitude atenta e interioriza a lonxitude e equivalencia de pulsos nas diversas partes dunha obra.
<i>Competencia dixital</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Interpreta con corrección o apoio audiovisual para aplicar a información na realización de actividades.
<i>Aprender a aprender</i>	Planificar os recursos necesarios e os pasos que hai que realizar no proceso de aprendizaxe.	Experimenta con distintos materiais e explora sensorialmente distintas fontes sonoras para facer música.
	<i>Intelixencias múltiples:</i>	Utiliza os coñecementos

	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	adquiridos sobre signos musicais en diferentes situacións.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe nos traballos en grupo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Recoñece a importancia da cooperación para levar a cabo un proxecto artístico colectivo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Realiza de forma satisfactoria as actividades propostas como resultado dunha tarefa previa.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñece e valora as manifestacións musicais de distintas culturas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiabes (RF) / Recursos dixitais (RD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos e cantamos as panxoliñas O Neno e Día de Reis.LA
- Escoitamos a *Marcha Radetzky* de Johann Strauss e Coral da Cantata 147 de J.S. Bach.LA
- Facemos un exercicio de discriminación auditiva de tipos de voces en fragmentos de ópera.LA

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Coñecemos as voces e as distintas agrupacións de voces. LA
- Coñecemos as bandas de música e outras agrupacións.LA

Tarefa 3: A voz

- Aprendemos o texto e a melodía das panxoliñas *O Neno e Día de Reis*.LA
- Facilitamos a aprendizaxe das cancións mediante os karaokes.LA

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos con fruta, voz, PAI e láminas Aguinaldo de despedida. LA

- Facemos acompañamentos con percusión nas audicións A marcha Radetzky e coral da Cantata 147. LA

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Facemos unha exploración previa e sistemática das diversas partituras que van aparecendo na unidade antes de proceder á montaxe da interpretación colectiva. LA
- Prestamos atención á forma ou estrutura das pezas que imos interpretar. LA
- Identificamos as diferentes alteracións que poden aparecer nunha partitura.LA
- Coidamos a caligrafía musical nas actividades que o requiran. LA

Tarefa 6: O corpo

- Aprendemos unha danza para Os Reis do Courel.LA

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas pódense utilizar diversas estratexias metodolóxicas:

- Consideramos que a intelixencia musical debe ser desenvolvida como unha experiencia cunha influencia motora sobre o resto das demais intelixencias múltiples, desde unha metodoloxía activa na que o profesor é un guía que acompaña o alumno como verdadeiro protagonista. Trátase de axudarlle tanto a afondar nos coñecementos e nas técnicas que lle permitan unha exploración para posteriormente interpretar e crear, como a compartir cos demais esa experiencia positiva e gozosa que xorde do pracer de escoitar e de facer música.
- A metodoloxía utilizada en Educación artística debe ser asumida desde a perspectiva de “saber facer”, é dicir, os procesos de aprendizaxe deben realizarse a partir da propia experiencia, actuar con autonomía, poñer en marcha iniciativas, barallar posibilidades e solucións diversas; será cada un o intérprete no proceso de sensibilización, apreciación e creación artística.
- Traballo en grupo, en equipo ou de forma cooperativa, no desenvolvemento de actividades e proxectos: agrupar os alumnos en grupos de 3 ou 4 e utilizar as estruturas da aprendizaxe cooperativa suxeridas na guía do profesor.
- Posta en común en gran grupo: despois do traballo individual ou de grupo, e do repaso da actividade formulada na unidade.
- As experiencias na área de Música deben permitir un enfoque globalizado,

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- O libro do alumno
- Recursos fotocopiabes da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:

- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.

Recursos dixitais

- Recursos dixitais para o profesorado, que acompañan a proposta didáctica, e para o alumnado, cos que poderán reforzar e ampliar os contidos estudados.
- Uso das tics, aula virtual, videoconferencias Cisco Webex, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Proba de avaliación da unidade (nos recursos fotocopiáveis da unidade e no libro dixital).
- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender as necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzou os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que

Unidade 3

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis/Competencias clave
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias clave: descritores e desempeños

6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Popurrí

Descrición da unidade

Introducimos esta unidade unha vez máis recordando cancións populares da nosa terra. Así mesmo achegarémonos tamén á música clásica e recoñecendo as obras de grandes compositores e en concreto de Rimsky Korsakov. Centrarémonos nos instrumentos de corda, as familias dos cordófonos e tamén as diferentes agrupacións de corda. Por fin tamén nos adentraremos nunha parte moi importante non só a nivel doutros campos senón tamén da música como son as novas tecnoloxías. Esta unidade dispón ademais dunhas audicións enriquecedoras que son representadas mediante musicogramas.

Temporalización:

Xaneiro

febreiro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Familiarizarse coa intensidade na música clásica e a súa representación gráfica.
- Conseguir información sobre o compositor Rimsky Korsakov..
- Apreciar o enriquecemento que supón para a música as novas tecnoloxías.
- Afianzar o coñecemento dos instrumentos de corda, familia de cordófonos e outras agrupacións musicais de corda.
- Apreciar a escoita das audicións mediante o seguimento do musicograma.
- Recoñecer auditivamente a os temas musicais identificados coa paz e relacionalos coas imaxes.
- Interpretar con percusión corporal e pequena percusión unha peza musical.
- *• Intepretar unha pequena canción con frauta, percusión corporal, PAI e láminas.
- *• Cantar coidando a afinación e atendendo ao *tempo* musical.
- Mostrar iniciativa nas achegas creativas individuais ao resto do grupo.
- Desenvolver a memoria auditiva mediante a interpretación vocal de cancións, pezas instrumentais e danzas.
- Afianzar a afinación, a articulación e a expresión na interpretación vocal e instrumental.
- Utilizar as posibilidades do corpo para realizar unha pequena danza.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
ESCOITA	O oído - Fragmentos musicais para identificar a paz na música. - Canción: Popurrí. - Discriminación auditiva en fragmentos da música clásica para escoller os termos de intensidade. - Audicións: Rumba das apertas e O voo do abellón.	1. Utilizar a escoita musical para indagar nos fragmentos musicais e identificar a paz na música.	1.1. Identifica a música para a paz en diferentes fragmentos musicais.	CCL CSIEE
		2. Discriminar auditivamente os termos de intensidade en obras musicais clásicas.	2.1. Distingue auditivamente os diferentes termos de intensidade en obras musicais clásicas.	CCEC CAA
	Música, cultura e sociedade - A intensidade na música clásica. - Agrupacións musicais de corda. - As novas tecnoloxías. - A paz na música.	3. Mostrar interese por descubrir obras musicais clásicas e determinar a súa intensidade	3.1. Interésase por descubrir obras musicais de diferentes características, e utilízalas como marco de referencia para a elaboración de creacións propias.	CD CCL
		4. Coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura que teñan como referente a paz e coñecer agrupacións de corda e as novas tecnoloxías.	4.1. Coñece e valora a achega de obras musicais onde aparece identificada a paz.	CCEC CCL
	4.2. Coñece agrupacións de corda e as novas tecnoloxías.		CD	

INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz - Canción: Popurrí. - Interpretación vocal: Rumba das apertas.	5. Interpretar, só ou en grupo, composicións sinxelas mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical.	5.1. Utiliza a linguaxe musical na elaboración e interpretación de obras musicais individuais e colectivas.	CAA CCEC
	Os instrumentos - Frauta, percusión corporal, PAI e láminas: Os esqueletos bailóns. - Frauta, voz e láminas: Foliada mariñeira. - Acompañamento con pequena percusión e percusión corporal: Rumba das apertas. - Familia dos cordófonos.	6. Interpretar só ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, composicións sinxelas que conteñan procedementos musicais de repetición, variación e contraste, asumindo a responsabilidade na interpretación en grupo e respectando tanto as achegas dos demais como a persoa que asume a dirección.	6.1. Interpreta pezas instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento, mantendo a atención ás indicacións marcadas polo director.	CSC
			6.2. Mostra coñecemento dos recursos técnicos correctos na interpretación instrumental Orff.	CAA
			6.3. Respecta as achegas dos demais na interpretación.	CSC
			7. Explorar e coñecer as posibilidades sonoras e expresivas da familia dos cordófonos.	7.1. Explora e coñece as posibilidades sonoras e expresivas dos cordófonos.
	Linguaxe musical - Representación gráfica da intensidade. - A intensidade.	8. Recoñecer e escribir os termos de intensidade.	8.1. Realiza correctamente a representación gráfica dos termos da intensidade.	CCL CCEC
			8.2. Aprecia na escoita activa os termos de intensidade na música clásica.	CMCT

MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA	O corpo - Movemento e danza: A botella de México. - Percusión corporal e pequena percusión en Rumba das apertas.	9. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza, valorando a súa achega ao patrimonio e gozando da súa interpretación como unha forma de interacción social.	9.1. Controla a postura, a coordinación corporal e musical en exercicios de movemento, de expresión corporal e danza.	CAA
			9.2. Inventa coreografías de pezas musicais de diferentes épocas e estilos que corresponden coa forma interna dunha obra musical e leva consigo unha orde espacial e temporal.	CSIEE , CSC

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Identifica e describe os termos de intensidade na música clásica utilizando a representación gráfica.	• Actividades de audición de música clásica para identificar a intensidade e escribir os termos.LA
2.1. Distingue tipos de agrupacións musicais de corda.	• Actividade auditiva sobre agrupacións musicais de corda.LA
3.1. Interésase por coñecer a familia de cordófonos.	• Actividade de identificación e presentación da familia de cordófonos.
4.1. Coñece e valora a achega das novas tecnoloxías no campo da	• Actividades de información das novas tecnoloxías.(LA)

música.	
4.2. Busca información bibliográfica, en medios de comunicación ou en Internet; información sobre o compositor Rimsky Korsakov.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de elaboración de biografías do compositor Rimsky Korsakov. (PD)
5.1. Realiza interpretacións vocais con acompañamento de percusión corporal e pequena percusión.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación vocal de pequenas cancións con acompañamento de percusión corporal e pequena percusión.
6.1. Interpreta pezas instrumentais con frauta, percusión corporal, PAI e láminas.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de interpretación instrumental con frauta, PAI, láminas e percusión corporal. (LA)
6.2. Interpreta pezas musicais con frauta, voz e láminas.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de interpretación vocal e instrumental con frauta, voz e láminas.
6.3. Respecta as achegas dos demais na interpretación.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura de partituras de expresión vocal, instrumental e corporal para coreografías.
7.1. Disfruta coas audicións propostas na unidade e co seguimento do musicograma.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de escoita de audicións con seguimento de musicograma.
8.1. Utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de conxunto instrumental seguindo unha partitura.
8.2. Aprecia na práctica instrumental a diferenza que xeran as alteracións en notas do mesmo nome e distinto son.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de discriminación sonora xurdidas da interpretación nunha peza de frauta con alteracións.
9.1. Controla a postura, a coordinación corporal e musical en exercicios de movemento, de expresión corporal e danza.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de expresión corporal e danza con figuras corporais nos tres planos básicos.
9.2. Realiza movemento e danza facendo unha pequena coreografía.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de creación coreográfica para a canción A botella de México.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descriptor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	É capaz de resumir a idea central dun texto que leu.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa	Pon atención e mostra

	lectura.	interese na lectura dos textos do cómic de historia da música.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Identificar e interiorizar elementos xeométricos.	Reproduce con posturas corporais figuras xeométricas de liñas, áreas ou volumes (frecha, parafuso, muro, bóla)
<i>Competencia dixital</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Interpreta con corrección o apoio audiovisual para aplicar a información na realización de actividades.
<i>Aprender a aprender</i>	Planificar os recursos necesarios e os pasos que hai que realizar no proceso de aprendizaxe.	Experimenta distintas formas de sentir a música mediante a utilización de distintos recursos sonoros.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Utiliza os coñecementos adquiridos sobre signos musicais en diferentes situacións.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe nos traballos en grupo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Recoñece a importancia da cooperación para levar a cabo un proxecto artístico colectivo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Realiza de forma satisfactoria as actividades propostas como resultado dunha tarefa previa.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñece e valora as manifestacións musicais de distintas culturas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Recursos dixitais (RD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos e cantamos a canción da unidade Popurrí.LA

- Facemos un exercicio de discriminación da intensidade en diversos fragmentos da música clásica.LA
- Escoitamos O voo do abellón de Rimsky Korsakov e Rumba das apertas.LA

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Identificamos a intensidade na música clásica. LA
- Coñecemos as distintas agrupacións de corda.LA
- Achegámonos ás novas tecnoloxías dentro do campo da música.LA
- Apreciamos o valor da paz na música.LA

Tarefa 3: A voz

- Aprendemos o texto e a melodía da cancións *Popurrí e Rumba das apertas*.LA
- Facilitamos a aprendizaxe das cancións mediante karaokes.LA

Tarefa 4: Os instrumentos

- Coñecemos a familia dos cordófonos.LA
- Interpretamos con fruta, percusión corporal, PAI e láminas Os esqueletos bailóns.LA
- Interpretamos con fruta, voz e láminas Foliada mariñeira.LA

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Aprendemos os termos da intensidade para poder identificar na música clásica.LA
- Coñecemos a intensidade e a representación gráfica dos mesmos.LA

Tarefa 6: O corpo

- Creamos de forma cooperativa unha coreografía para Rumba das apertas.LA
- Creamos de forma improvisada diversas figuras corporais en distintos planos, procurando formar grupos escultóricos co resto de compañeiros. LA

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas pódense utilizar diversas estratexias metodolóxicas:

- Consideramos que a intelixencia musical debe ser desenvolvida como unha experiencia cunha influencia motora sobre o resto das demais intelixencias múltiples, desde unha metodoloxía activa na que o profesor é un guía que acompaña o alumno como verdadeiro protagonista. Trátase de axudarlle tanto a afondar nos coñecementos e nas técnicas que lle permitan unha exploración para posteriormente interpretar e crear, como a compartir cos demais esa experiencia positiva e gozosa que xorde do pracer de escoitar e de facer música.
- A metodoloxía utilizada en Educación artística, debe ser asumida desde a perspectiva de “saber facer”, é dicir, os procesos de aprendizaxe deben realizarse a partir da propia experiencia, actuar con autonomía, poñer en marcha iniciativas,

barallar posibilidades e solucións diversas; será cada un o intérprete no proceso de sensibilización, apreciación e creación artística.

- Traballo en grupo, en equipo ou de forma cooperativa, no desenvolvemento de actividades e proxectos: agrupar os alumnos en grupos de 3 ou 4 e utilizar as estruturas da aprendizaxe cooperativa suxeridas na guía do profesor.
- Posta en común en gran grupo: despois do traballo individual ou de grupo, e do repaso da actividade formulada na unidade.
- As experiencias na área de Música deben permitir un enfoque globalizado,

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- O libro do alumno
- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.

Recursos dixitais

- Recursos dixitais para o profesorado, que acompañan a proposta didáctica, e para o alumnado, cos que poderán reforzar e ampliar os contidos estudados.
- Uso das tics, aula virtual, videoconferencias Cisco Webex, paxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Proba de avaliación da unidade (nos recursos fotocopiáveis da unidade e no libro dixital).
- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?

- Que recursos e estratexias manexarei para atender as necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzou os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 4

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis/Competencias clave
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias clave: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Canto de Entroido

Descrición da unidade

Nesta unidade intentaremos profundizar un pouco máis nas novas tecnoloxías e a creación musical. Descubriremos como engadir letra a ritmos e melodías e crear melodías e acompañamentos tendo xa como base a letra. Así mesmo practicarán exercicios na frauta con fa# .Repasaremos os instrumentos aerófonos e as súas diferentes agrupacións. Tamén traballaremos con grafías non convencionais creando un rondó. Finalmente nesta unidade poderemos disfrutar da audición Piratas do Caribe que ademais de seguir o musicograma da mesma acompañarémola con percusión e láminas.

Temporalización:

Febreiro marzo

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Familiarizarse coa época do Entroido.
- Conseguir engadir letra a ritmos e melodías e crear melodías, letras e acompañamento.
- Apreciar o enriquecemento que supoñen as novas tecnoloxías e a creación musical.
- Integrar a achega individual nas diversas instrumentacións buscando a cooperación co grupo.
- Distinguir auditivamente cada unha das partes que compoñen as obras musicais presentadas.
- Crear un rondó tendo en conta as grafías non convencionais.
- Aprender a posición do Fa# na frauta.
- Desenvolver a memoria auditiva mediante a interpretación vocal de cancións, pezas instrumentais e danzas.
- Identificar os instrumentos aerófonos e as súas agrupacións.
- Afianzar a afinación, a articulación e a expresión na interpretación vocal e instrumental.
- Analizar o carácter de diferentes pasaxes dunha obra.
- Axustar os propios movementos aos do resto do grupo en cancións e danzas acompañando con percusión corporal.
- Recoñecer e analizar as manifestacións artísticas doutras culturas, para desenvolver actitudes de valoración e respecto de forma que contribúan ao enriquecemento persoal.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

Contidos		Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
ESCOITA	O oído - Cancións: Canto de Entroido. - Audicións: Preludio do Te Deum e Piratas do Caribe.	1. escoitar e aprender a canción da unidade.	1.1. escoita e canta a canción da unidade.	CSIEE
		2. Participar tanto de oínte como de intérprete seguindo o musicograma.	2.1. Participa tanto de oínte como de intérprete seguindo o musicograma.	CCL
		3. Acompañar a audición con percusión e láminas.	3.1. Acompaña a audición con percusión e láminas.	CAA
	Música, cultura e sociedade - O carácter na música. - As agrupación de aerófonos. - As novas tecnoloxías e a creación musical.	4. Coñecer exemplos de pasaxes dunha obra para coñecer a importancia do carácter dos mesmos.	4.1. Coñece e entende o carácter musical de diferentes pasaxes dunha obra.	CCL CD
		5. Coñecer e identificar as diferentes agrupacións de aerófonos.	5.1. Interésase por coñecer e identifica as diferentes agrupacións de aerófonos.	CCL CD
		6. Coñecer e profundizar nas novas tecnoloxías e na creación musical.	6.1. Coñece e profundiza nas novas tecnoloxías así como na creación musical.	CCEC
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz - Canción: <i>Canto de Entroido</i> .	7. Interpretar, só ou en grupo, composicións sinxelas mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical.	7.1. Interpreta, só ou en grupo, composicións sinxelas mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical.	CAA CCEC

	<p>Os instrumentos</p> <ul style="list-style-type: none"> - Acompañamento de percusión e láminas: Piratas do Caribe. - Fruta: <i>Exercicio con Fa#</i>. - Fruta e láminas: Subo, subo e baixo (canon). - Fruta, láminas e PAI: Oda á alegría. - Os instrumentos aerófonos. 	<p>8. Interpretar, só ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, composicións sinxelas que conteñan procedementos musicais de repetición, variación e contraste, asumindo a responsabilidade na interpretación en grupo e respectando tanto as achegas dos demais como a persoa que asume a dirección.</p>	<p>8.1. Interpreta pezas instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento, mantendo a atención ás indicacións marcadas polo director.</p>	CMCT
		<p>9. Coñecer os instrumentos aerófonos e interpretar e acompañar diferentes cancións con fruta, PAI ou láminas.</p>	<p>9.1. Explora as posibilidades sonoras e expresivas dos instrumentos aerófonos e interpreta e acompaña diferentes cancións con fruta, PAI ou láminas.</p>	CSIEE
	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> - A música e a letra. - Creación dun rondó con grafías non convencionais. 	<p>10. Realizar unha creación musical con melodía, letra e acompañamento.</p>	<p>10.1. Utiliza a linguaxe musical para crear melodías, añadíndolle letra e acompañamento.</p>	CCL

		11. Interpretar, inventar e improvisa a creación dun rondó con grafías non convencionais.	11.1. Interpreta, inventa e improvisa a creación musical dun rondó con grafías non convencionais.	CCEC
MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA	O corpo - Movemento e danza: Break mixer.	12. Interpretar en grupo unha coreografía sinxela con percusión corporal.	12.1. Interpreta unha coreografía sinxela dunha danza con acompañamento de percusión corporal.	CCEC CAA
		13. Coñecer danzas de distintas épocas, lugares e estilos, e valorar a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.	13.1. Coñece danzas de distintas épocas, lugares e estilos, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.	CAA
		14. Valorar a danza como elemento de expresión e comunicación.	14.1. Controla a postura, a coordinación corporal e musical en exercicios de movemento, de expresión corporal e danza.	CAA

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgúns destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Distingue o carácter da música analizando diferentes pasaxes dunha obra.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades de discriminación auditiva para analizar o carácter de pasaxes dunha obra. (LA) (PD)
2.1. Participa tanto de oínte como de intérprete, observa as normas de comportamento e emite unha opinión persoal.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades colectivas de interpretación e de audición nas que participa actuando ou achegando a súa opinión persoal. (LA)
3.1. Coñece e identifica os instrumentos aerófonos así como as súas diferentes agrupacións.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades que xorden dunha atenta escoita para identificar os instrumentos aerófonos e as súas agrupacións.(LA)
4.1. Coñece as grafías non convencionais e crea un rondó.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades de creación musical dun rondó a partir de grafías non convencionais.(LA)
5.1. Interésase por crear melodías, letras e acompañamentos como tamén engadir letra a ritmos e melodías.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades que aparecen na unidade para crear melodías, letras e acompañamentos e tamén para engadir letra a ritmos e melodías.(LA)
6.1. Coñece e profundiza sobre as novas tecnoloxías e a creación musical.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades sobre as novas tecnoloxías e a creación musical. (LA)
7.1. Interpreta, só ou en grupo, composicións sinxelas mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades como intérprete solista ou dentro do conxunto instrumental. (LA) (RF)
8.1. Interpreta pezas instrumentais con	<ul style="list-style-type: none">• Actividade de interpretación con

fruta, PAI ou láminas dependendo da canción.	fruta, PAI ou láminas. (LA)
9.1. Explora as posibilidades sonoras e expresivas de diferentes materiais e instrumentos e utilízalas para a creación e interpretación de pezas musicais.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades previas de exploración das posibilidades expresivas dun instrumento. (LA)
10.1. Interpreta con fruta un exercicio coa nota Fa#.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades lectura e interpretación con instrumentos de láminas dunha partitura en forma de canon. (LA)
11.1. escoitar unha audición e seguir o musicograma interpretando a melodía A.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura dun musicograma en base a unha audición interpretando a melodía A.(LA)
12.1. Interpreta unha coreografía sinxela dunha danza con percusión corporal.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de interpretación dunha danza con percusión corporal. (LA)
13.1. Coñece danzas de distintas épocas, lugares e estilos, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura que amplía información sobre unha danza europea. (LA) (PD)
14.1. Controla a postura, a coordinación corporal e musical en exercicios de movemento, de expresión corporal e danza.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de montaxe dunha danza cuns movementos e desprazamentos corporais determinados. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Le os textos do cómic e explica brevemente o seu contido.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar e interiorizar conceptos matemáticos.	Escoita con actitude atenta e interioriza a lonxitude e equivalencia de pulsos nas diversas partes dunha obra.

<i>Competencia dixital</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Interpreta con corrección o apoio audiovisual para aplicar a información na realización de actividades.
<i>Aprender a aprender</i>	Planificar os recursos necesarios e os pasos que hai que realizar no proceso de aprendizaxe.	Segue as pautas observadas en modelos de variacións estudados para a creación doutros con similares características.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Utiliza os coñecementos adquiridos sobre células rítmicas en diferentes situacións.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe e colaborador nos traballos en grupo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Recoñece a importancia da cooperación para levar a cabo un proxecto artístico colectivo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Realiza de forma satisfactoria as actividades propostas.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñece e valora as manifestacións musicais de distintas culturas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Recursos dixitais (RD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos os pasaxes da obra Cadros dunha exposición para analizar o carácter.LA
- Escoitamos e aprendemos a canción da unidade: Canto de Entroido.LA
- Facemos un exercicio de discriminación auditiva sobre instrumentos aerófonos e as súas agrupacións.LA
- Audición: Piratas do Caribe de Klaus Badelt e Preludio do Te Deum.LA

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Realizamos unha análise do carácter dos pasaxes da obra Cadros dunha exposición.LA
- Coñecemos as agrupacións de aerófonos.LA
- Coñecemos e profundizamos nas novas tecnoloxías e a creación musical.LA
- Coñecemos o Preludio do Te Deum.LA

Tarefa 3: A voz

- Aprendemos o texto e a melodía da canción Canto de Entroido.LA
- Cantamos e interpretamos a melodía A do Preludio do Te Deum.LA

Tarefa 4: Os instrumentos

- *Interpretamos con frauta e láminas: Subo, subo e baixo (canon).LA
- *Intepretamos con frauta, láminas e PAI: Oda á alegría.LA
- Coñecemos e identificamos os instrumentos aerófonos e as súas agrupacións.LA
- Aprendemos a posición Fa# na frauta mediante un exercicio.LA

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Creamos e engadimos letra a ritmos e melodías.LA
- Creamos melodías, letras e acompañamentos.LA
- Creamos un rondó con grafías non convencionais.LA

Tarefa 6: O corpo

- Aprendemos unha coreografía para Break mixer acompañándoa con percusión corporal.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas pódense utilizar diversas estratexias metodolóxicas:

- Consideramos que a intelixencia musical debe ser desenvolvida como unha experiencia cunha influencia motora sobre o resto das demais intelixencias múltiples, desde unha metodoloxía activa na que o profesor é un guía que acompaña o alumno como verdadeiro protagonista. Trátase de axudarlle tanto a afondar nos coñecementos e nas técnicas que lle permitan unha exploración para posteriormente interpretar e crear, como a compartir cos demais esa experiencia positiva e gozosa que xorde do pracer de escoitar e de facer música.
- A metodoloxía utilizada en Educación artística debe ser asumida desde a perspectiva de “saber facer”, é dicir, os procesos de aprendizaxe deben realizarse a partir da propia experiencia, actuar con autonomía, poñer en marcha iniciativas, barallar posibilidades e solucións diversas; será cada un o intérprete no proceso de sensibilización, apreciación e creación artística.
- Traballo en grupo, en equipo ou de forma cooperativa, no desenvolvemento de actividades e proxectos: agrupar os alumnos en grupos de 3 ou 4 e utilizar as estruturas da aprendizaxe cooperativa suxeridas na guía do profesor.

- Posta en común en gran grupo: despois do traballo individual ou de grupo, e do repaso da actividade formulada na unidade.
- As experiencias na área de Música deben permitir un enfoque globalizado,

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- O libro do alumno
- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.

Recursos dixitais

- Recursos dixitais para o profesorado, que acompañan a proposta didáctica, e para o alumnado, cos que poderán reforzar e ampliar os contidos estudados.
- Uso das tics, aula virtual, videoconferencias Cisco Webex, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Proba de avaliación da unidade (nos recursos fotocopiáveis da unidade e no libro dixital).
- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?

- Que recursos e estratexias manexarei para atender as necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzou os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 5

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis/Competencias clave
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias clave: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade

11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

O rodaballo.

Descrición da unidade

Facemos un achegamento ao mapa cronolóxico da Historia da Música e aos grandes compositores españois. O atractivo do legado artístico dos compositores de diferentes épocas do noso país reside en que utilizaban a súa arte para expresar o seu ideal de liberdade creadora e para suscitar sentimentos e emocións. É dicir, sentíanse completamente libres para compoñer segundo as súas necesidades expresivas. Para a música española foi unha gran inspiración e cultivo do popular, de grandes compositores e de desenvolvemento da linguaxe musical. Os alumnos e alumnas cantarán e bailarán temas de corte popular: *O rodaballo*, *Fisterra* e *La Tarántula*. Coñecerán a percusión na música clásica e traballarase o conxunto instrumental en dous temas como son *Fisterra* e *Marcha do antigo Reino de Galicia* interpretado coa frauta, voz PAI e as láminas. Como outras tarefas propoñemos a interpretación vocal dun *Popurrí dos contos* e de *La Tarántula*. Coñeceremos os intervalos e esquemas rítmicos con corcheas e semicorcheas e tamén disfrutaremos en movemento e danza con 1,2,3 Valse!.

Temporalización:

Abril maio

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Familiarizarse co mapa cronolóxico da Hª da Música e cos grandes compositores españois.
- Apreciar o enriquecemento que supuxo para a música española as creacións de todos estes compositores.
- Poñer en práctica os recursos expresivos da voz na interpretación dunhas cancións populares galegas.
- *• Afianzar a interpretación da frauta, PAI e láminas en *Fisterra* e *Marcha do antigo Reino de Galicia*.
- Distinguir auditivamente os intervalos melódicos e harmónicos que propoña o profesor.
- Coñecer os instrumentos de percusión que podemos atopar na música clásica e identificar os que destacan en cada fragmento.
- Axustar os propios movementos aos do resto do grupo nunha danza acompañándoa con percusión corporal.
- Descifrar os esquemas rítmicos con corcheas e semicorcheas e identificalos.
- Desenvolver a memoria auditiva mediante a interpretación vocal de cancións, pezas instrumentais e danzas.
- Afianzar a afinación, especialmente nas notas con alteracións, a articulación e a expresión na interpretación vocal e instrumental.

- Utilizar as posibilidades do son, como elemento de representación e comunicación para expresar ideas e sentimentos, contribuíndo con iso ao equilibrio afectivo e á relación cos demais.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
ESCOITA	O oído - Cancións: O rodaballo e Fisterra. - Audicións: Danza de Albarellos e La Tarántula.	1. Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son de maneira que sirvan como marco de referencia para creacións propias.	1.1. Identifica, clasifica e describe, utilizando un vocabulario preciso, as calidades dos sons do ámbito natural e social como elemento imprescindible para a práctica da interpretación e da creación.	CSIEE
		2. Analizar a organización de obras musicais sinxelas e describir os elementos que as compoñen.	2.1. Distingue tipos de voces, instrumentos, variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais, e é capaz de emitir unha valoración destas.	CAA
	Música, cultura e sociedade - A percusión na música clásica. - Mapa	3. Mostrar interese por coñecer a percusión na música clásica e identificar os instrumentos que destacan nela.	3.1. Interésase por descubrir e coñecer a percusión na música clásica e identificar os instrumentos que destacan nela.	CCL CD

	<p>cronolóxico da Hª da Música.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grandes compositores españois. 	<p>4. Coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e dos grandes compositores españois para valorar o patrimonio musical e coñecer a importancia do seu mantemento e difusión ademais de axudarnos a coñecer un pouco mellor o mapa cronolóxico da Hª da Música.</p>	<p>4.1. Coñece exemplos de obras musicais da nosa cultura así como os grandes compositores españois que forman parte da identidade, da diversidade e axudándolle a coñecer mellor o mapa cronolóxico da Hª da Música.</p>	<p>CCL CD CCEC</p>
INTERPRETACIÓN MUSICAL	<p>A voz</p> <ul style="list-style-type: none"> - Canción: O rodaballo, Fisterra e O popurrí. 	<p>5. Valorar as posibilidades que nos ofrece a voz como instrumento e recurso expresivo para comunicar sentimentos, ideas ou pensamentos.</p>	<p>5.1. Valora as posibilidades que nos ofrece a voz como instrumento e recurso expresivo para comunicar sentimentos, ideas ou pensamentos.</p>	<p>CAA CCEC</p>
	<p>Os instrumentos</p> <ul style="list-style-type: none"> *- Frauta, voz, PAI e láminas: Fisterra. - Frauta, láminas e PAI: Marcha do antigo Reino de Galicia. 	<p>6. Interpretar só ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, composicións sinxelas que conteñan procedementos musicais de repetición, variación e contraste, asumindo a responsabilidade na interpretación en grupo e respectando tanto as achegas dos demais como a persoa que asume a dirección.</p>	<p>6.1. Interpreta pezas instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento, mantendo a atención ás indicacións marcadas polo director.</p>	<p>CSC</p>
			<p>6.2. Interpreta con precisión técnica e expresividade os instrumentos das distintas actividades.</p>	<p>CSIEE</p>

		7. Indagar nos medios audiovisuais e recursos informáticos para crear pezas musicais, utilizando as posibilidades sonoras e expresivas que nos ofrecen.	7.1. Indaga nos medios audiovisuais e recursos informáticos para crear pezas musicais, utilizando as posibilidades sonoras e expresivas que nos ofrecen.	CD CCEC
	Linguaxe musical - Os intervalos. - Esquemas rítmicos con corcheas e semicorcheas.	8. Coñecer os intervalos melódicos e harmónicos e traballar sobre esquemas rítmicos con corcheas e semicorcheas.	8.1. Identifica os intervalos, tanto melódicos como harmónicos.	CCL
			8.2. Identifica esquemas rítmicos con corcheas e semicorcheas e traballa sobre eles.	CAA CMCT
MÚSICA, MOVIMENTO E DANZA	O corpo - Movemento e danza: 1,2,3 Valse!.	9. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza e valorar a súa achega ao patrimonio gozando da súa interpretación como unha forma de interacción social.	9.1. Coñece e interpreta danzas de distintas épocas, lugares e estilos, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.	CCEC
			9.2. Controla a postura, a coordinación corporal e musical en exercicios de movemento, de expresión corporal e danza.	CAA

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis

Selección de evidencias para o portfolio

1.1. Identifica, clasifica e describe os intervalos melódicos e harmónicos.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades sobre intervalos melódicos e harmónicos. (LA)
2.1. Identifica esquemas rítmicos con corcheas e semicorcheas.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades sobre esquemas rítmicos con corcheas e semicorcheas. (LA)
3.1. Interésase por coñecer os instrumentos de percusión na música clásica identificando os que destacan en cada fragmento.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades que suscita unha atenta escoita previa para a identificación de instrumentos na música clásica. (LA)
4.1. Coñece e entende obras musicais da nosa cultura e os grandes compositores españois como parte da identidade, da diversidade e da riqueza do noso patrimonio musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audición activa con diversas obras musicais dos nosos grandes compositores españois. (LA)
5.1. Valora as posibilidades que nos ofrece a voz como instrumento e recurso expresivo para comunicar sentimentos, ideas ou pensamentos.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de expresión vocal dun texto recitado con ritmo prosódico e do canto. (LA)
6.1. Coñece e profundiza no mapa cronolóxico da Hª da Música.	<ul style="list-style-type: none"> • Lámina para coñecer o mapa cronolóxico da Hª da Música. (LA)
7.1. Interpreta vocalmente cancións populares.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de interpretación vocal. (LA)
8.1. Interpreta, só ou en grupo, composicións sinxelas mediante a voz ou instrumentos como frauta, PAI e láminas utilizando a linguaxe musical. 8.2. É capaz de descifrar a notación musical nunha partitura coreográfica ata comprender os movementos que é preciso seguir para a súa correcta interpretación.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura de partituras de expresión vocal ou instrumental. (LA) • Lectura de partituras con notación coreográfica. (LA)
9.1. Coñece e interpreta danzas de distintas épocas, lugares e estilos, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.	<ul style="list-style-type: none"> • Aprendizaxe dos distintos pasos dunha danza atendendo á súa estrutura formal. (LA)
9.2. Controla a postura, a coordinación corporal e musical en exercicios de movemento, de expresión corporal e danza.	<ul style="list-style-type: none"> • Experiencia activa de participación nunha danza do folclore europeo. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende como un termo lingüístico da lingua italiana pode modificar o carácter dunha obra.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Le os textos do cómic e explica brevemente o seu contido.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar e interiorizar conceptos matemáticos.	Manexa con eficacia a suma dos valores das figuras para completar os distintos tipos de compases.
<i>Competencia dixital</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Interpreta con corrección o apoio audiovisual para aplicar a información na realización de actividades.
<i>Aprender a aprender</i>	Planificar os recursos necesarios e os pasos que hai que realizar no proceso de aprendizaxe.	Segue un proceso adecuado para lograr a eficacia ao levar a cabo unha tarefa de expresión artística.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Utiliza os coñecementos adquiridos sobre signos musicais en diferentes situacións.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe nos traballos en grupo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Recoñece a importancia da cooperación para levar a cabo un proxecto artístico colectivo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Pon en práctica, de forma satisfactoria, as actividades propostas como resultado dunha tarefa previa.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñece e valora as manifestacións musicais de distintas culturas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Recursos dixitais (RD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos e aprendemos as cancións populares: O rodaballo, Fisterra e O popurrí dos contos.LA
- Escoitamos as audicións: Danza de Albarellos e La Tarántula.LA

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Realizamos un paso polo mapa cronolóxico da Hª da Música.LA
- Coñecemos grandes compositores españois.LA
- Identificamos os instrumentos de percusión na música clásica.LA

Tarefa 3: A voz

- Aprendemos o texto e a melodía das cancións populares: O rodaballo e O popurrí dos contos.LA
- Integramos nunha peza para fruta, PAI, láminas e voz: Fisterra.

Tarefa 4: Os instrumentos

- *Interpretamos en conxunto instrumental con fruta, voz, PAI e láminas: Fisterra.LA
- *Interpretamos con fruta, láminas e PAI: Marcha do antigo Reino de Galicia.LA
- Identificamos os instrumentos de percusión na música clásica.LA

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Analizamos e coñecemos os intervalos melódicos e harmónicos.LA
- Analizamos e identificamos esquemas rítmicos con corcheas e semicorcheas.LA

Tarefa 6: O corpo

- Aprendemos unha pequena coreografía para interpretar 1,2,3 Valse!.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas pódense utilizar diversas estratexias metodolóxicas:

- Consideramos que a intelixencia musical debe ser desenvolvida como unha experiencia cunha influencia motora sobre o resto das demais intelixencias múltiples, desde unha metodoloxía activa na que o profesor é un guía que acompaña o alumno como verdadeiro protagonista. Trátase de axudarlle tanto a afondar nos coñecementos e nas técnicas que lle permitan unha exploración para posteriormente interpretar e crear, como a compartir cos demais esa experiencia positiva e gozosa que xorde do pracer de escoitar e de facer música.
- A metodoloxía utilizada en Educación artística debe ser asumida desde a perspectiva de «saber facer», é dicir, os procesos de aprendizaxe deben realizarse a partir da

propia experiencia, actuar con autonomía, poñer en marcha iniciativas, barallar posibilidades e solucións diversas; será cada un o intérprete no proceso de sensibilización, apreciación e creación artística.

- Traballo en grupo, en equipo ou de forma cooperativa, no desenvolvemento de actividades e proxectos: agrupar os alumnos en grupos de 3 ou 4 e utilizar as estruturas da aprendizaxe cooperativa suxeridas na guía do profesor.
- Posta en común en gran grupo: despois do traballo individual ou de grupo, e do repaso da actividade formulada na unidade.
- As experiencias na área de Música deben permitir un enfoque globalizado.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- O libro do alumno.
- Recursos fotocopiados da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.

Recursos dixitais

- Recursos dixitais para o profesorado, que acompañan a proposta didáctica, e para o alumnado, cos que poderán reforzar e ampliar os contidos estudados.
- Uso das tics, aula virtual, videoconferencias Cisco Webex, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Proba de avaliación da unidade (nos recursos fotocopiados da unidade e no libro dixital).
- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender as necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzou os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

Unidade 6

1. Presentación da unidade
 2. Obxectivos didácticos
 3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis/Competencias clave
 4. Selección de evidencias para o portfolio
 5. Competencias clave: descritores e desempeños
 6. Tarefas
 7. Estratexias metodolóxicas
 8. Recursos
 9. Ferramentas de avaliación
 10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
 11. Autoavaliación do profesorado
-

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Drunken sailor.

Descrición da unidade

Rematamos o noso percorrido polo mundo da música coñecendo bandas sonoras e audicións como West Side Story. Observaremos como a sociedade asistiu á aparición dun gran número de estilos musicais da máis variada natureza, e comprobaremos que na súa creación interviñeron elementos de diferentes culturas. A música non ten fronteiras e as achegas doutros pobos enriquecen os novos ritmo. O alumnado interpretará cancións en diversos estilos que poderán cantar, tocar, bailar e gozar. O traballo de equipo, coordinación e respecto aos compañeiros, que esixe a interpretación en grupo, poñerase de manifesto na montaxe instrumental que propoñemos: *Carballeza do Carballiño*, *Pasodobre do Berbés* e *Sumer nights*. En canto a linguaxe musical faremos un percorrido sobre as síncopes, o tresíño e a ligadura de expresión. Finalmente remataremos a unidade cun xogo da nota musical e damos por sentado que para moitos dos nosos alumnos e das nosas alumnas o final do curso adoita suscitar grandes expectativas e á vez ser enriquecedor.

Temporalización:

Maio

xuño

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Familiarizarse coas bandas sonoras e identificar e indicar o sentimento e o estilo.
- Coñecer as síncopes, notas a contratempo, o tresíño e a ligadura de expresión.
- Apreciar o enriquecemento que supuxo para o mundo da cultura e da música a achega artística da música obxecto de estudo na unidade.
- Interpretar con fruta, láminas e PAI: *Carballeza do Carballiño* e *Summer nights* (BSO Grease).
- Interpretar unha canción doutra cultura: *Drunken sailor*.
- Acompañar unha audición con percusión corporal e instrumental.
- Interpretar unha pequena coreografía para *West Side Story*.
- Identificar e indicar o sentimento e o estilo en diferentes bandas sonoras.
- Desenvolver a memoria auditiva mediante a interpretación vocal de cancións, pezas instrumentais e danzas.
- Realizar un xogo da nota musical.
- Utilizar as posibilidades do son, como elemento de representación e comunicación, para expresar ideas e sentimentos, contribuíndo con iso ao equilibrio afectivo e á relación cos demais.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC	
ESCOITA	O oído - <i>Canción: Drunken sailor.</i> - Discriminación auditiva de bandas sonoras. - Audición: Os Sete Magníficos de Elmer Bernstein.	1. Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son de maneira que sirvan como marco de referencia para creacións propias.	1.1. Identifica, clasifica e describe, utilizando un vocabulario preciso, as calidades dos sons do ámbito natural e social como elemento imprescindible para a práctica da interpretación e da creación.	CCL CSIEE
		2. Analizar bandas sonoras identificando e indicando o sentimento e o estilo de cada unha.	2.1. Distingue, identifica e indica o sentimento e o estilo de diferentes bandas sonoras.	CCEC CAA
	Música, cultura esociedade - As bandas sonoras.	3. Mostrar interese por descubrir e coñecer diferentes bandas sonoras.	3.1. Interésase por descubrir bandas sonoras diferentes.	CD CCL CCEC
		4. Identificar e indicar o sentimento e o estilo de diferentes bandas sonoras.	4.1. Identifica e indica o sentimento e estilo de diferentes bandas sonoras.	CCL
			4.2. Busca información bibliográfica, en medios de comunicación ou en Internet, sobre instrumentos, compositores, intérpretes de bandas sonoras.	CD

INTERPRETACIÓN MUSICAL	<p>A voz</p> <ul style="list-style-type: none"> - Canción estranxeira: <i>Drunken sailor</i>. 	<p>5. Interpretar só ou en grupo, composicións sinxelas mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical.</p>	<p>5.1. Utiliza a linguaxe musical na elaboración e interpretación de obras musicais individuais e colectivas.</p>	<p>CAA CCEC</p>
	<p>Os instrumentos</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interpretación con fruta, láminas e PAI: Carballeira do Carballiño e Summer nights (BSO Grease). - Fruta e láminas: Pasodobre do Berbés. - Acompañamento de audición con percusión: Os Sete Magníficos. 	<p>6. Interpretar só ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, composicións sinxelas que conteñan procedementos musicais de repetición, variación e contraste, asumindo a responsabilidade na interpretación en grupo e respectando tanto as achegas dos demais como a persoa que asume a dirección.</p>	<p>6.1. Interpreta pezas instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento, mantendo a atención ás indicacións marcadas polo director.</p>	<p>CSC CSIEE</p>
			<p>6.2. Respecta as achegas dos demais na interpretación.</p>	<p>CAA</p>
		<p>7. Explorar e utilizar as posibilidades sonoras e expresivas de diferentes materiais e instrumentos non convencionais.</p>	<p>7.1. Explora as posibilidades sonoras e expresivas de diferentes materiais e instrumentos e utilízalas para a creación e interpretación de pezas musicais.</p>	<p>CCL</p>

	Linguaxe musical - As síncofes, notas a contratempo. - O tresíño e aligadura de expresión. - Colocación de liñas divisorias para distribuír compases e notas no pentagrama.	8. Coñecer as síncofes, notas a contratempo, o tresíño e a ligadura de expresión no pentagrama.	8.1. Coñece e identifica as síncofes, notas a contratempo, o tresíño e a ligadura de expresión no pentagrama.	CCEC CMCT
MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA	O corpo - Movemento e danza: West Side Story.	9. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza e valorar a súa achega ao patrimonio gozando da súa interpretación como unha forma de interacción social.	9.1. Controla a postura, a coordinación corporal e musical en exercicios de movemento, de expresión corporal e danza.	CAA
			9.2. Inventa coreografías de pezas musicais de diferentes épocas e estilos que corresponden coa forma interna dunha obra musical, e leva consigo unha orde espacial e temporal.	CSIEE CSC

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
--------------------------------------	--

1.1. Identifica e indica o sentimento e o estilo que mostran diferentes bandas sonoras.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de escoita atenta para identificar e indicar o sentimento e estilo de distintas bandas sonoras. (LA)
2.1. Distingue dentro da linguaxe musical, as síncopes, notas a contratempo, o tresíño e a ligadura de expresión.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades no pentagrama sobre as síncopes, notas a contratempo, o tresíño e a ligadura de expresión. (LA)
3.1. Interpreta vocalmente unha canción estranxeira.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación vocal dunha canción estranxeira. (LA)
4.1. Coñece e valora a achega de obras musicais de distintas culturas como parte da identidade, da diversidade e da riqueza do patrimonio musical e observa as normas de comportamento na audición. 4.2. Busca información bibliográfica, en medios de comunicación ou en Internet, sobre instrumentos, compositores intérpretes e eventos musicais.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de audición activa de cancións do mundo do rock. (LA) • Actividades de busca de información. (RF)
5.1. Interpreta pezas musicais con fruta, láminas e PAI.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de interpretación con fruta, láminas e PAI.(LA)
6.1. Acompaña con percusión unha audición.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de escoita activa con acompañamento de percusión.(LA)
6.2. Respecta as achegas dos demais na interpretación.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura de partituras de expresión vocal, instrumental e corporal para coreografías. (LA)
7.1. Explora as posibilidades lúdicas dun xogo da nota musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Xogo da nota musical, pasatempos. (LA)
8.1. Utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de conxunto instrumental seguindo unha partitura. (LA)
9.1. Controla a postura, a coordinación corporal e musical en exercicios de movemento, de expresión corporal e danza.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de expresión corporal e danza mediante un rock & roll. (LA)
9.2. Realiza unha pequena coreografía da peza musical West Side Story que corresponde coa forma interna dunha obra musical e leva consigo unha orde espacial e temporal.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade de creación de pasos ou desprazamentos para un baile. (LA)

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descriptor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Le os textos do cómic e explica brevemente o seu contido.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar e interiorizar conceptos matemáticos.	Escoita con actitude atenta e interioriza a lonxitude e equivalencia de pulsos nas diversas partes dunha obra.
<i>Competencia dixital</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Interpreta con corrección o apoio audiovisual para a aplicar a información na realización de actividades.
<i>Aprender a aprender</i>	Planificar os recursos necesarios e os pasos que hai que realizar no proceso de aprendizaxe.	Experimenta distintas formas de sentir a música mediante a utilización de distintos recursos sonoros.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Utiliza os coñecementos adquiridos sobre signos musicais en diferentes situacións.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe nos traballos en grupo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Recoñece a importancia da cooperación para levar a cabo un proxecto artístico colectivo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Realiza de forma satisfactoria as actividades propostas como resultado dunha tarefa previa.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñece e valora as manifestacións musicais de distintas épocas e culturas.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Recursos dixitais (RD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos e cantamos unha canción estranxeira: Drunken sailor.LA
- Escoitamos e identificamos indicando o sentimento e o estilo de diferentes bandas sonoras.LA
- Escoitamos a audición de Os Sete Magníficos de Elmer Bernstein.LA

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Realizamos un paso polas bandas sonoras de diferentes películas.LA
- Apreciamos o valor da achega doutros países á música actual.LA

Tarefa 3: A voz

- Aprendemos o texto e a melodía da canción: Drunken sailor.LA
- Interpretamos coa voz síncope, contratempos e tresíño.LA

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos con fruta, láminas e PAI: Carballesa do Carballiño e Summer nights (BSO Grease).LA
- *• Interpretamos unha peza para fruta e láminas: Pasodobre do Berbés.LA

Tarefa 5: Linguaxe musical

- *• Lemos unha partitura para láminas, fruta e PAI.LA
- Coñecemos as síncope e as notas a contratempo. o tresíño e a ligadura de expresión.LA
- Coñecemos o tresíño e a ligadura de expresión.LA

Tarefa 6: O corpo

- Realizamos de forma cooperativa movementos para interpretar o baile de West Side Story.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas pódense utilizar diversas estratexias metodolóxicas:

- Consideramos que a intelixencia musical debe ser desenvolvida como unha experiencia cunha influencia motora sobre o resto das demais intelixencias múltiples, desde unha metodoloxía activa na que o profesor é un guía que acompaña o alumno como verdadeiro protagonista. Trátase de axudarlle tanto a afondar nos coñecementos e nas técnicas que lle permitan unha exploración para posteriormente interpretar e crear, como a compartir cos demais esa experiencia positiva e gozosa que xorde do pracer de escoitar e de facer música.
- A metodoloxía utilizada en Educación artística debe ser asumida desde a perspectiva de “saber facer”, é dicir, os procesos de aprendizaxe deben realizarse a partir da propia experiencia, actuar con autonomía, poñer en marcha iniciativas, barallar

posibilidades e solucións diversas; será cada un o intérprete no proceso de sensibilización, apreciación e creación artística.

- Traballo en grupo, en equipo ou de forma cooperativa, no desenvolvemento de actividades e proxectos: agrupar os alumnos en grupos de 3 ou 4 e utilizar as estruturas da aprendizaxe cooperativa suxeridas na guía do profesor.
- Posta en común en gran grupo: despois do traballo individual ou de grupo, e do repaso da actividade formulada na unidade.
- As experiencias na área de Música deben permitir un enfoque globalizado,

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- O libro do alumno
- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de *láminas.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.

Recursos dixitais

- Recursos dixitais para o profesorado, que acompañan a proposta didáctica, e para o alumnado, cos que poderán reforzar e ampliar os contidos estudados.
- Uso das tics, aula virtual, videoconferencias Cisco Webex, páxina web...

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Proba de avaliación da unidade (nos recursos fotocopiáveis da unidade e no libro dixital).
- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?

- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender as necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzou os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?